ႁူမ်ႈၵၼ် ပႅၼ်ႄၵႅၼ်ႁိူင်း
ပေါင်းစု အားမာန်

လွင်ႈတူင်ႉၶိုင်ၶၢဝ်းတၢင်း 20 ပီ
တက်ကြွလှုပ်ရှားမှု ခရီးစဉ် – နှစ် ၂၀

ၸုမ်းၵပ်းသၢၼ်လွင်ႈၼေႃင်းယိင်းတႆး
ရှမ်းအမျိုးသမီးရေးရာ ဆက်သွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရေး

ပီ 2019 လိူၼ်မတ်ႉၶျ်
၂၀၁၉ ခုနှစ် မတ်လ

လမ်းၼႄႈ

ၼႃႈလိၵ်ႈ

ၶေႃႈႁၢမ်း သွၼ်ၼႄႈၽႃႇထိုင် 1

တွၼ်ႈ 1 ပိုၼ်းလုမ်းႁဝ်းၶႃႈ 3

လုမ်းမုၵ်ႉလုမ်း 5

ယိူင်းမၢႆၼႄႈ ပိုၼ်းပိုၼ်ႉလင် 6

ၶဝ်းတၢင်း လွင်ႈၵွင်ႉမၢၼ်ႈၵမ်ႈၽွင်ႈ 8

ပိုၼ်းလင် လွင်ႈတီးလီႈႁၢမ်းတီႈယူႇ 11

ၶေႃႈဝူၼ်ႉၶိုၼ်ႈထိုင် ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ် လုမ်းသွၼ်း 13

တွၼ်ႈ 2 ပိူင်ၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈ 19

ပီးပိၼ်ႇႁႃႉ 21

ပူၵ်းပွင်ၶၢင်းယိင်း 31

ၶၢင်းယိင်းယူႇလီမူၼ်ႈသိူဝ်း 39

တွၼ်ႈ 3 ၵၢၼ်သိုဝ်ႉငဝ်ႈ ၵိတ်ႉၵွၼ်ႉပပ်ႉလိၵ်ႈ 49

လီးၵၢၼ်ပွႆႉသိၼ် ရေႉတီႉယူဝ်ႉ 50

ၼိူင်ႈၵ်မ်မိုဝ်း တႃႉပၼ်တၢင်းႁူႉၸလႈ သူၼ်းတုမ် 51

ၽိုၼ်လီးငၢၼ်း 55

တွၼ်ႈ 4 ၵၢၼ်သၢင်ႈၶိင်ႈၵၢၼ်ငဝ်ႈ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် 61

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ၶွၼ်ႈတူင်ႉဝူင်းႁူၼ်း 62

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် တႃႉလွင်ႈငမ်းယိၼ် မၼ်ႈၵိုမ်းၶဝ်းယၢဝ်း
လွင်ႈပူၵ်းပွင် ၶိုၼ်ႈသၢင်ႉၸလႈ လွင်ႈၵိတ်သၢင်ႈထုၵ်ႉမ်ၼ်ႈပိူင် 67

သူၼ်းတုမ် တွၼ်ႈတႃႉ သုၼ်ႉလီႈသုၼ်ႉပိၼ်ၶၢင်းယိင်းၸလႈ
လွင်ႈၽိင်ႉပိင်းယိင်းထိုး 67

ၶိင်ႈၵၢၼ်ၸလႈ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်
လွမ်းလုမ်းၶၢင်းယိင်းတၢင်ႉမူႉတၢင်ႉလုမ်း ၶွၼ်ႈမိူင်းမၼ်ႈ 71

ၶိင်ႈၵၢၼ်ၸလႈ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ထၼ်ႉသိုင်ႉတိူင်းၸလႈ လုမ်ႈၽျႉ 73

ၽူႈ/လုမ်းၵွႆႈထ်မ်ပိုၼ်းတွင်း 80

မာတိကာ

		စာမျက်နှာ
အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ		က
စွမ်း၏ စကားလက်ဆောင်		**၂**
အပိုင်း ၁။	**မိမိတို့ သမိုင်း**	**၃**
	စွမ်း၏ အမှတ်တံဆိပ်	၅
	လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်	၇
	အောင်မြင်မှုအချို့၏ အချိန်ဇယား	၉
	ရှမ်း နေရာမဲ့ဖြစ်ခြင်း	၁၁
	တာဝန်ခံများ၏ အမှတ်တရစကားများ	၁၄
အပိုင်း ၂။	**မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ**	**၁၉**
	ပညာရေး လုပ်ငန်းစဉ်	၂၁
	အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်	၃၁
	အမျိုးသမီးများ ကျန်းမာပျော်ရွှင်လုပ်ငန်းစဉ်	၃၉
အပိုင်း ၃။	**မီဒီယာနှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းများ**	**၄၉**
	ရေဒီယို အသံလွှင့်ခြင်း	၅၀
	အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ နည်းကိရိယာများ	၅၂
	အစီရင်ခံစာများ	၅၆
အပိုင်း ၄။	**စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း**	**၆၁**
	လူထု အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း	၆၄
	ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အလေ့အထများအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း	၆၈
	အမျိုးသမီး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ကျား-မ တန်းတူရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း	၆၉
	မြန်မာပြည်ရှိ အခြားသော အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း	၇၂
	ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာ အဆင့်များတွင် ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း	၇၃
အလှူရှင်များ၏ အချက်အလက်များ		**၈၁**

အတိုကောက်အသုံးအနှုန်းများ

APWLD	အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသ အမျိုးသမီး၊ ဥပဒေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆုံရပ်။
ARROW	အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသ အမျိုးသမီးများအတွက် အရင်းအမြစ်နှင့် သုတေသန စင်တာ၊
AWID	အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အသင်း
AT	အတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့
CAM	စီဒေါလှုပ်ရှားမှု (မြန်မာ)
CBO	လူထု အခြေပြု အဖွဲ့အစည်း
CSO	အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း
CEDAW	အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ပပျောက်ရေး သဘောတူစာချုပ်
DBC	ဒိန်းမတ်-မြန်မာ ကော်မတီ
DANIDA	ဒိန်းမတ် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အေဂျင်စီ
GEN	ကျားမ တန်းတူရေး ကွန်ရက်
ID	သတင်းပြန်ကြားရေးနှင့် မှတ်တမ်း
IDR	သတင်း၊ မှတ်တမ်းနှင့် သုတေသန
INGO	နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း
IWRAW-AP	အာရှ ပစိဖိတ် နိုင်ငံတကာ အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားမှုစောင့်ကြည့်ရေး အဖွဲ့
SSWDO	ရှမ်းပြည်နယ် အမျိုးသမီးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့
SSWO	ရှမ်းပြည်နယ် အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့အစည်း
SWSS	ရှမ်းပြည်နယ်မှ အမျိုးသမီးကြီးများ
SPDC	နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကောင်စီ
SWAN	ရှမ်းအမျိုးသမီးရေးရာ ဆက်သွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရေး အသင်း။
TYN	တိုင်း လူငယ် ကွန်ရက်
WEP	အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်
WLB	အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ)
WON	အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများ ကွန်ရက်
WWB	အမျိုးသမီးများ ကျန်းမာပျော်ရွှင်လုပ်ငန်းစဉ်

ၶေႃႈႁူမ်း သွၼ်းၽၢၵ်ႇထိုင်

ၸိမ်မိူဝ်ႈ လုမ်းသွၼ်းႁဝ်းၶႃႈ ၼၵ်ႉ,ၵိတ်းၵၢၼ် တွၼ်ႈတႃႇ, လွင်ႈၽဵင်ႇ,ပဵင်းၵႄႈယိင်း–ၸၢႆးလႄႈ လွင်ႈဢဝ်ၸႂ်မၢၼ်ႇ,မႅၼ်ႈ ပုၼ်ႈတႃႇ, ၵူၼ်းၵူႈၵေႃႉ ၶွင်ႈဝၼ်းမိူင်းႁဝ်းၶႃႈ ၵိၵ်ႉ,ပႃး ၵၢၼ်တူင်ႉၶႂိုင် တၢင်းဢၼ်မီးလွင်ႈလႅၵ်ႈလၢႆႈ ၶွင်ႈတူင်ႉ,ဝူင်းၵူၼ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈလၢႆးၵၢၼ်မိူင်း ႁၢၼ်ႉတေႃႉထိုင်ယၢမ်းလဵဝ် မီးမႃး (20) ပီ ယဝ်ႉ။ လွင်ႈၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈမီးလူၺ်ႈ မိူၼ်ပိုၼ်မိူၼ်ၶွင်ႉ ၽိူင်ႈမုၵ်ႉလုမ်းႁဝ်းၶႃႈ ႁူမ်ႈသေ ၵႂၼ်ႁူဝ်တဵပ်းတတ်း လွင်ႈယုမ်,ယမ်ႁဝ်းၶႃႈ ၵၼ်ဝႆႉ,ၵႃႈၶၼ်ၶိူဝ် လွင်ႈၵမ်,ၸိုၵ်,ၼၽသေ ပၼ်ၸိူင်းလွင်ႈႁူမ်ႈသၢင်ႈလိူဝ်း ၶၼ်ႉ ပိၼ်ၵႅၼ်ၸိူင်းတွၼ်ႈတႃႇ,ႁဝ်းၶႃႈ ၶမ်းပုၼ်ႉလွင်ႈၶိင်,တႃႉ ၵၼ်ႁဝ်းၶႃႈထုပ်းရၢႈ ၶွင်ႈၶူဝ်းတၢင်း လီပီပုၼ်ႉမႃးယဝ်ႉ။

ႁဝ်းၶႃႈတေသိုပ်,ၵမ်ႉလွႆး ၵူၼ်းဝၼ်းၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းၶႃႈၼလႄႈ ႁဝ်းၶႃႈၵေႈ တေယိပ်းမၼ်ႈပၼ်ႈၵႅၼ်ႇ, ၵႅၼ်ၸိူင်းႁဝ်းၶႃႈၼလႄႈ လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ၵၼ်လီႈမႃးတီး ၶမ်ႉလႆႈ မိူၼ်ၶၼ်ႇ,ပီးၶၼ်ႇ,ၶွင်ႉ တၢင်းလွင်ႈၸိူဝ်းၵၢၼ် ပိၼ်ထိမ်းၶၼ်ႉသေ တေသိုပ်,ယၢင်ႈ ၶိုၼ်းၶႄႉယူႈ။ ႁဝ်းၶႃႈယင်းမီးလႆႈ ပၼ်ႈၵႅၼ်,ၶၢၼ်ႈၶႄႉ တႃႇ,တေသၢင်ႈၵွင်ႈတီး ၵၢၼ်တူင်ႉၶႂိုင်ၶေႃးယိင်းၼလႄႈ တႃႇ,ၸိူဝ်းႁူႈ မီးမႃး လွင်ႈၽႅၼ်ႇ,ပိူင်းၶွင်ႈၼၢင်းယိင်း–ၸၢႆး ၶွင်ႈတူင်ႉ,ဝူင်းၵူၼ်း။

ၵႂၼ်တၢင်းသိပ်းပီၶၼ်ႉ ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းၶႃႈ ထုပ်းရၢႈလွင်ႈတြႃးၵမ်,မၢၼ်,မႅၼ်ႈ လီလိူဝ်ႉလီပိူင်။ ၶွင်ႈၼၢင်ႈ 1996 ထိုင် 1998 ၶၼ်ႉ လူင်ပွင်လိူင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တႅၵ်ႈလွႆႉၵူၼ်းမိူင်းႁူဝ်ႈသႃႉဝၼ်ႈ ၶႄႈ သုၼ်ၼလႄႈ ၵူၼ်းမိူင်း မိူင်းတႆးပွတ်းၵၢင် ၶပေႃႉ,ႁူဝ်သႅၼ် လီႈပွႆ,ပိုၼ်ႉပႅတ်ႈ ဝၼ်ႈႁိူတ်,မိူင်းၶွၼ်ႇၼသေ ပၢႆႈၶဝ်ႈလူးမိူင်းထႆး။ ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းၶႃႈ ထုၵ်,ၶႃႈႁၢမ် ထုၵ်,ဝၢင်းၽဵၼ်သေ ၵၼ်ႉလၼ် လူလႃး ႁိူတ်းႁုၵ်ႉ,ႁၢႉ။ ပီးၶွင်ႉတီးပၢႆႈၽေး လိူဝ်းမႃးႁိူတ်းၵၢၼ်ၶွင်ႈမိူင်းထႆးၵေႈ ထုၵ်,ပိုၼ်ႈၵိၼ်လိူၵ်းၵိၼ်ႁွၼ်။

တၢင်းလၢင်သိပ်းပီမႃးၶႅ ပုၼ်ႈတႃႇ,ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းၶႃႈ ၵမ်းပႃးၶမ် ပီ,မုင်ႈႁၼ်သီၢလႅင်း ယင်းမူဝ်းမွင်ယူႈ။ လိူင်ႈမိူင်းႁဝ်းၶႃႈပတ်ႉ ပိုၼ်ႉ လီႈယူႈ,ၽႅ,တွႆႈတပ်ႉသိုၵ်းၵုပ်ႉပိူင်, ႁိူင် (50)ပီပီ။ လိူဝ်သေၶၼ်ႉ ၵူၼ်းၶွင်ႈတူင်,ဝူင်းၵေႈ မီးလွင်ႈတႅၵ်,ယႆႈၵၼ်ဝီႉ လူၺ်ႈ သု,သၶႄႇ,ၼလႄႈ လွင်ႈလွႆႉလပ်းပိင်း ၽႅ,လိူဝ်ႉၶိူဝ်းလူၼ်ႉ,လိူဝ် လိူဝ်းၶၼ်ႉယူႈ။ လွင်ႈၵၼ်လီႈမႃးႁူႉႁၼ် ၵူၼ်းမိူင်း ႁဝ်းၶႃႈ လီႈၶမ်,တၢင်းတုၵ်ႉၶယၢပ်,ၽိုတ်,သေ လီႈသိုပ်,ပၢႆႈၵွၵ်,ႁိူၼ်းယေး ပိၼ်ၽူႈႁၢမ်းတီးယူႈ, ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈပိၼ်ပၢင်တိုၵ်းၶွင်ႈၼၢင်ႈ လုမ်းယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်ၶွင်ႈလိူင်ႈတီးၶႅ ႁိူတ်းႁူဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ လွႆႉၵမ်,သိူဝ်းလွမ်း ၼတ,ၼတ။ ၶႅသေ ၵမ်,ၵႃႈ လွင်ႈၵၼ်ၽႅင်မၢၵ်,မိၼ်း တေႃႉ,ၵၼ်လိူဝ်းၶၼ်ႉ ယင်းၵၢမ်,လူဝ်,လၢတ်ႈယဝ်ႉ။

ႁဝ်းၶႃႈႁူႉထိုင်ဝႃႈ ပၢင်တိုၵ်းလိူဝ်းၶႅ ၼတ,မႃးတီးၵူၼ်းမီးၵႃႉ,ၶႄႇ, ၶွႆႈလီႈလွင်ႈ ၵုမ်းၵမ် လိူဝ်သေ လွင်ႈငမ်းယၢၼ်။ လွၵ်းလီႈလိူဝ်းၶႅ ၼၶပေၼ်ၶွႆးဝီႉ,ဝႃႈ ႁူႈႁဝ်းၶႃႈ မီးႁိူင်းၵမ်ႉၶမ်,တေႃႉ,သူႉ တိူဝ်းၶမ်းမႃးၶၼ်ႉၼလႄႈ ၵၢၼ်တူင်ႉၶႂိုင်တေႃႉ,သူႉ မီးႁိူင်းမႃးၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၶွင်ႈၶၢဝ်းယၢမ်းလိူဝ်ၵၢၼ် ႁဝ်းၶႃႈၵေႈ ၶိုၼ်းတဵပ်ႉတတ်းလွႆႉမၼ်ႈပၼ်ႈ,ၶႅၼ်ႈၶႄႇဝႃႈ တေၼရ,ၵၢင်ႈပၼ်တႃႇ,သုၼ်,လီႈၼလႄႈ တႃႇ,တြႃးထုၵ်,မႅၼ်ႈ တွၼ်ႈတႃႇ,ၶေႃးယိင်းႁဝ်းၶႃႈၼလႄႈ ၵူၼ်းၶွင်ႈတူင်,ဝူင်း။ ႁဝ်းၶႃႈၵေႈတေသိုပ်,သူၼ်းလွႆႉ ၶိုၼ်းတူဝ်ၵဝ်,ၼလႄႈ ၶႅင်ႈၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈ ၵိၵ်ႉ,ပႃးၵူၼ်းၶွင်ႈတူင်,ဝူင်းႁဝ်းၶႃႈ လွင်ႈတၢင်းၵူၼ်းလိူဝ်းမီးၵႃႉ,ၶႄႇ, ႁၼ်လီႈၼလႄႈ ၵမ်,လၢင်ႈႁၼ်သေ တေပိုတ်,ပၢင်,လိူၼၶေႃး ပိၼ်ၽူႈလွႆႉၵၼ်ယေႃႉလိူဝ်းသိင် လိူဝ်းႁဝ်းၶႃႈ ၶတ်းလွႆႉသၢင်ႈလွင်ႈယုမ်,ယမ်ၼလႄႈ သၢင်ႈၵူၺ်းလီယူႈ။

ႁဝ်းၶႃႈ ထုပ်းရၢႈလွင်ႈသိင်,တႃႉ တင်းၶမ်ၼလႄႈ ယူ,ဝီႉၶွင်ႈၶၢဝ်းယၢမ်း လူမ်းလိင်ႉယင်းထွင်းႁိူင်းယူ, သေတႃႉၵေႈ ၽဝ ၵၼ်ႁဝ်းၶႃႈ ႁိူတ်းႁူဝ်ႈ လိူဝ်ႈလီႈ လီတိူဝ်းမႃး တၢင်းၶမ်ၶၼ်ႉ ႁိူတ်းႁူဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ယိူင်းၶႅၼ်းယုမ်,ယမ် ၶိူဝ်ပၢႆးဝူၼ်ႉႁဝ်းၶႃႈ ၵၼ်ပိၼ် မူ,ပိူင် ၶႄႇယိူင်းၼလႄႈ မီးလွႆႉဝီႉမၼ်ႈပၼ်ႈ, တ,တေလီႈ သုၼ်,လီႈသုၼ်,ပိၼ်ၵူၼ်း ၵိၵ်ႉ,ပႃးလွင်ႈတြႃးမၢၼ်,မႅၼ်ႈၶွင်ႈတူင်,ဝူင်း တွၼ်ႈတႃႇ,ၵူၼ်းၵူႈၵေႃႉ ၶွင်ႈလိူင်ႈမိူင်းႁဝ်းၶႃႈယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈၶႅၼလႄႈ ႁဝ်းၶႃႈ ၵၢတ်ႈၵုင်,မုၼ် မိူင်,ပၼ်ၶေႃးမုၼ်း တ,ႁူႈႁူႉ လွင်ႈပိူင် ၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈၼလႄႈ ၶေႃးၵူၼ်ႉသီႈထိူင်ၵမ်းၽွင်ႈ ၵၼ်မီးၶိူဝ် ၵၢၼ်တူင်ႉၶႂိုင်ႁဝ်းၶႃႈ ၶွင်ႈၶၢဝ်းတၢင်း (20) ပီ ပိူင်းၽႅၼလႄႈ ၶပေၼ်ၶႄႇ လွင်ႈၵၼ်ႁဝ်းၶႃႈ လီႈၶတ်းလွႆႉႁိူတ်းသၢင်ႈမူး ပိူင်လူင်မၼ်ႈ ၶွင်ႈၼၢင်ႈ ပီ 2009 ထိုင် 2018 ၶွင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၼလႄႈ လွမ်းလိၼ် လိၼ် တီး–ထီး။ ႁဝ်းၶႃႈၵေႈ မုင်ႈမွင်းဝီႉထႃႈ ၽွၼ်းၵၢၼ်လီ ၵၼ်ႁဝ်းၶႃႈတေသၢင်ႈထိင်ႈ ၶွင်ႈၶၢဝ်းတၢင်း သိပ်းပီတၢင်းၶႄႇ။

ႁဝ်းၶႃႈ ၶွပ်ႈလွႆႉယွႆႉ,ၶမ်ထိုင် ၽူႈလွႆးထိမ်ႁဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႉလွႆးပၼ်ၸိူင်းႁဝ်းၶႃႈမႃး ၶွင်ႈၶၢဝ်းတၢင်းသၢဝ်းပီ လိူဝ်းယင်းမၼ်ႈလွႆႉၶိူဝ် ၵၢၼ် ငၢၼ်းၵၼ်ႁဝ်းၶႃႈ ႁိူတ်းသၢင်ႈၼလႄႈ ၽွင်းမီးတၢင်းယၢပ်,ၽိုတ်,ၵမ်,ဝႃႈ လိူဝ်းလုၵ်ႉယိုၼ်းႁူမ်ႈလွမ်းႁဝ်းၶႃႈ ၸိမ်မိူဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ၼတ,ၶႃႈတၢင်းသၢင်ႈလွင်ႈငမ်းယၢၼ် တွၼ်ႈတႃႇ,ၵူႈၵေႃႉၶၼ်ႉ ၶႃႈယဝ်ႉ။ လူၺ်ႈၵမ်,မီး လွင်ႈၵမ်ႉထိမ်သူလိူဝ် တေၵမ်,လၢင်ႈ ႁိူတ်းသၢင်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်း ၵၼ်ယွၼ်ႈထိုင်လူး ၵူၼ်းၶွင်ႈတူင်,ဝူင်းႁဝ်းၶႃႈ ႁူႈပေႃးထိုင်တီး။ ႁဝ်းၶႃႈ ဝီႉၶမ်ႉၶႄးၶိူဝ် ၵၼ်သူလိူဝ် ႁူမ်ႈမိူဝ်းၵၼ်သေ သိုပ်,သူၼ်းတုမ်ပၼ် တွၼ်ႈတႃႇ,တေ ၵမ်,လွႆႉႁဝ်းၶႃႈၶႄႇ။ ႁိူတ်းႁူဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ တႅပ်းတတ်းလွႆႉဝီႉ မၼ်ႈမၼ်ႈ ၵႅၼ်,ၵႅၼ်,ဝႃႈ ႁဝ်းၶႃႈ တေၶိင်,တႃႉတေႃႉ,သူႉ လွင်ႈတြႃးၵမ်,မၢၼ်,မႅၼ်ႈၼလႄႈသင် တေသိုပ်,ႁိူတ်းၵၢၼ် တႃႉ,ၵၢၼ်မိူင်း တေလိူၵ်ႈလီႈမႃးၼလႄႈသင် တႃႉ,မီးမႃးလွင်ႈငမ်းယၢၼ် ႁူႈၵိုၵ်းမိူင်းႁဝ်းၶႃႈၵႂႃႇ, တေႃႉလူပ်းၶၼ်ႉၶႃႈယဝ်ႉ။

လူၺ်ႈလွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈသေ
မူ,ပီးၶွင်ႉ လုမ်းၵပ်းသၢၼ်လွင်ႈၶေႃးယိင်းတီး

စွမ်း၏ စကားလက်ဆောင်

မိမိတို့ အမိမြေရှိ ပြည်သူအားလုံးအတွက် ကျား-မ တန်းတူရေးနှင့် တရားမျှတမှုရရှိရေးပန်းတိုင်သို့ ဦးတည်သည့် နိုင်ငံ၏ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲများ ဖော်ဆောင်ရန် ရှမ်းအမျိုးသမီးရေးရာ ဆက်သွယ်လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရေး အသင်း (စွမ်း) ကို ထူထောင်ခဲ့သည်မှာ နှစ် (၂၀) ပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ညီအစ်မ စိတ်ဓါတ်၊ စုပေါင်းခေါင်းဆောင်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း ယဉ်ကျေးမှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကင်းခြင်းနှင့် အားလုံးပါဝင်ခြင်း စံတန်ဖိုးများသည် မိမိတို့ ဆယ်စုနှစ် နှစ်စုအတွင်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော အခက်အခဲများ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားစေနိုင်ခဲ့သည့် စွမ်းအားများ ဖြစ်ပါသည်။

မိမိတို့၏ အမိမြေရှိ ပြည်သူလူထုတို့အတွက် ကြိုးပမ်းရမည့် ရှေ့ဆက်လမ်းခရီးတွင်လည်း မိမိတို့၏ စွမ်းအားနှင့် စည်းလုံး ညီညွတ်ခြင်းတို့၏ အရင်းအမြစ်ဖြစ်သော ညီအစ်မစိတ်ဓါတ်နှင့် စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ကို ယုံကြည်စွာ ဆက်လက်စွဲ ကိုင်သွားကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အဝိုင်းအဝန်းများ ဖန်တီးခြင်းနှင့် ကျားမ တန်းတူရေးအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ မိမိတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းသာမက အခြားတဘက်အထိ ပိုမို ကျယ်ပြန့်၊ ကြီးထွားလာစေရေးအတွက် ဆက်လက်လုပ်ဆောင် သွားရန် သံဓိဋ္ဌာန်ချထားပါသည်။

မိမိတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့သည့် ပထမ ဆယ်စုနှစ်အတွင်း မြန်မာစစ်အစိုးရက ၁၉၉၆-၁၉၉၈ ခုနှစ်များတွင် ရှမ်းပြည်နယ်အလယ် ပိုင်းရှိ သိန်းချီသော ရွာသူရွာသားများ၏ လူနေမှုဘဝများ အမြစ်ပြုတ်စေခဲ့သည့် အတင်းအဓမ္မ နေရာရွှေ့ပြောင်းခိုင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည့်အတွက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြရခြင်း၊ အစုလိုက် အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် မုဒိမ်းကျင့် ခြင်းတို့ကို အစီအစဉ်ချ၍ မိမိတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကို ချိုးနှိမ်ဖိနှိပ်ခြင်းကြောင့် အကြောက်တရားများ ဖုံးလွှမ်းစေ ခဲ့ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိသွားသော ရှမ်းဒုက္ခသည်များသည် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခံရခြင်းစသည့် မတရားမှု မျိုးစုံကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။

ဒုတိယ ဆယ်စုနှစ်အတွင်းတွင် မိမိတို့ အမိမြေရှိ ပြည်သူအများစု၏ အခြေအနေမှာ ဆက်လက်ပြီး ဆိုးဝါး နေဆဲဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကျော်အတွင်း တိုးချဲ့လာသည့် စစ်ဝါဒကြီးစိုးမှုအပြင် မိမိတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများသည် ဘာသာရေးနှင့် လူမျိုးရေး အစွန်းရောက်၊ ရေးရိုးစွဲဝါဒီတို့၏ သွေးခွဲခြင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အင်အားစုများအချင်းချင်း ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုများ တိုးများလာခြင်းကြောင့် ပြည်သူလူထုများ အိုးအိမ် စွန့်ခွာ ထွက်ပြေးနေကြရဆဲဖြစ်သည့်အပြင် ပြည်သူလူထုများသည် မြေမြှုပ်မိုင်းများ၏ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်လည်း ရင်ဆိုင် နေကြရသည်မှာ လွန်စွာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးကို မလိုလားပဲ ထိန်းချုပ်လွှမ်းမိုးမှုကိုသာ လိုလားသော ဩဇာအာဏာရှိသူများက ဤတိုက်ပွဲများကို ဖန်တီး နေသည်ဟု မိမိတို့ ယူဆသည်။ ဤနည်းနာများသည် ပုံမှန် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များဖြစ်သည့်အတွက် မိမိတို့၏ ခုခံတော်လှန် နိုင်စွမ်းအားများ ပိုမိုကြံ့ကြံ့ခံ၍၊ အင်အားပိုမိုခိုင်မာစေရေးအတွက် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းသွားရန် အချက်ပြနေသည်။ ထို့ အပြင် မိမိတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှ အမျိုးသမီးများနှင့် ပြည်သူလူထုတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် တရားမျှတရေးတို့ကို ဆက်လက် အကာအကွယ်ပေးသွားရန် သံဓိဋ္ဌာန်ကို ထပ်လောင်းအတည်ပြု လိုက်ပါသည်။ ပြည်သူလူထုများ၊ လူမှုအသိုင်း အဝိုင်းများ အချင်းချင်းအကြား ယုံကြည်မှုများ၊ မဟာမိတ်များ တည်ဆောက်နေသူများကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချ ဝေဖန်နေကြ သည့် ထင်သာမြင်သာရှိသော၊ ထင်သာ မြင်သာမရှိသော အင်အားစုများအားလုံးကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ခြင်းများဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်နှင့် မိမိတို့၏ ကွန်ယက်များ၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကို ဆက်လက် အသိပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုနှင့် မတည်ငြိမ်မှု များစွာကို ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်ခဲ့ရသော်လည်း လူအများအပြား၏ ဘဝကို အပြုသဘောဆောင် သည့် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် မိမိတို့၏ အမျိုးသမီးရေးဆိုင်ရာ ခံယူချက်များ၊ မိမိတို့၏ အမိမြေ အတွင်း နေထိုင်နေကြသူများ အားလုံးအတွက် တန်းတူရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် တရားမျှတရေးဆိုင်ရာ ခံယူချက်များကို ပိုမို ခိုင်မာလာစေပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မိမိတို့၏ နှစ် (၂၀) အတွင်း၊ အထူးသဖြင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း ပြည်တွင်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ နယ်စပ်တလျှောက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လှုပ်ရှားမှုများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းများကို ဂုဏ်ယူစွာဖြင့် မျှဝေလိုက်ရပါသည်။ လာမည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက် သွားမည့် လှုပ်ရှားမှုများအတွက်လည်း ရှေ့ရှုလုပ်ဆောင်နေပါသည်။

အားလုံးအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တရားမျှတရေးကို ရှေ့ရှုလျှက် လမ်းခရီးစတင်ခဲ့သည့် လွန်ခဲ့သည့် နှစ် (၂၀) မှစ၍ မိမိ တို့ကို ဆက်လက်ယုံကြည်ပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် အထောက်အကူပြုကာ အခက်ခဲဆုံး အချိန်များတွင်လည်း မိမိတို့နှင့် အတူ တကွ ရပ်တည်ပေးခဲ့ကြသူများအားလုံးကို အထူးကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိပါသည်။ ထို့ကဲ့သို့သော အားပေးကူညီမှုများ မရှိခဲ့ပါက မိမိတို့၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ ဤကဲ့သို့ ထိရောက်အောင်မြင်မှု ရရှိ မည်မဟုတ်ပေ။ မိတ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆက်လက် စုပေါင်းစည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုနှင့် အားပေးကူညီမှုများသည် မိမိတို့ အတွက် တန်ဖိုးရှိလှပြီး မတရားမှုများကို အံတု၍ မိမိတို့ အမိမြေအတွင်း စစ်မှန်သော နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲများနှင့် တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရန် သံဓိဋ္ဌာန်များကို ပိုမိုခိုင်မာ၊ အားကောင်းလာစေပါသည်။

သွေးစည်းညီညွတ်စွာဖြင့်
ရှမ်းအမျိုးသမီးရေးရာ ဆက်သွယ်လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရေးအသင်းမှ ညီအစ်မများ

တွၼ်ႈ 1 | အပိုင်း ၁

ပိုၼ်းႁဝ်းၶႃႈ

မိမိတို့ သမိုင်း

- လုမ်ႈမုၵ်ႉလုမ်း
- ယိူင်းမၢႆၸလႄႈ ပိုၼ်းပိုၼ်ႉလင်
- ၶၢဝ်းတၢင်း
  လွင်ႈၵွင်ႉမၢၼ်ႈၵမ်ႈၽွင်ႈ
- ပိုၼ်းလင် လွင်ႈတီးလီႈႁၢမ်းတီႈယူႇ
- ၶေႃႈၵူၼ်ႉၶီႈထိုင် ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်
  လုမ်းသွၼ်း

- စွမ်း၏ အမှတ်တံဆိပ်
- လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်
- အောင်မြင်မှုအချို့၏ အချိန်ဇယား
- ရှမ်း နေရာမဲ့ဖြစ်ခြင်း
- တာဝန်ခံများ၏
  အမှတ်တရစကားများ

ၵုမ်ႇမုၵ်ႉလုမ်း

ၵုမ်ႇမုၵ်ႉလုမ်းၶဝ်ႉ ပဵၼ်ႁူၼ်ႉႁၢင်ႈၶူၵ်ႉၵိင်ႇၶရီႇ။
ၶိူင်ႈၶူၵ်ႉၶိူင်ႈၵူၼ်းယိူင်း ၵႂႃႇလီးသၼ်ႉဝီႉယူႇ။
ႁၢင်ႈၵၢၼ်ၶဝ်ႉ တွၼ်ႈတႃႇ တၢင်တူဝ်ၵိၼ်းၵၢၼ်း
ႁဝ်းၶႃႈ ႁၵ်ႉသႃ ၽိူင်ႈၸိူဝ်းႁဝ်းၸေႈ ၵႅတ်ႇၸၢမ်ၸွမ်ႉ
ၵဝ်ႇ တႃႇလွတ်ႈၽေး။ ၵိုင်ၶိုဝ်ပိုၼ်း ပၢၼ်သိုပ်ႇ
ပၢၼ်မႄး ၵိင်ႇၶရီႇၶဝ်ႉ ယူႇၶွင်ႈတိုၼ်ႇ လိုၵ်ႉလူင်
မီးယူႇတီႈ တီၼ်လွႆလူင် ၼိမ်မလေယၢၼ်ႇ
(ၼိမ်ဝုၼ်ႇတႃႇ)။ ၵိင်ႇၶရီတူဝ်ၶမ်းၶဝ်ႉ
ႁၢင်ႈလီၵူၺ်းၵမ်ႇၵႃး မီးၶမ်ႉလွၵ်ႉလီ၊
မီးသတ်းတႃႇၸလႈ ႁၵ်ႉလွင်ႈငမ်းယဵၼ်။ လိုဝ်ၶဵၼ်ႉ
မေႃၵႃးလီးသၼ်ႉ ၵဵတ်ႇၸၢမ်တူဝ်ယူႇယဝ်ႉ။

မိမိတို့၏ အမှတ်တံဆိပ်

စွမ်း ၏ အမှတ်တံဆိပ်သည် ဒဏ္ဍာရီလာ လူတစ်ပိုင်း၊ ငှက်တပိုင်းဖြစ်သည့် ပုံစံကျန သော သိုင်းဟန်ဖြင့် ကနေသော ကိန္နရီ ရုပ်ပုံ ဖြစ်သည်။ အမှတ်တံဆိပ်သည် မိမိတို့ ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် မိမိတို့ ကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန်ဖြစ်သော မိမိတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒကို ကိုယ်စားပြုသည်။ ရှမ်းဒဏ္ဍာရီ တစ်ခု အဆိုအရ ကိန္နရီသည် ဟိမဝန္တာ တောင်ခြေရှိ တောနက်များထဲတွင် နေထိုင် သည်။ ရွှေရောင် သတ္တဝါသည် လှပရုံ သာမက နွေးထွေးသော နှလုံးသား၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အခြား သတ္တဝါများအပေါ် သစ္စာတရား ရှိသည်။

ယိူင်းမၢႆ

ႁဝ်းၶႃႈ တႅပ်းတတ်းလႆႈဝႆႉ မၼ်ႈမၼ်ႈ ၵႅၼ်ႇၵႅၼ်ႇဝႃႈ ႁဝ်းၶႃႈတေႁဵတ်းၵၢၼ် တႃႇတေမီးမႃး လွင်ႈၽဵင်ႇပဵင်း ၼႂ်းၵႄႈ ယိင်း–ၸၢႆး တႃႇတေမီးလွင်ႈ တြႃးမၢၼ်ႇ မႅၼ်ႈ တွၼ်ႈတႃႇၼၢင်းယိင်းၼၼ်ႉ ၼႂ်းၵၢၼ်တေႃႇသူႈတူင်ႉၼိုင် တႃႇမီးလွင်ႈ လႅၵ်ႈလၢႆႈ ၼႂ်းတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်းလႄႈသင် တႃႇငဝ်းလၢႆး ၵၢၼ်မိူင်းလႅၵ်ႈလၢႆႈၼၼ်ႉ လႄႈသင် ႁဝ်းၶႃႈတေၼူၼ်ႉၸူႉႁႃၵိုပ်းၶေႃႈ မုၼ်းသေ ႁူမ်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈသူၼ်းတုမ် တူင်ႉၼိုင်လွမ်းၵၢၼ်ငၢႆႇ ၼႂ်းတူင်ႈဝူင်း ၵူၼ်းႁဝ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပိုၼ်းပိုၼ်ႉလင်

ၵွၼ်ႇပီႇၵေႃႇတင်ႈ “သွၼ်း”ၼႆႉ ၼၢင်းယိင်းတႆး ၸိူဝ်းယူႇသဝ်း တီႈလႅၼ်လိၼ် မိူင်းမၢၼ်ႈ–မိူင်းထႆးၼႆႉ ၼဝ်ႈႁႃၶွၼ်ႈႁိူင်း ႁူမ်ႈမိုဝ်းၵၼ်သေ ႁဵတ်းသၢင်ႈၸွႆႈထႅမ် ပၼ် တၢင်းလူဝ်ႇၵူၼ်းမိူင်းတႆး ၸိူဝ်းလီႈၽေးၵွတ်ႇယၢၼ် တီႈယူႇသဝ်းမႃးၼၼ်ႉ လႆႈႁူမ်ႈၵၼ် တႅပ်းတတ်းဝႃႈ သင်ၵေႃႇတင်ႈ ၸုမ်းၵပ်းသၢၼ် ၸုမ်းၼိုင်ႈ ၵၼ်မီး ပၵ်းပိူင် တႅတ်ႈၼႅတ်ႈၼႆလိူင် တေတိုဝ်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈ ၼေႃႈၵၢၼ် ထိုင်တီႈထိုင်တၢင်းၼမ်လိူဝ်ၵဝ်ႇၼႆလႄႈ ၸင်ႇလႆႈၵေႃႇတင်ႈ ၸုမ်းပ်းသၢၼ်လွင်ႈၼၢင်းယိင်းတႆး (သွၼ်း) မိူဝ်ႈပီ 1999 လိူၼ်မၢတ်ႉ 28 ဝၼ်းယူႇယဝ်ႉ။ သွၼ်း လႆႈႁူမ်ႈၵေႃႇတင်ႈ ငဝ်ႈၵေႃၸုမ်းၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ) – Women’s League of Burma သေ ပဵၼ်ၼိုင်ႈၸုမ်း ၼႂ်း (13) ၸုမ်း ၵၼ်ၶဝ်ႈပႃး ၼႂ်းငဝ်ႈၵေႃ ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

တၢင်းယိူင်းယၢၼ်း

ယုၵ်ႉမုၼ်ပၼ်

သုၼ်ႇလႆႈၼၢင်းယိင်းလႄႈ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ

သၢၼ်ၶတ်း

လွင်ႈႁဵတ်းႁၢႆႉလႃႉႁဝ်းႁႅင်း၊ လွင်ႈၵိၼ်လိၵ်းၵိၼ်ႁွၼ်ႇတေႃႇ ၼၢင်းယိင်းလႄႈ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ

ႁူမ်ႈမိုဝ်းႁဵတ်းသၢင်ႈ

ပိူဝ်ႈတႃႇငၢမ်းယဵၼ်လႄႈ လွင်ႈလွတ်ႈလႅဝ်းထၢင်ႇႁၢင်ႈ

ၵမ်ႉႁႅင်းပုၵ်းပွင်ၼၢင်းယိင်း

ၼေႃင်ႇႁိူၵ်ႇ ၸူပ်ႈပၢၼ်ၼဝ် တေလီတိုဝ်းမႃး

ယုၵ်ႉမုၼ်းပိုတ်ႇတၢင်းပၼ်

ႁႅင်ႈႁူႉႁၼ် တႃႇထိင်းသိမ်း ၶူဝ်းႁႄႈတိုၼ်းလၢင်း သၽေႃႇဝလႄႈ သိင်ႇဝိတ်ႉလွမ်ႉ

ဦးတည်ချက်

မိမိတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေး ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် လူထု ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းကို အခြေပြုသည့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ လှုပ်ရှားမှုများ၊ သုတေသနပြုခြင်း များနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျား-မ တန်းတူရေးနှင့် တရား မျှတမှုများကို အမျိုးသမီးများ ခံစားရရှိလာရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရန် သံဓိဌာန်ချထားသည်။ ရှမ်းအမျိုးသမီး ရေးရာ ဆက်သွယ်လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ရေးအသင်း (စွမ်း) သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ တိုင်းရင်းသူအမျိုးသမီးအဖွဲ့ အစည်း (၁၃) ဖွဲ့ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) - WLB ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့ ကြသည့် အဖွဲ့များအနက်မှ တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။

နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း

စွမ်း ကို မထူထောင်မီက ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် တလျှောက်တွင် အလွတ်သဘောစုစည်းထားသည့် ရှမ်းအမျိုးသမီးများ၏ ကွန်ယက်က ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြရသော ရှမ်းပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆက်စပ် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဤ ရှမ်းအမျိုးသမီးများ၏ ကွန်ယက်အနေဖြင့် နည်းစံနစ် ကျသော ကွန်ယက်တခုကို ပီပြင်စွာ ဖွဲ့စည်းပါက မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများ ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်မည်ဟု စုပေါင်းစွာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ရှမ်းအမျိုးသမီး ရေးရာ ဆက်သွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ရေး အသင်းကို ၁၉၉၉ ခု မတ်လ (၂၈) ရက်နေ့တွင် တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။

ရည်မှန်းချက်

အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများနှင့် ကလေးအခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ပေးရန်၊

အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခေါင်းပုံဖြတ်မှုများကို ဆန့်ကျင်ရန်၊

မိမိတို့ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် အတူတကွ လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရန်၊

အမျိုးသမီးများ ဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးရန်၊

သဘာဝ အရင်းအမြစ်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ အသိ အမြင်များ မြင့်မားလာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊

ၶါဝ်းတါင်း လွင်ႉကွင်ႉမါခ်ငေမ်းၶွင်း

1999
ဧ့ၢ်တၢင့်လုမ်းသွခ်း
ဝခ်းထိ 28 လိုခ်မၢတ်ႉၰှ်

2002
ပိုခ်ꩡꩡ့ပပ်ႉလီႈငါခ်း **'ဝ့်ဍါင်ႉဂခ်ႉလခ်'**
ရှူမ့်ဂဝ်ႉငဝ့်သုခ်ႉလီ့ဂူခ်းလိုင့်တီး

2005
လီ့ရှါပ်ႉသူး **သုခ်ႉလီ့သုခ်ႉပီခ် ခဓါင်းယိင်း**
Women's Rights Prize
တီ့မုဂ်ႉလုမ်း Peter Gruber

2006
သွခ်းꩡလ့ ဧ့ၢ်မတီလါဝ်းတံခ်းမါဂ်ႉမိူင်းမါခ်
(Danish Burma Committee - DBC)
ရှူမ့်ကိတ်ႉကွဂ်ႉပိုခ်ꩡꩡ့ ငဝ်းတူင်ႉ လွင့်ꩡဝ
လုဂ့်ကွခ်ႉတီးပီႈꩡꩡး ခ်ငိုင်းထိးပွတ်းရှင်ႉ
တွခ်းတါ့ရှါပိုခ်းႁွင်ဂါင်ဂမ်ႉထိမ်ဂါခ်ငါခ်း
ရှင့်ဂါခ်ပီႈပိင်ႉလှ့်

2009
သွခ်းလီ့ꩡတ, လီႈဂါခ်ဧ့ၢ်တီႉယူဝ်,
'ꩡ့်င်းလို့ယိင်း' ေသ ကွဂ်ႉသိင်
ပွဂ့်ကွခ်တါင်းသုတ့် တီ့ Map Radio

2014
သွခ်းပိုတ်ႉသိခ်ႉတိူဝ်, (သုခ်ဂါင်)
တီ့တူခ်ႉတီး။

2015
သွခ်းပိုခ်ꩡꩡ့လီႈငါခ်း
လီႈငါခ်းပီ 2015 – ဂမ်ႉလို့သုခ်ႉလီ့
ခဓါင်းယိင်းꩡလ့ လုဂ့်ကွခ်ႉ

2018
မီးပိူင်ဂါခ်တူင်ႉခိုင် ၃ ပိူင်ဂါခ်
လုမ်း 2 တီ့
ꩡ့ူ့ခဝ့်လုမ်း 200 ပီႈ

2019
ၶွပ့်ၶူပ်, 20 ပီတံမ်
လတ်းꩡ့်တ်းပါင်ပွို့တီ့ဝ်ငိုးတူခ်ႉတီး
လိုင့်တီး

အချို့အောင်မြင်မှုများ အချိန်ဇယား

၁၉၉၉ ခုနှစ်

စွမ်းကို မတ်လ ၂၈ ရက်တွင်
တည်ထောင်သည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ်

ရှမ်းလူ့အခွင့်အရေး မဏ္ဍိုင်အဖွဲ့ (SHRF) နှင့်
မုဒိမ်းကျင့်ခွင့်လိုင်စင် အစီရင်ခံစာ
ပူးတွဲထုတ်ပြန်သည်။

၂၀၀၅ ခုနှစ်

ပီတာ ဂရူဘာ
အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးဆု ရရှိသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်

စွမ်း၏ ပညာရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပံ့ပိုးရန်
စွမ်းနှင့် ဒိန်းမတ်-မြန်မာကော်မတီ
ပူးတွဲ၍ ထိုင်းနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းရှိ ရှမ်းဒုက္ခသည်
ကလေးများအကြောင်း မှတ်တမ်းဇာတ်လမ်းဂ
ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ်

စွမ်း၏ ရေဒီယို အစီအစဉ် ရှမ်းဘာသာမှ
ပြန်ဆိုပါက မိန်းကလေး၏ အာဏာဟု
အဓိပ္ပာယ်ရသော "Heng Jai Ying" ကို
MAP ရေဒီယိုတွင် ပထမဆုံး ထုတ်လွှင့်သည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်

တောင်ကြီးတွင် စွမ်းစင်တာ
ဖွင့်လှစ်သည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်

စွမ်းသည် ၂၀၁၅ နှစ်ပတ်လည်
"အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများ၏
အခွင့်အရေးကို ဆုပ်ကိုင်ခြင်း"
အစီရင်ခံစာ ထုတ်ဝေသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်

လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ် ၃ ခု၊
ဒေသဆိုင်ရာ ရုံး ၂ ခု နှင့်
စွမ်းအဖွဲ့ဝင် ၂၀၀ ကျော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်

စွမ်း၏ နှစ် ၂၀ ပြည့် အခမ်းအနားကို
တောင်ကြီးမြို့၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်ကျင်းပသည်။

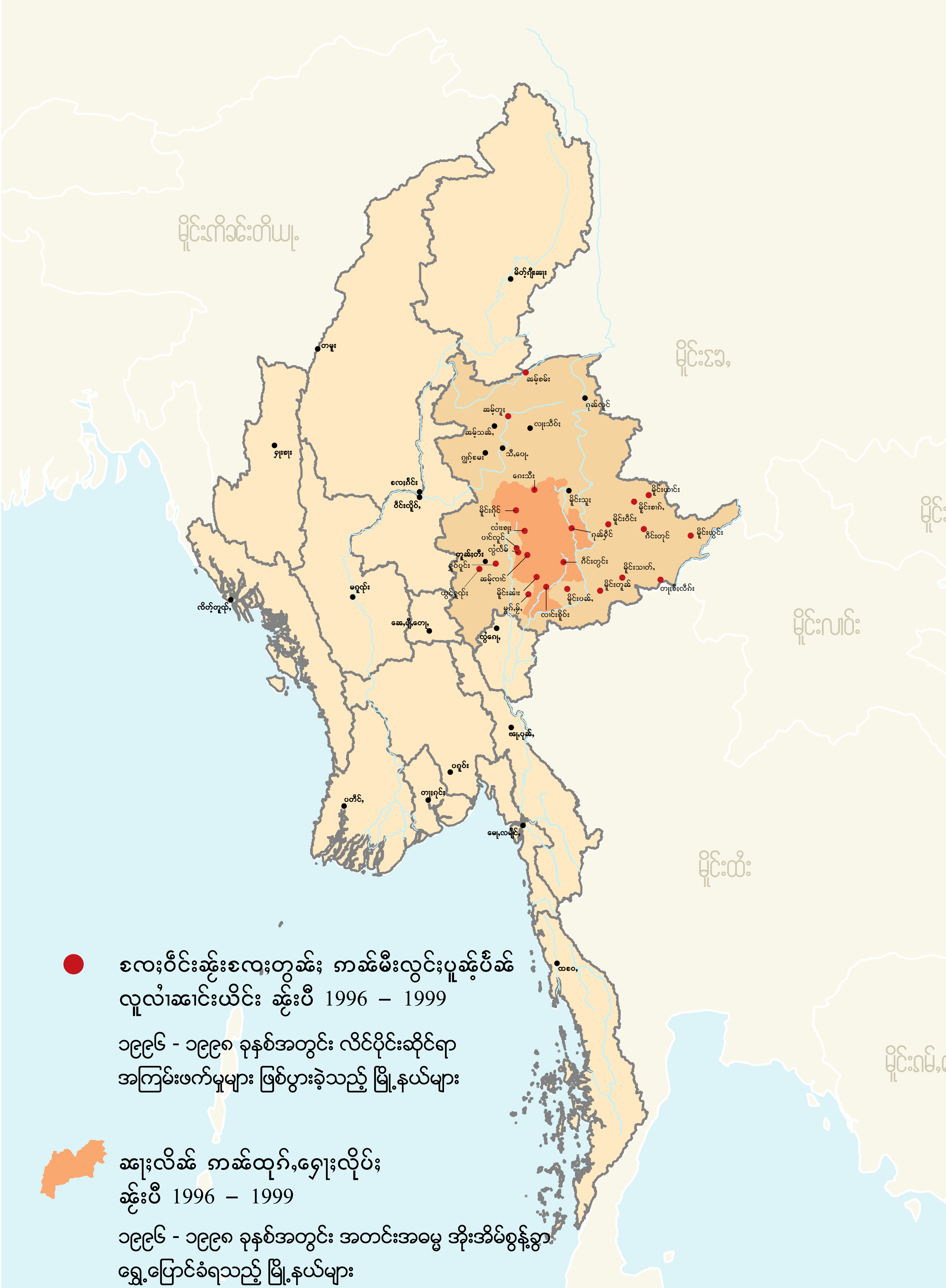

ၸႄႈဝဵင်းၼႂ်းၸႄႈတွၼ်ႈ ဢၼ်မီးလွင်ႈပူၼ်ႉပိူၼ်ႈ
လူလၢႆၶႄင်းယိင်း ၼႂ်းပီ 1996 – 1999

၁၉၉၆ - ၁၉၉၈ ခုနှစ်အတွင်း လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ
အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် မြို့နယ်များ

ၶႄႈလိၼ် ဢၼ်ထုၵ်ႇၶျေႈလိုပ်ႈ
ၼႂ်းပီ 1996 – 1999

၁၉၉၆ - ၁၉၉၈ ခုနှစ်အတွင်း အတင်းအဓမ္မ အိုးအိမ်စွန့်ခွာ
ရွှေ့ပြောင်းခံရသည့် မြို့နယ်များ

ပိူၼ်ႈလႅင် လွင်ႈတီႈလႆႈႁၢမ်းတီႈယူႇ

ၽွင်းမိူဝ်ႈပီ 1996 ၶၢဝ်းတပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မီးပဵၼ်ၵၢၼ် သိုၵ်း တေႃႇလုမ်းယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်ႇၶွင်ႈမိူင်းတႆးသေ ၶျေႈလိုပ်ႈ ႁူၼ်းမိူင်းၶပေႉႁူဝ်သဵၼ်။ လိၼ်ၶိုၼ်းၶေႃးသူၼ် ပီႈၶွင်ႉႁူၼ်းမိူင်း ၵေႃႉ လီႈထုၵ်ႇသိမ်း ထုၵ်ႇယႃႉပဵတ်ႈသေ လီႈႁူႇယူႇၶိမ်းလမ် ၶိင်းတီႈလိူဝ်းၶဝ် ထုၵ်ႇတီၵ်းလွႆႉၼွၵ်ႈၵၢၼ် ၵေႃႇသၢင်ႈတၢင်း။ ႁူၼ်းမိူင်းတႆး ထုၵ်ႇတၢင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပေႉၵိၼ်ၶူၵ်ႉၶိူဝ်ႉ ၶၢႆႈၼိမ် ၵိၵ်ႇပႃးၵၼ်ႉလၼ်လူလိူဝ် ၶေႃင်းယိင်း။ ၽွင်းမိူဝ်ႈၶၢဝ်ႉ ႁူၼ်းမိူင်းလၢဝ်းၸိူဝ်းတႆး ၼလႈ တၢင်ႇလၢဝ်းၸိူဝ်း တီႈမိူင်းတႆး ပွတ်းၵၢင် ထုၵ်ႇတၢင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တီၵ်းလွႆႉၶၢႉၵႂၵ်ႇၶိူၼ်း ၵႂၵ်ႇဝၢၼ်ႈႁူႇ သေၵမ်ႇၵႃး ၶိူၼ်ႈႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၵႂၵ်ႇၶေႃးလိၼ် တီႈတေသၢင်ႈ ပၼ်ႈ ၽိူဝ်ႈၽူႈယွႆႉလူင် တတ်းၼမႈၶမ်ႉၶူင်း။ ၶွင်ႈၼၵႈ 1996 – 2001 ၶႅ ဝၢၼ်ႈ 3500 ဝၢၼ်ႈ ၶွင်ႈလိၼ် ပွတ်းလိၼ်ႇလၢၼ်းဝၼ်းၵႂၵ်ႇ မိူင်းမၢၼ်ႈၶၢဝ်ႉ ထုၵ်ႇယႃႉလိဝ် ပဝ်ႇႁၢမ်းပဵတ်ႈ။ ႁူၼ်းမိူင်းၵေႃႉ လီႈပၢႆႈၶဝ်ႈၶွင်ႈပႂႇထိုၼ်ႇ ၶၢမ်ႈလိၼ်လိၼ် တီး – ထီးသေ သေႃႉႁႃတီႈယူႇသဝ်ႈႁူမ်ႈ။

ပီႈၶွင်ႉတီး လိူဝ်းပၢႆႈလွင်ႈတီၵ်းတိင် လွင်ႈလိၵ်ႇၼၽ ၶွင်ႈလိုင်ႈ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ်မိူင်းမၢၼ်ႈမႃးလိူဝ်းၶၢဝ်ႉ ၽိုဝ်ႇၶၢမ်ႈလိၼ်လိၼ် ပူၼ်ႉၶဝ်ႈမႃးၶွင်ႈမိူင်းထႆးၵေႃႈ လီႈထူပ်းတၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ တၢင်ႇ လွင်ႈ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ မိူင်းထႆးၶႅႉၵမ်ႇလွႆႈ လိုင်ႈမိူင်းၵၼ်လူင်းလိူဝ်း မိုဝ်း တူၵ်းလူင်းလီႈလွႆဝိႉလွမ်းလိၵ်ႈႁူမ်ႈမိူ လိုင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် လုမ်ႈၽူႉ 1951 ၵၼ်ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈၵၼ်တင်း ႁူၼ်းပၢႆႈၽေး ၼလႈ ၽူႈၵႂၼ်ႁူဝ်မိူင်းထီးၶဝ် ၵမ်ႇၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တႃႇတေ တူၺ်းထိုင်ႁူၼ်းမိူင်ႈတီးပၢႆႈၽေး။ ႁူၺ်းသေတႃႉၵေႃႈ ၶွင်ႈပိူင် ၶွတ်ႇၽွတ်ႈလိုင်ႈမိူင်း မိူင်းထီးၶႅ ပႃးဝီႉဝႃႈ လူင်ပွင်လိုင်ႈ မီးပုၼ်ႈၽွၼ်း တႃႇတေၼၵ်ႉၵင်ႈ၊ ယုၵ်ႉမုၼ်းလွီႈထိမ်ပၼ် လွင်ႈသုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပိၼ်ႁူၼ်းမိူင်း ယူႇသဝ်းၵိၼ်သၢင်ႈ ယူႇၶွင်ႈမိူင်းထီး ၶႅယဝ်ႉ။

လွင်ႈၵၼ် ၵမ်ႇမီးလွင်ႈၼၵ်ႉၵင်ႈပၼ် ႁူၼ်းမိူင်းတီးႁဝ်းၶၢဝ်ႉ တူၺ်းလီႈတီႈ ၵၢၼ်ငၢၼ်းလိူဝ်းၶဝ်လီႈႁဵတ်း ၶၢင်ႉၵၢၼ်ၵၼ် လီႁၢင်ႈ ၵၢၼ်မီးၵၢၼ်ႇတၼၶၢႉၼလႈ ယၢပ်ႇယၢၼ်းၶၢၼ်လွႆ။ တီးလိူဝ်းပိၼ်ႁူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း လိူဝ်းၵၼ် ႁူႇႁဵတ်း ၵၢၼ်ၶွင်ႈမိူင်းထီး ၵမ်ႈၶမ် လီႈႁဵတ်းၵၢၼ်ၽုၵ်ႇသွမ်ႈ ၵၢၼ်ၵေႃႇ သၢင်ႈၼလႈ ႁဵတ်းၵၢၼ်ၶွင်ႈၶိူၼ်းပိူၼ်ႈ။ ၵၢၼ်လိူဝ်းၶႅ ပိၼ်ၵၢၼ်လွမ်းၽိူင်ႈၶၢဝ်းၼလႈ ၶေႃးၶိူၼ်းႁူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ် ယၢၼ်မိူင်းၵေႃႈ တိုၼ်းလီႈၶႃႉတီႈယူႇသဝ်း တီႈၶဝိုင်ႈယဝ်ႉ တီႈၶဝိုင်ႈ ၶင်ႇတီႈၵၢၼ်ၵေႃႇသၢင်ႈ တီႈသုမ်ႉတီႈထိင် ၶွင်ႈၶေႃး ၶွင်ႈသူၼ်။

ရှမ်းနေရာမဲ့မှု သမိုင်းကြောင်း

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစစ်တပ်က တိုင်းရင်းသား ရှမ်းလူထု အပေါ် ကျယ်ပြန့်သော ထိုးစစ်ဆင်ခဲ့သောကြောင့် ထောင် ပေါင်းများစွာသော ပြည်သူများမှာ အတင်းအဓမ္မ အိုးအိမ် စွန့်ခွာ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြရသည်။ ရွာသားများသည် သူတို့၏ မြေယာများ၊ နေထိုင်မှုဘဝများ ဆုံးရှုံးခဲ့ကြပြီး ဆောက်လုပ် ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အဦ စီမံကိန်းများတွင် အတင်း အကြပ် စေခိုင်းခံခဲ့ကြရသည့် မြို့ပြများသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြရ သည်။ ရှမ်းပြည်သူများမှာ နှိပ်စက်ညှင်းပန်းခြင်း၊ သတ်ဖြတ် ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်းတို့ကို စစ်သားများ၏ လက်တွင်ခံစားခဲ့ကြရသည်။ ထိုကာလအတွင်း ရှမ်းပြည်သူ ၃၀၀,၀၀၀ ကျော်နှင့် အခြားတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများမှာ သံလွင်မြစ်ပေါ်တွင် ရေအားလျှပ်စစ်အတွက် ရေမ ရေကာတာ တည်ဆောက်ရန် မြေနေရာအတွက် အပါအဝင် ရှမ်းပြည်အလယ်ပိုင်း ဒေသတွင် နေထိုင်သူများသည် မြန်မာ စစ်တပ်၏ အတင်းအကြပ် ဖယ်ရှားခြင်းကြောင့် သူတို့၏ နေအိမ်များမှ စွန့်ခွာခဲ့ကြရသည်။ ၁၉၉၆ မှ ၂၀၀၁ ခုနှစ် အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ကျေးရွာပေါင်း ၃,၅၀၀ ကျော် ဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသည်။ အရပ်သားများမှာ တော တောင်များအတွင်း ထွက်ပြေးရပြီး ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော် ခိုလှုံခဲ့ကြရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကြောင့် ရှမ်းလူမျိုးများ ထိုင်း နိုင်ငံတွင်းသို့ ထွက်ပြေးခဲ့ရသည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုင်းနိုင်ငံ သည် ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် ကို လက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်း မရှိသောကြောင့် နယ်စပ် တဘက်တွင် အခြားမတူညီသည့် စိမ်ခေါ်မှု အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ခေါင်းဆောင်များက ဒုက္ခသည်အဖြစ် ရောက်လာသော သူများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းပေးရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အစိုးရသည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သော လူများ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန်၊ မြှင့်တင်ရန်နှင့် ဖြည့်ဆည်းရန် တာဝန်ရှိသည်။ ရှမ်းလူမျိုးများအတွက် ကာကွယ်မှု အားနည်းသည်ကို သူတို့ ရရှိနိုင်သော အလုပ်အမျိုးအစားများအရ မြင်နိုင်သည်။ သူတို့လုပ်ရသောအလုပ်များသည် ညစ်ပတ်သော၊ အန္တရာယ် များသော၊ ဂုဏ်သိက္ခာ ကင်းမဲ့သော အလုပ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသော အလုပ်များဖြစ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း ရှမ်း ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား အများစုသည် နေ့စဉ် လုပ်အား ခကို လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အိမ်ဖော်ကဏ္ဍ များမှ ရရှိကြသည်။ အလုပ်များမှာ ရာသီအလိုက် ဖြစ်သော ကြောင့် မိသားစုများမှာ ပြောင်းကာရွှေ့ကာနေကြရပြီး တစ်ခါ တစ်ရံတွင် ဆောက်လုပ်ရေးနေရာ သို့မဟုတ် စိုက်ခင်းများရှိ ယိမ်းယိုင်ချိန့်နေသော တဲများတွင် နေထိုင်ကြရသည်။

ဈေးပူခင့်ခံ့ထိုင်
ပူ့ရွခင်းဒါခင်ကုမ်းသွခင်း

စွမ်းတာဝန်ခံများ၏
အမှတ်တရစကားများ

ၵၢၼ်သွၼ်းလႃတ်ႈငဝ်ႈ ၵွၼ်သၢင်ႈမႂ်ႇယူႇၼၼ်ႉ ပိူင်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၼၢင်းယိင်း ၸူႈမီးၼမ်ႉၵတ်ႉၵၢၼ်ဝႆႉၼၼ်ႉ ၶႃႈၸၢင်လိူင်ႈလိူင်းလီ။ ၵၢၼ်ၶႃႈ လႆႈႁၼ်ႇသၢင်ႈ ပွတ်းၵွၼ်ႇတွၼ်ႈၼိုင်ႈ ၼႂ်းၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင်သွၼ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ ၵဝ်ႇၸုင်ႈမၼ်းၼႃႉယဝ်ႉ။

ၼၢင်းၶူၼ်းသႅင်

ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်လုမ်း 2001 - 2007

ပုၼ်ႈၽွၼ်းတီႈ သွၼ်း

မိူဝ်ႈပီ 2001 ၼၼ်ႉ ၵႂႃႇတီႈၼေႃႈၵၢၼ် ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်မၵ်ႉ လုမ်းသွၼ်း ပဵၼ်ဝႆႉယူႇ။ ၵွၼ်ႇတၢင်းၼၼ်ႉ ၶႃႈလႆႈမႃးႁၼ်ႇၶဝ်ႈ ပၢင်ၵုမ်ၶႅပ်ႉၶူပ်ႉ မိူဝ်ႈပီ 2000။ မိူဝ်ႈၽွင်းပၢင်ၵုမ်ၼၼ်ႉ ၶႃႈလႆႈ ႁၼ်ႇထူပ်း ၼၢင်းယိင်း လိူဝ်းတူင်ႉၼိုင်ၸိုဝ်ႈသၢင်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်း ၵိူဝ်ႉလူၺ်ႈလွင်ႈတၢင်းလႆႈပိူင်။ ပိူၼ်ႈႁူၼ်းလိပ်းၸိူင်း ၵေႃႉၼိုင်ႈ သေၵေႃႈ လႆႈထူပ်းၸၢၼ် ၼၢင်းယိင်းတင်းၼမ် လူမ်းလူမ်း သိူဝ်းသိူဝ်းသေ မႂ်ႇမွၵ်ႇလႃတ်ႈၵဵၼ ၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင်ၶဝ်။ ပေႃး တေလႃတ်ႈသိူဝ်ႈသိူဝ်ႈ ၶႃႈၵမ်ႉထၢင်ႇ တေၸိုတ်းၵၢၼ်တီႈသွၼ်း တႅမ်ၶႃဝ်းယၢမ်း ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၶႃႈၵမ်ႉမီးၼမ်ႉၵတ်ႉ တၢႆႇတေၽွင်း ငမ်းလုမ်း ထတ်းၵၢၼ်လုမ်း။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၶႃႈၸိုတ်းၵၢၼ်ယူႇတီႈ Save the Children (UK) ၵၼ်ပၵ်းသဝ်ႈၸိုတ်းၵၢၼ်ယူႇ ၼႂ်းမိူင်းထႆးသေ ပိၼ်ၽူႈလွႆးၵၢၼ်တီႈသွၼ်းပႃး။ ၶႃႈၸဝ်ႈလႆႈမႃး ပိၼ် ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်သွၼ်း ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ ၽူႈၵေႃႉတင်ႈသွၼ်း ၵမ်ႈၽွင်းၵေႃႈ ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်ၵဝ်ႇ ပၼ်ၶိုၼ်းသေ တိူၵ်ႈသူၼ်း ၸႂ်ႈၶႃႈၸိုတ်းၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်။

ဝၢႆးသေ ၶႃႈၵေႃႈႁၢပ်ႉၵၢၼ်တီႈသွၼ်း 20 ဝၼ်းၼၼ်ႉ ၶႃႈလႆႈ ႁူႉၸၼ်း ပၢင်သွၼ် ၶွမ်ႉပျူႉတိူဝ်ႉ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ သွၼ်းမီး ၽူႈႁၢပ်ႉၵၢၼ် ၶႃဝ်းယၢမ်းတႅမ် သွင်ၵေႃႉ ႁူၺ်းၵႃႈ မီးၽူႈလွႆးထႅမ် ၵေႃႈ ၽူႈၽိူၵ်းၵၢၼ်တင်းၼမ်။ ၵိင်ၼိူဝ်လွင်ႈႁၼ်ႇသၢင်ႈ၊ ၶေႃႈၸၢင်ထိုင်ၵေႃႈ လွင်ႈပၼ်ၸိူင်းၽူႈလွႆးထႅမ်ၶဝ်ၼၼ်ႉသေ ၼင်ႇႁိူဝ် ၽွၼ်းၵၢၼ်တေၵႂၵ်ႉမႂ်ႇလီၼၼ်ႉ ၶႃႈၵေႃႈဝႆႉၸႂ်ယႃဝ်း ယႃဝ်း ၸိုတ်းၵၢၼ်မႂ်ႇယူႇယဝ်ႉ။ မၵ်ႉလုမ်းႁဝ်းၶႃႈ ထူပ်းရႃႇတၢင်း ယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ ႁူမ်ႇပႂ်ႇလွင်ႈ ႁူမ်ႉလူမ်းတင်းသိုင်ႈ။ လွင်ႈယၢပ်ႇ ၽိုတ်ႇလိူဝ်းၼႆႉ ၸိုတ်းၸႂ်ႈၶႃႈ လူၺ်ၵၼ်ႉၼိူင်သေ ထႅမ်ၸိူင်းလူၺ်ပၼ် တႃႇၶႃႈတေ သိုပ်ႇၸိုတ်းသၢင်ႈႁူႉတၢင်းၼေႃႈ။ ၶႃႈမီးတိုဝ်ႉတၢင်း လီႈႁူႉၶဝ်ႁၼ်ႇ ပၢင်ၽိူၵ်းၽွၼ်ႉတင်းၼမ် မိူၼ်ၼၼ်ႉ၊ ၵိူဝ်ႉလူၺ်ႈ လွင်ႈယိင်းလီႈ လွင်ႈထတ်းၵၢၼ် လွၵ်းလီးၵႄႈလိတ်ႈပၼ်ရႃ ၵၢၼ်ဝၢင်းၽဵၼ်ၼေႃႈႁူၼ်းၵေႃႈ လွင်ႈပိုၼ်းတီး။

ၼႂ်းၵႃႈၵၢင် တၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇလီလိူဝ်ႉလီပိူင်လိူဝ်းၼၼ်ႉသေ ၶႃႈၵေႃႈ တင်းၸိုတ်းတင်းၸိူင်းသေ လီႈတွၼ်ႈသွၼ် ၼႂ်းတူဝ်ထူပ်း ၵၢၼ်ၶႃႈ။ ၶႃႈပွင်ႉလႆႈမႂ်ႇၼမ်ႉၼႄႉၵႃႈၼၼ် လွင်ႈႁၼ်ႇသၢင်ႈၼၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ "ၵၢၼ်ငၢၼ်းၵၼ်ၸဝ်ႈပုၼ်ႉဝႃႈၼၼ်ႉ ၵၢမ်ႇလၢင်ႈၸိုတ်း ၵေႃႉလိူဝ် ပေႃးႁၼ်ႇလွႆးထႅမ်ၵၢၼ် ႁၼ်ႇသၢင်ႈလူၺ်ႈၵၢၼ် လႅင်ႈတေ လၢင်ႈၵွင်ႈမၢၼ်" ၼႆၼႆႉ ၵမ်ႉလႆႈဝႃႈ ယၢမ်းလူၵႃၼ်ႈၼႆး လိူၵ်ႈႁူၺ်း မၼ်းပိၼ်တူဝ်ထူပ်း ၵၼ်လီႈႁၢပ်ႉႁူႉၽိုင်လႆႈၶႃႈဝႃႉ။ တူဝ်လဵဝ်ႈၵဝ်ႇၵေႃႈ ၸၼ်ထိုင် မီးၵႃႈၼၼ်မႂ်ႇ။ ၵၼ်သွၼ်း လႃတ်ႈငဝ်ႈ ၵွၼ်သၢင်ႈမႂ်ႇယူႇၼၼ်ႉ ပိၼ်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင် ၼၢင်းယိင်း ၸူႈမီးၼမ်ႉၵတ်ႉၵၢၼ်ဝႆႉၼၼ်ႉ ၶႃႈၸၢင်လိူင်ႈလိူင်း လီ။ ၵၢၼ်ၶႃႈ လီႈႁၼ်ႇသၢင်ႈ ပွတ်းၵွၼ်ႇတွၼ်ႈၼိုင်ႈ ၼႂ်းၵၢၼ် တူင်ႉၼိုင်သွၼ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ ၵဝ်ႇၸုင်ႈမၼ်းၼႃႉယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈၶႃႈၸိုတ်းၵၢၼ်ယူႇတီႈသွၼ်းၼၼ်ႉ ၶႃႈလီႈၸိုတ်းၵၢၼ် ၵပ်းသၢၼ်လွမ်းၼၢင်းယိင်း လိူဝ်းၵၼ်ၸိုတ်းၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင် ယူႇ၊ ၼႂ်းတူင်ႉပူင်းတီႈၸဝ်း တွၼ်ႈတႃႇပူၵ်းပွင်ၼၢင်းယိင်းၼႄ လုၵ်ႈၵွၼ်ႈ၊ ၸူႈၸိုဝ်ႉယႂ်ႉ။ ၼႂ်းၶၢဝ်းယၢမ်းလိူဝ်ၵၼ် ၶႃႈၵေႃႈ သၢင်ႈၼိုင်ၵၢၼ်လွမ်း ၼၢင်းယိင်းလိူဝ်းၵၼ်လုၵ်ႉတီႈတူင်ႉပူင်း တၢင်ႇလၢဝ်းၸိူဝ်း (12) လုမ်း ၵၼ်ႁၼ်ႇပႃးဝႆႉၸႂ်း ငဝ်ႈၵေႃႈလုမ်း ၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)၊ လုမ်းႁူၼ်းၼမ်ႉလၢဝ်းၸိူဝ်းၼႄ လိူဝ်းပိၼ်လုမ်းၸိုတ်းၵၢၼ်ၵိူဝ်ႉလူၺ်ႈ လွင်ႈတီႈမုဝ်ႉၶရေႉလီႉ၊ လွင်ႈသုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပိၼ်၊ သုၼ်ႇလီႈၼၢင်းယိင်း၊ သုၼ်ႇလီႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႈၼႄ ၽူႈတူင်ႉၼိုင် တၢႆႇတေလီႈလွင်ႈငမ်းယဵၼ်။

ထိုင်ပီ 2007 ၶႃႈလီႈလိုဝ်ႈၵၢၼ်တီႈသွၼ်းသေ လီႈႁူႉၸိုတ်းၵၢၼ် ႁၢပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းပိၼ်ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်ငိုၼ်းတီႈ ငဝ်ႈၵေႃႈလုမ်း ၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)။ မၢင်ၵေႃႉ တေလၢင်ႈထၢမ်ဝႃႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ လီႈလုမ်းၶူးၽိၢ်ငိုၼ်းတွင်းၼႄ လီႈၵၢၼ်ၵၼ်ၼိူဝ်ႉႁၢႉၼိူဝ်ယူႇ ႁူၺ်းၵႃႈမၼ်းၵမ်ႉလႄႈ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၶႃႈလီႈလွင်ႈယုမ်ႉယမ် မၼ်ႈလႄႈတူဝ်ၵဝ်ႇ တီႈတူဝ်ထူပ်းၵၢၼ်ၵၼ်ၶႃႈမီးမႂ်ႇ မိူဝ်ႈၸိုတ်း သီမီႈငိုၼ်း တွၼ်ႈတႃႇၶူင်းၵၢၼ်သွၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ယၢမ်းလိူဝ် ၶႃႈၸိုတ်းၵၢၼ်ယူႇတီႈ မၵ်ႉလုမ်းၵၼ်ၵမ်ႉလႄႈလူင်ပွင်လိုင်ႈ - NGO၊ လုမ်းၵၼ်ၸိုတ်းၵၢၼ်တွၼ်ႈတႃႇ လွင်ႈငမ်းယဵၼ်၊ ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၸႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ ႁၢပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းပိၼ်ၽူႈၵွၼ်း ၶူင်းၵၢၼ်ဝႆႉယူႇ။ ၶႃႈၵေႃႈ သိုပ်ႇၸိုတ်းၽူႈလွႆးထႅမ် သွၼ်းပႃးယူႇ။

မိူဝ်ႈၼေႃႈသွၼ်း

ၶႃႈၶၢၼ်ပၢၵ်ႇသွၼ်းတင်းမူတ်းၼႄႉ လမ်ႇလွင်ႈၸႃႉ မၼ်းပိၼ် ၶႃႈတူၵ်းလူင်းလီႈလႄႈ ဝႆႉၸႂ်းလုမ်း။ လွင်ႈၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈ သုတ်းၼႄႉ ပိၼ်လွင်ႈပူၵ်းပွင်တူဝ်ၵဝ်ႇသေ ၸူႈမီးၼမ်ႉလႄႈ ၸိူင်းလႄႈမိူၼ်ၶင်ႇႁဝ်းမီး မိူဝ်ႈၵေႃႈတင်ႈသွၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၶႃႈမုင်ႈမွင်းဝႃႈ သွၼ်းတေသိုပ်ႇၸိုတ်းၵၢၼ် တွၼ်ႈတႃႇတေထိုင် ယိူင်းမၢႆၵၼ်ထုၵ်ႇမိူၼ်ႈၼႄ ယၢင်ႈပီသိူၼ်ႈတၢင်း ၵၼ်လိုဝ်ႈ လႄႈ ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈၼႄႉ ၵမ်ႉၵိုတ်းလိုဝ်ႈသေ သိုပ်ႇလိူၼ်ႈ တိၵ်းတိၵ်း တေႃႇထိုင်ယိူင်းမၢႆ မိူၼ်ၶင်ႇႁဝ်းလိူၼ်ႈ မႄႈရတွၼ်ႇ (Marathon)။

စွမ်းအမြဲပြောပြီး တစိုက်မတ်မတ် လုပ်ဆောင်လာတဲ့ အမျိုးသမီး စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်းလို့ ပိုသိလာတယ်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် စွမ်းရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ အုတ်တချပ်၊ သဲတပွင့် အဖြစ်နဲ့ ပါဝင်ခွင့် ရခဲ့တာကို ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။

နန်းနွံနွမ်းဆိုင်

တာဝန်ခံ၊ ၂၀၀၁ - ၂၀၀၇

ကျွန်မ၏ အခန်းကဏ္ဍ

၂၀၀၁ ခုနှစ်က စွမ်းမှာ တာဝန်ခံရာထူးနေရာ လစ်လပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ကျွန်မ အလုပ်ဝင်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ စွမ်းမှာ အလုပ်မဝင်ခင် ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှာ ကျွန်မက စွမ်းရဲ့ တစ်နှစ်ပြည့် နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး တက်ရောက်ခဲ့ဘူးပါတယ်။ ဒီအစည်းအဝေးမှာ နေရာအသီးသီးမှာ နေထိုင်ပြီး ကိုယ့်ဒေသပြည်သူတွေအတွက် အလုပ်လုပ်နေကြတဲ့ ရှမ်းအမျိုးသမီးတွေနဲ့ တွေ့ကြုံသိကျွမ်းခဲ့ရတယ်။ အားလုံးက ပျော်ရွှင်တက်ကြွစွာနဲ့ ကိုယ့်ဒေသမှာ လုပ်ဆောင်နေကြတာကို တင်ပြတာတွေ ရှိသလို ကိုယ့်လို လေ့လာသူအဖြစ်နဲ့ ရောက်လာတဲ့သူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ စွမ်းမှာ အချိန်ပြည့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမယ်လို့ မတွေးထားမိပါဘူး။ အမှန်အတိုင်းပြောရရင် ကျွန်မ ရုံးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံမရှိတဲ့အပြင် ကွန်ပြူတာလည်း မသုံးတတ်သေးပါဘူး။ စွမ်းရဲ့ စေတနာ့ဝန်ထမ်းလည်းဖြစ်၊ ထိုင်းနိုင်ငံ အခြေစိုက် Save the Children (UK) မှာ တစ်နှစ်ကျော် ကျွန်မအတူတူ အလုပ်လုပ်ခဲ့ဘူးတဲ့ သူငယ်ချင်းရယ်၊ တည်ထောင်သူတချို့နဲ့ တာဝန်ခံဟောင်းရဲ့ အားပေးမှုတွေနဲ့ ကျွန်မအလုပ်ဝင် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အားလုံးက ဝိုင်းဝန်းပြီး တတ်နိုင်သလောက် ကူညီလမ်းပြပြီး လက်တွဲလုပ်သွားမယ်ဆိုတော့ ကြိုးစားပြီး လုပ်ကြည့်မယ်လို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်လိုက်တာပါ။

ကျွန်မစလုပ်ပြီး လပိုင်းမှာပဲ ရက် ၂၀ ကြာ ကွန်ပြူတာသင်တန်း တက်ရောက်ဖို့ အခွင့်အရေးရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က အချိန်ပြည့်ဝန်ထမ်း နှစ်ဦးပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကျွန်မနဲ့စာရင်းကိုင် တစ်ယောက်ပါ။ ဝန်ထမ်းနဲပေမယ့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းက တော်တော်များသလို အလုပ်သင်တွေလည်း ရှိပါတယ်။ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများပြီး ဝိုင်းဝန်းကူညီ ဝေဖန်အကြံပေးကြတော့ စိတ်နွေးထွေးမှု၊ ခွန်အားနဲ့ အကြံဉာဏ်ကောင်းတွေရသလို တော်တော်လေးလည်း စိတ်ရှည်သည်းခံပြီး အလုပ်ပြီးမြောက်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ရဲ့ ရုံးပုံငွေလည်း မပြည့်စုံလှပါဘူး။ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အခက်အခဲတွေရှိသလို ကျွန်မတို့ရဲ့ လုံခြုံရေး စိုးရိမ်ရတဲ့အခြေအနေတွေလည်း ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ ဒါတွေက ကျွန်မရဲ့ ဖွဲ့နဲ့ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်မှုကို စမ်းသပ်နေသလိုပါဘဲ။ ဒီကြားမှာ လူ့အခွင့်အရေးသင်တန်း၊ ကျား-မရေးရာ၊ ရုံးတွင်းစီမံခန့်ခွဲမှု။ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်း၊ မိသားစု စီမံကိန်းနှင့် ရှမ်းသမိုင်းကြောင်းစတဲ့ သင်တန်းအများအပြားကို တက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုဘဲ အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးကြားထဲကနေ အလုပ်လုပ်ရင်း၊ သင်ယူ၊ သင်ယူရင်း အလုပ်လုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က စပြီး ကျွန်မ Teamwork အဖွဲ့လိုက် စုပေါင်း အလုပ်လုပ်ခြင်းရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကိုလည်း ပိုမိုသဘောပေါက်လာပါတယ်။ ကိုယ်တစ်ယောက်ထဲလုပ်ရင် ဖြစ်နိုင်မယ်လို့ မထင်တဲ့ အရာတွေက တူညီတဲ့ ခံယူချက်နဲ့ စည်းစည်းရုံးရုံး ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မယ်ဆိုရင် အောင်မြင်မှုရနိုင်တယ် ဆိုတာကို အရင်တုံးကလို စာထဲမှာပဲ ဖတ်ဘူးတာမျိုး မဟုတ်ပဲ ရင်ထဲကနေ တကယ်ရသွားတဲ့ အသိပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း တန်ဘိုးရှိလာတယ်လို့ ခံစားရတယ်။ ဒါဟာ စွမ်းက အမြဲပြောပြီး တစိုက်မတ်မတ် လုပ်ဆောင်လာတဲ့ အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်းလို့ ပိုသိလာတယ်။ ဘယ်လိုဘဲဖြစ်ဖြစ် စွမ်းရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ အုတ်တချပ်၊ သဲတပွင့် အဖြစ်နဲ့ ပါဝင်ခွင့် ရခဲ့တာကို ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။

ကျွန်မ စွမ်းမှာ အလုပ်လုပ်တုံးက ဒေသခံ ရှမ်းပြည်သူတွေထဲက ရှမ်းအမျိုးသမီးများနဲ့ပူးပေါင်းပြီး အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ကလေးတွေရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ရသလို တချိန်တည်းမှာပဲ မတူ ကွဲပြားတဲ့ ဒေသနဲ့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကလာကြတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံက တိုင်းရင်းသူညီအစ်မများပါဝင်တဲ့ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်း (၁၃) ဖွဲ့နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အမျိုးသမီးများအဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) WLB နဲ့အပြင်၊ တိုင်းရင်းသား လူငယ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဒီမိုကရေစီအတွက် အလုပ်လုပ်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး၊ လူငယ်လှုပ်ရှားမှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး လှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ပါဝင်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ ပိုကျယ်ပြန့်တဲ့အတွေ့အကြုံအသစ်တွေ ဖလှယ်ခွင့်၊ လေ့လာခွင့် ရခဲ့ပါတယ်။

၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ ကျွန်မ WLB ရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့် ရခဲ့ပါတယ်။ ဒါကလည်း ကျွန်မမှာ ဘဏ္ဍာရေးငွေစာရင်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဘွဲ့ရခဲ့လို့လားလို့ မေးချင်ပါလိမ့်မယ်။ မဟုတ်ပါဘူး၊ စွမ်းမှာ လုပ်ငန်းစီမံချက်တွေအတွက် ငွေစာရင်းတွေ လုပ်ခဲ့တဲ့အတွေ့အကြုံတချို့နဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုဆိုတာတွေပဲရှိပါတယ်။ ယခုလက်ရှိမှာတော့ ကျွန်မ မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေတဲ့ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှာ အဆင့်မြင့် စီမံကိန်းအရာရှိအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါတယ်၊ စွမ်းမှာလဲ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဆက်လက်ပြီး တတ်နိုင်တဲ့ဖက်က ဝိုင်းဝန်းကူညီ နေပါတယ်။

စွမ်း၏ သတင်းစကားများ။ စွမ်းရဲ့ သတင်းစကား အားလုံး အရေးကြီးပါတယ်။ ဘယ်ဟာက ပိုအရေးကြီးတယ်လို့ ရွေးထုတ်လို့ မရပါဘူး။ ဒီ့ထက်ပိုအရေးကြီးတာက ကျွန်မတို့ရဲ့စိတ်ဓါတ်ခွန်အားကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့တုံးကလို ပြန်လည်စုစည်း မြှင့်တင်ကြဖို့ပါဘဲ။

စွမ်း၏ အနာဂတ်။ စွမ်းဟာ မာရသွန် အပြေးသမားလိုဘဲ ဖွဲ့ရှိပြီး ခြေလှမ်းမှန်မှန်နဲ့ ပန်းတိုင်ကို ရောက်နိုင်တဲ့ သူတွေဖြစ်ဖို့ မျှော်လင့်ထားပါတယ်။

> မိူဝ်ႈၶႃႈႁဵတ်းၵၢၼ်လွမ်းသွၼ်းယူႇၼၼ်ႉ ၶႃႈလႆႈတူဝ်ထူပ်း တင်းၼမ် ၵၢၼ်ႁဵတ်းႁႂ်ႈၼမ်ႉၵတ်ႉတၢင်းမေႃၶႃႈ လီတိုဝ်းမႃး။ ၶႃႈပဵၼ်မႃးၼၢင်းယိင်း မီးတူဝ်ထူပ်းၵၢၼ်ငၢၼ်းသေ လုၵ်ႉတီႈ ယိင်းဢီႈၵႃႈ လႅၵ်ႈလၢႆႈပဵၼ်ယိင်း ၵွႆႈၼၼ်ႉ,ၼႆ မၼ်းၵွႆႈတူဝ်ၵဝ်ႇမႃး။

ၼၢင်းသႅင်မုၼ်း

ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်လုမ်း 2002- 2015

ပုၼ်ႈၽွၼ်းတီႈ သွၼ်း

ၶႃႈပဵၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၼႂ်းၽူႈၵေႃႇတင်ႈသွၼ်းမႃးမိူဝ်ႈ ပီ 1999 ၼၼ်ႉသေ ပဵၼ်ၽူႈလွႆႈထႅမ် တုင်ႉၼိုင် ႁူမ်ႈသၢင်ႈလွမ်းသွၼ်း လိမ်မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ။ မိူဝ်ႈပီ 2002 ၼၼ်ႉ ၶႃႈႁပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်း ၽူႈၵွၼ်းၵၢၼ်လုမ်း ၵူႈၵၼ်တင်းပီႈၼွင်းသိူင် ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ႁဝ်းၶႃႈ ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ ႁူမ်ႈၵၼ်သၢင်ႈ ႁူမ်ႈၵၼ်ၵႂၼ်ၼႆ တေလီတိုဝ်း ၼႆၶႃႈ ယဝ်ႉ။ ပီႈၼွင်းသိူင် လိူဝ်ႈၵၢၼ်ႁူဝ်ႇ ပီ 2007 ၼၼ်ႉ ၶႃႈသိုပ်ႇၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တေႃႇထိုင်ပီ 2015။

မိူဝ်ႈၶႃႈႁဵတ်းၵၢၼ်လွမ်းသွၼ်းယူႇၼၼ်ႉ ၶႃႈလႆႈတူဝ်ထူပ်း တင်းၼမ် ၵၢၼ်ႁဵတ်းႁႂ်ႈ ၼမ်ႉၵတ်ႉတၢင်းမေႃၶႃႈ လီတိုဝ်းမႃး။ ၶႃႈပဵၼ်မႃးၼၢင်းယိင်း မီးတူဝ်ထူပ်းၵၢၼ် သေ လုၵ်ႉတီႈယိင်းဢီႈၵႃႈ လႅၵ်ႈလၢႆႈပဵၼ်ယိင်းၵွႆႈ ၵိၼ်ႉ,ၼႆ မၼ်းၵွႆႈတူဝ်ၵဝ်ႇမႃး။ တီႈလုမ်းသွၼ်းႁဝ်းၶႃႈ မီးၵူၼ်း မီးၼမ်ႉၵတ်ႉ,တၢင်းမေႃ လၢႆလိုဝ်ႉလၢႆပိူင်သေ ၶႃႈၵေႃႈ လၢင်ႈၵုပ်ႉ,ၵူဝ်းငူပ်ႉႁိလွမ်း ၼဝ်လီႈ။ ၶႃႈၵေႃႈ ပဵၼ် တီႈၵပ်းသိုပ်ႇ,ပိူင်လူင် တွၼ်ႈတႃႇလုမ်းသိုဝ်ႇ,ၶၢဝ်ႇ, ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ ၶႃႈႁူႉပွင်ႇ,ၵွႆႈ လွင်ႈႁူမ်ႈသၢင်ႈ မုၵ်ႉလုမ်းယဝ်ႉ။ ၶႃႈၵမ်ႉ,တိူပ်းတတ်း လူလႆႈၵမ်ႉ,ႁူမ်ႈပႃး ၽူႈႁူမ်ႈၵၢၼ် ၼွႆႉလုမ်းတၢင်ႇ,ၵေႃႉ လွင်ႈတိူပ်းတတ်းလိူင်ႉ,ၼၼ်ႉ ႁဵတ်းႁႂ်ႈတူဝ်ၶႃႈၸလႆႈ မုၵ်ႉလုမ်း မီးလွင်ႈၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း လီတိုဝ်းမႃး။

ၽွင်းယၢမ်းၶႃႈႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇ,တီႈသွၼ်းၼၼ်ႉ ပၼ်တိုဝ်ႉ တၢင်းၶႃႈ ပဵၼ်မႃးၼၢင်းယိင်း ၵေႃႉၵၼ်မီးၼမ်ႉၵတ်ႉ မီးတူဝ်ထူပ်းၵၢၼ် ၵၼ်ယုမ်ႉ,ယမ်တမ်းလွႆႈလီႈ ၵေႃႉၼိုင်ႈ။ ပိုၼ်ႈႁူႉဝႃႈ ၶႃႈႁဵတ်းၵၢၼ် ၼွင်ႈတူင်ႉ,ဝူင်းၵူၼ်း ႁဝ်းၶႃႈၸလႆႈ ၼဝ်တုၵ်းယွၼ်းၶႃႈ လွႆႈသၢင်ႈပၼ်ၼိူင်ႈၵၢၼ် တၢႆႈႁွႆႈလီႈ မႃး လွင်ႈလွႆႈထႅမ်။ သွၼ်း ႁဵတ်းႁွႆႈၶႃႈ မီးလွင်ႈမၼ်ႈလွႆႈ သုင်မႃး ႁွပ်ႈမီးၼမ်ႉၵတ်ႉ,တၢင်းမေႃ ၵၢၼ်ၶႃႈလီႈ ႁဵၼ်းႁူႉ မိူၼ်ၼၼ်ႉ, လွင်ႈၽွင်းငမ်းၵွၼ်းလုမ်းၸလႆႈ လွင်ႈလတ်းၵၢၼ်။

ႁဵတ်းႁႂ်ႈ တွၼ်ႈႁူမ်ႈသၢင်ႈၼၢင်းယိင်း မီးႁႅင်း

ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၼၢင်းယိင်း ႁႂ်ႈမီးၼမ်ႉၵတ်ႉ,တိုဝ်းၼမ်မႃးၼၼ်ႉ ပဵၼ်သႅၼ်ႈတၢင်း ၵၼ်လမ်ႉ,လွင်ႈၵၼ်ၼိုင်ႈ ၵၼ်တိုၼ်းတေႁဵတ်းႁႂ်ႈ ၽူႈၵွၼ်ႁူပ်ႉယိင်းၶဝ် ၼိုၼ်ႈသၢင်ႉမႃး။ လွင်ႈပၼ် တၢင်းႁူႉၵေႃႈ လိုမ်းၵမ်ႉ,လီႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ ပေႃးၼၢင်းယိင်း ၵမ်ႉ,ႁူႉလွင်ႈသုၼ်ႉ,လီႈၶဝ် တႃႇတေပူၵ်းပွင်ၶဝ် မီးၼမ်ႉၵတ်ႉ,မႃး ၵမ်ႉ,လီႈ။ တီႈမိူင်းထီးႁဝ်းၶႃႈ မီးပိူင်ၵၢၼ်ပီးပိၵ်ႉ,ႁႃႇ, တီႈၼွင်ႈမိူင်းတီးၵေႃႈ ႁဝ်းၶႃႈလူဝ်ႇ,ႁဵတ်းႁႂ်ႈ လုၵ်ႈၵႂၼ်ႇ, ယိုၼ်းထိုင်လီႈ ၵၢၼ်ႁႅင်း။ ပေႃးပဵၼ်ၼွင်ႈဝိၼ်း လုၵ်ႈၵႂၼ်ႇ,ၶဝ် ၼိုၼ်ႈႁူင်းႁႅင်း ပေႃးပဵၼ်တီႈဝၢၼ်ႈၼွၵ်ႈ လုၵ်ႈၵႂၼ်ႇ, ၶဝ် ယိုၼ်းထိုင်ၵၢၼ်ႁႅင်းလီႈ ၵမ်ႉ,တိမ်ထူၼ်ႈ ပိူင်လူင်မၼ်းၵေႃႈ တေပဵၼ်ၼၢင်းယိင်းၶဝ်ယဝ်ႉ။ သွၼ်း ထုၵ်ႇလီပိုတ်ႇ,ပၢင်သွၼ် ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၽဝ ၵၢၼ်ႁၢၼ်လႅင်ႉ,တွင်ႉ တွၼ်ႈတႃႇၼၢင်းယိင်း ၼၼ်ႉ,ႁိုဝ် တေပဵၼ်ႁႅင်းလွႆႈထိမ် တႃႇၼၢင်းယိင်း ႁူႈပေႃးတေႃႇ,သူႈ လွင်ႈၼိူင်ႉ,တႃႇ ၵၢၼ်လိုဝ်းၶဝ်ထူပ်းၵႃႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ငဝ်ႈငေႃလုမ်းၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ) ၼၼ်ႉပဵၼ်သႅၼ်ႈတၢင်း ၵၼ်လမ်ႉ,လွင်ႈၵၼ်ၼိုင်ႈ တွၼ်ႈတႃႇတေလုင်လၼ် ၼၢင်းယိင်း ယၢင်ႈၼိုၼ်ႈမႃးထိုင် တီႈယူႇ, ၽူႈၵွၼ်ႁူပ်ႉ။ တႃႇတေႁဵတ်းႁႂ်ႈ ၵၢၼ်ငၢၼ်းၼိုင်ႈၵၢၼ် လီတိုဝ်းမႃး ၼၼ်ႉ သွၼ်း ထုၵ်ႇလီ သူင်ႇ,ၵူၼ်း ႁူႉ,ၼိုၼ်ႈပၢင်သွၼ် ၵၢၼ်ငဝ်ႈငေႃ လုမ်းၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ) လတ်းႁဵတ်း။

မိူဝ်ႈၼႃႈသွၼ်း

မုင်ႈမွင်းဝႃႈ သွၼ်းတေလၢင်ႈလွႆႈ ၼၢင်းယိင်းၸလႆႈ လုၵ်ႈၵႂၼ်ႇ, ၶွင်ႈတူင်ႉ,ဝူင်းတီႈႁဝ်း ပီယၢဝ်းၶၢဝ်းႁိုင်။ သွၼ်း လွႆႈၽိုၵ်းပၼ် ၼၢင်းယိင်းတင်းၼမ် ပဵၼ်မႃးၽူႈၵႂၼ်ႁူပ်ႉ ၵူႈလၢႆးၵႃႈ ယင်းၵမ်ႉ,ပႆႉမီး ၽူႈတၢင်တူဝ်ၼၢင်းယိင်းပိင်းပေႃး။ ၶႃႈၶႂ်ႈႁၼ် ၼၢင်းယိင်း လိုဝ်းပဵၼ် ၽူႈၵႂၼ်ႁူပ်ႉ လိုဝ်းၵၢၼ် သွၼ်းၵမ်ႉ,လွႆႈမႃး။ ၶႃႈၵေႃႈ ၶႂ်ႈႁႂ်ႈသွၼ်း ပိုတ်ႇ,ပၢင်သွၼ် ၵၢၼ်ႁၢၼ်လႅင်ႉ,တွင်ႉ တွၼ်ႈတႃႇၼၢင်းယိင်း လိုဝ်းၵမ်ႉ, လီႈၼိုၼ်ႈႁူင်းႁႅင်းမႃးၸလႆႈ လွႆႈထိမ် ပၼ် ယိမ်ပၼ်ၵိုၼ်းႁူႈ ၵိတ်းၵႂတ်း တီႈၼၢင်းယိင်း လိုဝ်းႁွတ်းၽၼ်ၼ် ၵမ်ႉ,ၼၼ်ၼ် လွႆႈႁႃပၼ် ၵိုၼ်းၵမ်ႉ,ထိမ် တႃႇၵၢၼ်ႁႅင်း လုၵ်ႈၵႂၼ်ႇ,လိုဝ်း ၵမ်ႉ,လၢင်ႈၼိုၼ်ႈ ႁူင်းႁႅင်း။

ကျွန်မ စွမ်းမှာ အလုပ်လုပ်ရင်းနဲ့ ကျွန်မရဲ့ အရည်အသွေးတွေကို တိုးတက်အောင် အထောက်အကူပြုတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ အများကြီး ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မဟာ အလုပ်အတွေ့အကြုံတွေရခဲ့တဲ့အပြင် ရှက်ကြောက်တတ်တဲ့သူ တယောက်အဖြစ်ကနေ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။

နန်းဆိုင်မွန်း

တာဝန်ခံ၊ ၂၀၀၂ - ၂၀၁၅

ကျွန်မ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျွန်မကတော့ ၁၉၉၉ ခုနှစ် စွမ်းကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး အဲဒီအချိန်ကစပြီး သက်ဝင်လှုပ်ရှားတဲ့စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်မှာ အမနွန်းဆိုင်နှင့်အတူ ကျွန်မ ပူးတွဲတာဝန်ခံ တာဝန်ကို လက်ခံခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ ကျမတို့ အတူတကွ ဦးဆောင်မယ်ဆိုရင် ပိုမို အောင်မြင်မယ်လို့ ခံစားခဲ့ရတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အမ နွန်းဆိုင် ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ အလုပ်ထွက်သွားပြီး၊ ကျွန်မကတော့ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထိ ဆက်တာဝန်ယူခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်မ စွမ်းမှာ အလုပ်လုပ်ရင်းနဲ့ ကျွန်မရဲ့ အရည်အသွေးတွေကို တိုးတက်အောင် အထောက်အကူပြုတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေ အများကြီး ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မဟာ အလုပ်အတွေ့အကြုံတွေရခဲ့တဲ့အပြင် ရှက်ကြောက်တတ်တဲ့သူ တယောက် အဖြစ်ကနေ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ဦးအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါတယ်။ စွမ်းမှာ အမျိုးမျိုးသော အရည်အသွေးရှိတဲ့သူတွေရှိပြီး သူတို့တွေနဲ့ ကျွန်မ စေ့စပ်ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မက အဖွဲ့ရဲ့ အခြေခံကို နားလည်သူ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဓိက မီဒီယာ အဆက်အသွယ်လည်း ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အဖွဲ့မှာ တခြားအဖွဲ့ဝင်တွေ မပါဝင်ပဲ ကျွန်မ တခါမှ ဆုံးဖြတ်ချက် မချခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လဲ ကျွန်မကိုယ်တိုင်နဲ့ စွမ်းအတွက် တာဝန်ခံမှုကို ကျွန်မတို့ တိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်မ စွမ်းမှာ တာဝန်ယူခဲ့တဲ့ အချိန်တွေက ကျွန်မကို ယုံကြည်ကိုးစားရလောက်တဲ့ အတတ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံ ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးတယောက် ဖြစ်လာစေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် အလုပ်လုပ်နေတယ်ဆိုတာကို လူအများကသိပြီး ကျွန်မကို သူတို့က ကွန်ယက်တွေ တည်ဆောက်ရာမှာ ထောက်ခံမှု ပိုရအောင် လုပ်ဆောင်ဖို့လိုတဲ့နေရာတွေမှာ အကူအညီတွေ တောင်းကြတယ်။ စွမ်းမှာ ကျွန်မ လေ့လာနိုင်ခဲ့တဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးလို အရည်အသွေးတွေက တဆင့် ကျွန်မကို ကျမ ပိုပြီး ယုံကြည်မှုတွေ ရှိလာစေခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို အားကောင်းစေခြင်း

အမျိုးသမီးများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးဟာ အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့တိုးတက်မှုကို လုံခြုံမှုပေးနိုင်တဲ့ အရေးကြီးတဲ့ နည်းလမ်းဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးကိုလည်း မေ့ထားလို့ မရပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အမျိုးသမီးတွေဟာ သူတို့ ရဲ့ အခြေခံအခွင့်အရေးတွေကို သိမထားဘူးဆိုရင် သူတို့ကို မြှင့်တင်လို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ကျွန်မတို့ ပညာရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရှိပေမဲ့ ဒါကို ရှမ်းပြည်မှာလည်း လက်လှမ်းမီစေဖို့ တိုးမြှင့်ဖို့ အထူးလိုအပ်နေပါတယ်။ မြို့ပြဒေသတွေမှာ ကလေးတွေအားလုံး ကျောင်းတက်နိုင်ကြပေမဲ့ ကျေးလက်ဒေသတွေ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးတွေက ပညာသင်ကြားရေး အရင်းအမြစ်တွေကို လက်လှမ်းမီဖို့ အကန့်အသတ်တွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။ စွမ်းအနေနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု သင်တန်းတွေကိုလည်း လုပ်သင့်ပါတယ်။ ဒါမှသာ အမျိုးသမီးတွေ အနေနဲ့ သူတို့ အပေါ် စိမ်ခေါ်မှုတွေကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ရင်ဆိုင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) ဟာ အမျိုးသမီးတွေကို ရှေ့တန်းရောက်စေပြီး ခေါင်းဆောင် တာဝန်တွေကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရအောင်လုပ်ပေးတဲ့ အရေးပါတဲ့ လမ်းကြောင်း တခုဖြစ်တယ်။ စွမ်းအနေနဲ့ ကွန်ယက်လုပ်ငန်းတွေ ပိုတိုးချဲ့ဖို့ WLB ကလုပ်တဲ့ သင်တန်းတွေကို လူများများပို့ပြီး စေလွှတ်သင့်ပါတယ်။

စွမ်း၏ အနာဂတ်

နောက်လာမယ့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည့်တိုင်အောင် စွမ်းက တည်မြဲပြီး ကျွန်မတို့ ရှမ်းအသိုင်းအဝိုင်းတွင်း အမျိုးသမီးများနဲ့ ကလေးတွေကို ကူညီနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်မမျှော်လင့်ပါတယ်။ စွမ်းအနေနဲ့ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်သစ်တွေကို ကူညီမွေးထုတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေမဲ့ ကိုယ်စားပြုမှုကတော့ လုံလောက်ခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ ကျွန်မအနေနဲ့ စွမ်းက ပံ့ပိုးလိုက်တဲ့ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်တွေ ဒီ့ထက်ပိုပြီး တွေ့ချင်ပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ စွမ်းက ပညာမတတ်သူ အမျိုးသမီးတွေအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာတွေကိုလည်း ပေးစေချင်ပြီး ဆင်းရဲတဲ့ အမျိုးသမီးတွေကို အသေးစား ချေးငွေ သို့မဟုတ် ရံပုံငွေတွေ ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ပညာသင်ယူနိုင်ဖို့ မလုံလောက်သော ကျောင်းသူတွေအတွက် ပညာသင် ထောက်ပံ့ကြေးတွေကိုလည်း ပေးစေချင်ပါတယ်။

ခေါင်းရှူၡင်း
(ၦရူးဂွၡင်းဂၢၡင်လုမ်းသွၡင်း 2015 - 2018)

2003 - 2004 - မုးပၢ်ၡင်ၦရူးၦိုဂ်းဂၢၡင် တီးသွၡင်း ၡဖိုင်ပီ

2004 - 2005 - ခိုၡင်းရှူမ်း ပၢင်ၦိုဂ်းၦွၡင်ႉ ပၢင်သွၡင်ၡၢဝ်းပွတ်း ၦိုဂ်းသွၡင် ဂီဝ်,လူရှ်း လွင်းသုၡင်,လီးဂူၡင်း လွင်းယိင်း - ထီး လွင်းတြူးမၢၡင်,မ်ၡင်း ၡင့်းၡၢဝ်းတၢင်း လ်ဂ်းလီးဂၢၡင်မှူင်း တီးပိုၡင်ႉတီး ဧလး တၢင်,မှူင်း။ ရှူမ်းသၢင်းၡဝ်းပုး ၡင့်းလုမ်းဂ်ပ်းၡေးမုၡင်း ငဝ်းဂေုလုမ်းၡေါင်းယိင်း (မှူင်းမၢၡင်း) ဂ်ပ်းၡေးမုၡင်း ရှၢင်းရှိၡင်းတၢ,ပၢင်ဂုမ်လူင် Beijing Plus Ten Conference တီး ဝ်င်းၡဖိဝ်းယွဂ်ႉ မှူင်းကမေ,ရိဂ။

2004 - 2005 - ခိုၡင်းပၢင်သွၡင် Foreign Affairs Training (FAT) ၡဖိုင်းပီ ဝီးလင် ပၢင်သွၡင် FAT ယဝ်ႉ ဂူ,ပၢ်ၡင်ၦရူးထိုဂ်းဂၢၡင် တီး Danish Burma Committee Denmark မှူင်းတ်ၡင်းမၢဂ်,ဧလး တီး Burma Centrum Netherlands တီး မှူင်းဧၡေ,တလ်ၡင်, ၡၢဝ်းတၢင်း 3 လှူၡင်။ ယဝ်ႉဂေး ၡင့်းလှူၡင် သ်ပ်,တ်မ်ပှူဝ်, 2007 ၡၡေင်ႉ ဂူ,ခိုၡင်း ပၢင်သွၡင် ဂီဝ်,လူရှ်း ပီးယူ,လီ Diploma course in Community Based Health & Development တီး မှူင်းကိၡင်,တိယ။ ဝီးလင်ၡၡေင်ႉ မုးရှိတ်းဂၢၡင် ပၢ်ၡင်ၦရူးရှၢပ်,ဂၢၡင် တီးပှူင်ဂၢၡင် ပီးယူ,လီ ထိုင်တီ,လ်မ်,ပှူဝ်,။

2004 - 2005 - ပၢ်ၡင်ၦရူးရှၢပ်,ဂၢၡင် တီးပှူင်ဂၢၡင် ပီးယူ,လီ ကဝ်ပုၡင်းၦွၡင်းပၢ်ၡင် ၦရူးဂွၡင်းပှူင်ဂၢၡင်ဧလး ပၢ်ၡင်ၦရူးၡဝ်းထိမ်းလတ်းဂၢၡင် Management Team တီး သုၡင်ဂၢင်သွၡင်း။

ကဝ်ပုၡင်းၦွၡင်း ပၢ်ၡင်ၦရူးဂွၡင်းဂၢၡင် မှူဝ်းပီ 2015 သေ ထိုင်မုး 2016 ၡၡေင်ႉ သွၡင်းလ်ဂ်းလီး လၡင်ႉၦရူးဂွၡင်းဂၢၡင်လုမ်း (Coordinator) ပၢ်ၡင် ၦရူးပွင်ဂၢၡင်လုမ်း (Director)ဧလး ပၢ်ၡင်မုး ၦရူးပွင်ဂၢၡင်လုမ်းသေ ကဝ်ပုၡင်းၦွၡင်း ထိုင်ဂျၡင်,ၡဖိဝ်,ရိ, 2019။

မှူဝ်းၦွင်းရှၢပ်,ဂၢၡင်ကဝ်ပုၡင်းၦွၡင်း ပၢ်ၡင်ၦရူးပွင်ဂၢၡင်သွၡင်းၡၡေင်ႉ ၡေါင်းရှူၡင်း လီးမီးတိုဝ်ႉ တၢင်း သိုပ်,လ်ပ်းရှိၡင်း။ ၡေါင်းရှူၡင်း လီးရှၢပ်ႉသူးလီးပီးရှိၡင်းတီး WE-Women Foundation သေ မှူဝ်းပီ 2017 ၡၡေင်ႉ လီးရှၢပ်ႉဂုမ်းၡူး ၦီ,ပီးယူ,လီဂူၡင်းမှူင်း
- Master’s Degree in Public Health။

နန်းဟိန်း
တာဝန်ခံ၊ ၂၀၁၅ - ၂၀၁၈

၂၀၀၃ - ၂၀၀၄။ စွမ်းတွင် တစ်နှစ် အလုပ်သင် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။

၂၀၀၄-၂၀၀၅။ စွမ်းနှင့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးက စီစဉ်သည့် လူ့အခွင့်အရေး၊ လူထုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်များ၊ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ အမှန်တရားတို့နှင့် ပတ်သက်သော ရက်တိုသင်တန်းများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို တက်ရောက်ခဲ့သည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ နယူးယောက်တွင် ပြုလုပ်သည့် ဘေဂျင်း ညီလာခံ ဆယ်နှစ်မြောက် (Beijing +10) ညီလာခံအတွက် အချက်အလက်များ ကောက်ယူသော အမျိုးသမီးများအဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) – WLB ၏ သတင်း မှတ်တမ်း စုဆောင်းရေး အဖွဲ့တွင်လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။

၂၀၀၆-၂၀၀၇။ တစ်နှစ်တာ နိုင်ငံခြားရေးရာ သင်တန်းကို တက်ရောက်ခဲ့သည်။ သင်တန်းဆင်းပြီးသောအခါ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံရှိ ဒိန်းမတ်-မြန်မာ ကော်မတီ (DBC) နှင့် နယ်သာလန်နိုင်ငံ မြန်မာ နယ်သာလန် စင်တာ (BCN) တွင် အလုပ်သင်အဖြစ် ၃ လ တာဝန်ထမ်း ခဲ့သည်။

၂၀၀၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ အောက်တိုဘာလ။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် လူထုအခြေပြု ကျန်းမာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဒီပလိုမာ သင်တန်းကို တက်ရောက်ခဲ့သည်။ သင်တန်း ပြီးသောအခါ ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ ဝန်ထမ်းအဖြစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ တာဝန်ယူခဲ့သည်။

၂၀၀၈-၂၀၁၅။ ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းစဉ်၏ တာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ရုံသာမက စွမ်း၏ စီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

စွမ်း၏ တာဝန်ခံအဖြစ် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် စွမ်းက တာဝန်ခံရာထူးကို ဒါရိုက်တာဟု ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ခဲ့ရာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအထိ စွမ်း၏ ဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းရွက်ခဲ့သည်။

စွမ်း၏ ဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ကာလအတွင်း အဆင့်မြင့်ပညာ ဆက်လက် ဆည်းပူးရန် အခွင့်အလမ်းရခဲ့ရာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် WE Women Foundation က ထောက်ပံ့သော ပညာသင်ဆုဖြင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးရရှိခဲ့သည်။

တွၼ်ႈ 2 | အပိုင်း ၂

ပိူင်ႁၢၶ်ႁျဝ်းၶုႈ
မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ပီႈပိလ်ႇ,ရျ,
- ပူၵ်းပွင်ၶေင်းယိင်း
- ၶေင်းယိင်းယူႇ,လီမူၶ်ႈသိူဝ်း
- ပညာရေး
- အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး
- အမျိုးသမီးများ ကျန်းမာပျော်ရွှင်

ပိူင်ၵၢၼ်ပၢႆးပိၼ်ႇၽႃႇ

ပိူင်ၵၢၼ်ပၢႆးပိၼ်ႇၽႃႇသွၼ်းၼႄႉ မီးမႃးၵွၼ်တၢင်းမုၵ်ႉ လုမ်းသွၼ်းၵေႃႇတင်ႈမႃးလူးႁွၼ်ႉ။

ပိူင်ၵၢၼ်ၵၼ်ၼႄႉ လီႈလတ်းသၢင်ႈမႃးလူၺ်ႈ မီးဝီႉၵီၼ်းၵၢၼ်း တႃႇတေၵမ်ႉ ႁိူင်းၵၢၼ်ႁဵၼ်းႁူႉ ၵၼ်မီးဝီႉၶွင်ႈတူင်ႉဢူင်းတီႈႁဵဝ်းယဝ်ႉ။ ၽူႈၵေႃႉတင်ႈသွၼ်းၵမ်ႈၽွင်ႈ ၵွၼ်ၵၼ်ၵပ်းသၢၼ် ႁူမ်ႈမိူဝ်းၵၼ်သေ တွပ်ႇယွၼ်းပၼ်တၢင်းလူဝ်ႇ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇ ႁၢမ်းတီႈယူႇၶဝ် ၶေႉႁိုဝ်တေမီး ၵၢၼ်ႁဵၼ်းလိၵ်ႈပိုၼ်ႉထၢၼ်။

ပညာရေးလုပ်ငန်းစဉ်

စွမ်း၏ ပညာရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် စွမ်းကို အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု အဖြစ် ပီပီပြင်ပြင် မတည်ထောင်မီ ကတည်းကပင် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းကို အလုပ်အကျွေးပြုခဲ့သည်။

ရှမ်း အသိုင်းအဝိုင်းတွင် တည်ရှိနေသော ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးလုပ်ရှားမှုများကို အားဖြည့်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စွမ်းအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာမည့်သူများသည် ရွှေပြောင်း ကလေးငယ်များ အခြေခံ အရေးအဖတ် သင်ယူရရှိရေး လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းသည့်အနေဖြင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မှိုဝ်;ပီ 2000 ခခေ်ႉ သွခၢ်းလီ;ဂမ်ႉလွိ;ရှုင်းရှိခၢ်း 6 လင် ပုခၢ်;တျ,ဖျူ;ယှ်,ဧလ;လုဂ်;ဂွခၢ်,ေသ လတ်းရှိတ်းပၢင်သွခၢ် တျ,မေျသွခၢ် လုဂ်;ဂွခၢ်,လိဂ်ႉ 15 ဂေျႉ။ လိမ်မှိုဝ်;ခခေ်ႉေသ သွခၢ်းလတ်းခိုင်ပခၢ်လီ; ဂွင်;တီ;တျေတရှိခၢ်း ပုခၢ်;တျ, ဂူခၢ်းပါ;ဖေးဧလ; ရှိင်းဂၢခၢ်ယၢခၢ်မှိုင်း လှိုဝ်းလုဂ်ႉမှိုင်းတီး ပါ;ဖေးမျးခခေ်ႉယဝ်ႉ။

လွင်;လွိ;ထိမ်ဂခၢ်လီ;မျး တီ;ဂေျ,မတီ,တၢ်ခၢ်းမၢဂ်, – မှိုင်းမၢခၢ်; (Danish Burma Committee) ခခေ်ႉေသ ရှဝ်းချ;ဂမ်ႉလွိ; ရှုင်းရှိခၢ်း 16 လင်ဧလ; ရှုင်းသဝ်းတျ,လုဂ်;ဂွခၢ်, ဖၢခၢ်ပေျ;ဧမ; 3 လင်။ မှိုဝ်;ပီ 2005 ခခေ်ႉ လုဂ်;ရှိခၢ်း မီးယူ, 2000 ပါ။

ပါးပိရ်,ရျ,ခဖီႉ ပီခၢ်တၢင်းလှုဝ်,ပှိုင်လှုင် တွခၢ်;တျ,ဂူခၢ်းမှိုင်း တီးပါ;ဖေး၊ ရှိင်းဂၢခၢ်ယၢခၢ်မှိုင်း လှိုဝ်းမီးဝီႉလွမ်းလိခၢ်လိခၢ် တီး–ထီးဧလ; လွင်;ဂခၢ်သွခၢ်း ရှိတ်းဂၢခၢ်ဂမ်ႉလွိ;ပခၢ် ပါ;ပိရ်,ရျ,ခခေ်ႉ ရှိတ်းရှိ;တူင်,ဝူင်းဂူခၢ်း လီလွိဧတႉဧတႉ ေသ ယိခၢ်;မျးလွင်;ရှုမ်;သၢင်;လွမ်း ခွ်းပှိုင်ဂၢခၢ်တၢင်,ဂခၢ် ဂခၢ်သွခၢ်းရှိတ်းယူ,လှိုဝ်းခခေ်ႉယဝ်ႉ။ တီ;တိဂ်;ဂခၢ်ခဖိုင်; ခဖီႉ ဂူခၢ်းခွ်;တူင်,ဝူင်းရှခၢ်ဝျ; သွခၢ်းတူင်ႉတိခၢ်,ေသ ရှိတ်းဂၢခၢ်ဂမ်ႉလွိ;ယူ,ဧလ; ခဝ်ဂေျ; မီးလွိခဝ်;ရှုမ်;ပၢင်သွခၢ်

ပၢင်ဂုမ် ပၢင်ဂုပ်,ဂူဝ်း ဂခၢ်သွခၢ်းလတ်းလှိုဝ်းခခေ်ႉေသ လတ်;ဧခ လွင်;ဂိတ်,ခွင်;ပခၢ်ရှျလှိုဝ်းခဝ် ထုပ်းရျ;ယူ,လှိုဝ်း ခခေ်ႉဧလ; တၢင်းလှုဝ်,ခဝ်လှိုဝ်းခခေ်ႉယဝ်ႉ။ လူရ်;ဂမ်,မီး လွင်;ရှုမ်;သၢင်; တူင်,ဝူင်းဂူခၢ်းပိခၢ်ႉတီ;လှိုဝ်းခခေ်ႉဧတႉ သွခၢ်းဂေျ; ေတဂမ်;လၢင်;ရှိတ်းသၢင်; လွဂ်းလီးဖိခၢ်ဂၢခၢ် ဂခၢ်ထုဂ်,မိခၢ်;ထိုင်တီ;လီ;ေသ ေတဂမ်,လၢင်;ဂမ်ႉလွိ;ပခၢ် တၢင်းလှုဝ်,တူင်,ဝူင်းဧလ; ေတဂမ်,လၢင်;တၢင်တူဝ်တူင်,ဝူင်း ေသ ရှိတ်းဂၢခၢ်သူခၢ်းတုမ်ပခၢ်။

မှိုဝ်;ပီ 2011 ပှိုင်ဂၢခၢ်ပါးပိရ်,ရျ, လီ;လှုင်;သီခၢ်;သီၢမိ၊ လွမ်းလှုင်ပွင်လိုင်; ခင်ႉ,ရှိဝ်ေတလၢင်; ပခၢ်တၢင်းလွိထိမ်ပခၢ် တၢင်;လှုဝ် တူင်,ဝူင်းဂူခၢ်းလှိုဝ်းလီ;ရှၢမ်းတီ;ယူ, လွမ်;လိခၢ် လိခၢ် တီး–ထီး လီလှိုဝ်ဂဝ်,။ ယၢမ်းလိဝ် ပှိုင်ဂၢခၢ်ပါးပိရ်,ရျ, လီ;ဂမ်ႉထိမ်ပခၢ် ရှုင်းရှိခၢ်း 6 တီ; လွမ်းလိခၢ်လိခၢ်တီး–ထီး လူရ်; ပခၢ်ငိုခၢ်းလှိုခၢ်မေျသွခၢ်၊ ပခၢ်ခှိုင်;ဂမ်ႉဂိမ်ဂၢခၢ်ရှိခၢ်း၊ ခဝ်ဖဂ်းဂၢင်ဝခၢ်း ဂခၢ်မီးဂရျ,ရဧလ; ဂျ;ေတျႉသူင်, လုဂ်; ရှိခၢ်းတျ,ဂျ,မျးရှုင်းရှိခၢ်း။ သွခၢ်းဂေျ; လီ;လွိ;ထိမ်ပျး ရှုင်းသဝ်း လုဂ်;ဂွခၢ်,လိဂ်ႉ လှိုဝ်လှုဝ်,တၢင်းလွိ;ထိမ် ရှုမ်;ပျးတၢင်း လုဂ်; ဂွခၢ်,ဖၢခၢ်ပေျ;ဧမ; ဂမ်,ခခေ် လုဂ်;ဂွခၢ် လှိုဝ်းပေျ;ဧမ; ဂမ်,လၢင်;လွိ;ထိမ် တူရ်းထိုင်ပခၢ်လှိုဝ်းခခေ်ႉပျး။

ဂၢခၢ်ပခၢ်သူးလီးပါးရှိခၢ်း

ဂၢခၢ်ပခၢ်သူးလီးပါးရှိခၢ်း ဧတ,မျးမှိုဝ်;ပီ 2009 လီ;ပခၢ်သူးတီ;ခေၢင်းယိင်း 2 ဂေျႉ။ ပှိုင်ဂၢခၢ်လီ;ပခၢ်မျး သူးလီးပါးရှိခၢ်း 2000 ပါ တီ;လုဂ်;ရှိခၢ်း လခၢ်ႉလိဂ်ႉ၊ လခၢ်ႉငဝ်; ထိုင်လခၢ်ႉသုင် လီ;လွိ;ထိမ်ပခၢ် တျ,ခဝ်ေတခိခၢ်;ရှုင်းရှိခၢ်းလီ;။ ယၢမ်းလိဝ် သွခၢ်းလွိ;ထိမ် ပခၢ် သူးလီးပါးရှိခၢ်း တျ,လုဂ်;ရှိခၢ်း (150) ဂေျႉ လှိုဝ်းဂမ်,ပေျးမီးတိုဝ်ႉတၢင်း ေတသိုပ်, ရှိခၢ်းလခၢ်ႉသုင်ေတျ,လခၢ်ႉလွမ် ဂမ်,ခခေ် သိုပ်,ခိခၢ်;ရှုင်းရှိခၢ်းဂၢခၢ်ရှျလိင်ႉတွင်ႉ။

ဧတ,မျးမှိုဝ်;ပီ 2009
သွခၢ်းလီ;ပခၢ်သူးလီးပါးရှိခၢ်း

2000+

16 ဂေျႉ

လှိုဝ်းလီ;ရှၢပ်ႉသူးလီးပါးရှိခၢ်းခခေ်ႉ
ခိခၢ်;ရှိခၢ်းလခၢ်ႉလွမ်ဧလ; ရှုင်းရှိခၢ်းဂၢခၢ်ရှျလိင်ႉတွင်ႉယဝ်ႉဂျ,လီငၢမ်း

၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် စွမ်းသည် လူကြီးများနှင့် ကလေးများအတွက် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း (၆) ကျောင်းကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး (၁၀) ရက်တာ မူကြိုကျောင်း သင်ကြားမှု သင်တန်းကို ရှမ်းဆရာ၊ ဆရာမ ၁၅ ဦးခန့်အတွက် စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ စွမ်းသည် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ဒုက္ခသည်/ ရွှေ့ပြောင်း ကလေးငယ်များအတွက် စာသင်ခန်းများ စီစဉ်လာနိုင်ခဲ့သည်။

ဒိန်းမတ်- မြန်မာ ကော်မတီ၏ အကူအညီဖြင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်အတွက် ကျောင်း ၁၆ ကျောင်းနှင့် မိဘမဲ့ ဂေဟာ ၃ ခုကို စွမ်းက ထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့သည်။

ပညာရေးသည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တလောက်ရှိ ရှမ်းဒုက္ခသည်/ရွှေ့ပြောင်းသူ အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အဓိက လိုအပ်ချက်အဖြစ် ရှုမြင်သောကြောင့် ဤလိုအပ်ချက်ကို ဖြေရှင်းလုပ်ဆောင်သည့် စွမ်း၏ လုပ်ဆောင်မှုသည် အခြားသောကဏ္ဍများအားလုံးရှိ စွမ်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများအပေါ် လူထု၏ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ရရှိရန် အထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဥပမာ - ဒေသခံလူထုများသည် စွမ်းက စီစဉ်သော သင်တန်းများ သို့မဟုတ် အစည်းအဝေးအမျိုးမျိုးကို ပူးပေါင်းပါဝင်ရန် ပိုမိုလိုလားလာပြီး သူတို့အနေဖြင့် မိမိတို့သည် သူတို့ကို အမှန်တကယ် တက်ကြွစွာကူညီနေသည်ကို မြင်လာသောအခါ သူတို့၏ ပြဿနာများနှင့် လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောပြလာကြသည်။ ဒေသခံများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိဘဲ စွမ်းသည် လူထု၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းရန် သို့မဟုတ် သူတို့ကိုယ်စားလှုံ့ဆော်စည်းရုံးရန် ထိရောက်သော မဟာဗျူဟာများနှင့် အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ပညာရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တလျှောက် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သော လူထုများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ပိုထိရောက်စွာ တုံ့ပြန်နိုင်ရန်အတွက် ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် မှတ်ပုံတင်သည့် စွမ်း၏ တွဲဖက်အစီအစဉ် ဖြစ်လာသည်။ လက်ရှိတွင် ပညာရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် တလျှောက် ကျောင်း (၆) ကျောင်းမှ ဆရာများ၏ လစာများ၊ သင်ကြားမှု အရင်းအမြစ်များ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော ချက်ပြုတ်ထားသည့် နေ့လည်စာများ ကျွေးခြင်းနှင့် ကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းသွားကျောင်းပြန် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စီစဉ်ပေးခြင်းတို့ဖြင့် ပံ့ပိုးထားသည်။ မိဘမဲ့ကလေးများ သို့မဟုတ် မိဘများက စောင့်ရှောက်မှု မပေးနိုင်သော ကလေးများ အပါအဝင်အပို စောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သော ကလေးများအတွက် စွမ်းက ဘော်ဒါဆောင် တစ်ခုကိုလည်း ပံ့ပိုးထားသည်။

ပညာရေးလုပ်ငန်းစဉ်

စွမ်း၏ ပညာသင်ဆု အစီအစဉ်ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသမီးငယ်နှစ်ဦးဖြင့် စတင်ခဲ့သည်။ ထိုအစီအစဉ်က ထောက်ပံ့ကြေး ရပိုင်ခွင့်ရှိသော ကလေးထိန်း၊ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း - အထက်တန်းအဆင့် ကျောင်းသား ၂၀၀၀ ကျော်၏ ပညာသင်ကြားနေသော ကာလတစ်ခုလုံးအတွက် ပညာသင်ဆုများ ပေးနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ စွမ်းသည် လက်ရှိတွင် ချို့တဲ့သော အထက်တန်းဆင့် ကျောင်းသားများနှင့် တက္ကသိုလ်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကောလိပ်များအပါအဝင် အဆင့်မြင့် ပညာရေးကို ရှာဖွေနေသော ကျောင်းသားများအတွက် တစ်နှစ်လျှင် ပညာသင်ဆု (၁၅၀) ဆုဖြင့် ထောက်ပံ့လျက်ရှိသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ်မှ စ၍ ပညာသင်ဆုကို ကျောင်းသူ/သားပေါင်း

၂၀၀၀+ ပေးခဲ့

ဘွဲ့ရသူ ၂၀ ဦး

ရှိရာ (၁၃) ဦးက ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဘွဲ့ရရှိခဲ့ပြီး (၃) ဦး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်ဖြင့် ဘွဲ့ရခဲ့သည်။

ပိုင်ၵၢၼ် ပီႈပိၺ်ႇႁျႇၶႆႉ ၸတ်းႁဵတ်းပၢင်သွၼ်ၶူးမေႃ သွၼ်ပႃးလၢႆးပိုင်သွၼ် လၢႆးၵၢၵ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းဝႆႉ ပိုင်ယိူင်ႇသေ သွၼ်ႁဵၼ်း လွင်ႈၸတ်းၵၢၼ် ၶွင်ႈႁူင်းႁဵၼ်းလႄႈ လွင်ႈပူၼ်းပွင် လုၵ်ႈႁဵၼ်း ၸိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။

တေမီးၶူးမေႃသွၼ် 30-50 ၵေႃႉ ၶိုၼ်ႈႁွတ်ႈပၢင်သွၼ်။ ၸိူဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ မုင်ႈမွင်းတေလႆႈၶိုၼ်ႈ ပၢင်ၽိုၵ်းသွၼ် ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ မေႃသွၼ်ၶူးပိုင်ၵၢၼ်ႁဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႉၼမ်ၼႆႉ မီးတိုဝ်ႉ တၢင်းလႆႈႁဵၼ်းထိုင် ၸၼ်ႉသုင်ၵူၺ်းသေ ပဵၼ်မေးမေႃသွၼ် ၸွႆႈထႅမ် (Volunteer) ၶႂ်ႈတူင်ႉဝူင်းႁဵၼ်း။ ၵမ်ႈၽွင်းၵေႃႈ ႁဵၼ်းယဝ်ႉၸၼ်ႉၸွမ်မေး လႆႈလုမ်းၶူးမေး ၽၢႆႇ ပီးသီႈ၊ ပီႈပိၺ်ႇႁျႇလႄႈ မိူဝ်ႈၵုပ်ႉတေႃႇ။ တီႈပၢင်ႁူပ်းထူပ်းၵုပ်ႇၵူဝ်း လုၵ်ႈႁဵၼ်း ၵၼ်သွၼ်း ၸတ်းႁဵတ်းၼၼ်ႉ လုၵ်ႈႁဵၼ်း ၵႃႇယႃႇသႅၼ်းသိၵ်ႉႁိၵ်ႉ (50) ၵေႃႉ ၸိုဝ်းၶိုၼ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းသွၼ်း ၸွႆႈဝႆႉၼၼ်ႉ။ မႄးၶိုၼ်ႈႁွတ်ႈသေ ၸိုဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ လႅၵ်ႈလၢႆႈ တူဝ်ထူပ်းသုၼ်ႇတူဝ်လႄႈ တီႈၵၢၼ်ငၢၼ်းၶဝ်ႁဵတ်းယူႇၼၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ ပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်းၵုပ်ႇၵူဝ်းၸိုဝ်းၼႆႉ ၸတ်းႁဵတ်း တွၼ်ႈတႃႇ လႅၵ်ႈလၢႆႈ လွင်ႈယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ လွင်ႈၶႅင်ႇတႃႇ ၸိုဝ်းၶဝ်ထူပ်းယႃး သေ လွင်ႈၵၼ်ၶဝ် ႁဵတ်းသၢင်ႈ ၶၢမ်ႈပူၼ်ႉမေးလႆႈၸိုင်ႉႁိုဝ် ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လုၵ်ႉတီႈပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းၸိုဝ်းၼႆႉသေ သူႇၸူး ပဵၼ်ႁူႉၶိင်ႈၵၢၼ်ႁူၼ်းၶမ်ႉသႅၼ်းသိၵ်ႉႁိၵ်ႉ ၵိုဝ်းႁဵတ်းၵၢၼ် ၶႂ်ႈ တူင်ႉဝူင်းတီႈၶဝ်ယူႇ ၸိုဝ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၶႂ်ႈၸၵ်ႈ ပီ 2011 လႄႈ 2019 ၼၼ်ႉ ၸွမ်းလူၺ်ႈၵႅၼ်း ၵၢၼ်း တႃႇတေထိင်းသိမ်း လိၵ်ႈလၢႆးၾိင်ႈတီႈလႄႈ ပိုၼ်းတီႈ ၼၼ်ႉသေ ပိုင်ၵၢၼ်ပီႈပိၺ်ႇႁျႇ သွၼ်း လႆႈပိုၼ်လႄႈၽႄႈပပ်ႉ ႁဵၼ်းလိၵ်ႈတီႈ ၵူႈၸၼ်ႉၸၼ်ႉ 45,800 ပပ်ႉ ၶႂ်ႈတူင်ႉဝူင်း တီႈ ၶႂ်ႈမူႇဝၢၼ်ႈ၊ ၶႂ်ႈမိူင်းလႄႈ ၵွမ်းလႅၼ်လိၼ် တီႈႁူၼ်းပီႈၽႄးၶဝ်ယူႇသဝ်း။

ပေႃးတေဝႃႈၸွမ်း သုၼ်ႇလႆႈလႄႈပိူင် ၵၼ်မီးဝႆႉလႄႈတႃႉ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇႁူႈၵေႃႉ ၵိုဝ်းယူႇသဝ်းဝႆႉၶႂ်ႈမိူင်းထိုး မီးသုၼ်ႇလႆႈ ႁဵၼ်းလိၵ်ႈ တီႈႁူင်းႁဵၼ်းထိုး။ ႁူၺ်းသေတႃႉ မိူဝ်ႈႁူၼ်းတီႈႁဵၼ်း ၶဝ်ႈႁၢၵ်ႈၸူး တႃႇတေလႆႈသုၼ်ႇႁဵၼ်းလိၵ်ႈၼၼ်ႉ ထူပ်းယႃး လွင်ႈယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ။ ၵိုင်ၶိူဝ်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်းသေ ပေႃးဢမ်ႇၶဝ် ၵမ်းၵမ်း လႆႈၶၢႉတီႈယူႇသဝ်း။ သၢမ်ႉထႅင်ႈလွင်ႈၶိုင်ႈၵေႃႈ ၸိူဝ်းၶဝ်ယူႇသဝ်းဝႆႉ ၶႂ်ႈမိူင်းထိုး ၵမ်ႉထုၵ်ႇမၢၼ်ႈၸွမ်းမိူဝ်ႈ လႄႈ လႆႈယူႇဝႆႉတီႈႁဵတ်းၵၢၼ်ႁူၺ်း။ ၸိူဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ ၵမ်ႉႁတ်း ၵွၵ်ႇ ၶွၵ်ႈတီႈႁဵတ်းၵၢၼ်သေ ႁူႇႁႃတီႈႁဵၼ်းတႃႇလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ ၶဝ် ႁွပ်ႈႁူဝ်လိူဝ်ႈၶၢမ်ႇပိုၼ်ႈလွၺ်းသူင်ႇမိူင်းၶိုၼ်း ၶႂ်ႈမိူင်းတီႈ။ သၢင်ႈဝႃႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၶဝ် မီးတိုဝ်ႉတၢင်း ၶိုၼ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းၵေႃႈ ပုၼ်ႈတႃႇလုၵ်ႈၵွၼ်ႇယိုင်းၶဝ်ၼတေႃႉ မိူဝ်ႈႁူႇ ႁူင်းႁဵၼ်းလႄႈ ပွၵ်ႈႁိူၼ်းၼၼ်ႉ တေလၢင်ႈမီးတွၵ်ႈ ၵၢႆႁူႇ ယဝ်ႉ။ ၶွၵ်ႈလိူဝ်သေ လွင်ႈလိူဝ်ၼႆႉ လွင်ႈတၢင်းၵၼ်မီးထိူင်ႈ ၵေႃႈ တီႈႁူင်းႁဵၼ်းထိုးလိူဝ်ၼႆႉ သွၼ်လိၵ်ႈထိုး လၢတ်ႈႁၢမ်း ထိုးႁူၺ်းသေ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇတီႈႁဵၼ်းသမ်ႉ မေႃလၢတ်ႈႁၢမ်းတီႈ မိူဝ်ႈလိူဝ်။ တူင်ႉဝူင်းတီႈၸွမ်းလႅၼ်လိၼ် မီးၵၢင်လွႆ ၶွႆႈထိင်း သိမ်း ၾိင်ႈပဵၼ်တီႈလႄႈ ၽိုဝ်ႉတေလႆႈပွၵ်ႈမိူဝ်းႁိူၼ်း မိူဝ်ႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်း မီးလွင်ႈငမ်းယၢၼ်လႄႈ ႁႅၼ်းမၢၼ်ႇမၼ်ႈၼၼ်ႉ ယူႇယဝ်ႉ။

လွင်ႈတူင်ႉၶိုင် ပိုင်ၵၢၼ်ပီႈပိၺ်ႇႁျႇသွၼ်း ၶႂ်ႈတူင်ႉဝူင်း ႁူၼ်းတီႈ ယူႇသဝ်းၸွမ်းလႅၼ်လိၼ်လႄႈ ၶႂ်ႈမိူင်းတီႈ ၶႂ်ႈၶၢဝ်းတၢင်း (20) ပီၼႆႉ ပဵၼ်ႁိူင်းၵႃး တီႈၶူႈႁူၼ်း လုၵ်ႈႁဵၼ်းသွၼ်းၶဝ် ၶဝ်ႈႁူမ်ႈသၢင်ႈ ၶႂ်ႈၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင် တူင်ႉဝူင်း လူၺ်ႈၶဝ်ႈပႃးၶႂ်ႈပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်း ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း ပၢင်သွၼ် ပၢင်ပၼ်တၢင်းႁူႉပီႈယူႇလီ တွၼ်ႈတႃႇၽေဝၶဝ် တေလီတိုဝ်းမေးၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပညာရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် သင်ကြားရေး နည်းနာများ၊ ကလေးအခြေပြု သင်ကြားရေး၊ စာသင်ခန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကလေးဖွံ့ဖြိုးရေး အပါအဝင် ဆရာဖြစ် သင်တန်း ခေါင်းစဉ်များ ပို့ချ ကူညီပေးသည်။

ဆရာအများစုသည် အထက်တန်းကျောင်းသာ အောင်မြင်ပြီး လူထုထဲတွင် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆရာများအဖြစ် ထမ်းဆောင်နေကာ အခြားသူများမှာ လူမှု သိပ္ပံ၊ ပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ဥပဒေကဲ့သို့ ဘာသာရပ်များဖြင့် တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရသူများဖြစ်သည်။ သင်တန်း တစ်ခုလျှင် ခန့်မှန်းခြေ ဆရာ (၃၀-၅၀) တက်ရောက်ကြပြီး ထိုသင်တန်းများကို တက်ရောက်ရန် မျှော်လင့်ထားကြသည်၊

စွမ်းက စီစဉ်သည့် ကျောင်းသား နီးနှောဖလှယ်ပွဲများတွင် စွမ်းက ထောက်ပံ့မှုပေးထားသော ကျောင်းများမှ ဆယ်ကျော်သက် ခန့်မှန်းခြေ ၅၀ ခန့်သည် သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင် သို့မဟုတ် ပညာသင်ကြားမှု ဘဝများတွင် တွေ့ကြုံရသော ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံများကို ဝေမျှနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်း ရရှိကြသည်။ ကျောင်းသား နီးနှောဖလှယ်ပွဲများသည် သူတို့၏ စိမ်ခေါ်မှုများအကြောင်း ဆွေးနွေးမှုများကို အားပေးပြီး သူတို့၏ တကိုယ်ရည် အောင်မြင်မှုများကိုလည်း ဂုဏ်ပြုပေးသည်။ ဤနီးနှောဖလှယ်ခြင်းပွဲက သူတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ လူထု အသိုင်းအဝိုင်းများကို အတူတကွ လုပ်ဆောင်ပံ့ပိုးပေးသည့် ရှမ်းဆယ်ကျော်သက် ကွန်ယက် တည်ထောင်မှုကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

၂၀၁၁ နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်းတွင် စွမ်းပညာရေး အဖွဲ့က ရှမ်းဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းကြောင်းကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် တလျှောက်ရှိ နေရာမဲ့ (IDP) များရှိရာ ရွာများသို့ ရှမ်းဖတ်စာအုပ် အရေအတွက် (၄၅,၈၀၀) ကို ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

အတိအကျဆိုရလျှင် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ကလေးများအားလုံးသည် ထိုင်းကျောင်းများတွင် တက်ရောက်ရန် အခွင့်အရေးရှိသည်။ သို့သော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ လူများသည် ထိုကျောင်းများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းရာ၌ အခက်အခဲပေါင်းများစွာကို တွေ့ကြုံကြရသည်။ မိဘများသည် အလုပ်ပုံမှန်မရှိသည့်အတွက် တနေရာမှ တနေရာ ရွှေ့ပြောင်းကြရသည်။ ထို့မျှသာမက တရားဝင်ရပ်တည်မှု မရှိခြင်းနှင့် ဖမ်းဆီးပြီး ပြန်ပို့ခံရနိုင်ချေ ရှိနေသည့်အတွက် အလုပ်နေရာများမှ အပြင်မထွက်ရခြင်းတို့ကြောင့် ကျောင်းများသို့ စီစဉ်ပို့ဆောင်ရန် မိဘများက ကြောက်ရွံ့ကြသည်။ ကလေးများအား ကျောင်းထားရန်စီစဉ်နိုင်လျှင်ပင် အမျိုးသမီးငယ်လေးများမှာ ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်တွင် အဖမ်းဆီးခံရပြီး လူကုန်ကူးခံရနိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ် ရှိသေးသည်။ ဤအကြောင်းရင်းခံများ အပြင် ထိုင်းကျောင်းများသည် ရှမ်းကလေးငယ်များ ပုံမှန်အားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းမရှိသော ထိုင်းဘာသာဖြင့်သာ သင်ကြားကြသည်။ ရှမ်းဒုက္ခသည် အသိုင်းအဝိုင်းက တချိန်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တရားမျှတမှုရှိသည့်အခါ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ အိမ်သို့ ပြန်ကြမည့်အတွက် သူတို့ဘာသာစကားနှင့် သူတို့သွင်ပြင် လက္ခဏာကို ထိန်းသိမ်းရန် ဆန္ဒရှိကြောင်း ပြင်းပြစွာ ပြသခဲ့သည်။

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်တွင်ရှိခဲ့သည့် မိမိတို့ လူထုအပေါ် ပညာရေး လမ်းညွှန်အားပေးမှုက မိမိတို့ ကျောင်းသားများ၏ မိသားစုများအား သူတို့ မိသားစုများ၏ ဘဝကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ခြင်းဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ပိုမို တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ရန် အားပေးခဲ့သည်။

(1) ၶူင်းၵိုၼ်ၶၼ်း

ၸုမ်းၵပ်းသၢၼ်လွင်ႈၼေၢင်းယိင်းတၢင်း လႆႈၵမ်ႉၵွႆႈၶူင်းၵိုၼ်ၶၼ်း လၢလၢႆၶူင်းၵိုၼ်ၶၼ်း တီႈၼႂ်းၼႃႈလိၼ်ႁူၼ်းပၢႆးမေႃး ၵၢၼ်ပၵ်း သဝ်းယူႇတီႈၶိမ်းလိၼ်လိၼ်တၢႆး–ထႆးၸလႄႈ ၼႂ်းမိူင်းထႆး တီႈမိူင်း ၾၢင်ၸလႄႈ ပိင်းလူင်။ လွင်ႈၵမ်ႉၵွႆႈၼၼ်ႉ ပၼ်ၵႃႈတၢင်းၵိၼ် ၵၢင်ဝၼ်း တွၼ်ႈတႃႇလုၵ်ႈၵိုၼ်ၶၼ်း၊ ၸိုၼ်းၵမ်ႉထိမ်တွၼ်ႈတႃႇ မေႃသွၼ်၊ ၵႃႈလူတ်ႉၵႃပႆႇသူင်ႇလုၵ်ႈၵိုၼ်ၶၼ်းၸလႄႈ ၼိူင်ႈၵမ်ႉ ၵိမ်ၵၢၼ်ၵိုၼ်ၶၼ်းၵၢၼ်သွၼ်ၵိုဝ်းၼၼ်ႉ။

ၼႂ်းပီ 2013 – 2019 ၵိင်ၼိူဝ်ငဝ်းလၢႆးငိုၼ်းတွင်း ၵၢၼ်လႆႈ ၵႃပႆႇတၢင်းၵွႆႈထိမ် တီႈလဝ်းတႃႇၼေၵ်ႉ ယွမ်းၵူႇၾွင်းၸလႄႈ တင်းၼမ်ၶူင်းၵိုၼ်ၶၼ်းၵၢၼ်ၵွႆႈမႃးၼၼ်ႉၵေႃႈ လႆႈယွမ်းလူင်း။

၁။ ကျောင်းများ

စွမ်း မှ ကျောင်းများအားထောက်ပံ့ရာတွင် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများအတွက် အစားအစာ၊ ဆရာ လစာများ၊ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း ဖန် (Fang) နှင့် ပိန်းလုံ (Piang Luang) ရှိ IDP နယ်မြေများတွင် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် သင်ကြားမှု အရင်းအမြစ်များ ပါဝင်သည်။

ရံပုံငွေ ကျဆင်းလာခြင်းကြောင့် ၂၀၁၃ နှင့် ၂၀၁၉ ကြားတွင် စွမ်း ထောက်ပံ့သော ကျောင်းအရေအတွက် ကျဆင်းလာ ခဲ့သည်။

ၶူင်းၵိုၼ်ၶၼ်းလုမ်းသွၼ်းၵမ်ႉၵွႆႈထိမ်
ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သော ကျောင်းများမှ ကျောင်းသူ/သားဦးရေ

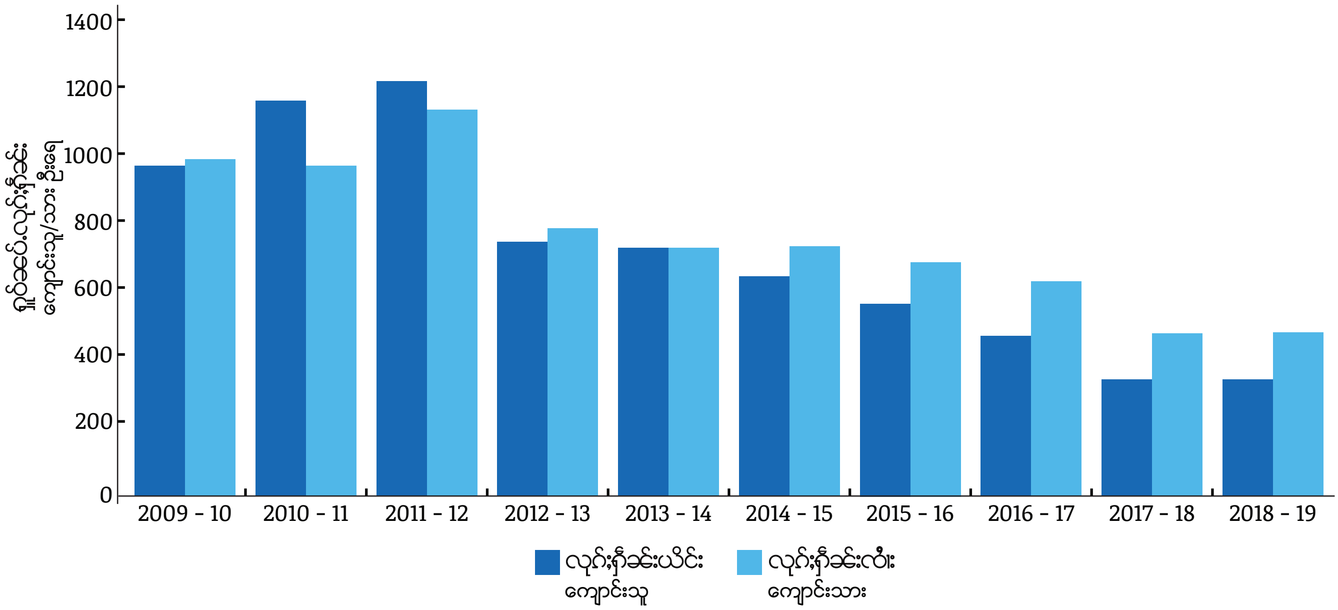

တင်းၼမ်မေႃသွၼ် ၵိုဝ်းလႆႈၵမ်ႉၵွႆႈ

ၼႂ်းၶၢဝ်းတၢင်းပီ 2009 ၸုမ်းသွၼ်း လႆႈၵမ်ႉၵွႆႈမေႃသွၼ်တင်းမူတ်းမီးယူႇ 85 ၵေႃႉ။ ၸတႉၵၢဝ် 2012 မႃး ၵိင်ၼိူဝ်ငဝ်းလၢႆးငိုၼ်း ၵၢၼ်လႆႈၵႃပႆႇ တင်းၵွႆႈထိမ် တီႈလဝ်းတႃႇၼေၵ်ႉသေ ၵမ်ႉၵွႆႈလႆႈမေႃသွၼ် ယၢမ်းလဵဝ် မီးယူႇ 32 ၵေႃႉ ၵိုဝ်းသွၼ်ပၼ်လုၵ်ႈၵိုၼ်ၶၼ်း တီႈ 6 ၶူင်းၵိုၼ်ၶၼ်း ၵၢၼ်မီးဝႆႉ ၸွမ်းလိၼ်လိၼ်တၢႆး–ထႆးၼၼ်ႉ။

စွမ်း ထောက်ပံ့သည့် ဆရာအရေအတွက်

၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စွမ်းသည် ဆရာပေါင်း (၈၅) ဦးကို ထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် စွမ်းသည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် တလျှောက် ကျောင်း ခြောက်ကျောင်းရှိ ဆရာ ၃၂ ဦးကို ထောက်ပံ့ထားသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ စ၍ နောက်ပိုင်းရရှိသော ရံပုံငွေက စွမ်းထောက်ပံ့နိုင်သည့် ဆရာ အရေ အတွက်ကို အကန့်အသတ် ဖြစ်စေခဲ့သည်။

(႒) သူးလီၢ်းပီၢ်းႁဵၼ်း

ပိူင်ၵၢၼ်ပၢႆးပိုတ်ႇလၢႆႇ, လႆႈၵမ်ႉထွႆႈ လုၵ်ႈႁဵၼ်း ယိင်းၸၢႆးလႄႈလၢႆး ၵိုဝ်းပေႃးၸမ်းၸဝ် ၵၢမ်ႇပွင်ပၢၼ်လႆႈ ၵႂႈၵွႆႉလၢႆ, တႃႇတေ သိုပ်ႇႁဵၼ်းတေႃႇ, တီႈၵၼ်ႉၵွမ်ႉၸလႄႈ ၵၼ်ႉသုင်။ သွၼ်း လႆႈၵမ်ႉထွႆႈပႃး လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵိုဝ်းၵၢမ်ႇမီးပေႃးၸမ်း ၵၢမ်ႇၶၼ် လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵိုဝ်း ပေႃးၸမ်းလပ်းၵိုဝ်ႉမိူင်း ၵႅတ်ႇသႂ်ႇ။ ႁူပ်းလႆႈႁၢပ်ႉသူးလၢႆးပၢႆးႁဵၼ်းၸလႄႈ ၵိုဝ်းၸဝ် မီးတိုဝ်ႉတၢင်း လႆႈသိုပ်ႇႁဵၼ်း ထိုင်ၵၼ်ႉသုင် လႆႈလုမ်ႈၼူးသေ လႆႈၸိုၼ်ႈၶူင်းႁဵၼ်းၽိုၵ်းသွၼ် ၵၢၼ်ႁႃလီင်ႉတွင်ႉ။

ၸတ,ၵမ်ႉထွႆးလုၵ်ႈႁဵတ်း 2 ၵေႃႉ မိူဝ်ႈပီ 2009 သေၸလႄႈ

တေႃႇထိုင်ယၢမ်းလဵဝ် လုၵ်ႈႁဵၼ်းတင်းမူတ်း

ၵိုဝ်းလိူဝ်ႈႁပ်ႉသူးလီၢ်းပီၢ်းႁဵၼ်းမီးယူႇ,

150 ပီၢ်ၵေႃႉ

မီးလုၵ်ႈႁဵၼ်း

16 ၵေႃႉ

ႁူမ်ႈပႃးလုၵ်ႈႁဵၼ်းၸၼ်ႉလွမ် 13 ၵေႃႉ

ၸလႄႈ လုၵ်ႈႁဵၼ်း ၸၼ်ႉသုင် 3 ၵေႃႉ

ႁဵၼ်းလိၵ်ႈယဝ်ႉတူဝ်ႈၵႂႃႇ။

၂။ ပညာသင်ဆု ထောက်ပံ့ကြေးများ

ပညာသင်ဆု ထောက်ပံ့ကြေးများသည် ပညာရေးအတွက် ငွေကြေးမတတ်နိုင်သော မိသားစုများမှလာသည့် ရှမ်းအသိုင်းအဝိုင်းမှ လူငယ်အမျိုးသား အမျိုးသမီးများအား ထောက်ပံ့သည်။ စွမ်းသည် မိဘမဲ့ ကလေးများ သို့မဟုတ် HIV ရောဂါပိုးနှင့် နေထိုင်သည့် မိသားစုဝင်များရှိသည့် မိသားစုများမှ ကလေးများကိုလည်း ထောက်ပံ့သည်။ ဤငွေကြေးပံ့ပိုးမှုဖြင့် သူတို့သည် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဘွဲ့ သို့မဟုတ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရေးများကို သင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ်မှ စ၍ တစ်နှစ်လျှင် ပညာသင်ဆုကြေးကို

၁၅၀ ဦးကျော်တို့အား ပေးခဲ့ပြီး

ယနေ့အထိ ဘွဲ့ရသူ

၁၆ ဦးရှိရာ

(၁၃) ဦးတို့ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဘွဲ့ရရှိခဲ့ပြီး (၃) ဦး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်ဖြင့် ဘွဲ့ရခဲ့သည်။

ပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်းလိူၵ်ႈလၢႆႈ လုၵ်ႈႁဵတ်းၵိုဝ်းလိူဝ်ႈႁပ်ႉသူးလီၢ်းပီၢ်းႁဵၼ်း
2nd Students Exchange

(3) ႐ူင်းသဝ်း

ပိူင်ၵၢၼ်ပၢႆးပိၼ်ႇလၢႆႈၵမ်ႉၵွႆႈလုၵ်ႈႁဵၼ်း ၵိူဝ်းယူႇဝႆႉ တီႈ႐ူင်းသဝ်း ၵိူင်ႇၼင်ႇ ၶဝ်ႈၼမ်ႉတင်းၵိၼ်၊ ၵႃႈလူတ်ႉၵႃး ႁပ်ႉသူင်ႇ႐ူင်းႁဵၼ်း၊ ၶိူင်ႈၵွႆႈသုၼ်ႇတူဝ် (ယႃႈသီၶဝ်ႈ၊ မႆႉသီၶဝ်ႈ၊ ၽၢၼ်ႈသီၸလႈ ယႃႈသၢႆႇၼူၼ်ၶူဝ်)။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ၵမ်ႉၵွႆႈပႃး ၽူႈတူၵ်းထိူင် လုၵ်ႈႁဵၼ်း လွင်ႈၵိၼ်ယႅမ်ႉၸလႈ လွင်ႈမူတ်းသႂ် ၼႂ်း႐ူင်းသဝ်း။

၃။ ဘော်ဒါဆောင်

စွမ်း၏ ဘော်ဒါဆောင်များတွင် နေထိုင်ကြသော ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် အစားအစာ၊ ကျောင်းသို့ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး၊ တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေး ပစ္စည်းများ (သွားတိုက်တံ၊ ဆပ်ပြာနှင့် ခေါင်းလျှော်ရည်) တို့ကို ရရှိပြီး ဘော်ဒါ ဆောင် ကြီးကြပ်သူသည် သန့်ရှင်းရေးအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုရရှိ၍ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ စားသောက်ရေးကို တာဝန်ခံ ကြည့်ရှုပေးသည်။

႐ူင်းသဝ်းလုမ်းသွၼ်းၵမ်ႉၵွႆႈထႅမ်
ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သော ဘော်ဒါဆောင်များရှိ ကျောင်းသူ/သားဦးရေ

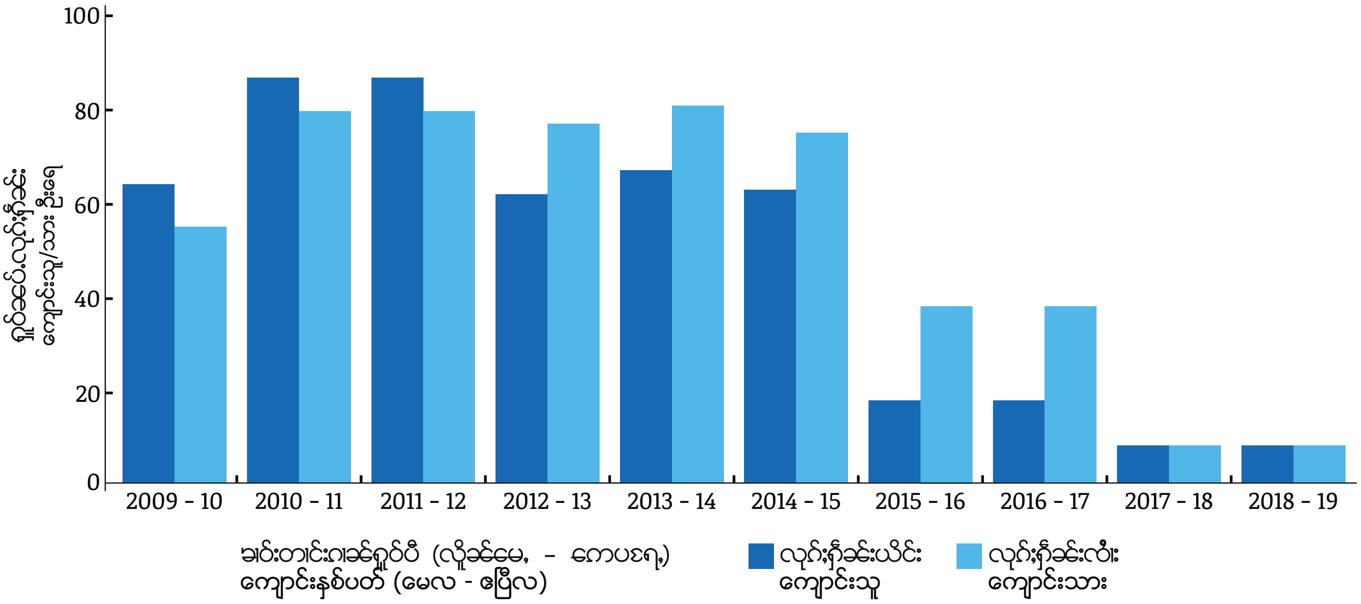

တင်းၼမ်လုၵ်ႈႁဵၼ်း ယူႇသဝ်းဝႆႉတီႈ႐ူင်းသဝ်းယွမ်းလူင်း ၽွပ်ႇလုၵ်ႈႁဵၼ်း လႆႈၶိုၼ်ႈႁိူၼ်းႁဵၼ်း တီႈၸၼ်ႉၵွမ်ႉ လၢႆတီႈၸလႈ ၶိုၼ်ႈယူႇသဝ်းတီႈ႐ူင်းသဝ်း တၢင်ႇတီႈ။

ၼႂ်းၸၢၵႈ 2009 – 2019 ၼၼ်ႉ သွၼ်းလႆႈၵမ်ႉၵွႆႈ ၽူႈတူၵ်းထိူင်႐ူင်းသဝ်း မီး 3 – 5 ၵေႃႉ

စွမ်း ပံ့ပိုးထားသော ဘော်ဒါဆောင်များတွင် နေထိုင်သော ကျောင်းသား အရေအတွက်သည် နှစ်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ လျော့နည်းလာပြီး အချို့က ဘော်ဒါဆောင်များမှ တက္ကသိုလ် အသီးသီးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီး အချို့က အခြားသော ဘော်ဒါဆောင်များတွင် နေထိုင်ရန် စီစဉ်သွားကြသည်။

၃-၅ ဦး ကြီးကြပ်သူများသည် ဘော်ဒါဆောင်ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ၂၀၀၉ မှ ၂၀၁၉ အထိ ပံ့ပိုးခဲ့ကြသည်။

ပပ်ႉၵျၢင်းလိၵ်ႈတႆးတႃႇပၢင်သွၼ်ၶၢဝ်းမႄႈ

(2011 - 2019)

	မီ	ပိုၼ်ႉတီႈ	ႁူဝ်ၶေႃႈပပ်ႉလိၵ်ႈၵၢၼ်လႆႈထိုၵ်ႇ	မိူဝ်ႈတွင်း/ပီလွႆးထိမ်
မိူင်းထႆး	1	သုၼ်ပိူၼ်ႈငေႊ ၵုင်းၵျေႃႇ	6,000 ပပ်ႉ (G 1 – 3 and history)	သွၼ်းလႆႈၵမ်ႉထိမ်ပၼ် ပပ်ႉၵျၢင်းလိၵ်ႈ ၶၢဝ်းမႄႈ ၶွႆးသုၼ်ပိူၼ်ႈငေႊမႃးၵူႈပီ လွမ်းၶငေ်ႇ, ၶေႃႈတုၵ်းယွၼ်းမႃး။
	2	ထိုတ်ႉထီး	4,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2011 – 2016
	3	မိူင်းပွၢင်	5,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 4 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2012, 2015 – 2019
	4	ပူင်ႇယီင်း	1,800 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 3 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2012, 2015 and 2018
	5	မိူင်းၼေ	4,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 4 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2011 - 2016
မိူင်းတႆး	6	တႃႈၶီႈလဵၵ်း	3,500 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2013 - 2016
	7	ၵိင်းတုင်	2,500 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2012 - 2014
	8	မိူင်းၼၢႆး	3,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2012, 2014 and 2019
	9	ၼေႃးႁွင်းမူး	4,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2012, 2015, 2017 and 2019
	10	ဝၢၼ်ႈပိူၼ်ႈငေႊ	6,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2011 - 2015
	11	မိူင်းပၼ်ႇ	2,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2019
	12	မွၵ်ႇမႆႇ	2,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2018 - 2019
	13	လႃႈၶျႃႈ	2,000 ပပ်ႉ (ထၼ်ႉ 1 - 6 ၼလႆႈ ပိုၼ်း)	2018 - 2019

၂၀၁၁- ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း နွေရာသီ သင်တန်းများအတွက်

ရှမ်းစာ ဖတ်စာအုပ်များ ဖြန့်ဝေမှုစာရင်း

		ဧရိယာ	ဖတ်စာအုပ်အရေအတွက်/ အတန်း	မှတ်ချက်
ထိုင်းနိုင်ငံ	၁။	ကုန်းကျော် ဒုက္ခသည် စခန်း	ဖတ်စာအုပ် ၆,၀၀၀ (၁ - ၃ တန်းနှင့် သမိုင်း)	စခန်းအတွက် ရှမ်းဖတ်စာအုပ်များကို နှစ်စဉ် ကူညီပေးသည်။ သူတို့ တောင်းဆိုသော ဖတ်စာအုပ်အရေး အတွက်ပေါ် အခြေခံ၍ ပေးသည်။
	၂။	ထော့ထိုင်းရွာ (Hterd Thai)	ဖတ်စာအုပ် ၄,၀၀၀ (၁ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၁ - ၂၀၁၆ အတွင်း
	၃။	ဖန် (Fang)	ဖတ်စာအုပ် ၅,၀၀၀ (၁- ၄ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၂၊ ၂၀၁၅- ၂၀၁၉ နှစ်များ
	၄။	ပုံယိုင်ရွာ (Pong Yaing)	ဖတ်စာအုပ် ၁,၈၀၀ (၁- ၃ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၂၊ ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၉ နှစ်များ
	၅။	မုန်းန ရွာ (Mong Na)	ဖတ်စာအုပ် ၄,၀၀၀ (၁- ၄ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၁ - ၂၀၁၆ အတွင်း
ရှမ်းပြည်	၆။	တာချီလိတ်	ဖတ်စာအုပ် ၃,၅၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၃ - ၂၀၁၆ အတွင်း
	၇။	ကျိုင်းတုံ	ဖတ်စာအုပ် ၂,၅၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၂ - ၂၀၁၄ အတွင်း
	၈။	မိုးနဲ	ဖတ်စာအုပ် ၃,၀၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၂၊ ၂၀၁၄ နှင့် ၂၀၁၉ နှစ်များ
	၉။	နားကောင်းမူး	ဖတ်စာအုပ် ၄,၀၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၂၊ ၂၀၁၅၊ ၂၀၁၇ နှင့် ၂၀၁၉ နှစ်များ
	၁၀။	ဒုက္ခသည် ကျောင်းများ	ဖတ်စာအုပ် ၆,၀၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၁ - ၂၀၁၅ အတွင်း
	၁၁။	မိုင်းပန်	ဖတ်စာအုပ် ၂,၀၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၉
	၁၂။	မောက်မယ်	ဖတ်စာအုပ် ၂,၀၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၈- ၂၀၁၉ အတွင်း
	၁၃။	လင်းခေး	ဖတ်စာအုပ် ၂,၀၀၀ (၁- ၆ တန်း နှင့် သမိုင်း)	၂၀၁၈- ၂၀၁၉ အတွင်း

ပိူင်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶေႃင်းယိင်း

ပိူင်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶေႃင်းယိင်းၼႆႉ ၶတ်းၸႂ်တေႃႇသူႈ လိူၵ်ႈလိူႈပိူးဝူၼ်ႉ ၵၢၼ်ၸၼ်ဝေႃႈ ၶေႃင်းယိင်း ပိူၼ်သိူၼ်းႁူၼ်း ၸၢမ်ႉလိူဝ်တိူမ်ႉလိူဝ် ၶွမ်းတူင်ႉဝူင်း။

ၶႅင်ႉႁိုဝ် ၶေႃင်းယိင်းတေမီးတွၼ်ႈၵွၼ်ႁူဝ် ၼၼ်ႉဢလႄႈသင် တေမီးလွင်ႈမၼ်ႈၸႂ် ၼိူဝ်တူဝ်ၵဝ်ႇ ၼမ်တိုဝ်းမႃးၼၼ်ႉဢလႄႈသင် ပိူင်ၵၢၼ် ပူၵ်းပွင်ၶေႃင်းယိင်း သၢင်ႈပၼ် ၵွင်ႈတီႈတွၼ်ႈတႃႇၶေႃင်းယိင်း လူၺ်ႈလၢတ်းပၼ် ပၢင်ၸုပ်ႉထူပ်းၵုပ်ႉၵူဝ်းၶေႃင်းယိင်း တႃႇလိူၵ်ႈလိူႈတၢင်းႁူႉ ၶွမ်းတူင်ႉဝူင်းဢလႄႈ ပိုၼ်ႉၵၢင်သွၼ် ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ၵူႈလၼ်ႉလၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ ပိူင်ၵၢၼ်ၵၢၼ်ၼႆႉ လိူႈမီးလွင်ႈၸုပ်ႉထူပ်းၵၢၼ်တင်း ၶေႃင်းယိင်း ၶပေႉႁူဝ်ၸိူင် တီႈပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းၸိူၼ်းႁူႉ လိူဝ်းလိူႈလတ်းၸိူတ်း လိူဝ်းၶၼ်ႉသေ ႁူဝ်ၶေႃႈ ၵၢၼ်လိူႈ ၵုပ်ႉၵူဝ်းၸိူၼ်းႁူႉလိူဝ်းၶၼ်ႉၵေႃႈ ၵၢၼ်ပိူးမိူင်း လွင်ႈသုၼ်ႉလိူႈသုၼ်ႉပိူၼ်ႁူၼ်း လွင်ႈၸိူတ်းၸိူၵ်ႉလႄႈ ၵိင်ၶိူဝ်လွင်ႈပိူၵ်ႈပိူင်ႈယိင်း–ၸၢႆး ဢလႄႈ ပိူးယူႇလီသိုပ်ႉလိုဝ်ႉသိူဝ်ၼၼ်း။

အမျိုးသမီး စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်

အမျိုးသမီး စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ် (WEP) က အမျိုးသမီးများအား လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ နိမ့်ကျသူများ အဖြစ် ပုံဖော်နေသည့် အမြစ်တွယ်နေပြီး အဖိုကြီးစိုးသော ဝါဒကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရန် ကြိုးပမ်းသည်။

WEP လုပ်ငန်းစဉ်သည် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အဆင့်တွင် အမျိုးသမီး နီးနှောဖလှယ်မှုများမှ တဆင့် အမျိုးသမီးများအား အသိပညာဗဟုသုတနှင့် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုများ ရရှိစေပြီး အဆင့်မြင့် သင်တန်းများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တဆင့် ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍများကို ရရှိလာစေရန် ဆောင်ရွက်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် နိုင်ငံရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ ကျား-မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုနှင့် မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး ကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များအပေါ် သင်ယူခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းကို အခြေပြုထားသည့် အစည်းအဝေး၊ ဆွေးနွေးမှုများမှ တဆင့် ထောင်နှင့်ချီသော တိုင်းရင်းသူ အမျိုးသမီးများကို လက်လှမ်းမီစေသည်။

ၵုၼ်းၶႃႈမီးလွင်ႈမုင်ႈမၢၼ်ႈ တႃႇတေလူႇတုမ် ၶေႃးယိင်း ၶၵ်ႉတူင်ႇ ဝူင်းသေ ၵွၼ်ၵၢၼ်ဝူၼ်ႉၵွၵ်ႇ ၽႅၼ်ၵၢၼ် တႃႇတေလွႆႈထိမ် ၶေႃးယိင်းလိူဝ်းထုၵ်ႇၺႃးၵိုဝ်ႉလႄႈ။ လူၺ်ႈလွၵ်းလီႈပၼ်တၢင်းၷူႉ ၵိဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၺႃးၵိုဝ်ႉလႄႈ ၵိင်ၶဝ်ႉလွင်ႈပႅၵ်ႇပိူင်ႈယိင်းလီး တီႈၶၵ်ႉမိူင်းတီး လွမ်းလႅၼ်လိၼ် တီး-ထီးၸလႈ ၶၵ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶၼ်ႉ လွႆႈၺႃးႁႂ်ႈပၼ်ႁႄ ၵိဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၺႃးၵိုဝ်ႉလႄႈ ၶၵ်ႉတူင်ႇ ဝူင်း ၵၢၼ်ၸသႉသွမ်းၶေႃးယိင်း ယွမ်းလူင်းမႃး။

သွၼ်းယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ လွင်ႈပူၵ်းပွင်ၶေႃးယိင်း ႁႂ်ႈမီးလွင်ႈယုမ်ႇ ယမ် တူဝ်ၵဝ်ႇၸလႈ ၵၢၼ်သၢင်ႈၶိင်ႈၵၢၼ်ၶိူဝ်ႉ လွႆႈႁႂ်ႈလွင်ႈပူၼ် ပႅၼ်ၸလႈ လွင်ႈၺႃးၵိုဝ်ႉလႄႈ ယွမ်းလူင်းၸလႈ တေၺႃးႁႂ်ႈ ၶေႃးယိင်း လွတ်ႈၽေး။ ၵုၼ်းၶႃႈယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ၵၢၼ်ၺႃးသၢင်ႈ ႁႂ်ႈမီးၶမ်ႉၵတ်ႉတၢင်းမေႃ လိူင်ႉၶိုၼ်ၶၼ်ႉ တေယိုၼ်းထိုင်လီႈ တူင်ႇဝူင်း ၵူၼ်းၶၵ်ႉပိုၼ်ႉတီႈၸလႈ ၽူႈၶဝ်ႈ ႁူမ်ႈပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉ တေသိုပ်ႇ ၸၽႈတိုၼ်းတၢင်းႁူႉၵူႈ ၶၵ်ႉတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း လိူဝ်းၶဝ် ယူႇသဝ်း ယူႇယၢမ်းလီဝ်။ တေၶဝ်ႈထိုင်လီႈပႃး တူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း လွမ်းလႅၼ်လိၼ် တီႈသွၼ်း ၵမ်ႇၶဝ်ႈထိုင်လီး ယွၼ်ႉလူၺ်ႈ လွင်ႈႁူမ်ႇလူမ်ႈ။

အဓိက အာရုံစူးစိုက်မှုမှာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အမျိုးသမီးများကို လှုပ်ရှားစေခြင်းဖြင့် အကြမ်းဖက်မှုကို ခံစားနေကြရသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များကို ပံ့ပိုးသည့် မဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းသာမက နယ်စပ်တလျှောက်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်း ရှမ်းလူထုအတွင်း ကျား-မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ကိစ္စများကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီး စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး အလုပ်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများက ကျား-မရေးရာ ပြဿနာနှင့် တွဲဖက်နေသည့် မှားယွင်းသော အမြင်များကို လျော့နည်းစေသည်။

စွမ်းအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှု ကွန်ယက်ကို တည်ဆောက်ပေးခြင်းသည် နှိပ်စက်ညှင်းပမ်းမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတို့ကို လျော့ချရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး အမျိုးသမီးများကို ပိုမိုမြင်တွေ့ စေနိုင်သဖြင့် ပိုမိုလုံခြုံမှုရှိစေသည်ဟု ယုံကြည်သည်။ တက်ရောက်သူများ၏ အရည်အသွေးများ အကျိုးဆက်များသည် ဒေသခံ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ရောက်ရှိစေပြီး တက်ရောက်သူများ၏ လက်ရှိ လူထုအဝန်းအဝိုင်းနှင့် လုံခြုံရေးအခြေအနေများကြောင့် စွမ်းအနေဖြင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်၍ မရနိုင်သော လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများအထိ ဖြန့်ကျက်လက်ဆင့်ကမ်းသွားမည်ဟု မိမိတို့ ယုံကြည်သည်။

ၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင် ပိူင်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၼၢင်းယိင်း

- ၵမ်ႉလွႆႈ ပူၵ်းပွင်ပၼ် ၽူႈၽိုၵ်းၵၢၼ်ၼၢင်းယိင်းတီႈ တွၼ်ႈတႃႇ တေႁဵတ်းသၢင်ႈ လွင်ႈတူင်ႉၶိုင်ၼႂ်းတူင်ႇဝူင်း လွမ်းလိၼ်လိၼ် တႆး-ထႆး ၼႂ်းမိူင်းတႆးလႄႈ ၼႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ လၢႆလၢႆတီႈ။ တႄႇၵၢဝ် 1999 တေႃႇထိုင် 2018 မုၵ်ႉလုမ်းၽိုၵ်းယဝ်ႉၵႂႃႇ ၼၢင်းယိင်း 55 ၵေႃႉ။

- ၸတ်းႁဵတ်း ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းလိၵ်ႈလၢႆးတၢင်းႁူႉၼၢင်းယိင်း တီႈပိူၼ်ႉ တီႈလွမ်းလိၼ်လိၼ် တႆး-ထႆးလႄႈ တူင်ႇဝူင်းတီႈ မီးယူႇၼႂ်း ၸိုင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၼ်ႈ။ လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵဝ်ႇ, ၸိူဝ်းယၢမ်ႈမႃး လဵပ်ႈႁဵၼ်း တီႈလုမ်းသွၼ်းသေ ၶိုၼ်းပွၵ်ႈၵွင်ႈတီႈၽႂ်မၼ်း မီးယူႇ, 18 ၵေႃႉၼၼ်ႉ မႃးပဵၼ် ၽူႈၼမ်းပၢင် တီႈပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း လိၵ်ႈလၢႆးတၢင်းႁူႉ။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉၵမ်ၵႃး ၵမ်ႈၼမ် သိုပ်ႇလဵပ်ႈ ႁဵၼ်းတေႃႇသေ တူင်ႉၶိုင်လွမ်း ၼႂ်းၵၢၼ်တူင်ႇဝူင်း လၢႆလၢႆတီႈ။

- ပၢင်သွၼ် ၽိုမ်ႉၼမ်ႉၵတ်ႉ ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ၼၼ်ႉ ပူၵ်းပွင်ပၼ် ၼၢင်းယိင်း ၸိူဝ်းၵၼ်ပဵၼ် ၽူႈတၢင်တူဝ် လုမ်းပႃႇတီႇ, ၵၢၼ်မိူင်း လႄႈ လုမ်းတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း လၢႆလၢႆတီႈ ၼႂ်းၸိုင်ႈမိူင်းတီႈ မိူင်းၶၢင် လႄႈ တိူင်းလေႈၵိင်း။ ႁဵပ်ႇၶေႃႈၵၢၼ်ပူၼ်သွၼ်ၼၼ်ႉ ပိူင်လူင်မၼ်း ပဵၼ်လွင်ႈယိင်းထီး သုၼ်ႇလႆႈသုၼ်ႇပဵၼ်ၼၢင်းယိင်း ၼမ်ႉၵတ်ႉ ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်ၼႂ်းတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်းလႄႈ ၵၢၼ်ပႆးမိူင်း။

- ပၢင်သွၼ်ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ယိင်းၼမ်, တႃႇႁႂ်ႈၼၢင်းယိင်းၶဝ်ႈလွႆႈ ၵၢၼ်မိူင်းလႄႈ ပဵၼ်မႃးၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်။

- ၸတ်းႁဵတ်းလွင်ႈတူင်ႉၶိုင် ဝၼ်းလမ်ႉလွင်ႈလိူင်ႉၶႅင်ႇ, ဝၼ်းၼၢင်းယိင်းလူမ်ႈၾႃႉ ဝၼ်းၵိုတ်းယိုတ်း လွင်ႈႁဵတ်းႁၢႆႉ တေႃႇၶိူဝ်ႈၼၢင်းယိင်း ၸိူဝ်းၼႆႉ ၼင်ႇႁိုဝ် လွင်ႈၽဵင်ႇပဵင်းယိင်းထီး လွင်ႈတြႃးမၢၼ်ႇမႅၼ်ႈ ၸိူဝ်းၼၼ်ႉ တေပဵၼ်လွင်ႈတၢင်း ၵၢၼ်လၢၼ်ႉတူင်ႇဝူင်းပိူၼ်ႉတီႈ ၸိုင်ႈ/တိူင်းလႄႈ မိူင်း ၵဝ်ႇလွႆႈသႂ်ႇ သေၶပ်ႉၶိုင်။

- ၸတ်းႁဵတ်းပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်း လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵဝ်ႇ, ၸိူဝ်းယၢမ်ႈႁဵၼ်းတီႈ မုၵ်ႉလုမ်း မိူၼ်ၼင်ႇ, ၽူႈၽိုၵ်းၵၢၼ် ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ယိင်းၼမ်, ပၢင်သွၼ်ၽိုမ်ႉၼမ်ႉၵတ်ႉၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်လႄႈ ပၢင်သွၼ်ပႆးယူႇလီ ၸိူဝ်းၼႆႉ မႃးႁူပ်ႉထူပ်းလိၵ်ႈလၢႆးတၢင်းႁူႉလႄႈ တုဝ်ထူပ်းသေ လဵပ်ႈႁဵၼ်းႁူႉ လွၵ်းလၢႆးၵႄႈလိတ်ႈပၼ်ႁႃ။ ၽူႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းၵဝ်ႇ, သွၼ်းလႄႈ ၽူႈၵပ်းသိုပ်ႇ,ၵပ်းသၢၼ် ပိူၼ်ႉတီႈ ၸိူဝ်းၼၼ်ႉ ႁဵတ်းၵၢၼ်တွၼ်ႈတႃႇ, လွင်ႈၼိမ်ႈသၢင်ႉလႄႈ လွင်ႈသုၼ်ႇလႆႈ တူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း လူၺ်ႈလၢႆးပိၼ်ႉပႃႇလိၵ်ႈလၢႆးၶေႃႈမုၼ်း ၸတ်းႁဵတ်း ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းလိၵ်ႈလၢႆး တၢင်းႁူႉၼၢင်းယိင်း တီႈပိူၼ်ႉတီႈၶဝ် ယူႇသဝ်း။

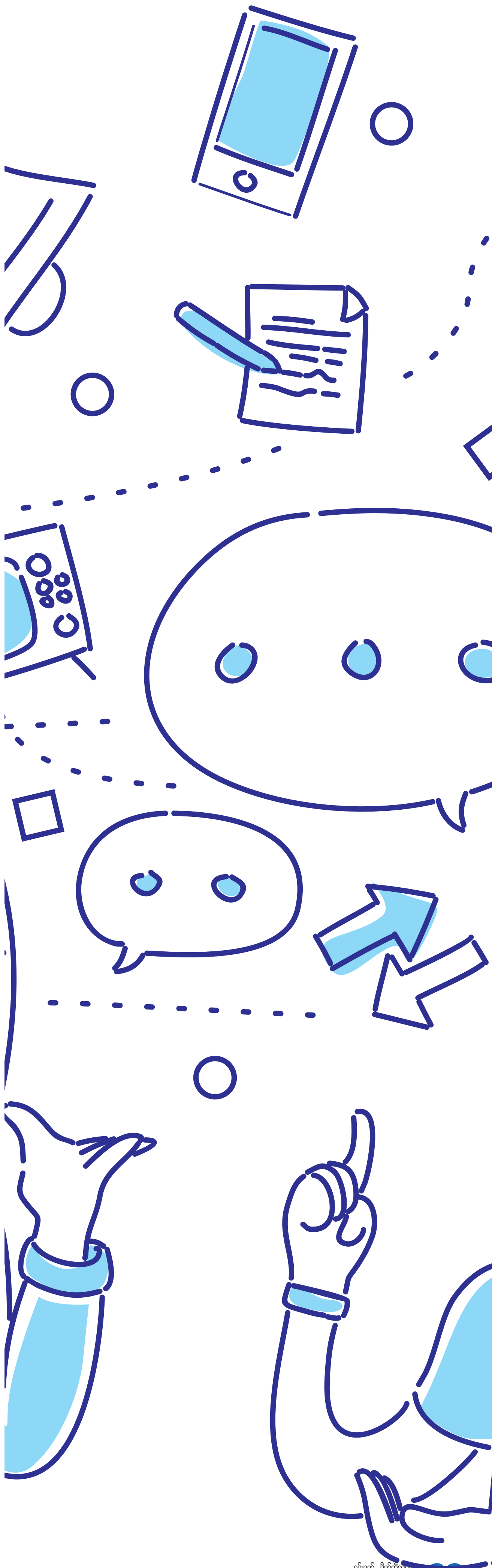

အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် အောက်ပါ လုပ်ငန်းလှုပ်ရှားမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

- နယ်စပ်တလျှောက်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားဒေသများတွင် လူထုအခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် သူတို့၏ အရည်အသွေးများကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ရှမ်းအမျိုးသမီးများကို အလုပ်သင်နေရာများ ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် အစီအစဉ်စတင်သည်မှ ယခုထိ အလုပ်သင် (၅၅) ဦး တက်ရောက်ခဲ့သည်။

- ထိုင်းမြန်မာ နယ်စပ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းနှင့် အခြားနေရာများရှိ ရှမ်းလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများအကြား တည်နေရာအများအပြားတွင် အမျိုးသမီးနီးနှောဖလှယ်ပွဲများ စီစဉ်ခဲ့သည်။ နီးနှောဖလှယ်ပွဲများကို စွမ်းကပေးသောသင်တန်းများ တက်ရောက်အောင်မြင်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးများက သူတို့၏ဒေသခံ နယ်မြေများတွင် ဆုံမှတ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးသူများက အခမ်းအနားများ စီစဉ်ပေးသည်။ လက်ရှိတွင် သူတို့တည်ရှိရာ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း သက်ဝင်လှုပ်ရှားလျက်ရှိသော စွမ်း၏ ဆုံမှတ် (၁၈) ဦးရှိပြီး အများအပြားမှာ အဆင့်မြင့် ပညာ ဆက်လက် သင်ကြားခြင်းနှင့် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း လိုအပ်သည့် ထပ်ဆင့်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

- အထူးသဖြင့် ကျား-မ တန်းတူရေး ကိစ္စများ၊ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများ၊ ခေါင်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ အရည်အချင်းများ၊ လူထု စည်းရုံးရေး နှင့် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ် ဒေသအသီးသီး၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းတို့မှ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများရှိ အမျိုးသမီးများအား စွမ်း၏ ထွန်းပေါက်လာသော အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်းအားဖြင့် သူတို့၏ အရည်အချင်းကို တည်ဆောက်ပေးသည်။

- အမျိုးသမီးလူငယ်များအား၊ အားပေးမြှင့်တင်ရန် လူငယ်အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်းများပေးသည်။

- အမျိုးသမီးရေးရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ကျား-မ တန်းတူရေးနှင့် တရားမျှတမှု စသည့်အကြောင်းအရာများသည့် လူထုအသိုင်းအဝိုင်း အဆင့်၊ ဒေသအဆင့်နှင့်နိုင်ငံအဆင့်များ၌ အလေးပေးရမည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်လာရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများနေ့၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုပပျောက်ရေးနေ့စသည့် အခမ်းအနားများ စီစဉ် ကျင်းပပေးသည်။

- စွမ်း၏ အလုပ်သင်၊ ထွန်းပေါက်လာသော အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း၊ လူငယ် အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်သင်တန်းနှင့် (သို့မဟုတ်) မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့သော အမျိုးသမီးများကို သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများ ဝေမျှရန်နှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်းကို ပိုမိုလေ့လာနိုင်ရန် အထူးသဖြင့် နေရာပေးသည့်အနေဖြင့် သင်တန်းဆင်းများအကြား နီးနှောဖလှယ်ရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ စွမ်း သင်တန်းဆင်းများနှင့် ဆုံမှတ် အမျိုးသမီးများသည် အချက်အလက်ဝေမျှခြင်းနှင့် သူတို့၏ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အမျိုးသမီး နီးနှောဖလှယ်ပွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် သူတို့၏ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏ အခွင့်အရေးများကို တိုးမြင့်လာစေရန် ပုံမှန် လုပ်ဆောင်ကြသည်။

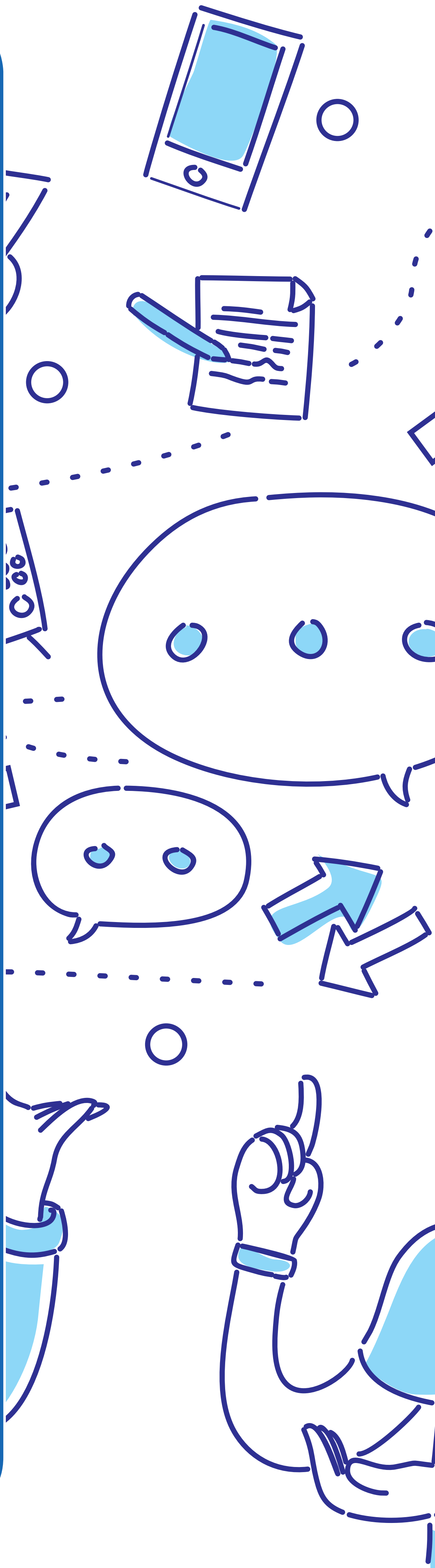

ၸွင်ႇတွၼ်ႈၵွၼ်ႉႁူဝ် လုမ်းႁူၼ်းၶုမ်ႉလိူင်ႈတီးၶဝ်ႈ ႁူမ်ႈပႃးၶေႃးယိင်း လိူဝ်းလီပ်ႈႁဵၼ်း တီႈသွၼ်း ယဝ်ႉႁူႉၶၢမ်ႉယူႇ။ ၶေႃးယိင်း ႁူဝ်ပၢၵ်ႇႁူၵ်းသိပ်း လိူဝ်းမႃးလီပ်ႈႁဵၼ်း တီႈလုမ်းသွၼ်းလိူဝ်းၶဝ်ႈ ပိၼ်ၶေႃးယိင်း ၸွင်ႇၶိုင်ဢၢၼ်ႁူၼ်းၶုမ်ႉတီး (Tai Youth Network) ပိၼ်ၾူးၶမ်းၸွင်ႇ ၵေလိၵ်ႈလီးဢလႈ ၾိင်ႈဢၵႈတီး လၶၼ်ႉလေႈဝိင်းဢလႈ ပိၼ်ၾူးၶဝ်ႈပႃႇတီႇဢၢၼ်မိူင်းတီး ၵိၵ်ႇပႃး ၶေႃးယိင်း လိူဝ်းယူႇၸွင်ႇတွၼ်ႈၵွၼ်ႉႁူဝ်။ ၸွင်ႇတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း ႁူႈလၶၼ်ႉလၶၼ်ႉၶၢမ်ႉ လီးႁၢၼ်မႃး လွင်ႈၶိုပ်ႈၶေႃးသူႇလူး လွင်ႈၾိင်ႇပိင်းၸွင်ႇဢၵႈယိင်း – လီး။ ယုၵ်ႉယၢင်ႇမၼ်း မုၼ်လဝ်ႈမုၼ်လၢင်း ဢလႈ ၾူးမီးပုၼ်ႈၾွၼ်း တီႈပိုၼ်ႉတီႈလိူဝ်းၶၢမ်ႉ မီးလွင်ႈပိုင်ႈၵိင်ဝီႉလွႆၶမ်မႃး ၶၢႆဝ်ၾူးၵပ်းသိုပ်ႇ ၵပ်းသၢၼ်သွၼ်း တီႈပိုၼ်ႉတီႈလိူဝ်းၶၢမ်ႉယဝ်ႉ။ မၵ်းမၼ်းယုမ်ႇယမ်မႃးဝႃႈ ၶေႃးယိင်းလိူဝ်းၶဝ် ၵေႃႈ ပိၼ်ၾူးလူင်ႉလီၼ်ႇ ၸွင်ႇၵွင်ႈတီးဢၢၼ်ငၢၼ်းၶဝ်သေ ၶဝ်ႈႁူမ်ႇၸွင်ႇဢၢၼ်တိပ်းတတ်း တီႈႁူၼ်း ယေးၶဝ်ဢလႈ ၸွင်ႇတူင်ႇဝူင်းလီႈယူႇ ၶဝ်ၶၢမ်ႉယဝ်ႉ။

သွၼ်းမုင်ႈမွင်းဝႃႈ ၶေႃးယိင်း လိူဝ်းႁူမ်ႈပႃးတူင်ႉၶိုင် ၸွင်ႇဢၢၼ်ၾိုၵ်းၾွၼ်ႉ
ပၢင်သွၼ်ဢလႈ ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းလိၵ်ႈလီႈတၢင်းႁူႉၶေႃးယိင်းၶၢမ်ႉ
တေပိၼ်တိုၼ်းလၢင်းႁူၼ်း ၸွင်ႇတူင်ႇဝူင်းပိုၼ်ႉတီႈ
လိူဝ်းၶဝ်ယူႇသဝ်းယူႇႁူၺ်းၵမ်ႇၵႃး တေပိၼ်မႃး ပူၵ်ႉႁူဝ်ႇလိူဝ်းလမ်ႇလွင်ႈ
ၸွင်ႇလိူင်ႈတီးဢလႈ လိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်မိူင်းမၢၼ်ႈ။

ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ်

တွၼ်ႈတႃႇ ပူၵ်းပွင်ႁူၼ်းၶုမ်ႉ ႁၺ်ႈမီးၶမ်ႉၵတ်ႉမႃးၶၢမ်ႉ သွၼ်းလတ်းပိူင်ဢၢၼ်သွၼ် ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ် တီႈၸွင်ႇမိူင်းထီးဢလႈ ၶွၵ်ႈမိူင်း တွၼ်ႈတႃႇၶေႃးယိင်းၶုမ်ႉ ၸွင်ႇတူင်ႇဝူင်းႁုဝ်း။ ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ် လီႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ် ပၢင်သွၼ် ၵၼ်မုၵ်ႉလုမ်းပိုၼ်ႉတီႈ လတ်းႁဵတ်းလိူဝ်းၶၢမ်ႉ ဢလႈ လီႈလီပ်ႈႁဵၼ်း လွင်ႈတၢင်း ၵၼ်ၵီဝ်ႇလူၺ်ႈ တူင်ႇဝူင်းတီႈႁုဝ်း ထူပ်းၸႃးယူႇ လိူဝ်းၶၢမ်ႉယဝ်ႉ။ တူဝ်ထူပ်းဢၢၼ်လိူဝ်းၶဝ်ႈ တေႁဵတ်းႁၢႆႈ ၶေႃးယိင်းၶုမ်ႉၶဝ် မီးလွင်ႈယုမ်ႇယမ်တူဝ်ႇဢဝ်ႇ လိူဝ်တိူဝ်း မႃးသေ လိူဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ တေမီးလွင်ႈလွတ်ႈလႅဝ်း ၸွင်ႇဢၢၼ်ၵွၼ်ႉႁူဝ်။

ၶေႃႈဢၢဝ်ႇထိုင် ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ် သွၼ်း

ၶႃႈလီႈၶိုၼ်ႈပၢင်သွၼ်လွမ်း "သွၼ်း" မႃးယူႇလီႇလီႇ
ၵၼ်ၶႃႈၵေႃႈ။ ၸွင်ႇၶၢမ်ႉတေပႃး ပၢင်သွၼ်
ၾူးၵွၼ်ႉႁူဝ်ၶေႃးယိင်းၶုမ်ႉ ၵၼ် ပိၼ်ပၢင်သွၼ်
ဢတႇပၼ်တၢင်းႁူၼ်ႈမုၼ်း ၶိုၼ်ႈယွႆႇ တႃႇလၢတ်ႈပၢၼ်
ၶႃႈ။ လီႈမႃးပိၼ် ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ်သေမ်ႉ လိၵ်ႈလီႈပၼ်
တၢင်းၶိူဝ်ႈလွႆၶႃႈ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈၶႃႈလီႈမီးတိုဝ်ႉတၢင်း ႁူပ်ႉထူပ်း
မိုတ်ႈၵိုဝ်းလွမ်း ၶေႃးယိင်းတင်းၶမ်ႉ လိူဝ်းလုၵ်ႉပိုၼ်ႉ
တီႈ လီႇလီႇတီးမႃးၶၢမ်ႉသေ လီႈႁဵၼ်းႁူႉ ၶမ်ႉၵတ်ႉ
ၵၼ်မွႆႇမွႆႇ မူၼ်ၶၢင်ႇ ဢၢၼ်လတ်းဢၢၼ် ဢၢၼ်တိတ်း
တေႃႇၵပ်းသၢၼ် တိမ်ႈမီႇတွင်းပၢင်ႁုမ်ဢလႈ ပီႈႁူႉ
ၶွမ်ႇပျူႇတႃႇ သေၵမ်ႇၵႃး ၶမ်ႉၵတ်ႉဢၢၼ်ၶမ်းပၢင်
ဢလႈ ဢၢၼ်သၢင်ႈၶိုင်ႈဢၢၼ် ၶၢမ်ႉၵေႃႈ ၶိုၼ်ႈယွႆႇ
တိူဝ်းမႃးသေ တေပိၼ်ႁိူင်း တႃႇၶႃႈမိူဝ်းၶေႃႈ ၶႃႈၵေႃႈ။
– ၶမ်းမီႇ ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ်
(လိူၼ်သီပ်ႇထမ်ႇပီႈ – တီႇလမ်ႇပီႈ, 2017)

တွၼ်ႈတႃႇၶႃႈဢတ ဢၢၼ်ၾိုၵ်းဢၢၼ်
ပိၼ်တိုဝ်ႉတၢင်ႈ တႃႇတေႁဵၼ်းႁူႉၶမ်ႉၵတ်ႉသေ
လူင်းမိူဝ်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈဢၢၼ်။ ၶႃႈလီႈမီးတိုဝ်ႉတၢင်း
ၾိုၵ်းဢၢၼ် ၶမ်ႉၵတ်ႉတၢင်းမေႃ ၵၼ်ၶႃႈႁဵၼ်း
ႁူႉမႃးတီႈ ပၢင်သွၼ်ပူၵ်းပွင်ၶမ်ႉၵတ်ႉ မူၼ်ၶၢင်ႇ
ဢၢၼ်လတ်းဢၢၼ် ဢၢၼ်တိတ်းတေႃႇၵပ်းသၢၼ်
ၸွင်ႇတူင်ႇဝူင်းလိူဝ်းၶၢမ်ႉ။ ဝီးသေလီႈၾိုၵ်း
ဢၢၼ်ယဝ်ႉ မီးလွင်ႈယုမ်ႇယမ် တူဝ်ဢဝ်ႇမႃး
တွၼ်ႈတႃႇတေႁဵတ်းဢၢၼ် လွႆးထိမ်မုၵ်ႉလုမ်း။
– ႁွၼ်သိင်ၶိူင်း ၾူးၾိုၵ်းဢၢၼ်
(လိူၼ်သီပ်ႇထမ်ႇပီႈ – တီႇလမ်ႇပီႈ, 2017)

ရှမ်းပြည်နယ် လူငယ်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ခေါင်းဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍတွင် စွမ်း၏ သင်တန်းဆင်းများလည်း ပါဝင်သည်။ မိမိတို့၏ သင်တန်းဆင်း ၆၀% သည် ရှမ်း လူငယ် ကွန်ရက် (Tai Youth Network)၊ ရှမ်း စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအသင်း မြို့နယ်အဆင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် ရှမ်းနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်များ အပါအဝင် ခေါင်းဆောင်မှုနေရာများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ လူထု အသိုင်းအဝိုင်းအဆင့်တွင် ကျား-မတန်းတူရေးကို ရှေ့ရှုသည့် တိုးတက်မှုများကို မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဥပမာ- ဘုန်းကြီးများနှင့် ဒေသခံ အရာရှိများသည် စွမ်း၏ ဆုံမှတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ယုံကြည်အားထားမှု ပိုမို ရှိလာကြပြီး သူတို့၏ အသိပညာ နယ်ပယ်များတွင် အမျိုးသမီးများသည် ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်ပြီး သူတို့၏ အိမ်များနှင့် အသိုင်းအဝိုင်းတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာနေရာများတွင် ပါဝင်နိုင်ကြသည်ဆိုသည်ကို အသိအမှတ်ပြုလာကြသည်။

စွမ်းအနေဖြင့် မိမိတို့၏ သင်တန်းများနှင့် နီးနှောဖလှယ်ပွဲများတွင် ပါဝင်ကြသော အမျိုးသမီးများသည် သူတို့၏ ဒေသခံ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်သာမက အနာဂတ် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့တွင်လည်း အရေးပါသော အရင်းအမြစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်။

အလုပ်သင် ဝန်ထမ်း

စွမ်းသည် မိမိတို့၏ လူငယ်များအကြား အရည်အသွေးတိုးမြှင့် တည်ဆောက်ရန် အလုပ်သင် အစီအစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံရပ်ခြားများတွင် တက်ရောက်ရန် စီစဉ်ပေးသည်။ သူတို့သည် အစည်းအဝေးများ၊ အခြားဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများက စီစဉ်သော သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ရှမ်း လူထုတွေ့ကြုံနေရသည့် ကိစ္စများအကြောင်း လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြသည်။ သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများသည် လူငယ်အမျိုးသမီးများအား ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်စေနိုင်ပြီး သူတို့၏ ဦးဆောင် ကြိုးပမ်းမှုများမှ တဆင့် အမှီအခိုကင်းမှုကို ရရှိနိုင်ကြသည်။

စွမ်း အလုပ်သင်များ၏ ဖွင့်ဟချက်များ

"ကျွန်မအနေနဲ့ ကျွန်မဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ အစဖြစ်တဲ့ လူငယ် အမျိုးသမီး ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း (YWLT) အပါအဝင် စွမ်း နဲ့ သင်တန်းတွေ အများကြီး တက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီ အလုပ်သင်ကာလမှာ ကျွန်မဟာ နေရာ အမျိုးမျိုးက အမျိုးသမီးတွေ အများကြီးနဲ့ တွေ့ခွင့်ရပြီး ရုံးစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ မှတ်တမ်းလိုက်ခြင်း၊ ငွေစာရင်းကိုင်ခြင်းနှင့် ကွန်ပြူတာ နည်းပညာတွေလို အတတ်ပညာ အသစ်တွေ လေ့လာသင်ယူခဲ့ရလို့ ကျွန်မရဲ့အတွေးအမြင်တွေလည်း ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မရဲ့ ဘဝ အနာဂတ်မှာ အထောက်အကူဖြစ်စေမယ့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနဲ့ ကွန်ယက်တိုးချဲ့ခြင်း အရည်အသွေးတွေကိုလည်း တိုးတက်စေခဲ့ပါတယ်။"

ခမ်းမိုင် (Kham Mai)
အလုပ်သင် (၂၀၁၇ စက်တင်ဘာ- ဒီဇင်ဘာ)

"ကျွန်မအတွက်ကတော့ ဒီအလုပ်သင်က လက်တွေ့ အတတ်ပညာတွေကို ပိုမိုလေ့လာခွင့် ရစေတဲ့ အခွင့်အလမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မရုံး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အရည်အသွေးမြှင့် သင်တန်းတွေမှာ သင်ယူခဲ့ရတဲ့ အတတ်ပညာတွေကို လက်တွေ့ အသုံးချခွင့် ရခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ လူထုနဲ့ ဘယ်လို ဆက်ဆံရမယ်ဆိုတာလည်း လေ့လာခဲ့တယ်။ အလုပ်သင် ပြီးတဲ့အခါ ကျွန်မအနေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းမှာ အလုပ်လုပ်ဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု လုံလုံလောက်လောက်ရခဲ့ပါတယ်။"

နန်းကွမ်ဆိုင်းနိမ် (Nang Kwan Hseng Nein)
အလုပ်သင် (၂၀၁၇ စက်တင်ဘာ- ဒီဇင်ဘာ)

သီၼ်ႇမၢႆၵၢၼ် ပိူင်ၵၢၼ်ပူၼ်ႉပွင်ၶေႃင်းယိင်း

ၶွင်းၶၢဝ်းတၢင်း 1999 - 2018

ႁူဝ်ႁူပ်ႈ ၽူႈၽိုၵ်းၵၢၼ်ၸလႈ လုၵ်ႈၺီၶၼ်းၵဝ်ႇ,
ပၢင်သွၼ်ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် ၶေႃင်းယိင်းၶုမ်ႇ၊
ပၢင်သွၼ်ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ၶေႃင်းယိင်းတင်းသဵင်ႈ

157 ၵေႃႉ

ၸတ်းႁဵတ်း ပၢင်သွၼ်ပူၵ်းပွင်ၶမ်ႇၵတ်ႉ

11 ပွၵ်ႈ မီးၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

252 ၵေႃႉ

ၸတ်းႁဵတ်းပၢင်ၵၢပ်ႇၵူဝ်းလိၵ်ႈလၢႆး တၢင်းႁူႉ
ၶေႃင်းယိင်း

263 ပွၵ်ႈ မီးၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

7588 ၵေႃႉ

ၸတ်းႁဵတ်း
ပၢင်သွၼ်ပူၵ်းပွင်ၶမ်ႇၵတ်ႉၵူၼ်းၶုမ်ႇ,

16 ပွၵ်ႈ မီးၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

460 ၵေႃႉ

ၸတ်းႁဵတ်းပၢင်ပွႆးဝၼ်းၵိတ်းယိတ်း
လွင်ႈႁဵတ်းႁၢႆႉလႄႈ ၶိူဝ်ၶေႃင်းယိင်း

18 ပွၵ်ႈ မီးၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

15,712 ၵေႃႉ

ၸတ်းႁဵတ်း
ပၢင်သွၼ်ပူၵ်းပွင်ၶမ်ႇၵတ်ႉၶေႃင်းယိင်း

48 ပွၵ်ႈ မီးၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

1,274 ၵေႃႉ

ၸတ်းႁဵတ်း ပၢင်သွၼ်လိၵ်ႈတီးၶၢဝ်းမိႈ

1 ပွၵ်ႈ မီးၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

242 ၵေႃႉ

အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ လှုပ်ရှားမှုမှတ်တမ်း

လူငယ် အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း (YWLT)၊ ထွန်းပေါက်လာသော အမျိုးသမီးများ အတွက် ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း (EWLT) နှင့် အလုပ်သင်များမှ စုစုပေါင်း သင်တန်းဆင်းသူ

၁၅၇ ဦးရှိ

စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းများ

၁၁ ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ

၂၅၂ ဦးအထက်တက်ရောက်

အမျိုးသမီး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ

၁၆၃ ကြိမ်ကျင်းပခဲ့ရာ

၇,၅၈၈ ဦးအထက် တက်ရောက်

လူငယ် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်း

၁၆ ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ

၄၆၀ ဦးတက်ရောက်

၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှုကို

၁၈ ကြိမ်ကျင်းပခဲ့ရာ

၁၅,၇၁၂ ဦး တက်ရောက်

အမျိုးသမီး စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်း

၄၈ ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ

၁,၂၇၄ ဦး တက်ရောက်

အမျိုးသမီးများ စာတတ်မြောက်ရေးသင်တန်း

၁ ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ

၁၄၂ ဦးတက်ရောက်

ပိူင်ၵၢၼ်ၼၢင်းယိင်းယူႇလီမူၼ်ႈသိူဝ်း

သွၼ်းႁူမ်ႈပိူင်ၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီလႄႈ ၵမ်ႉၶိုင်းထွႆႈထိမ်ၼၢင်းယိင်းသေ ပိၼ်ႇမႃးပဵၼ်ပိူင်ၵၢၼ်ၼၢင်းယိင်းယူႇလီမူၼ်ႈသိူဝ်း မိူဝ်ႈပီ 2013။ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႇပၢင်တိုၵ်း မီးလွင်ႈတမ်ႉယွၼ်ႈၶၽိူဝ် ႁူၼ်းမိူင်းလိုင်ႈတီး လႄႈ လွမ်းလႅၼ်လိၼ်ထႆး–မၢၼ်ႈ၊ သွၼ်းလီႈႁူမ်ႈၵိုတ်းၵၢၼ်လွမ်း ၽူႈမီးပုၼ်ႈ ၽွၼ်း ၽိူဝ်ႇပၢႆးယူႇလီထိုးၶဝ်သေ တႄႉတင်ႈသုၼ်ၵၢင် (လႅၼ်ႇတႃႇ) ပၢႆးယူႇလီ မိူဝ်ႈပီ 1999 တွၼ်ႈတႃႇၽိုမ်ႉထမ်ပၼ် တၢင်းလူဝ်ႇ ႁူၼ်းပၢႆးၽႄးၶဝ်။

သွၼ်းလီႈၵမ်ႉထွႆႈၽိူဝ်ႇပၢႆးပိူၼ်ႈရႃႇလႄႈ ပၢႆးယူႇလီပၼ် ၶေႃၢင်းယိင်းလႄႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇ, လွမ်းဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈ၊ လွမ်းၶေႃႈလိၼ် ၵၼ်မီးပၢင်တိုၵ်း၊ ၶေႃႈလိၼ် လိူဝ်း လူင်ပွင်လိုင်ႈလႄႈ တၢင်းထွႆႈထိမ်ၶွင် မုၵ်ႉလုမ်းလုမ်ႈၽူႈၵၼ်ၵမ်ႉလႆႈ လူင်ပွင်လိုင်ႈ (INGO) ၵမ်ႉၶဝ်ႈထိုင်လီႈလိူဝ်းၶၼ်ၶႄ ႁိူင်မႃး 20 ပီပၢႆယဝ်ႉ။

အမျိုးသမီး ကျန်းမာပျောင်ရွှင် လုပ်ငန်းစဉ်

အမျိုးသမီးများ ကျန်းမာပျော်ရွှင် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အကျပ်အတည်းကျရောက်သူ အမျိုးသမီး များအား ကူညီရေးလုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းနှင့် ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် တလျှောက်ရှိ အရပ်သားများအပေါ် ရိုက်ခတ်မှုများအတွက် စွမ်းသည် ထိုင်း လူထုကျန်းမာရေး အာဏာပိုင်များနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ပြီး ဒုက္ခသည်များ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေးစင်တာ တစ်ခုကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

လွင်ႈၵၢၼ်ပိၼ်သိုၵ်းၶိုင်းမိူင်း
ႁၢဝ်ႈႁိူင်းမႄးၶၶၼ်ႉ တုမ်ႉတိုဝ်ႉ
ႁူၼ်းမိူင်း ၶိုင်းမိူင်းတႃးငလႈ
ၵွမ်းလႅၼ်လိၼ် တႃး–ထႃး။ မိူဝ်ႈပီ
1999 ၶၶၼ်ႉ သွၼ်း ႁိတ်းဂၢၼ်
ႁူမ်ႈသၢင်ႈၵွမ်း ၽူႈမီးပုၼ်ႈၽွၼ်း
ၽႃႇယူႇလီ ႁူၼ်းမိူင်းပိုၼ်ႉတီႈ
(ထႃး)သေ ပိုတ်ႇသုၼ်ဂၢင်ၽႃႇယူႇလီ
တႃႇတေၵွႆႈထႅမ်ပၼ် တၢင်းလူဝ်ႇ
ႁူၼ်းပီႈငေး။ ၶေႃးယိင်းတႃး 7
ဢေႃႉ ၵိုဝ်းၽိုၵ်းဂၢၼ် ၽႃႇယူႇလီ
ၽႃႇပၼ်တၢင်းႁူႉ ၶိုင်းတူင်ႇဝူင်း
ႁူၼ်း ႁိတ်းဂၢၼ်တီႈ သုၼ်ဂၢင်
ၽႃႇယူႇလီ။

မိူဝ်ႈ 2004 ၶၶၼ်ႉ သွၼ်းငေႈ ပိုတ်ႇလီႈသုၼ်ဂၢင် ၽႃႇယူႇလီ ထိင်ၶိုင်လင် တွၼ်ႈတႃႇၵူၼ်းပီႈငေး တီႈလႅၼ်လိၼ် တႃး–ထႃး။ တီႈသုၼ်ဂၢင်ၽႃႇယူႇလီ ယူတ်းယႃပၼ် ငလႈ ပၼ်တၢင်းႁူႉၵိဝ်ႇလူရ်ႈ HIV ပုၼ်ႈတႃႇၵူၼ်းပိၼ်။ လွင်ႈၵွႆႈထႅမ်ၵိုဝ်းၶိႉ ပိၼ်ၵၢၼ် လမ်ႇလွင်ႈ ႁွပ်ႈဝႃႈ တၢင်ႈပိၼ် HIV ၶိႉ ပိၼ်လွင်ႈမိႈလွႆ ယွႆႇလူင် တွၼ်ႈတႃႇတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်းယဝ်ႉ။ ၽူႈႁၢပ်ႇဂၢၼ် ငလႈ ၽူႈၵွႆႈထႅမ်သွၼ်း လတ်းပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉ တႃႇတေ ငၵႈလိတ်ႈပၼ် လွင်ႈလီႈၶၢမ်ႇတၢင်းသေႉသွမ်းသမုၵ်ႈငလႈ ပၼ်ႁိူင်းလွႆ ႁိူႈၶဝ်ႁတ်းပိုတ်ႇလွႆ လၢတ်ႈငၶလေႇဝင်ႈၶဝ် ငလႈ တၢင်းလူဝ်ႇၶဝ်။ လွင်ႈတၢင်းယိုၼ်းမိုဝ်းၵွႆႈထႅမ် ၵၢၼ်သွၼ်း လတ်းပၼ်ယူႇၶိႉ ပိၼ်ၵၢၼ်တႃႇႁိူႈ ၵူၼ်းပီႈငၽႄး ၵိုဝ်းမီး ၵိုဝ်ႉမိင်း HIV သေ ၵိုဝ်းၵၢၼ် ၵမ်ႇလၢင်ႈၶဝ်ႈထိုင် လွင်ႈၵွႆႈထႅမ် ၽႃႇပီးယူႇလီ

ထီးၶဝ်ပၼ်။ ပိုင်ဂၢၼ်သွၼ်း ၵွႆႈထႅမ်ပၼ် လွင်ႈပၼ်ႁိူင်းလွႆ ယႃႈယၢၶိုၵ်ႉၶၵ်ႉလမ်ပိၼ်ငလႈ ၶမူမ်းပုၼ်ႈတႃႇ လုၵ်ႈၵွၼ်လိၵ်ႉ။

တူင်ႇဝူင်းတီးႁဝ်းငေႈ မီးသိင်ၵွၵ်ႇမႄး ၵိဝ်ႇလူရ်ႈ တၢင်းလူဝ်ႇ ၶဝ်ငလႈ လွင်ႈမိႈလွႆလိုဝ်းၶၶၼ်ႉသေ ႁိတ်းႁိူႈသွၼ်း ႁၼ်လိင်ႈလိင်းဝႃႈ ထုၵ်ႇလီၽိုမ်ႉထႅမ် ဂၢၼ်တူင်ႉၶိုင် တႃႇတေငၵႈလိတ်ႈပၼ်ႁ ၵိုဝ်းၶေႃးယိင်းၶဝ် ထူပ်းရႃး ယူႇ။ ၽူႈႁၢပ်ႇဂၢၼ်သွၼ်း လတ်းပိုင်ဂၢၼ် တႃႇၵွႆႈထႅမ် တီးၶေႃးယိင်း ၵိုဝ်းၵွတ်းၽေႃၼ် ၶိုင်းတူင်ႇဝူင်း။ ပိုင်ဂၢၼ် ၵၢၼ်ၶိႉ ၵွႆႈထႅမ်ပီးယူႇလီလုၵ်ႈၵွၼ်, ပၼ်တၢင်းႁူႉ လွင်ႈ ပီးယူႇလီသိုပ်ႇလိုဝ်ႉသီႇၽၼ်းငလႈ လွင်ႈယူႇလီ ပီးလွႆ။

မိူဝ်ႈပီ 2001 လုမ်းသွၼ်းငတႃႇပိုတ်ႇသုၼ်ဂၢင် ပုၼ်ႈတႃႇ ၶေႃးယိင်း ၽွင်းယၢမ်းထူပ်းတၢင်း ယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ (Women’s Crisis Support Centre) တႃႇမႄးသေႉ ႁူမ်ႈလူဝ်ႈၶၢဝ်း တီႈလေႈတွၼ်ႈၵိင်းမိႉ(ထႃး) ငလႈ ပီ 2003 လမ်သုတ်းၶိႉ လီႈပိုတ်ႇသုၼ်ဂၢင် ထိင်ႈတီႈၶိုင်ႈ လေႈဝိင်းမိူင်းၽေႃ(ထႃး)။ လတ်းဂၢၼ်လူရ်ႈ ၽူႈႁၢပ်ႇဂၢၼ် ၶဝ်းယၢမ်းတီမ် သၢမ်ငေႃႉ ၵိုဝ်းႁူမ်ႈသၢင်ႈႁိတ်းဂၢၼ် လွမ်းႁူင်းယႃ လူင်ပွင်လိုင်ႈမိူင်းထႃး။ လွင်ႈၵွၼ်သၢင်ႈ ၵၢၼ်ၶိႉၶိႉ ၽွင်ႉတေးသိုၼ်း ပုၼ်ႈတႃႇၵူၼ်းမိူင်း–မိူင်းမၢၼ်ႈ ၵမ်ႉၵွႆႈပၼ်။ လွင်ႈၵွႆႈထႅမ်ၶိႉ ႁူမ်ႈပႄႈတၢင်း ၵိၼ် သိုဝ်ႈၶူဝ်း တီႈယူႇသဝ်းငလႈ တႃႇၶဝ်ႈထိုင်လီႈ လွင်ႈတၢင်းၵွႆႈထႅမ်ၽႃႇယူႇလီ ၵိုၵ်ႇပႄႈၽႃႇလုမ်း[တြႃး]။ မိူဝ်ႈၶေႃးယိင်းၶဝ် မႄးသေႉႁူမ်ႈယူႇတီႈသုၼ်ဂၢင်ၶိႉ လီႈပၼ်ႁိူင်းလွႆငလႈ သွၼ်ပၼ်လိၵ်ႈပိုၼ်ႉထၢၼ် ၵိုၵ်ႇပႄႈ ဂၢၼ်မေႃတိၼ်မေႃမိုဝ်း။ လွင်ႈၵွႆႈထႅမ်ပၼ်ၶေႃးယိင်း ၶိုင်းတူင်ႇဝူင်း လိုင်ႉၶိၶိႉ မၼ်းပိၼ်ဂၢၼ်တွပ်ႇယွၼ်ႈ ငၵႈလိၵ်ႈပၼ်ႁၢဂမ်းသိုဝ်ႈ ၵိဝ်ႇလူရ်ႈလွင်ႈႁိတ်းႁၢ်ႉလႃႉ ၶိုဝ်ၶေႃးယိင်းယဝ်ႉ။

ၵွၼ်တၢင်းသုတ်း ႁွင်ႉမႄးၶေႃးယိင်း ၵိုဝ်းယူႇသဝ်းဝိႉ ၵူႈပိုၼ်ႉတီႈၶၶၼ်ႉသေ မႄးၽိုၵ်းဂၢၼ် တႃႇတေပိၼ်ၽူႈမေ ပၼ်ႁိူင်းလွႆ ပၼ်တၢင်းႁူႉ ၵိဝ်ႇလူရ်ႈလွင်ႈႁိတ်းႁၢ်ႉလႃႉ ၶိုဝ်ၶေႃးယိင်း။ လူရ်ႈပုၵ်ႈပွင်ၶေႃးယိင်းၵိုဝ်းၶိႉ ႁိူႈမီးမႄးၶမ်ႉဂတ်ႉသေ ႁိူႈဂပ်းသၢၼ်ပၼ် တင်းၶိင်ႈဂၢၼ် ၵၢၼ်မီးဝိႉယူႇၶၶၼ်ႉ တေလၢင်ႈသၢင်ႈၶိင်ဂၢၼ် တႃႇၵွႆႈ ထႅမ်ငၵႈလိတ်ႈပၼ်ႁ ၵိဝ်ႇလူရ်ႈ လွင်ႈႁိတ်းႁၢ်ႉလႃႉငလႈ လွင်ႈႁိတ်းႁူၵ်ႉႁၢ်ႉတၢင်းၵႃႇမ ၶိုင်းတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း။

ၶိုင်းငၵႈ ပီ 2002–2003 ၶၶၼ်ႉ ၽူႈႁၢပ်ႇဂၢၼ်သွၼ်း လတ်းႁိတ်းပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉ လီႈလီႈၵၢၼ် လွမ်းလႅၼ် လိၼ်တႃး–ထႃး တွၼ်ႈတႃႇသုၼ်ၵူၼ်းပီႈငေး (4) တီႈ။ တီႈပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉၶိႉ ၽိုၵ်းသွၼ်ပၼ်လွင်ႈယိင်း–ၸၢႆး လွင်ႈႁိတ်းႁၢ်ႉလႃႉၶိုဝ်ၶေႃးယိင်းငလႈ လွင်ႈပၼ်ႁိူင်းလွႆ

ပိုၼ်ႉထၢၼ်။ ပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉၶႆႈ ႁူႉၶေႃႈယိင်းမီးၶမ်ႉ ၵတ်ႉ တႃႇတေလႆႈထိမ်ပၼ်လီႈၵမ်းသိုဝ်ႈ တီႈၶေႃႈယိင်း လိူဝ်းထူပ်းရႃး လွင်ႈႁူၵ်ႉႁႃႉၶႂ်ႈ တူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း။

မိူဝ်ႈပီ 2013 ၶၶေႃႉ ပိူင်ၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီၸလႆႈ ပိူင်ၵၢၼ်ၵမ်ႉ လႆႈၶေႃႈယိင်း ၽွင်ႈယၢမ်းထူပ်းတၢင်းယၢပ်ႇၽိတ်ႇ ႁူမ်ႈၵၼ်ၼေပၼ်မေႃး ပိူင်ၵၢၼ်သၢင်ႈၽေဝၶေႃႈယိင်း ယူႇလီ မူၼ်ႈသိူဝ်း။ ပိူင်ၵၢၼ်ၵမ်ႉလႆႈၶေႃႈယိင်းၸလႆႈ ၶူင်းၵၢၼ် HIV ၵိုတ်းၵူႈၶႂ်ႈ ပီ 2016 ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၼႂ်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း ၸလႆႈ ၵူၼ်းပၢႆႈၽေးၶဝ် ၶဝ်ႈထိုင်လီႈၽႅၢပၢႆးယူႇလီၵူၼ်းမိူင်း (မိူင်းထႆး) လီႈလီၼေၵဝ်ႇၶၶေႃႉယဝ်ႉ။ လွင်ႈၶႆႉ ၼိုတ်းႁူႉ လုမ်းသွၼ်းမုင်ႈမၼ်ႈ တႃႇၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင် ၶႂ်ႈမိူင်းတီး။ ထိမ်မိူဝ်ႈ ပီ 2011 ၶၶေႃႉ သွၼ်းၼိုတ်းသၢင်ႈမေႃး ၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင်ပၼ်တၢင်းႁူႉ ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈလွင်ႈပၢႆးယူႇလီ သိုပ်ႇလိူဝ်ႉသီႈၽၼ်းၸလႆႈ ထတ်းပၼ်ပၢင်သွၼ် လွၵ်းလီး ၵိပ်းႁွမ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵူႈပီပီ တွၼ်ႈတႃႇၽူႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီ ဝၼ်းၶွၵ်ႈၶႄႇပၢင်ႇ။ ပၢင်သွၼ် ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈၸလႆႈ ၵၼ်ၶိုတ်းၵၢပ်ႈပၢၼ်လိူင်ႉၶႅၶႆႉ ၵၢၼ်းၵၢၼ်းၼိုတ်းဝီႉ တွၼ်ႈတႃႇ ၶေႃႈယိင်းၶုမ်ႇ လိူဝ်းမီး တူဝ်ထူပ်းၵၢၼ် ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈပၢႆးယူႇလီၸလႆႈ တႃႇႁူႉၶဝ်မီးၶမ်ႉၵတ်ႉ လိုဝ်တိူဝ်းမေႃး။ တီးပၢင်သွၼ်ၶၶေႃႉ မုင်ႈမၼ်ႈသွၼ်ပၼ် ၶဝ်ႇႁူဝ်ၶေႃႈ ပၢႆးယူႇလီ သိုပ်ႇလိူဝ်ႉသီႈၽၼ်း ၵၢၼ်ဝၢင်း ၽၼ်ၶႄႇႁိုၼ်းၸလႆႈ ပၢႆးယူႇလီၸမႆႈၸလႆႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ။

ဝီႈလင်ပၢင်သွၼ်ယဝ်ႉ သွၼ်းၵမ်ႉလႆႈပၼ် ၽူႈႁၢပ်ႇၵၢၼ် ပၢႆးယူႇလီ ႁူႉၵိပ်းၶေႃႈမုၼ်း ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈပၢႆးယူႇလီ ၶႂ်ႈမူႇ ဝၼ်ႈ တႃႇတေလူလွမ်တူၺ်းလွမ်း လွင်ႈယူႇလီၶႂ်ႈ တူင်ႇဝူင်း။ ၽူႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီၶဝ်ၵေႃႈ ၵဝ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵၼ်ၵိပ်းလီႈဝီႉၶၶေႃႉသေ မႄးတိမ်ႈလိၵ်ႈၽိုၼ်လီးငၢၼ်း တွၼ်ႈတႃႇၽူႈႁၢပ်ႇၵၢၼ် ၶႂ်ႈပိူင်ၵၢၼ်ႁူႉထိုင်ၸလႆႈ တႃႇသိုပ်ႇ သၢင်ႈၵၢၼ်ၵူႈမိူဝ်းၶႄႇ။ ၵိင်ၶမိူဝ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵၼ်မီးဝီႉ ၶၶေႃႉ လီႈႁၼ်ဝႃႈ မူႇဝၼ်ႈတီႈၽူႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီၶဝ် ၵူႈလူလွမ်တူၺ်းထိုင်ၶၶေႃႉ သီၸၢၸမႈၸလႆႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ ၵိုတ်ႇတႃႇ ၸၵႃႇမၢင်သေ တၢင်ႇတီး။

ႁူပ်ႈသေတူၺ်းလိုင် ပိူင်ၵၢၼ်သၢင်ႈၽေဝၶေႃႈယိင်း ယူႇလီ မူၼ်ႈသိူဝ်းၶႆႉ ၵမ်ႉၼိုင်းလႆႈထိမ်ပၼ် ၶေႃႈယိင်းၸလႆႈ ၸမႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ လိူဝ်းယူႇဝၼ်ႈၶွၵ်ႈၶႄႇပၢင်ႇၶႂ်ႈမိူင်းတီး တီႈထူပ်းရႃးၽေးသိုၵ်းသိူဝ်ၸလႆႈ တီႈလုမ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈ ၵၼ်ပၼ်ၽႅၢပၢႆးပိၺ်ႇရႃႇ ပၢႆးယူႇလီၶဝ် ၵမ်ႇႁွတ်ႈထိုင် ပူၼ်ႉမႃးၶႂ်ႈၶဝ်းတၢင်း (20) ပီၶၶေႃႉ။ ၵမ်ႈပႃႈၶမ် တေမီး ၽူႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီသွၼ်းၵူၺ်း ပၼ်တၢင်းလႆႈ ထိမ် ၶေႃႈယိင်းၸလႆႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇ လိူဝ်းယူႇဝၼ်ႈၶွၵ်ႈ ၶႄႇပၢင်ႇၶႂ်ႈမိူင်းတီး။ ၶူင်းၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီ ၵၼ်သွၼ်းၵမ်ႉ လႆႈပၼ်ၶႆႉ ၵူၼ်းၶႂ်ႈတူင်ႇဝူင်းထတ်းၵၢၼ်ၵူၺ်းသေ ၼၼ်ၶူင်းၵၢၼ် ၵၼ်ထိုင်တီး ၵၼ်ၵမ်ႉလႆႈပၼ် တႃႇပၢႆးယူႇလီၶေႃႈယိင်းၸလႆႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၶၶေႃႉယဝ်ႉ။

ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ အရပ်သားများအပေါ် ရိုက်ခတ်မှုများအတွက် စွမ်းသည် ထိုင်းလူထုကျန်းမာရေး အာဏာပိုင်များနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ပြီး ဒုက္ခသည်များ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေးစင်တာ တစ်ခုကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထိုစင်တာကို လူထုကျန်းမာရေး လုပ်သားနှင့် ပညာရေးမှူးများအဖြစ် သင်ကြားထားသည့် ရှမ်းအမျိုးသမီး (၇) ဦးက လည်ပတ်သည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် စွမ်းသည် ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ်တလျှောက် ဝေးလံသော နေရာရှိ ရှမ်းဒုက္ခသည်များအတွက် ရွှေ့ပြောင်း ကျန်းမာရေး စင်တာငယ်လေးတစ်ခုကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုဆေးခန်းသည် HIV နှင့် ပတ်သက်သော ကုသမှုနှင့် အရင်းအမြစ်များကို လူနာများအား ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး လူထုအကြားတွင် HIV ပြန့်ပွားမှု စိုးရိမ်မှု ကြီးမားနေခဲ့သောကြောင့် ပံ့ပိုးသော ဝန်ဆောင်မှုများမှာ အထူးအသုံးဝင်ခဲ့သည်။ စွမ်း ဝန်ထမ်းနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်း များက HIV နှင့် ပတ်သက်၍ အမြင်မှားများကို ဖြေရှင်းရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်၍ သူတို့၏ အခြေအနေနှင့် လိုအပ်ချက်များကို လူအများအား ဝေမျှရဲရန် အားပေးခဲ့သည်။ HIV ပိုး ရှိနေသော်လည်း ထိုင်း ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်း မမီသော ရှမ်းဒုက္ခသည်များကို ရည်ရွယ်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းပံ့ပိုး ဝန်ဆောင်မှုကို ပေးခဲ့သည်။ ၎င်းဝန်ဆောင်မှုတွင် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခြင်း၊ အရေးပေါ်ကျန်းမာရေး ပံ့ပိုးမှုနှင့် လိုအပ်ပါက ကလေးငယ်များအတွက် နို့ ပံ့ပိုးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

ရှမ်း လူထုများအကြား ပြောရဲဆိုရဲ ရှိလာသည်နှင့်အမျှ စွမ်းအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် စိုးရိမ်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းရန် လုပ်ငန်း လှုပ်ရှားမှုများ ပိုမို လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းလာသည်။ စွမ်း အဖွဲ့ဝင်များသည် ဆင်းရဲချို့တဲ့သော အသိုင်းအဝိုင်းမှ အမျိုးသမီးများအတွက် လက်လှမ်းမီစေနိုင်သည့် ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ငန်းအစီအစဉ်အားဖြင့် ကလေးကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုနှင့် မျိုးဆက်ပွားနှင့် မိခင် ကျန်းမာရေး ပညာပေးမှုများကို ပေးသည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် စွမ်းသည် အကျပ်အတည်းကျရောက်သော အမျိုးသမီးများအား ကူညီရေး ဂေဟာကို ချင်းမိုင်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၃ ခု နောက်ပိုင်းတွင် နောက်ထပ် အမျိုးသမီးကူညီရေး ဂေဟာတစ်ခုကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဖန်မြို့နယ်တို့တွင် ဖွင့်လှစ်ကာ ထိုဒေသအတွင်းရှိ ထိုင်းအစိုးရ ဆေးရုံများနှင့် အနီးကပ် အလုပ်လုပ်သော အချိန်ပြည့် ဝန်ထမ်းသုံးဦးတို့နှင့် ဂေဟာကို လည်ပတ်သည်။ ဤအစပျိုးလုပ်ဆောင်မှုကို မြန်မာနိုင်ငံ လူထုအတွက် ဖောင်ဒေးရှင်း (Foundation for the People of Burma) က ပံ့ပိုးကူညီခဲ့သည်။ ပေးအပ်သောဝန်ဆောင်မှုများတွင် အစားအစာ၊ အဝတ်အထည်၊ ခိုလှုံစရာနေရာ ပေးခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ဥပဒေဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရန် တို့ပါဝင်သည်။ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်းလည်း ပါဝင်ပြီး ဂေဟာရှိ အမျိုးသမီးများအား အခြေခံ အရေးအဖတ် သင်တန်း သာမက လက်မှုပစ္စည်းလုပ်ခြင်းများကို သင်ပေးသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်က ဒေသခံ လူထုများအတွင်းရှိ ရှမ်းအမျိုးသမီးများအား အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက် တုံ့ပြန်မှုကို ပေးစေနိုင်ရန် ဆောင်ကျဉ်းပေးခဲ့သည်။

ပထမအဆင့်အဖြစ် နေရပ်အသီးသီးမှ ရှမ်းအမျိုးသမီးများကို နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးသူများအဖြစ် သင်ကြားပေးပြီး အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ လူထုအတွင်း ပညာပေးသူများအဖြစ် လုပ်ဆောင်စေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထိုအမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းရည်များအား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေခြင်းနှင့် သူတို့အား တည်ရှိပြီးဖြစ်သော ကွန်ယက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြင့် သူတို့ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုက်ခိုက်မှု ကိစ္စရပ်များကို တုံ့ပြန်ရန်အတွက် ဒေသခံဘေးဒုက္ခ ကူညီရေး ယန္တယားတစ်ခု ဖြစ်ထွန်းလာစေရန် ဖြစ်သည်။

၂၀၀၂ - ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် တလျှောက်တွင် ဒုက္ခသည် အသိုင်းအဝိုင်း (၄) ခု အတွက် ကျား-မ ကွဲပြားမှု၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အခြေခံ နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း ကိစ္စရပ်များကို လွှမ်းခြုံသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၄) ခုအား စွမ်း အဖွဲ့ဝင်များက စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ဒေသခံ အမျိုးသမီးများကို သူတို့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အကြမ်းဖက်မှုမှ ရှင်သန်ကျန်ရစ်သူများအား တိုက်ရိုက် ကူညီမှုပေးရန် စွမ်းရည်များ တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ ကျန်းမာပျော်ရွှင် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အကျပ်အတည်း ကျရောက်သူ အမျိုးသမီးများအား ကူညီရေးလုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို ပေါင်းစပ်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ရှမ်းရွှေ့ပြောင်း လူထုနှင့် ဒုက္ခသည်များသည် ထိုင်းလူထု ကျန်းမာရေး စနစ်တွင် တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် ရှမ်းရွှေ့ပြောင်း လူထုနှင့် ဒုက္ခသည်များက ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို ပိုမိုလက်လှမ်းမီလာသဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အကျပ်အတည်းကျရောက်သူ အမျိုးသမီးများအား ကူညီရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ***HIV*** လုပ်ငန်းစီမံချက်တို့ကို ရပ်နားခဲ့သည်။ ဤသို့အားဖြင့် စွမ်းက ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လှုပ်ရှားမှုများကို ပိုမို အာရုံစိုက် ဆောင်ရွက်နိုင်လာစေသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်၍ စွမ်းသည် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဝေးလံခေါင်ဖျားသော ဒေသများမှ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအတွက် နှစ်စဉ် မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးမှုနှင့် အချက်အလက် ကောက်ယူရေး သင်တန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ဤသို့ အရေးကြီးပြီး ခေတ်မီသော သင်တန်း၏ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် ကျန်းမာရေးလုပ်သားသင်တန်း သို့မဟုတ် အတွေ့အကြုံ တစ်စုံတစ်ရာရှိပြီးသောသူ အမျိုးသမီးငယ်များအတွက် သူတို့၏ အသိပညာနှင့် အတတ်ပညာများကို တိုးမြှင့် သို့မဟုတ် ဖြည့်စွက်ပြုပြင်ရန် ရည်စူး၍ ဒီဇိုင်းလုပ်ထားသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အကြောင်းအရာများသည် အဓိကအားဖြင့် မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး၊ မိသားစု စီမံကိန်းနှင့် မိခင်နှင့် ကလေးကျန်းမာရေးတို့ကို ဦးတည်သည်။

သင်တန်းပြီးနောက်တွင် စွမ်း က ထောက်ပံ့ထားသော ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် သူတို့၏ ကျေးရွာများတွင် သူတို့ လူထုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကို စောင့်ကြည့်နိုင်ရန်အတွက် ကိုယ့်ဒေသတွင်းနေထိုင်သူလူထုနှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များ၊ အရေးကြီးသော ဖြစ်ရပ်များနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ပုံမှန်အားဖြင့် ကောက်ယူသည်။ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် အချက်အလက်များကို အစီရင်ခံစာ ပုံစံတွင် ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်ဝန်ထမ်းများ အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်၍ အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများကို လျှင်မြန်စွာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေသည်။ ကောက်ယူရရှိသော အချက်အလက်များက ပြသနေသည်မှာ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော ခေတ်မီ သန္ဓေတားနည်းကို အသုံးပြုသည့် အမျိုးသမီးဦးရေသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး အနေအထားနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နှစ်ဆ မြင့်မားနေပြီး မိခင်နှင့် မွေးကင်းစကလေး သေဆုံးမှုနှုန်းမှာလည်း အလွန်လျော့နည်းသွားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ခြုံ၍ ကြည့်လျှင် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ လက်လှမ်းမမီသည့် ပဋိပက္ခ သက်ရောက်မှုရှိရာ ရှမ်းပြည်နယ်၏ ကျေးလက်နှင့် ဝေးလံခေါင်ဖျား ဒေသများရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများအား အရေးကြီးသော ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို စွမ်း၏ အမျိုးသမီးများကျန်းမာပျော်ရွှင် လုပ်ငန်းစဉ်က လွန်ခဲ့သော နှစ် နှစ်ဆယ်ကာလပတ်လုံး ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စွမ်းက ထောက်ပံ့ထားသော ကျန်းမာရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းက စီမံခန့်ခွဲသည့် အစီအစဉ်ဖြစ်ပြီး အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေး တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အလွန် ထိရောက်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြနေသည်။

ပၼ်တၢင်းႁူႉပိူးယူႇလီလွင်ႈသိုပ်ႇ လိူဝ်ႉသိူဝ်ၽၼ်း ပီ 2011 - 2018

ၽူႈႁၢပ်ႇဢၢၼ်ပိူးယူႇလီလုမ်းသွၼ်း ၵၢၼ်ပၼ်ပိုၼ်းႁူႉပိူးယူႇလီ လွင်ႈသိုပ်ႇ လိူဝ်ႉသိူဝ်ၽၼ်းၶေႈ လွင်ႈၶႃႈဢၢင်ႈတၢင်းပဵၼ်ၶၢဝ်းယၢဝ်း ၶွၼ်ႇမိူင်း မိူၼ်ၼင်ႇ လေႈဝီင်းဢူႇလိ ၵုၼ်ၼိူင် တၢင်ႉယၢၼ်း ဢေးသီး မိူင်းသူး သီႇပေႃႉၶေႈ မိူင်းၶမ်း။

ႁူဝ်ၶေႃႈ ၶွႆးတွၼ်ႈပၼ်ပိုၼ်ႉႁူႉပိူးယူႇလီၶဝ်ႉ ႁူမ်ႈပႃး လွင်ႈသိုပ်ႇ လိူဝ်ႉသိူဝ်ၽၼ်းၶေႈ လွင်ႈဝၢင်းၽိၼ်ၶေႃႈႁိုၼ်း၊ တၢင်းပဵၼ်ပွတ်ႇ (ထီႇပီႇ)၊ ၶႆႈၶႃႈ (Malaria)၊ ၶႆႈၶႃႈ (Influelza)၊ ပဵၼ်ဝတ်း၊ ပဵၼ်ဢီး၊ တွင်ႉၵူၺ်၊ ၶႆႈ၊ တၢင်းပဵၼ်လွမ်းၽိုင်းၶၢဝ်းၶေႈလွင်ႈၶႃႈဢၢင်ႈ၊ တၢင်းပဵၼ်တွင်ႉထီပ်းတွင်ႉ ၵိၼ်း၊ တၢင်းပဵၼ်ယီဝ်ႈဝၢၼ်၊ တၢင်းပဵၼ်လိူတ်းသုင်၊ လွင်ႈသုၵ်ႈသီ မူတ်းသွႆ တူဝ်ၵဝ်ႇ၊ လွင်ႈပိူးယူႇလီမႄႈၶေႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇ လႃႉၵူႈလိူဝ်းၶၢဝ်ႇယဝ်ႉ။

ထတ်းၼႅတ်း ပၢင်ပၼ်တၢင်းႁူႉပိူးယူႇလီ လွင်ႈသိုပ်ႇလိူဝ်ႉသိူဝ်ၽၼ်းတီႈ

152 မူႇဝၢၼ်ႈ

7,660

ပွၵ်ႈ

၂၀၁၁- ၂၀၁၈ ခုနှစ် - မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေးအကြောင်း အသိပညာ ပေးရေးအစီအစဉ်

စွမ်း ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများသည် ကျန်းမာရေး အသိပညာပေး ဆွေးနွေး၊ ဟောပြောပွဲများကို မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး၊နှင့် ရောဂါ ကာကွယ်ခြင်း သာမက နာတာရှည်ရောဂါများနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်းတွင် ကာလိ/ကွန်ဟိန်း၊ တန့်ယန်း၊ မိုင်းရှူး၊ သီပေါ နှင့် မိုးနဲ အပါအဝင် မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေး အသိပညာပေး ဆွေးနွေး၊ ဟောပြောပွဲများတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ သော ခေါင်းစဉ်များမှာ - မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေးနှင့် မိသားစု စီမံကိန်း၊ တီဘီ (TB)၊ ငှက်ဖျား၊ တုတ်ကွေး၊ အအေးမိခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ဝမ်းလျှောခြင်း၊ ကိုယ်ပူခြင်း၊ ရာသီအလိုက် ဖြစ်တတ်သော ရောဂါများနှင့် ကာကွယ်ခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်း၊ ဆီးချိုသွေးချို ရောဂါ၊ သွေးတိုးရောဂါ၊ တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေး၊ မိခင်နှင့် ကလေးကျန်းမာရေးတို့ ဖြစ်သည်။

မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေးအကြောင်း အသိပညာ ဗဟုသုတပေးခြင်း ဆွေးနွေး ဟောပြောပွဲကို ကျေးရွာပေါင်း

၁၅၂ ရွာတွင်

၇,၆၆၀ ကြိမ်ကျင်းပ

ပၼ်တၢင်းႁူႉပိူးယူႇလီလွင်ႈသိုပ်ႇ လိူဝ်ႉသိူဝ်ၽၼ်း
မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေးအကြောင်း အသိပညာ ပေးရေးအစီအစဉ်

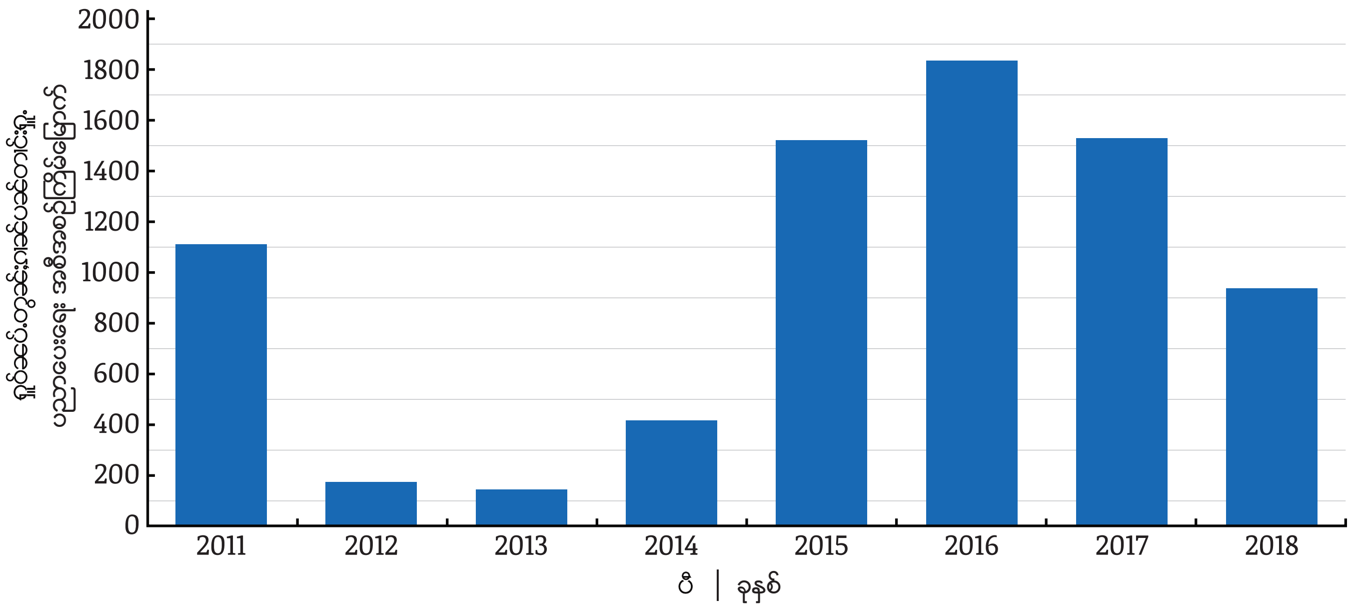

ပခ်တၢင်းရှူ့ပံၢ်းယူ့လီ တီးရှူင်းရှ်ခ်ၚ်း
ပီ 2015 - 2018

ၗူးရှၢပ်,ဂၢခ်ပံၢ်းယူ့လီ လီးပခ်ပုးလွင်းတၢင်းရှူ့ပံၢ်းယူ့လီ ခဝ်ုးရှူင်းရှ်ခ်ၚ်း တီးလေးဝီင်း ဂ့,လိ ဂုခ်ရှီင် ဂေးသီး မှိုင်းသူး တၢင်.ယၢခ်ၚ်း သီ,ပေ့. ဧလး မှိုင်းခေါ်း။ ခဝ်ုးတွခ်ၚ်းပခ်တၢင်းရှူ့ ပံၢ်းယူ့လီ တီးရှူင်းရှ်ခ်ၚ်းခဳ. လုဂ်းရှ်ခ်ၚ်း တေလီးၗွခ်ၚ်းလီ လွင်းပိုခ်ၚ်.ရှူ့ပံၢ်းယူ့လီ လွင်းကၢ့ရှၢ့ရ လွင်းတၢင်းဂိခ်ၚ် လွင်းမ်ၚ်းတိုဂ်, လွင်းမူတ်းသိုတူဝ်ဂဝ်,ဧလး လီးသုဂ်းသီလၢင်.မှိုဝ်း။ မှိုဝ်းဧမးဂီပ်း ဧလးမေလုမ်းလး တီးရှူင်းယၢ တူရ်းထိုင်ပခ်ၚ် လွင်းကၢ့ရှၢ့ရ တၢင်းဂိခ်ၚ်လုဂ်းကွခ်ၚ်,ခခေခ်ၚ်. ပိုင်ဂၢခ်သွခ်ၚ်း ဂမ်.လွိုးထိမ်ပခ်ၚ်။

ပခ်တၢင်းရှူ့ပံၢ်းယူ့လီ တီးရှူင်းရှ်ခ်ၚ်း

31 ရှူင်းရှ်ခ်ၚ်း

3,774 ပွဂ်း

၂၀၁၅ - ၂၀၁၈ ခုနှစ် - ကျောင်းကျန်းမာရေး အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် ကာလိ/ကွန်ဟိန်း၊ ကျေးသီး၊ မိုင်းရှူး၊ တန့်ယန်း၊ သီပေါနှင့် မိုးနဲအပါအဝင် မြို့နယ် အသီးသီးတွင် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေး လုပ်ဆောင်မှု များကိုလည်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေး အစီအစဉ်များသည် အစားအစာနှင့် အဟာရ၊ ပိုးမွှား များနှင့် လက်ဆေးခြင်း အပါအဝင် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေး တို့ကို လေ့လာသော ကျောင်းသားငယ်များကို အကျိုး ဖြစ်စေ သည်။ မြို့နယ်ဆေးရုံများမှ ဝမ်းဆွဲဆရာမများနှင့်/သို့ သူနာပြုများသည် စွမ်းကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်ပေးသူများ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ကလေးများ၏ အဟာရကို စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။

ကျောင်းကျန်းမာရေး အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲကို ကျောင်းပေါင်း

၃၁ ကျောင်းတွင်

၃,၇၇၄ ကြိမ်ကျင်းပ

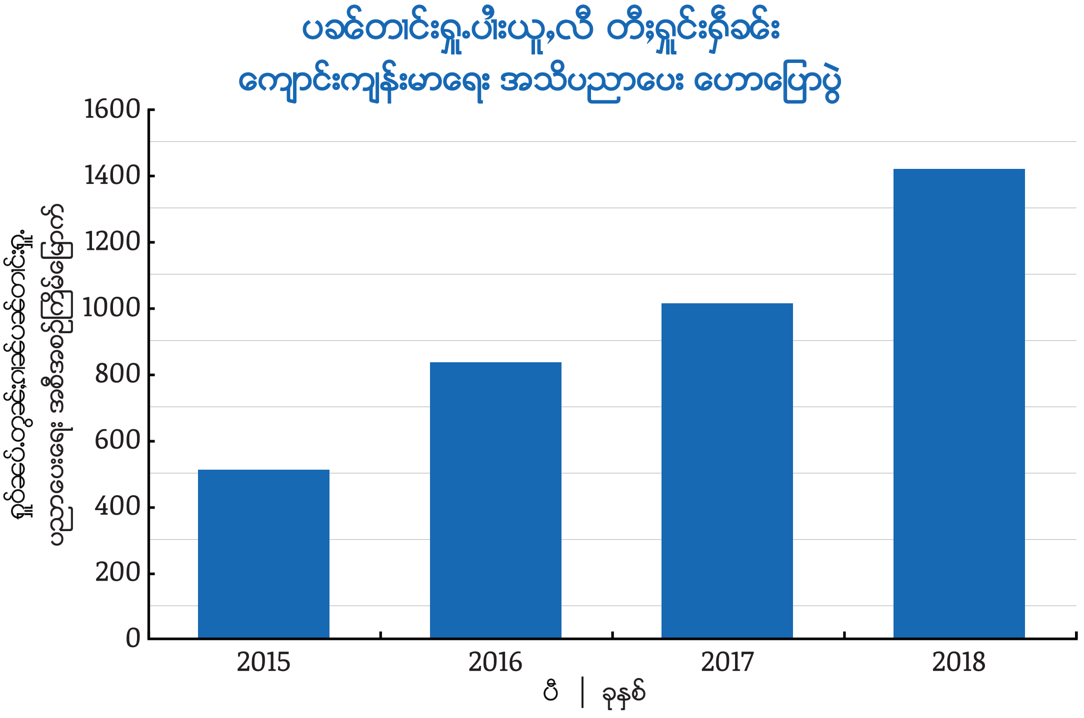

ပၼ်တၢင်းႁူႉ လွင်ႈလုမ်းလႃးတၢင်းပဵၼ် ပီ 2016 - 2017

ၽူႈႁၢပ်ႈၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီ ပၼ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵဵဝ်ႇလူၺ်ႈ လွင်ႈတေ ႁဵတ်းလိူင်ႉႁိုဝ် ႁႂ်ႈမီးပၢႆးယူႇလီၸႂ်ႉ ၵႃႈႁႃႈႁတၢင်းၵိၼ် တႅမ်ႇထူၼ်ႈ ႁဵတ်းႁႂ်ႈၵူၼ်းၶႃႈႁူမ်ႈၶၢင်း ယူႇလီမီးၼႅင်းၸလႆႈ သွၼ်ပၼ်ၶဝ် ႁႂ်ႈမေႃလုမ်းလႃးတူဝ်ၵဝ်ႇ။

ပၢင်ပၼ်တၢင်းႁူႉ လွင်ႈလုမ်းလႃးတၢင်းပဵၼ်

3,676 ပွၵ်ႈ

ၽဵင်ၸီမ် ၸၢႆႉႁၢင်ႈသၢၼ်ႉထေ ၶွင်ႈပီ 2018

ၸၢႆႉၵၢဝ်ႇမူဝ်ႈဝၼ်းထီႉ 14 ထိုင် 21 လိူၼ်မေ, 2018 လုမ်းသွၼ်း လီႈလႃးႁဵတ်း ပၢင်သွၼ် ၽဵင်ၸီမ်ၸၢႆႉ ႁၢင်ႈသၢၼ်ႉထေ, တီႈလုမ်းၵိင်းမိူင်း, ၽူႈႁၢပ်ႈၵၢၼ်ပၢႆးယူႇလီ လီႈၶိုၼ်ႈလိပ်ႈႁဵၼ်း 6 ၵေႃႉ။ ဝၢႆးသေပၢင်သွၼ်ယဝ်ႉ လူဝ်းၶဝ် လီႈလူင်းႁဵတ်းတူဝ်ထူပ်း ၽဵင်ၸီမ်ပၼ်ၶေႃးယိင်း 86 ၵေႃႉ တီႈၸမ်ႈလႃႈၶွင်ႉၸလႆႈ ၸမ်ႈလႃႈၵုပ်ႉ ၵိင်းမိူင်း။

DAKS Foundation ၵမ်ႉထွႆႈပၼ်သွၼ်း တႃႇတေပဵၼ်မႃး ပၢင်သွၼ်ၽဵင်ၸီမ် သေၵမ်ႉၵႃး ပၼ်ပႃးၶိူင်ႈမိုဝ်း ၶိူင်ႈၽဵင်ၸီမ် တွၼ်ႈတႃႇၽူႈႁၢပ်ႈၵၢၼ် ပၢႆးယူႇလီ 6 ၵေႃႉ ၵၼ်သူၼ်ၸႂ် တေပွၵ်ႈမိူဝ်းႁဵတ်းပၼ် ၶႂ်ႈမူႉဝၼ်းၸလႆႈ တူင်ႉဝူင်းတီးၶိုၼ်း။ လွင်ႈၽဵင်ၸီမ်ၶိုဝ်ႉ မၼ်းလမ်ႉလွင်ႈတႃႇၶေႃးယိင်း တေမီးသုၼ် လီႈတိူပ်းတတ်း ၶၢဝ်းတူဝ်ၶိင်းလဝ်ႈၵဝ်ႉၸလႆႈ ႁဵၼ်းႁူႉ လွင်ႈပၢႆးယူႇလီ သိုပ်ႉလိူဝ်ႉသၢႆၽၼ်း။

ၽဵင်ၸီမ်ပၼ်ၶေႃးယိင်း

124 ၵေႃႉ

၂၀၁၆ - ၂၀၁၇ ခုနှစ် - ကုသမှု စောင့်ရှောက်မှု သိနားလည်မှု ပညာပေးခြင်း

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် အသိုင်းအဝိုင်း လူထုများကို ကောင်းသော ကျန်းမာရေးနှင့် အဟာရကို မည်သို့ ထိန်းသိမ်းမည်နှင့် မိသားစုဝင်များကို သန့်စွမ်းပြီး သူတို့ကိုကိုယ် သူတို့ အကောင်းဆုံးမည်သို့ စောင့်ရှောက် နိုင်မည်တို့နှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံကျန်းမာရေး အချက် အလက်များကို ပေးသည်။

ကုသမှု စောင့်ရှောက်မှု သိနားလည်မှု ပညာပေးခြင်းကို

၃,၇၇၄ ကြိမ်ကျင်းပ

၂၀၁၈ ခုနှစ် - သန္ဓေတား ပစ္စည်းထည့်သွင်းခြင်း ဝန်ဆောင်မှု

၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ ၁၄ ရက်မှ ၂၁ ရက်နေ့အတွင် စွမ်းသည် ချင်းမိုင်ရှိ စွမ်းစင်တာတွင် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူ ၆ ဦးနှင့် သန္ဓေတားပစ္စည်း ထည့်သွင်းမှု သင်တန်းကို ပို့ချခဲ့ သည်။ စွမ်း၏ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် မယ်ဒက်န္တဲ့ နှင့် မယ်လဦး ကျန်းမာရေး ဌာနများ (လူထု ကျန်းမာရေးဌာနများ) တွင် သန္ဓေတားပစ္စည်း ထည့်သွင်းခြင်း သင်တန်း၏ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှုအတွင်း ဝန်ဆောင်မှု ရယူရန် ရွေးချယ်ခဲ့သော အမျိုးသမီး ၈၆ ဦးကို သန္ဓေတား ပစ္စည်းများ ထိုးသွင်းပေးခဲ့သည်။

DAKS ဖောင်ဒေးရှင်းက စွမ်းကို သန္ဓေတား ပစ္စည်းထည့်သွင်းမှု သင်တန်း ပို့ချမှုအတွင်းတွင် Jadelle အစုံများကို ပေးအပ်ခဲ့ သည်။ ထိုအဖွဲ့က စွမ်း၏ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ ၆ ဦးအနေဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း "အိမ် အသိုင်းအဝိုင်း/ တာဝန်ကျဇရိယာများ" သို့ ပြန်သည့်အခါ စိတ်ဝင်စားသူများ ကို သန္ဓေတားပစ္စည်း ထည့်သွင်းရန် စိတ်ဝင်စားသူများကို ချက်ချင်း စတင်ထည့်သွင်းပေးနိုင်ရန် နောက်ထပ် Jadelle ထည့်သွင်းမှု အစုံများကို စွမ်းကို ထပ်မံပေးခဲ့သည်။ သန္ဓေတား ပစ္စည်း ထည့်သွင်းခြင်းသည် အမျိုးသမီးများအား မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အပေါ် ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပိုမိုရရှိစေပြီး သူတို့၏ လိင်ဆိုင်ရာ မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေးကို သင်ယူလို သူများအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါသည့် သန္ဓေတားသည့် ရွေးချယ်မှု ဖြစ်သည်။

သန္ဓေတား ပစ္စည်းထည့်သွင်းခြင်း ဝန်ဆောင်မှု

၁၂၄ ကြိမ်ပေးခဲ့

လွင်ႈတူင်ႉၶိုင်လီၶ်လီၶ် ပီ 2010-2016

လွမ်းလီၶ်လီၶ် မီးၽူႈၶျၢပ်ႇဢၢၼ် ပၢႆးယူႇလီၵၢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း တွၼ်ႈတႃႇတူၺ်းထိုင် ၵူၼ်းပဵၼ် ၵၼ်လီႈတိတ်းလိူဝ်ႉ မိူင်းၵဵတ်ႇ (HIV/AIDS) ၵိၵ်ႇပႃး လွႆႈထိမ်ပၼ် ၵူၼ်းတူၵ်း တၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇၸလႈ သူင်ႇပွၵ်ႈထိုင်ၶိူၼ်းယေး။

ၵူၼ်းပဵၼ်ၵၼ်လီႈမႃး
လိတ်ႈတၢင်းပဵၼ်တီႈႁွင်ႈပၼ်ယႃႈယႃ တီႈၵုင်းၵျေႃႇ ႁူမ်ႈ

9,745 ၵေႃႉ

သူင်ႇၵူၼ်းပဵၼ် ထိုင်ႁူင်းယႃ ႁူမ်ႈ

1,399 ၵေႃႉ

ၵူၼ်းပဵၼ်တိတ်းလိူဝ်ႉမိူင်းၵဵတ်ႇ (HIV/AIDS) ႁူမ်ႈ

789 ၵေႃႉ

ၵူၼ်းတူၵ်းတၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ ႁူမ်ႈ

1,390 ၵေႃႉ

ၶျွၼ်ႇၶျုပ်ႈၶေႃႈမုၼ်း 2011-2018

ပၢင်သွၼ်ၽင်ၼီမ်

1 ပွၵ်ႈ

ၽူႈၶျၢပ်ႇဢၢၼ်ပၢႆးယူႇလီ

20 ပီၵေႃႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈ

ပၢင်သွၼ်ပၢႆးယူႇလီလွင်ႈသိုပ်ႇလိူဝ်ႉသၢႆၽၼ်း

6 ပွၵ်ႈ

ပၢင်သွၼ်လွၵ်းလၢႆးၵဵပ်းၶေႃႈမုၼ်း

5 ပွၵ်ႈ

ပၢင်သွၼ်လုမ်းလႃးပၢႆးယူႇလီ

1 ပွၵ်ႈ

၂၀၁၀ - ၂၀၁၆ ခုနှစ် နယ်စပ် လှုပ်ရှားမှုများ

နယ်စပ်တလျှောက်တွင် စွမ်း၏ ကျန်းမာရေး အစီအစဉ်သည် ကုန်းကျော် လူထုစင်တာတွင် လူနာများကို HIV/AIDS စမ်းသပ်ခြင်းအတွက် တာဝန်ခံပြီး ထို့နောက်တွင် မိသားစုများ အတွက် နောက်ဆက်တွဲ အခြေအနေဆိုး ပံ့ပိုးမှုနှင့် လွှဲပြောင်းမှုကို ကမ်းလှမ်းခြင်းဖြစ်သည်။

ကုန်းကျော် လူထုစင်တာတွင် စမ်းသပ်သော လူဦးရေ

၆,၇၄၅ ဦး

လွှဲပြောင်းမှုများ

၁,၃၆၆ ဦး

HIV လူနာများ

၇၈၆ ဦး

အခြေအနေဆိုးအပေါ် ပံ့ပိုးမှု

၁၃၆၀ ဦး

၂၀၁၁ - ၂၀၁၈ အချက်အလက် အကျဉ်းချုပ်

သန္ဓေတား ပစ္စည်း ထည့်သွင်းခြင်း သင်တန်း

၁ ခု

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ ဦးရေ

၂၀ ကျော်

မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး သင်တန်း

၆ ခု

အချက်အလက် ကောက်ယူခြင်း သင်တန်း

၅ ခု

ကုသရေး စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်း

၁ ခု

တွၼ်ႈ 3 | အပိုင်း ၃

သိုဝ်ႇငၢႆး ပပ်ႉလိၵ်ႈၽိုၶ်ႄလႆး

မီဒီယာနှင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းများ

- လီးၵၢၼ်ပွႆးသိၼ် ရေႇတီႇယူဝ်ႇ
- ၼိုင်ႈၵမ်ႉၵဵမ် ပၼ်တၢင်းႁူႉ
- လီးငၢၼ်း

- ရေဒီယို အသံလွှင့်ခြင်း
- အသိပညာပေးမှု မြှင့်တင်ရေး ဆိုင်ရာ နည်းကရိယာများ
- အစီရင်ခံစာများ

လီးၵၢၼ်ပွႆႇသဵင် ရေႇတီႇယူဝ်ႇ

လီႈသုင်ႇပိုၼ်ၽႄႈ ၶေႃႈမုၼ်း လူလ်ႈသိုဝ်ႇလၢတၢင်း ႁူမ်ႈပႃး လီးၵၢၼ်ပွႆႇသဵင်တၢင်းၵွမ်လူမ်း (2) တီႈ ၵၼ်လုမ်းၵိပ်းႁွမ် ၸလႈ ပိုၼ်ၽႄႈၶေႃႈမုၼ်း သွၼ်း ထတ်းၵၢၼ်။ လီးၵၢၼ်ပွႆႇသဵင်ၶဝ်ႉ ပိုၼ်ၽႄႈပၼ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵၼ်ၶေႃးယိင်း လီႈတူပ်း ရႃး ၵိဝ်ႇလူလ်ႈ ပီးယူႇလီ လွင်ႈၵွၼ်ႁူဝ်ၸလႈ လွင်ႈပီးမၵ်ႈမီး။ ႁဝ်းၶႃးယိုင်းၵၢၼ်း မုင်ႈမၼ်ႈ တႃႇယုၵ်ႉမုၼ်းပၼ်ၶေႃးယိင်း ၼင်ႇႁိုဝ်တေထိုင်ထၼ်ႉၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် လူလ်ႈပၼ်ၶေႃႈမုၼ်း တႃႇၶိူဝ်းၼမ်ႉမီးလွင်ႈ ယုမ်ႇယမ်ၶိုဝ်တူဝ်ၵဝ်ႇ။

လီးၵၢၼ် "ႁိူင်းလွႆယိင်း" သွၼ်းၶဝ်ႉ ယိုင်းၵၢၼ်းတႃႇ ယုၵ်ႉမုၼ်း ပၼ် ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶမ်ႉၵၼ်ႉၶေႃးယိင်းၸလႈ ပၼ်တၢင်းႁူႉ ၵိဝ်ႇလူလ်ႈ လွင်ႈပီးယူႇလီ ၶေႃးယိင်းၸလႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ လွင်ႈၽိင်ႇပိင်းၶွင်ႈၸၵႈယိင်းလီး ပီးႁူႉလွင်ႈၵူပ်ႉပိုင်ႇၸလႈ ပိုၼ်ႉႁူႉပီးႁၼ် ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ။ ႁဝ်းၶႃႈ ထတ်းလီးၵၢၼ်ပွႆႇသဵင် တၢင်းသွင်ၵၼ် တီႈဝိင်းၵိင်းမီႇ ၶွင်ႈမိူင်းထီး။ ၽူႈထွမ်ႇလီးၵၢၼ် ႁဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႈပႃႈၶမ် ပိၼ်တီးႁိူင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်းၸလႈ ၵူၼ်းပီႈ ၽႄး ၵၼ်ႁိူတ်းၵၢၼ်ယူႇ ၶွင်ႈမိူင်ႈထီးပွတ်းႁွင်ႇ တူင်ႉဝူင်း ၵူၼ်း ၶွင်ႈမိူင်းတီးၸလႈ တေလီႈငိၼ်းလုမ်းၶွပ်ႈလွႆထိုင် လီးၵၢၼ်ပွႆႇသဵင်ၵွၼ်ႇလီး (Online) ႁိူတ်းႁွႆႈၶဝ်ႈထိုင်လီႈ တီးသိပ်းသွင်ပၼ်းၶေႃ ၶွင်ႈမိူင်းၸၶႇၸလႈ ပွတ်းတွၼ်ႈတၢင်ႇ တီႈ ၶွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ။

လီးၵၢၼ်ႁိူင်းလွႆယိင်းႁဝ်းၶႃႈၶဝ်ႉ လုၵ်ႉတီႈႁူင်းပွႆႇသဵင် မႅပ်ႉ ၽွင်ႉတေႃးသိူၼ်း (MAP Foundation) တီႈဝိင်ႈၵိင်းမီႇသေ ပွႆႇသဵင်ၵွၵ်ႉ။ ရေႇတီႇယူဝ်ႇမႅပ်ႉ (MAP Radio) ပွႆႇသဵင်ပၼ် ၵူႈဝၼ်း ၶွင်ႈၸၵႈ ၶၢဝ်းယၢမ်း ၵၢင်ၶွႆ ၉ မွင်းထိုင် ၵၢင်ၶမ်ႈ ၉ မွင်း ပိူင်လူင်မၼ်း တေယိူင်းလူးတႃႇ ႁိူင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း။ လီးၵၢၼ်ႁိူင်းလွႆယိင်းႁဝ်းၶႃႈၶဝ်ႉ ႁၢပ်ႉထွမ်ႇလီႈ ၵူႈဝၼ်းပုတ်ႉ ၸလႈ ဝၼ်းၽတ်း ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူင်းထီး ဝီႉမွင်းထိုင် ဝီႉသၢမ်မွင်း။

သွၼ်းလီႈပွႆႈသဵင် လီးၵၢၼ်ႁိူင်းလွႆယိင်းပႃး တီႈတီးရေႇတီႇယူဝ်ႇ ၵွၼ်ႇလီး (SHAN Radio Online) ၵၼ်ထွမ်ႇငိၼ်းလီႈ ၵူႈဝၼ်းလၼ်ၸလႈဝၼ်းၵၢင်းၵၢၼ်း ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူင်းထီး ဝီႉမွင်းထိုင် ဝီႉသွင်မွင်း ၶပ်းၶိုင်ထတ်းၵၢၼ်လူလ်ႈ လုမ်းၶၢဝ်ႇၽူႈတွၵ်ႈႁွၵ်ႈ (SHAN)။ တီးရေႇတီႇယူဝ်ႇၵွၼ်ႇလီးၶဝ်ႉ ပိၼ်သိုဝ်ႇလီးငၢၼ်း ၶၢဝ်ႇ ပၼ်ၵူၼ်းၶွင်ႈမိူင်ႈမၢၼ်ႈ မိူင်းထီးၸလႈ တူင်ဝူင်းၵူၼ်း ၶွႆႈမိူင်း ၵိဝ်ႇလူလ်ႈငဝ်းလီးၶွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ (ပိူင်လူင် မိူင်းတီး) ၵၼ်လီသေပိူၼ်ႈ။ ၵိင်ၶိုင်လွင်ႈ ၵမ်ႉလီႈၽိူဝ်းၽႅ ၸလႈ လွင်ႈၵမ်ႉလီႈ လီးတိတ်းတေႃ (Signal) တီႈၶွင်ႈမိူင်းတီး ၸလႈ လီးၵၢၼ်ပွႆႇသဵင် ၶၢဝ်ႇငဝ်းရေႇတီႇယူဝ်ႇ ၵူႈဝၼ်းၶဝ်ႉ ပိၼ်တီႈပိုၼ်ႉထၢၼ် ၵၼ်လမ်ႉလွင်ႈ တႃႇပိုၼ်ၽႄႈၶၢဝ်ႇငဝ်း ၸလႈ ၶေႃႈမုၼ်းယဝ်ႉ။ လီးၵၢၼ်တၢင်းသဵင်ႈ ထွမ်ႇငိၼ်းလီႈ ထွမ်းမိူဝ်ႈပွႆႈသဵင်ၶဝ်ႉ ၵမ်းလီဝ်ႉ (Live) www.radio.panglong.org

ရေဒီယို အသံလွှင့်ခြင်း

သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှခြင်းကို မီဒီယာပုံစံ အမျိုးမျိုး သုံး၍ ဆောင်ရွက်သည်။ ၎င်းတို့တွင် စွမ်း သတင်းပြန်ကြားရေး နှင့် မှတ်တမ်းတင် (ID) အဖွဲ့က လုပ်ကိုင်သော ရေဒီယို အစီအစဉ် နှစ်ခုပါဝင်သည်။ ဤရေဒီယိုအစီအစဉ်များက ကျန်းမာရေး၊ ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စီးပွားရေး အောင်မြင်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများရင်ဆိုင်ရသည့် ကိစ္စရပ်များကို ပုံဖော်သည်။ အမျိုးသမီးများအား ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရရှိစေသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပေးခြင်းအားဖြင့် ခေါင်းဆောင်မှု နေရာများသို့ အမျိုးသမီးများရောက် ရှိလာစေရန် အားပေး မြှင့်တင်ပေးခြင်းကို မိမိတို့ အဓိကအသားပေး လုပ်ဆောင် သည်။

စွမ်း၏ "Heng Jai Ying" (မေ့စွမ်းအား) ရေဒီယို အစီအစဉ် ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသမီး စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးကို တိုးမြှင့် အားပေးရန်နှင့် အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ကျားမတန်းတူရေး ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အထွေထွေ ဗဟုသုတ ဆိုင်ရာ ပညာပေးမှု အချက်အလက်များပေးခြင်းအားဖြင့် အသိ ပညာတိုးမြှင့်ရန် ဖြစ်သည်။ မိမိတို့၏ ရေဒီယို အစီအစဉ် နှစ်ခု ကို ထိုင်းနိုင်ငံ-ချင်းမိုင်မှ အသံလွှင့်သည်။ နားဆင်သူများတွင် ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းတွင် အလုပ်လုပ်နေသော ရှမ်း ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများနှင့် ဒုက္ခသည်များ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ လူထုများ ပါဝင်သည်။ အွန်လိုင်း အသံလွှင့်မှု၏ ကျေးဇူးကြောင့် မိမိတို့ ရေဒီယို အစီအစဉ်သည် တရုတ်နိုင်ငံ ဆစ်ပ်ဆောင်ပန်နားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားဒေသများအထိ ရောက်ရှိသည်။

"မေ့စွမ်းအား" ရေဒီယိုအစီအစဉ်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနှင့် ကြာသပတေး နေ့တိုင်းတွင် ထိုင်းဒေသစံတော်ချိန် ၁၃း၀၀ နာရီမှ ၁၅း၀၀ နာရီ အတွင်း ချင်းမိုင်ရှိ MAP ဖောင်ဒေးရှင်းက လည်ပတ် နေသော ရေဒီယို ဌာနမှ ထုတ်လွှင့်သည်။ MAP ရေဒီယို၏ အသံလွှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို နေ့စဉ် နံနက် ၀၉း၀၀ နာရီမှ ၂၁း၀၀ နာရီအထိ တပတ်လျှင် ခုနစ်ရက် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ် သမားများအတွက် အဓိကထား ထုတ်လွှင့်သည်။

စွမ်း သည် "မေ့စွမ်းအား" ရေဒီယိုအစီအစဉ်ကို ရှမ်း SHAN အွန်လိုင်း ရေဒီယိုမှလည်း ထုတ်လွှင့်သည်။ ၎င်းကို အပတ်စဉ် တနင်္လာနေ့နှင့် အင်္ဂါနေ့များတွင် ထိုင်းဒေသစံတော်ချိန် ၁၃း၀၀ နာရီမှ ၁၄း၀၀ နာရီအတွင်း ထုတ်လွှင့်သည်။ ရှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းစဉ် (Shan Herald Agency for News) အောက် တွင် ထုတ်လွှင့်သည့် SHAN ရေဒီယို အွန်လိုင်းက မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း (အထူးသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း) ဖြစ်ပေါ်နေသော သတင်းများကို ကြေညာပေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှ လူများနှင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအထိပါ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် နားဆင်နိုင်သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လျှပ်စစ်မီး မရှိခြင်းနှင့် အခြားသော ဆက်သွယ်ရေး အခြေခံ အဆောက် အဦးများ နည်းပါးခြင်းကြောင့် သတင်းနှင့် အချက်အလက်များ အတွက် နေ့စဉ်ရေဒီယို သတင်းအစီအစဉ်မှာ အထူးလူကြိုက် များသည်။ အွန်လိုင်း တိုက်ရိုက်ထုတ်လွှင့်သည့် အစီအစဉ်များ အားလုံးကို www.radio.panglong.org တွင် နားဆင်နိုင်သည်။

ၶိူင်ႈၸမ်ႉၸမ်ႇ တႃႇယူၵ်ႉမၢၼ်း ပိုတ်ႇပၼ်တၢင်းႁူႉ

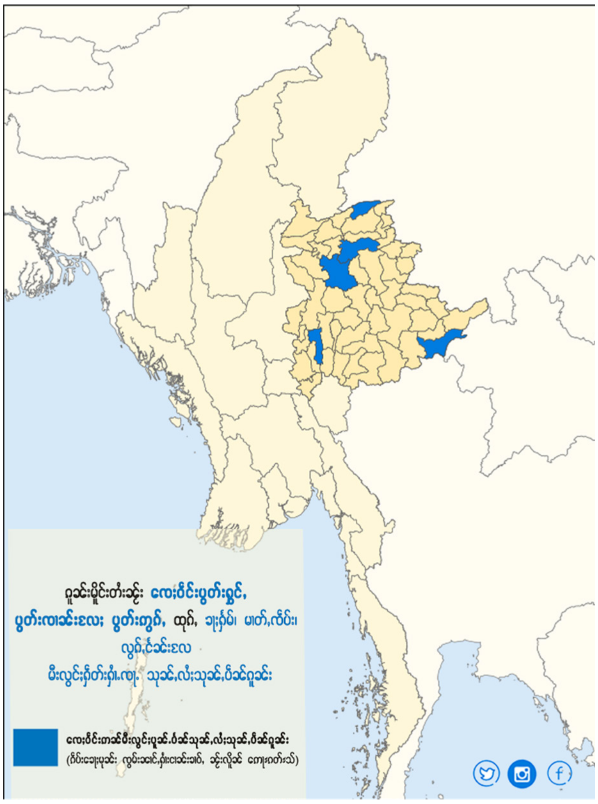

လွင်ႈပိူင်ပတိၵ်ႈၶၢတ်ႈ ၶၢဝ်ႈၼိူင်းၶိုၼ်ႈ ၶွင်ႈမိူင်းတီးပွတ်းသွင်ႉၼၼ်ႉ ၼိူတ်းၶႆႈႁူၼ်းမိူင်း လီႈၶမ်ႉယူႇၶွင်ႈၸၵႈပၢင်သိုၵ်းသေ ၼၢင်းယိင်းၼုမ်ႉ ႁူၼ်းထဝ်ႈႁူၼ်းၸၵႈၸလႆႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇလိုဝ်းၼႆႉ ယူႇၶွင်ႈသိူဝ် တေလၢင်ႈထုပ်းၶျေးၽေး ၵိၼ်လိၵ်ႈၵိၼ်ၶႅၼ်ၸလႆႈ လွင်ႈၼိူတ်းၼႂ် လႃႉ။ ၵၼ်လီမီးလွင်ႈလိူဝ်ပိူၼ်ႈၼၼ်ႉတေႉ ပိၼ်လွင်ႈၵမ်ႉမီး ၵၢၼ်တွပ်ႇယွၼ်ႈပိုၼ်းပေႃး ၶိူဝ်ငဝ်းလီး ၵၼ်ပူၼ်ႉပိၼ် သုၼ်ႇလီႈ ႁူၼ်း ၶၢဝ်ႇၼိူင်းၼၼ်ႉသေၵမ်ႉၵႃး လုမ်းၼိူတ်းၵၢၼ်တူင်ႉဝူင်းႁူၼ်း မိူၼ်ၼင်ႇ, သွၼ်းၵေႃး လီႈတေႃႇသူး တႃႇတေလီႈတၢင်း လွီႈထိမ် ၸလႆႈ ၵၢၼ်မိူင်းလၢဝ်းသိုဝ်းၶွင်ႈမိူင်းၵေႃး ၵိူၼ်းၶႆႈလွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ တိၵ်ႉယီႈၶၢင်ႉၼိူ။ သွၼ်းၶၢပ်ႉၶမ်ႉဝႃး လွင်ႈႁူၼ်းမိူင်း လိူဝ်းၵမ်ႉမီး တၢင်းၽိတ်းသင် လီႈထုၵ်ႉၼိူတ်းၼိူပူၼ်ႉပိၼ်ၶဝ်းၼိူင်းၼၼ်ႉသေ သွၼ်းတုၵ်းယွၼ်း ႁူႈမီးၵၢၼ်ၵမ်ႉလွီႈၶၢင်ထိုင်လႆႈ ပိၼ်ႁူၼ်းၼင်ႇ, ၵၼ်ၸလႆႈ ႁူႈၵိုတ်းယိုတ်းပၢင်တိုၵ်း။ ၶျႃးမုၼ်း လွင်ႈပူၼ်ႉပိၼ် သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပိၼ်ႁူၼ်း လီႈပိုၼ်ၸၽႄႈ ၽိၢ,တီးၸလႆႈ ၽိၢ,ၵိင်းၵလီတ်ႈ မိူဝ်ႈပီ 2018 သေ တေသိုပ်ႇပိုၼ်ၸၽႄႈႁူႉထိင်ႈ ၶွင်ႈ ပီ 2019 ၼၼ်ႉယူႇ။

ၼိူတ်းၵွၵ်ႇ, ပိုၼ်ၸၽႄႈ ၶျႃးမုၼ်း လွင်ႈပူၼ်ႉပိၼ် သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပိၼ်ႁူၼ်း ၶွင်ႈမိူင်းတီး

ၶျႃးထၢမ်ၸလႆႈ လွင်ႈမီးလွင်ႈ ၵိဝ်လူရ်ႈ လွင်ႈရူမ်ႈသၢင်ႈ ၼၢင်းယိင်း ၶွင်ႈၶၵ်ႉတွၼ်ႈၵၢၼ်ငမ်းယၢၼ်ၼၼ်ႉ ႁွင်ႈၵၢၼ် ၵိပ်းႁွမ်ၸလႆႈ ပိုၼ်ၸၽႄႈၶျႃးမုၼ်း လီႈတၢင်ႉလၢတ်ႈထိုင် ၽူႈလူၵႃၼ်, လိုဝ်းယူႇပိၼ်ႉတီးၸလႆႈ ၶွၵ်ႈမိူင်း လွင်ႈ **“ႁွပ်ႈသင်ၵၢမ်ႉမီးၼၢင်းယိင်း”** ႁူႈဝၼ်း ၶွင်ႈၶၢဝ်းတၢင်း ၵၢၼ်တူင်ႉၼိူင် 16 ဝၼ်း ပီ 2018။ တၢင်ႉၸၶေႃး ႁွပ်ႈသင်ၸလႆႈ ၼၢင်းယိင်းၶဝ် ထုပ်းၶျေး လွင်ႈၼိူင်ႉတႃႇ လိုဝ်းၶဝ်ထုပ်းၶျေးၸလႆႈ လွင်ႈတၢင်း တႃႇတေလွီႈ ပၼ်ၼၢင်းယိင်း ႁူႈမီးၵိူၼ်းၵမ်ႉၶၢမ်ႉၸလႆႈ တၢင်းၶတ်းလွီႈ။

သွၼ်းလီႈပိုၼ်ၸၽႄႈ လိၵ်ႈၽိုၼ်ၶၢဝ်, တၢမ်ႇဝီႉ လွင်ႈတူင်ႉၶိုင်ၸလႆႈ လွင်ႈတၢင်းၶတ်းလွီႈ မူႉပီႈၶွင်ႉ ၶွင်ႈၶၵ်ႉၵၢၼ် ၸလႆႈ ၽူႈၶဝ်ႈလုမ်းသွၼ်း။ ၸိမ်မိူဝ်ႈ လုမ်းရဝ်းၶျႃးၸတ,တင်ႈမျႃး မီးလွင်ႈတၢင်း တႃႇတေလၢတ်ႈ ၸၶေႃႉသေ,သေ လုမ်းၵိပ်းႁွမ်ၸလႆႈ ပိုၼ်ၸၽႄႈ ၶျႃးမုၼ်း လီႈၶတ်းလွီႈၼိူတ်းၵၢၼ် တႃႇတေပိုၼ်ၸၽႄႈ လွင်ႈတၢင်းလိုဝ်းၼၼ်ႉ ထိုင်လူး ၽူႈလူၵႃၼ်, ပိုၼ်ႉတီးၸလႆႈ ၶွၵ်ႈမိူင်း။

ၽိုၼ်လိၵ်ႈလီႈၵမ်ႉၵိမ် တွၼ်ႈတႃႇၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်

အသိပညာပေးမှု မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ နည်းကိရိယာများ

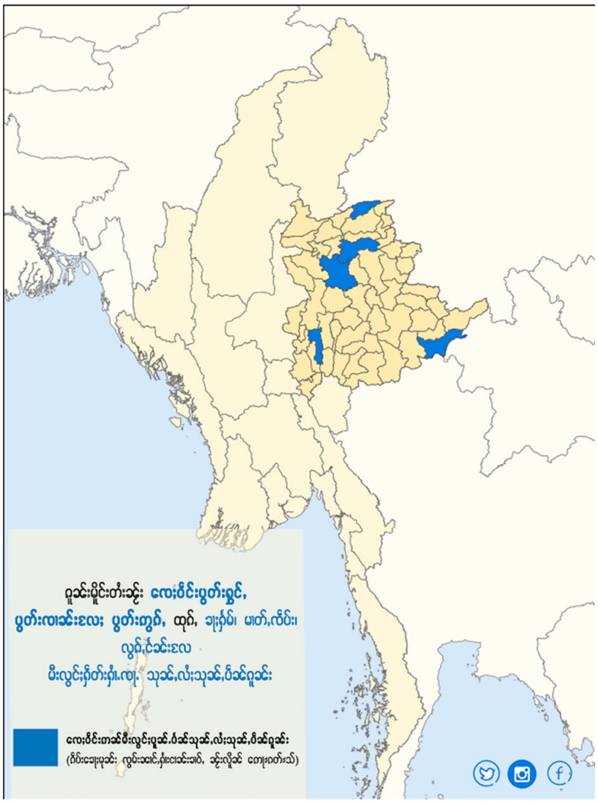

ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် ပဋိပက္ခကြီးမားလာပြီး အရပ်သားများ တိုက်ပွဲများအကြား ပိတ်မိကာ အမျိုးသမီးငယ်များ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် ကလေးများသည် အမြတ်ထုတ်ခံရမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှု ကြုံတွေ့မည့် အန္တရာယ် အမြင့်မားဆုံး ဖြစ်လာနေသည်။ ပို၍ စိုးရိမ်ဖွယ်ကောင်းသည့် အချက်များမှာ ဆိုးရွားလာနေသော လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေမှာ လုံလောက်သော တုံ့ပြန်မှုများ ရရှိမနေခြင်း၊ စွမ်းကဲ့သို့ လူမှုလူ့အဖွဲ့အစည်း အုပ်စုများ၏ အကူအညီပေးမှုများမှာ အကန့်သတ်ခံရခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားများ အတွင်းနိုင်ငံရေးက ညီညွတ်ရေးကို မကြာခဏဆိုသလို ပျက်ပြားနေစေခြင်းများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အပြစ်မဲ့ အရပ်သားများအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့် အနေဖြင့် စွမ်းသည် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားသော ပံ့ပိုးမှုများပေးခြင်းနှင့် တိုက်ပွဲများ အဆုံးသတ်ရန် တောင်းဆိုခြင်းများကို ထောက်ခံသည်။ ရှမ်းပြည်တွင်း လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ရုပ်ပုံ အချက်အလက်များကို ရုပ်ပုံနှင့်တကွ ရှမ်းဘာသာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ဖြင့် ဝေမျှခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင်လည်း ဆက်လက် ဝေမျှသွားမည်ဖြစ်သည်။

ရှမ်းပြည်တွင်း လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု အချက်အလက်များကို ရုပ်ပုံနှင့်တကွ ထုတ်ဖော်ပြသခြင်း။

ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အမျိုးသမီးပါဝင်ခြင်းနည်းပါးမှု အပေါ် မေးခွန်းများနှင့် စိုးရိမ်မှုများအပေါ် တုံ့ပြန်မှု အနေဖြင့် ID ဌာနသည် ၂၀၁၈ခုနှစ်၏ ၁၆ ရက်တာ လှုပ်ရှားမှု ကာလအတွင်း

"WhyNoWomen"

(ဘာကြောင့် အမျိုးသမီးတွေ မပါတာလဲ)

ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ထုတ်ဝေမှုအတွဲ၏ နေ့စဉ် တင်ပြမှုများတွင် အမျိုးသမီးများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် စိမ်ခေါ်မှုများ၏ အကြောင်းရင်းများနှင့် အမျိုးသမီး များ၏ စိတ်ဓါတ်နှင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ အပေါ်ထောက်ခံအားပေးသည့် အကြံပြုချက်များကို ဖော်ထုတ်ကာ ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ ပရိသတ်များအား သတင်းစကား ပေးခဲ့သည်။

စွမ်းသည် မိမိတို့ ညီအစ်မများ၊ ကွန်ယက်များ၊ အဖွဲ့ဝင်များ၏ လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြထားသော သတင်းစာစောင်ကိုလည်း ပုံမှန်ဖြန့်ဝေသည်။ မိမိတို့ စတင်ခဲ့သည်မှစ၍ တင်ပြစရာ အဖြစ်အပျက်များ အမြဲတစေရှိနေပြီး ID အဖွဲ့က ၎င်းအဖြစ်အပျက်များကို ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ ပရိသတ်များအား ဝေမျှနိုင်ရန် အထူး ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ကြသည်။

ဝဵပ်ႉသၢႆႉ (Website)

ဝဵပ်ႉသၢႆႉ သွၼ်းၼႆႉ တႄႉပိုတ်ႇမႃး မိူဝ်ႈလိူၼ်ၵျၼ်ႇၼဝ်ႉရီႈ ပီ 2003 သေ လႆႈၶိုၼ်းမႄး သႂ်ႇထႅင်ႈ ၽႃႇသႃႇ ႁႂ်ႈမီး သီႇၽႃႇသႃႇ မိူဝ်ႈလုမ်းသွၼ်း ၶွပ်ႈၶူပ်ႇတဵမ် 10 ပီ မိူဝ်ႈပီ 2009။ ယၢမ်းလဵဝ် ႁဝ်းၶႃႈ တိုၵ်ႉႁၢင်ႈႁႅၼ်း ဝဵပ်ႉသၢႆႉ ၵၢၼ်မီး ၽၢင်ႁၢင်ႈတီႈၵိုးလႄႈ ၶၢပ်ႇႁၢင်ႈမႂ်ႇ တႃႇတေပိုတ်ႇၶိုၼ်း ပီ 2019 ၼႆႉ။

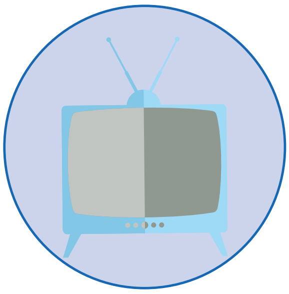

ဝီႇတီႇယူဝ်ႇပၼ်တၢင်းႁူႉ လႄႈ သူၼ်းတုမ်

မိူဝ်ႈပီ 2011 ၼၼ်ႉ သွၼ်းၼဵတ်းဝွၵ်ႉ လိူင်းငဝ်းတူဝ်ႉပၼ်တၢင်းႁူႉ ၵၢၼ်ဝၢင်းၽႅၼ်ၶေႃႈႁိုၼ်း ၵၢၼ်ပႅၼ်လွင်ႈၶႄႇတႃႉ တွၼ်ႈတႃႇ ၵူၼ်းၶုမ်ႉၼိူင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ) လိူဝ်းမီးယူႇ ၶႂၢင်ႉမိူင်းထႆး လိူဝ်းလီႈထုပ်ႉႁူပ်ႉပၼ်ႁေႃ ၵမ်ႉမီးၵၢၼ်ဝၢင်းၽႅၼ်သေ ၼပ်းတွင်ႉ။ လိူင်းငဝ်းတူဝ်ႉႁူဝ်ၶဝ်ႈ လီႈပိုၼ်ၵွၵ်ႉမိူဝ်ႈ ပီ 2012 သေ ပိုတ်ႇၸၵွၼ်ႇတၢင်း တီႈဝဵင်းၵဵင်းမႆ မိူင်းထႆး။ ႁဝ်းၶႃႈ ယိူင်းၵၢၼ်ထိုင် ၽူႈတူၺ်းလိူင်း လိူဝ်းပႅၼ်တီႈ ၼိူင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း။

မိူဝ်ႈပီ 2012 သွၼ်းလီႈၼဵတ်းဝွၵ်ႉ လိူင်းႁူဝ်ၶိုင်ႈ တွၼ်ႈတႃႇသူၼ်းတုမ်ႉ လွင်ႈၽိူင်ႉပိူင်းၶႂၢင်ႉၼႃး ယိင်း-လိူဝ်းလႄႈ လွင်ႈၼဵတ်းၼိူဝ်ႉလႃႉ ၵၢၼ်ၵိုင်ၶိုပ်ႇယိင်း-လိူဝ်း ႁူမ်ႈပႃး လွင်ႈၼဵတ်းၼိူဝ်ႉလႃႉတၢင်းၵၢႆမ။ ႁူဝ်ၶေႃႈလိူင်းၽိူမ်ႉမၢၼ်ႈ ႁွင်ႉဝႃႈ "ရုန်းထွက်ခွင့် - ၽိုတ်ႉၵွၵ်ႉ" မီးထိုင်ဝႃႈ "ပၼ်သုၼ်ႇႁူႉလီႈတေႃႇသူး"။ ငဝ်းႁူဝ်ၶိုင်ႈ လီႈပိုၼ်ၶႄႈတီႈ ဝဵင်းၵဵင်းမႆ မိူင်းထႆးသေ လီႈၶၵွၵ်ႉ ထီႇဝီႇ သႅင်တီႇမူဝ်ႇၶရိတ်ႉတိုၵ်ႉ မိူင်းမၢၼ်ႈ။ ႁဝ်းၶႃႈ လီႈတၢင်ႇသိုၼ်ႈယူႇၵျူပ်ႉ(Youtube)သေ ၼဵတ်းၵွၵ်ႉတီႇဝီႇတီႇ (DVD) ပိုၼ်ၶႄႈ လွမ်း လၢၼ်လိၼ် ထႆး-မၢၼ်ႈ လႄႈ ၶႂၢင်ႉမိူင်းတႆး။

ၶႂၢင်ႉၵႄႈ ပီ 2013 လႄႈ 2014 သွၼ်းလီႈၼဵတ်းဝွၵ်ႉ လိူင်းသူၼ်းတုမ် တႃႇပူၵ်ႉပွင်ၶၢဝ်းယိင်း ႁႂ်ႈမီးၶၼ်ႉၵတ်ႉ လိူဝ်းႁွင်ႉဝႃႈ "ပေႉၶႂၢင်ႉၵႄႈသုမ်း"။ ငဝ်းႁူဝ်ၶိုင်ႈ လီႈၼဵတ်းၵွၵ်ႉတီႈဝဵင်းၵဵင်းမႆ မိူင်းထႆးသေ လီႈပိုၼ်ၶႄႈ ၶႂၢင်ႉမိူင်းတႆးလႄႈ မိူင်းထႆး။

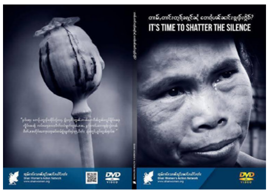

မိူဝ်ႈပီ 2015 ဝီႇတီႇယူဝ်ႇပၼ်ၶေႃႈမုၼ်း (Documentary) "လွင်ႈတၢင်းတုၵ်ႉၶလူင်ၼႆႉ တေဝီႉ ပၼ်ၶၢဝ်းႁူဝ်ၵူႈ" ၼႆၼၼ်ႉ လီႈၼဵတ်းၵွၵ်ႉတႃႇ ပိုၼ်ၶႄႈၶေႃႈမုၼ်း လွင်ႈတုမ်ႉတိုဝ်ႉယႃႈမဝ်းၵမ် ၶႂၢင်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈ ပိူင်လူင် တုမ်ႉတိုဝ်ႉၶိုပ်ႇၶၢဝ်းယိင်း။ သွၼ်းလီႈသူၼ်းတုမ် ႁႂ်ႈၽွမ်ႉလီႈလူဝ်ႇၵၢၼ်သေ လႄႈ ႁူမ်ႈၼဵတ်းသၢင်ႈႁူႉလွမ်းၵၼ်။ ဝီႇတီႇယူဝ်ႇပၼ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵၢၼ်ၼႆႉၼႆႉ လီႈၼဵတ်းၵွၵ်ႉ ဝီးသေ ပၢင်ႁူပ်ႉထုပ်ႉၵုပ်ႉၵူဝ်းၶၢဝ်းယိင်း ၶႂၢင်ႉမိူင်းတႆး တီႈၵၼ် ၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈၶဝ်ႈ လီႈပိုတ်ႇလႂ် လွင်ႈၶႄႇတႃႉ ၵၢၼ်လီႈထုပ်ႉႁူပ်ႉ ၵဵဝ်ႈလူႉႁၢႆး ၽူဝ်ၼပ်းယႃႈလႄႈ လွင်ႈတုမ်ႉတိုဝ်ႉ ၵၢၼ်လွမ်းလင်မႄး ၵၢၼ်ၶဝ် ထုပ်ႉႁူပ်ႉယူႇ ၶႂၢင်ႉလၢတ်ႈပၢၼ်ၶဝ်။ လွင်ႈတၢင်းဝီႇတီႇယူဝ်ႇၼႆႉ ၵဝ်တီႈမိူင်းတႆး ပွတ်းႁွင်ႇလႄႈ ပွတ်း လၢၼ်းသေ လီႈယုၵ်ႉမၼ်းပိုၼ်ၶႄႈပၼ် ၶိုဝ်ၵွၼ်ႉလီႈလႄႈ ၶႂၢင်ႉမိူင်းတႆး။

သွၼ်း ၼဵတ်းဝွၵ်ႉ လိူင်းၵမ်းလိၼ်းသုတ်း ႁူဝ်ၶေႃႈ "ႁွင်ႉႁၵ်ႉသၼ်လွီပိၵ်ႉ" မိူဝ်ႈပီ 2017။ လိူင်းႁူဝ် ၼႆႉ လီႈၶလႂွင်ႈလမ်ႉလွင်ႈ ၵၢၼ်ဝၢင်းၽႅၼ်ၶေႃႈႁိုၼ်း ပီႈယူႇလီလွင်ႈၵႃႉမ တွၼ်ႈတႃႇၵူၼ်းၶုမ်ႉ သေၵမ်ႉၵႃး လီႈၶပေႃး တွၼ်ႈၵၢၼ်ၽူႈလီး တႃႇတေယွမ်းႁပ်ႉ ၵဝ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်း လွင်ႈလပ်းတွင်ႉ ၵမ်ႉလီႈတၢင်းလွႆ။

ဝီႇတီႇယူဝ်ႇ ၵၢၼ်သွၼ်းၼဵတ်းဝွၵ်ႉ တၢင်းသိင်ႈၼႆႉ ပၼ်တွၼ်ႈၶိုင်ႈ ၶႂ်သိုပ်ႇလၢၵ်ႇလၢႆး ၵၢၼ်သွၼ်း လၢတ်ႈၶိုဝ် ပိုၼ်ၶႄႈၼၼ်ႉသေ ပၼ်ၶိုင်ႈၵိမ်တႃႇတိုၵ်ႉသူၼ်း သူၼ်းတုမ်လႄႈ လိူင်းဝီႇတီႇယူဝ်ႇ လီႈတၢင်ႇၶိုဝ်ႉ ၵႂၢၼ်လီး ၽေႉသ်ပုၵ်ႉ (Facebook) လႄႈ ဝဵပ်ႉသၢႆႉႁဝ်းၶႃႈသေၵမ်ႉၵႃး ဝီႇမီႇယူဝ်ႇ လႄႈ ယူႇၵျူပ်ႉပႃး။ ၼပ်ႉဝီႇတီႇယူဝ်ႇ ၵၢၼ်မိူၼ်မၼ်းၵေႃႈ လီႈပိုၼ်ၶႄႈၶႂၢင်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈလႄႈ တီႈပၢင်ပွႆး ၶၢဝ်းယိင်း လွမ်းလၢၼ်လိၼ် ပၢင်ပွႆးသွၼ်းလႄႈ ပိုၼ်တီႈတူဝ်ႉၶိုင်သွၼ်း။

ဝက်ဘ်ဆိုဒ်

စွမ်း၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ကို ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် ပထမဆုံး စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ဘာသာစကား လေးခု ထည့်သွင်းသော ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ကို စွမ်း၏ ဆယ်နှစ်ပြည့်သည့် နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်များတွင် ပုံစံသစ် ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းများ လုပ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် မိမိတို့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ကို ပြန်လည် ထုတ်လွှင့်ရန် ပြင်ဆင်လျက်ရှိ နေပြီး ၂၀၁၉ တွင် အကြောင်းအရာများနှင့် ရုပ်ပုံများကို ဒီဇိုင်းအသစ်ဖြင့် ထည့်သွင်းရန် ပြင်ဆင်နေသည်။

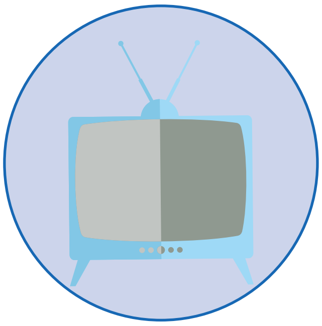

မှတ်တမ်းရုပ်ရှင်များ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စွမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ လူငယ် ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ စီစဉ်မထားသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မှုများ ပြဿနာများ ကြုံတွေ့နေရသည့် အခြေအနေနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် စိန်ခေါ်မှုအဖြစ် ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်သော မိသားစုစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အသိပညာပေးရုပ်သံဇာတ်လမ်းကို ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ဇာတ်လမ်းကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဖြန့်ဝေခဲ့ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်တွင် ပြသခဲ့သည်။ မိမိတို့၏ ရည်စူး ပရိသတ်မှာ ရှမ်း ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကျား-မ တန်းတူရေးကို လှုံ့ဆော်သည့်အနေဖြင့် ကျား-မ ကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေပြုသည့် အကြမ်းဖက်/ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းများအကြောင်း သရုပ်ဖော်ထားသည့် “ရှုန်းထွက်ခွင့်” အမည်ရှိ ဇာတ်လမ်းတိုရုပ်ရှင်ကို စွမ်းက ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုဇာတ်လမ်းတိုရုပ်ရှင်ကို ချင်းမိုင်တွင် ပြသပြီး ဒီမိုကရက်တစ် မြန်မာ့အသံ၏ ရုပ်သံလိုင်းတွင် ပြသခဲ့သည်။ ၎င်းကို မိမိတို့၏ စွမ်း Youtube လိုင်းတွင်လည်း တင်၍ ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် တလျှောက်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လူထုများအတွင်း လူသိများလာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၀၁၃ နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း စွမ်းသည် ရှမ်းဘာသာဖြင့် အမျိုးသမီးစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးအတွက် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးထားသည့် “အတွင်းမှ အောင်မြင်ခြင်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည့် “Pae Nai Kae Soom” ဇာတ်လမ်းတိုရုပ်ရှင်ကို ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုရုပ်ရှင်ကို ချင်းမိုင်တွင် ထုတ်လုပ်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့တွင် ဖြန့်ဝေသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် “တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို ဖောက်ထွက်ရန် အချိန်ရောက်ပြီ” ဟု အမည်ပေးထားသည့် မှတ်တမ်းရုပ်ရှင်းတစ်ခုကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး ကပ်ဆိုက်ပြန့်နှံ့နေခြင်း၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများအကြောင်းကို အချက်အလက်ဝေမျှရန် ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ထိုမှတ်တမ်းရုပ်ရှင်ကို ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း အမျိုးသမီးများ နီးနှော ဖလှယ်ပွဲ အစည်းအဝေးများတွင် ဆေးစွဲနေသည့် လင်ယောကျ်ားနှင့် နေထိုင်ရသည့်အခါ တွေ့ကြုံရသည့် စိမ်ခေါ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများ၏ ဆွေးနွေးချက်များ၊ ဖော်ထုတ်ပြောပြချက်များနှင့် နောက်ဆက်တွဲ သူတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝအပေါ် ရိုက်ခတ်မှုများအား အခြေခံရိုက်ကူးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းမှတ်တမ်းရုပ်ရှင်ကို ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းတွင် ရိုက်ကူးပြီး အွန်လိုင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

စွမ်း၏ မကြာသေးမီက ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်သော “Gong Hak San Loi Paek” သည် လူငယ်များအတွက် မိသားစု စီမံကိန်းနှင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး အရေးကြီးပုံကို သာမက သဘောတူညီသော သို့မဟုတ် မလိုလားသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းများတွင် ယောကျ်ားများ၏ တာဝန်ရှိမှုဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို မီးမောင်းထိုးပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်းက ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

ဗီဒီယို ထုတ်လုပ်မှု အားလုံးသည် မိမိတို့၏ ဘက်စုံ မီဒီယာ ထိုးဖောက်မှု ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ အကြောင်းအရာများကို ဗီဒီယို ဇာတ်လမ်းတိုများမှ တဆင့် အွန်လိုင်းတွင် Facebook နှင့် မိမိတို့၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ် တို့တွင်သာမက Vimeo နှင့် Youtube တို့မှ မီးမောင်းထိုး တင်ပြခဲ့သည်။ ဗီဒီယိုများ၏ မိတ္တူများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့် နယ်စပ်တလျှောက် အမျိုးသမီး အခမ်းအနားလှုပ်ရှားမှုများ၊ စွမ်း အခမ်းအနားလှုပ်ရှားမှုများနှင့် စွမ်း လုပ်ငန်းစီမံချက် နယ်မြေများတွင် ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

လီႈငၢၼ်း

လီႈငၢၼ်း ထၢင်ႇႁၢင်ႈၵၼ်ႉလၼ်ၶဝ်ႈ လီႈႁူမ်ႈၵၼ်တၢင်း ၵဝ်ႉငဝ်ႈသုၼ်ႇလီႈၵူၼ်း လိုင်ႈတီးသေ ပိုၼ်ၽႄႈမူဝ်ႈပီ 2002။ လီႈဢိပ်း ၶေႃႈမုၼ်းဝီႉ လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လူဝ်းပၵ်းယူႇဝီႉ ၶွင်ႈလိုင်ႈတီး ႁဵတ်းႁႆႉလၢႉတီႈၵၼ်ႉႁူမ်ႈၵျႇမ ၶွင်ႈၽၵႈပီ 1996 ၽလႈ 2001 တင်းသဵင်ႈမီး 173 လွင်ႈသေ ၶေႃင်းယိင်းၽလႈ ၶေႃင်းယိင်းၵွၼ်ႇ, ၵူဝ်းလီႈတူၵ်းပိၼ်ယူဝ်ႇ, 625 ၵေႃႉ။ လီႈငၢၼ်းၵၼ်ၶဝ်ႈ ႁဵတ်းႁႂ်ႈသွၼ်း လီႈႁူႉ, ၶိုၼ်ႈႁၢတ်ႈထိုင် ၶူဝ်သိင်ၶႂၵ်ႈမူင်းသေ လီႈႁၢပ်ႉလွင်ႈၵမ်ႉထိမ်တင်ၶမေၽလႈ လွင်ႈၽွမ်ႉလီႈလႂ်ႁူမ်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈ ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈလီႈငၢၼ်းၵၼ်ၶဝ်ႈ လွမ်းသွၼ်း။ လွင်ႈၶဝ်ႉႁဵတ်းႁႂ်ႈ ၶွင်ႇလီႇငမ်းယိၼ်ၽလႈ ႁူၼ်ႈမုၼ်းၶိုၼ်ႈယႂ်ႇလိုင်ႈမူင်း **(State Peace and Development Council/SPDC)** ၵၼ်ပိၼ် လူင်ပွင် လိုင်ႈ သိုၵ်းမူင်းမၢၼ်ႈ လတ်းႁဵတ်း ပၢင်သပ်းလိၵ်ႈ တီႈလုမ်း သိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇလီႈၵမ်း သေ သၢၼ်ၶတ်းႁၢဝ်ႈႁိုင်းၶူဝ် လွင်ႈၶူၼ်ႉၶျႉႁၼ် လီႈငၢၼ်းၵၼ်ၶဝ်ႈယဝ်ႉ။

ၽတႇလိမ်မူဝ်ႈၶၶဵၼ်ႉသေ သွၼ်းၵေႃႈ လီႈပိုၼ်ၽႄႈႁဵတ်းၵွၵ်ႇ, လီႈငၢၼ်းပွတ်း ထိင်ႈတၢင်းၶမေ ႁူမ်ႈပႃးတၢင်ႈတွႆႈၶဝ်ႈ

Shan Refugee: Dispelling the Myths –
"ၵူၼ်းတီးပီႈၽေး – ပတ်းပဝ်ႇပိုၼ်းထၢင်ႇထူမ်" မူဝ်ႈလိူၼ်သိပ်ႇထိမ်ႇပူဝ်ႇ, 2003 ပိုၼ်ၵွၵ်ႇ, ၽိုၼ်ၶေႃႈမုၼ်း ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈ တီးပီႈၽေး ၵၼ်ထုၵ်ႇမိၼ်ႈၽလႈ တၢႇတေ ၽၵႈပၼ်လွင်ႈၵၼ်ၵွၼ်ၵၼ်ႁၼ်ထိုင်ၶူဝ် ၵူၼ်းတီးပီႈၽေး ၽိတ်းဝီႉၶၶဵၼ်ႉ။

Pushed back into the Flames – မူဝ်ႈလိူၼ်သိပ်ႇထိမ်ႇပူဝ်ႇ, 2005 ပိုၼ်ၵွၵ်ႇ, လီႈငၢၼ်း ၵိဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈ တူၵ်းယွၼ်းႁႂ်ႈမီး လွင်ႈႁူမ်ႇ, လူမ်ႈၽလႈ သုၼ်ႇလီႈတၢႇၽႁႉၵင်ႈပၼ် ၵူၼ်းပီႈၽေး မူင်းတီး ၵၼ်ထုၵ်ႇ, ႁၢႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈပူၼ်ႉ ပိၼ် သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပိၼ်။

Forbidden Glimpses of Shan – မူဝ်ႈလိူၼ် ၶၽူဝ်ႇဝိမ်ႇပူဝ်ႇ, 2009 ပိုၼ်ၵွၵ်ႇပပ်ႉ ၵၼ်ပိုတ်ႇၽၶေႃႈမုၼ်း တၢႇၵူၼ်းမူင်းႁဝ်းၽလႈ ၵူၼ်းၶႂၵ်ႈမူင်းၶဝ် ၵမ်ႇယမ်းႁၼ်ၶွင်းလိုင်ႈတီး လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵမ်ႇသွႆႇလႂ်လွင်ႈၶူဝ်းၶွင်ၵိုၵ်းပိုၼ်းတီး ၽလႈ ၽိုင်ႈထုင်းတီး သေၵမ်ႇၵျး ၽၶပေႃးလွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တင်ႈလႂ်ပိုၼ်ႉပိတ်ႈပွိႇႁၢမ်း ႁႂ်ႈၶူဝ်းၶွင်ၵိုၵ်းပိုၼ်းတီး ႁႂ်ႈလူႉလိဝ်ဝီးႁႆႉသေ သမ်ႉၶိုၼ်းၽၢမ်းလိၼ် တိမ်ႈပိုၼ်းမွႆႇ, ၶၶဵၼ်ႉယဝ်ႉ။

မူဝ်ႈလိူၼ်ၵေႃးၵတ်ႉသ် 2010 သွၼ်းၽလႈ လုမ်းၵဝ်ႉငဝ်ႈသုၼ်ႇပိၼ် ၵူၼ်းလိုင်ႈတီး ႁူမ်ႈၵၼ်ႁဵတ်းၵွၵ်ႇ, ၽိုၼ်ၶေႃႈမုၼ်း လွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵေႃႇသၢင်ႈတၢင်းလူတ်ႉၽိူးမွႆႇ, ၵၼ်တေလတ်းၽၢၼ်ႇလိုင်ႈတီး ၶူဝ်သိၼ်ႈတၢင်း မူင်းၶီး–ၵိင်းတုင် တၢင်းယၢဝ်း 361 ၵီႇလူဝ်ႇမီႇတူဝ်ႇၶၶဵၼ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁူပ်ႈသိမ်း တီႈလိၼ်တူဝ်ၵ်ႇႁိုႈလွၵ်းၶေး ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ ၵေႇၵ ၵၢၼ်ႇႁူဝ်ႁိုင်။

မူဝ်ႈလိူၼ်တီႇလိမ်ႇပူဝ်ႇ, 2010 သွၼ်းၽလႈ လုမ်းသၽေႇဝ သိင်ႇဝိတ်ႇလွမ်ႉတီး လီႈႁဵတ်းၵွၵ်ႇပပ်ႉလီႈငၢၼ်း **High & Dry – 'ထူပ်ႈၽလႈ ႁိုင်ႈ'** လွင်ႈၶွမ်ႇပၶီႇၽၶ, ႁဵတ်းသၢင်ႈ 'ၽီလူင်လိင်း' ၵၼ်သုင် 110 မီႇတူဝ်ႇၽလႈ မီးတီႈပွတ်းၶူဝ်ၶမေႉမၢဝ်း။ ၶွင်းဝၼ်းလိဝ်ၵူၺ်း ၶမေႉၶိုၼ်ႈလူင်းဝီးၶေႉၽလႈ တုမ်ႉတူဝ်ႉလွင်ႈႁၢၵိၼ်လိင်ႉတွင်ႉ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ လူဝ်းပိုင်ႈၵိင်ၶူဝ်ၽမႈၶမေႉသေ ၵျႉၶႃ တေႃႉတၢင်ႇသူင်ႇ, ၶူဝ်းၶွင် လွမ်းႁိူဝ်း လုၵ်ႉမူႇလေႈၵူႇ, 30 ၵီႇလူဝ်ႇမီႇတူဝ်ႇ, တေႃႇထိုင်ၶမေႉၶမ်းၶၶဵၼ်ႉယဝ်ႉ။

အစီရင်ခံစာများ

ရှမ်းလူ့အခွင့်အရေး မဏ္ဍိုင်အဖွဲ့ (SHRF) နှင့် ပူးတွဲ ဖြန့်ဝေခဲ့သည့် မုဒိန်းကျင့်ခွင့်လိုင်စင် အစီရင်ခံစာတွင် ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၁ ခုနှစ်အတွင်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်က အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေး ၆၂၅ ဦးအပေါ် ကျူးလွန်ခဲ့သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု အဖြစ်အပျက် (၁၇၃) ခုကို မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး ဖြန့်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာကြောင့် စွမ်းသည် နိုင်ငံတကာ မျက်နှာစာတွင် လူသိများလာပြီး ဤအစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်သည့် မိမိတို့၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတွင် ပံ့ပိုးမှုနှင့် သွေးစည်းညီညွတ်မှု အများအပြားကို မိမိတို့ ရရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကောင်စီက အစီရင်ခံစာ၏ တွေ့ရှိချက်များကို လုံးဝ ငြင်းဆိုသော သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲ အကြိမ်များစွာ လုပ်ခဲ့ကြရသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ စွမ်းသည် အစီရင်ခံစာတိုများကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချီခဲ့ရာ အောက်ပါတို့ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

'ရှမ်း ဒုက္ခသည်များ။ အစွဲအလမ်းမှားများကို ပယ်ချခြင်း" အစီရင်ခံစာ - ဤအစီရင်ခံစာသည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ရှမ်းဒုက္ခသည်များအပေါ် ယေဘူယျ စွဲမှတ်မှုမှားများကို ချေဖျက်ထားသည့် အချက်အလက်များကို တင်ပြသည့် စာတမ်း ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေသည်။

'မီးလျှံများကြားသို့ ပြန်လည် တွန်းခံရခြင်း" အစီရင်ခံစာ - ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာစစ်တပ်က ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း စစ်မီးတောက်လောင်စေသည့်အချိန်တွင် ရှမ်းဒုက္ခသည်များ၏ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် တောင်းဆိုထားပြီး ၎င်းကို ၂၀၀၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေသည်။

"ရှမ်းပြည်နယ်၏ မေ့ဖျောက်ခံထားရသော မြင်ကွင်းများ" လမ်းညွှန်စာအုပ် - ဤစာအုပ်တွင် ခရီးသွားများအတွက် ရှမ်းပြည်နယ်၏ အခြားတဖက်က မြင်ကွင်းများဖြစ်သည့် ဒေသခံ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းဝင်နေရာများအား လျစ်လျူရှုထားခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် ပြန်လည်အသစ်တီထွင်ဖန်တီးထားခြင်းတို့ကို ရုပ်ပုံများနှင့်တကွ ဖော်ပြပြီး ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စွမ်း သည် ရှမ်းလူ့အခွင့်အရေး မဏ္ဍိုင်အဖွဲ့ (SHRF) နှင့် ပူးတွဲလျက် "ရှမ်းပြည်နယ်တလွှား မြန်မာ့တပ်မတော်၏ လမ်းကြောင်းများ"ဟု အမည်ဖြင့် ၃၆၁ ကီလိုမီတာရှည်သည့် မီးရထားလမ်းစီမံကိန်း တည်ဆောက်ရေး လမ်းကြောင်းတလျှောက် စိုက်ပျိုးမြေ ဧကထောင်ချီ သိမ်းဆည်းခံရသည့် အချက်အလက်များကို ဝေမျှသည့် စာတမ်းတစ်စောင်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ရှမ်းသဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အဖွဲ့နှင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပူးတွဲ ဖြန့်ဝေခဲ့သည့် "မြင့်မား ခြောက်သွေ့ခြင်း" အစီရင်ခံစာက မီတာ ၁၁၀ မြင့်သော လောင်းကျန်းရေကာတာဆောက်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်း မြစ်ညာဘက်ပိုင်း ကီလိုမီတာ ၃၀ အထိ ခန့်မှန်း၍ မရသည့် ရေမျက်နှာပြင် နေ့စဉ် အတက်အကျ ဖြစ်၍ ဒေသခံ ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုနှင့် ရွှေလီမြစ်အတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအပေါ် ထိခိုက်ပျက်စီးပုံများကို ဖော်ပြထားသည်။

ပိုၼ်ႈၵွၼ်ႇပပ်ႉ တႆးၶိူဝ်းၵူၼ်းၵၢင်

တႆးတေၶိူဝ်းၵူၼ်းၵၢင် ပၼ်ႇတႆးဢၼ်ပီႈပီႈလၢႆးၶၢမ်ႉ သွၼ်းမႂ်ႇမိူင်းလွမ်း the Danish International Development Agency (DANIDA) and the Danish Burma Committee (DBC) တႆးတေၵိူတ်ႇၵွၵ်ႇလိုင်း ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈလွင်ႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇတီႈ ပီႈပေႃး ၵၼ်ၵိင်ၶဝ်ႈ ၶေႃႈမူၼ်ႈၸတ. မိူင်ႈရူဝ်ပီ 2005 ထိမ်းသၢင်ႈ ငဝ်းတူင်ႉမႃးတီႈ လေႃးဝိင်းမိူင်းပႃၼ်သေ ၵိပ်းၶေႃႈမူၼ်ႈၸလ ၶၢင်ႈတူင်ႉဝီႇတီႇယူဝ်ႇ တႆးၵိတ်း ၵွၵ်ႇလိုင်း။ ငဝ်းတူင်ႉဝီႇတီႇယူဝ်ႇၶဝ်ႉ ပွႆႇၵွၵ်ႇတီႈ ထီႇဝီႇတၼ်းမၢၵ်ႉ မိူင်ႈလမ်သိင်ႈပီ 2005 ၸလႈ ပပ်ႉ လိၵ်ႈ ၼိပ်းၶၢင်ႈ ၵိၵ်ႇပႃႈၶေႃႈမူၼ်ႈ ပိုၼ်ႈတီႈ ၽိင်ႈၸေႈတီႈၶၢမ်ႉဢေႈ ပိုၼ်ၵွၵ်ႇ တႆးတေၶၢ။

ၶဝ်းၶႃႈ ပိုၼ်ၵွၵ်ႇပပ်ႉ ၵေႃႇၶၢမ်ႇလေႈ မိူင်းတီႈ 20,000 သေ သူင်ႇထိုင်မိူင်း တၼ်းမၢၵ်ႇ တႆးတေၶၢ တွၼ်ႈတႆးတေလီးၵိုၼ်းၵွင်ၵၢင် တႆးပိူင်ဢၼ်ပီႈပီႈလၢႆးၶၢမ်ႉ။ ၶဝ်းၶႃႈဢေႈ ၶၢပပ်ႉ ၶၢမ်ႉ တီႈမိူင်းထီး။ ၶၢလီႈၶိူင်ႈပပ်ႉဢေႈ လၢင်ႈလိၵ်ႇပၼ် လုၵ်ႈၵွၼ်ႇပီႈပေႃး ယူႇသဝ်ႈ လွမ်းလိၼ်လိၼ် ၶိူင်ႈပပ်ႉၶဝ်သေ လီႈၶၢတင်းၶမ်။ လူဝ်ၶၢမ်ႉ ၽူႈတၢင်တူဝ်သွၼ်း လီႈလိၵ်ႇပပ်ႉပၼ် တီႈလုမ်းရူမ်ႈသၢင်ႈလွမ်းၵၼ်ၸလႈ လုမ်းၵမ်ႉလွႆႈသွၼ်း လိူဝ်းပၵ်း ယူႇတီႈ ပိုၼ်ႉတီႈၸလႈ တၢင်ႇမိူင်း။

ရုံပုံငွေ ရှာဖွေခြင်းအတွက် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမှုများ

စွမ်း၏ ပညာရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ရုံပုံငွေ ရှာဖွေသည့် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် မိမိတို့သည် ဒိန်းမတ် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အေဂျင်စီ (DANIDA) နှင့် ဒိန်းမတ်-မြန်မာ ကော်မတီ (DBC) တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ရှမ်းဒုက္ခသည် ကလေးများ၏ မှတ်တမ်းဓာတ်လမ်း တစ်ခုကို ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ထုတ်လုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ဖန်မြို့နယ်ရှိ စီမံကိန်းနေရာများသို့ သွားရောက်ပြီး စီမံကိန်းအတွက် အချက်အလက်များနှင့် ရုပ်ပုံကြမ်း များကို စုဆောင်းခဲ့ကြသည်။ ထိုရုပ်ရှင်ကို ဒိန်းမတ် အစိုးရပိုင် ရုပ်သံတွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အသံလွှင့်ပြသခဲ့ပြီး ရှမ်းသမိုင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ပါသည့် ဓါတ်ပုံစာအုပ်များကိုလည်း ရောင်းချရန် ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

မိမိတို့သည် အရုပ်ညှပ်စာအုပ် အုပ်ရေ ၂၀,၀၀၀ ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး စွမ်း၏ ပညာရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရုံပုံငွေအတွက် ရောင်းချရန် ဒိန်းမတ်သို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင်လည်း ထိုစာအုပ် ကို မိမိတို့ ရောင်းချခဲ့ရာ တစ်အုပ်ရောင်းရတိုင်း၊ နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ ဒုက္ခသည် ကလေး တဦးအား အခမဲ့ တစ်အုပ်ပေးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စွမ်းကိုယ်စားလှယ် များက စာအုပ်များကို မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများထံသာမက ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ ထောက်ခံသူများထံ အခမဲ့ ပေးဝေခဲ့သည်။

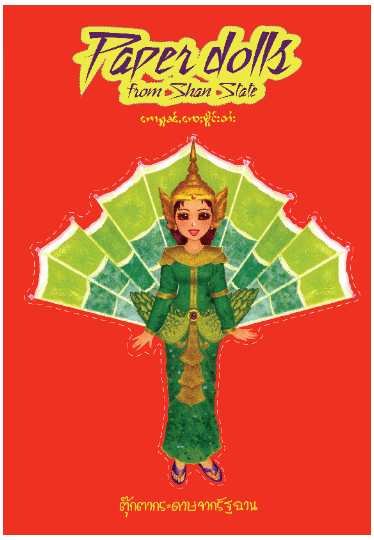

သိုဝ်ႇတူင်ႇဝူင်း

5,700+
likes

1,100+
followers

300+
followers

ဝဵပ်ႉသၢႆႉတၢင်ႇၶေႃႈမုၼ်းဝႆႉ ပဵၼ် 4 ၽႃႇသႃႇ
ဢိင်းၵလဵတ်ႈ၊ တႆး၊ မၢၼ်ႈၸလႈ ထႆး

ၶေႃႈပိုၼ်ၽႃဝ်ႇ (11) ႁူဝ်
လိၵ်ႈၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇ (16) ႁူဝ်
ၶေႃႈမုၼ်းသုၼ်ႇလႆႈသုၼ်ႇပဵၼ်
ၶွင်းမိူင်းတႆး တႃႇ (14) လိူၼ်

လႆးငၢၼ်း (3) ႁူဝ်
ၽိုၼ်ၶေႃႈမုၼ်း ငဝ်းလႆး (2) ႁူဝ်
ပပ်ႉၵမ်ႉၵဵမ် (1) ပပ်ႉ
ၼိူင်ႈၵမ်ႉၵဵမ်သိုဝ်ႇ (5) မဵဝ်း

လူမှု မီဒီယာ တည်ရှိမှု

၅,၆၅၃+ likes	၁,၁၂၁+ followers	၃၀၀+ followers

ဘာသာစကား လေးမျိုး -
ရှမ်း၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် ထိုင်း

သတင်းထုတ်ပြန်ချက် ၁၀ ခု
သတင်းစာစောင် ၁၆ စောင်
ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လူ့အခွင့်အရေး
မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ၁၄ လ

အစီရင်ခံစာ ၃ စောင်
အချက်အလက် တင်ပြချက် စာစောင် ၂ ခု
လက်စွဲစာအုပ် ၁ အုပ်
အခြားမီဒီယာပုံနှိပ်မှု ၅ မျိုး

တွၼ်ႈ 4 | အပိုင်း ၄

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်လႄႈ သၢင်ႈၶႅင်ႈၵၢၼ်

စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းနှင့် ကွန်ယက်တည်ဆောက်ခြင်း

- ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ၼႂ်းတူင်ႉဝူင်းႁူၼ်း
- ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် တႃႇလွင်ႈငမ်းယဵၼ် မၼ်ႈၵိုမ်းၶၢဝ်းယၢဝ်း လွင်ႈပူၵ်းပွင်ၶိုၼ်ႈသၢင်ႉ လႄႈ လွင်ႈႁိတ်ႈသၢင်ႈထုၵ်ႉမႅၼ်ႈပိူင်
- သူၼ်းတုမ် တွၼ်ႈတႃႇ သုၼ်ႉလႆႈသုၼ်ႉ, ပီၼ်ၶေႃးယိင်း လႄႈ လွင်ႈၽဵင်ႉပဵင်း ယိင်းၸၢႆး
- ၶႅင်ႈၵၢၼ်လႄႈ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် လွမ်းလုမ်း ၶေႃးယိင်း တၢင်ႉမူႉတၢင်ႉလုမ်း ၼႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ
- ၶႅင်ႈၵၢၼ်လႄႈ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် လၼ်ႉ သိုင်ႉတိူင်းလႄႈ လုမ်ႈၽႄ

- လူထု အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း
- ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အလေ့အထများအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း
- အမျိုးသမီး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ကျား-မ တန်းတူရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း
- မြန်မာပြည်ရှိ အခြားသော အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကွန်ယက်ချိတ်ဆက် ခြင်းနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ၼႂ်းတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း

ၵၢၼ်ၶဝ်ႈႁူမ်ႈတူင်ႉတိုၼ်ႇလွမ်း ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် မုၵ်ႉလုမ်း တူင်ႇဝူင်းႁူၼ်းၸလႈ ၼႅင်ႈၵၢၼ်ၼီႉ ပိၼ်ၼေႈလမ်ႇလွင်ႈ တွၼ်ႈတႃႇၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် သွၼ်းၸတႉၸတႉ။

ငဝ်ႈႁၢၵ်ႈ ၵၼ်ၼီတ်းႁူၺ်ႈၵၢၼ်မိူင်းသုၵ်ႉယုင်ႈ ႁိုင်ၼၢၼ်းမႃး ပိၼ်ၶၢဝ်းတၢင်း 70 ပီပၢၼ်ၼၼ်ႉ ပိၼ်ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈ ၵမ်ႇမီးလွင်ႈ ဢေႇတင်ႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၸလႈ တီႇမူဝ်ႇၵရေႇထီႇ, ၵၼ်ထိတ်ႈထၢင်ႇ, ၵၼ်ပိၼ်ၼေႈမၼ်း တွၼ်ႈတႃႇ, လွင်ႈၽိူင်ႇ, ပိင်းလၢဝ်းသိုဝ်းၸလႈ သုၼ်လႆႈတိပ်ႈတတ်ႈ ႁၢင်းၶေႃၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိုဝ်သေၼၼ်ႉၵမ်ႇၵႂႃႇ လွင်ႈၵမ်ႇယုမ်ႇယမ်ၶိုဝ်ၵၼ်ၸလႈ ၵမ်ႇႁၢပ်ႉၼၢမ်ႇလွင်ႈၵမ်ႇမိုၼ်ပဵၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ် ၼွင်ႈမိူင်းတီးပၢတ်ႉ ပိုၼ်ႉ ၵိၵ်ႇပႃး မိူင်းႁူမ်ႈတုမ်တင်းမူတ်းၼၼ်ႉဢေႈ ၼီတ်းႁူၺ်ႈ ပိၼ်ပတိၵၢတ်ႈ ၵမ်ႇထုၵ်ႇမေပေးၵူမ်းၵၼ် ၼွင်ႈၵၢၼ်မိူင်းၸလႈ တပ်ႉသိုၵ်းလိုဝ်းၼၼ်ႉ။

လိုဝ်းၶတ်းလႆႈ သၢင်ႈၵႃႈၶေႉၸလႈ လွင်ႈၵုမ်းၵမ် လူလၢႆႈလွင်ႈ တၢင်းၵူဝ်ၸရေၸလႈ တၢင်းထင်းၼၼ်ႉ တိုၼ်းတေ ၵမ်ႇႁၢပ်ႉၼၢမ်ႇ ႁၼ်လီ ပႃးဝူၼ်ႉၵၼ်လွင်ႈလီမူႇလီလုမ်း လီလၢဝ်းသိုဝ်းၸလႈ လီတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း ႁူမ်ႈသၢင်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်း ၼင်ႇႁိုဝ်တေမီးမႃး ၶေႃယိုင်းမၢႆၵၼ်လီဝ်ၵၼ်ၼၼ်ယူႇယဝ်ႉ။

လွင်ႈၵၼ်မုၵ်ႉလုမ်း လိုဝ်းမီးၵႃႈၶေႉၶဝ် ၵဝ်လွင်ႈတၢင်းၵူဝ်ၸရေ ၸလႈ တၢင်းထင်း ပွၼ်ႈသႂ်ႇပၼ်ၼႂ်းတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်းသေၵမ်ႇၵႃး ၸသႉၸၼေ မုၵ်ႉလုမ်းလိုဝ်းၵၼ်ၶတ်းလႆႈ ယုၵ်ႉမုၼ်း လွင်ႈလူလၢႆႈ ၵမ်ႇမိုၼ်ပဵၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ်သေ ႁူမ်ႈမိုဝ်းသိုင်ပွင်ၵၢၼ်လိုဝ်းၼၼ်ႉ ၼီတ်းႁူၺ်ႈသုၵ်ႉယုင်ႈလႆႈၸတႉၸတႉ။ တီးၼႆႈတီႈတေသၢင်ၶတ်း လွင်ႈၵမ်ႇမိုၼ် ပဵၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ်ၼၼ်ႉ ၶဝ်ထုၵ်ႇလီၶတ်းလႆႈ ဝီႉၵႃႈ ၶၼ် လွင်ႈၵၢၼ်ႁူမ်ႈမိုဝ်းၼီတ်းသၢင်ႈ ႁူႈၵူႈၽိူဝ်ႇၵူႈတၢင်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပႃး ႁူႈမီးလွင်ႈပွင်ႇလႆႈၵၼ်ၸလႈ ႁူႈဝီႉလႆႈၵႂၢင်ႈၶႂၢင်။

ၸတႉၵၢဝ်မိူဝ်ႈပီ 2010 ၼၼ်ႉသေ သွၼ်းၸေႈ လီးႁိုင်ပွင် ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ၼႂ်းတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း ၼႂ်းလိုဝ်းတီး မိူင်းၶၢင် ၸထႃႉၼိုင်ႈၸလႈ ၵႂႃႇမႃးၼဵင်လိၼ်။ ပိူင်လုပ်မၼ်း ၵပ်းၶၢႆႉလူၺ်ႈ လွင်ႈတၢင်းလုဝ်ႇ တူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း တၢၼ်ႇယဵၵ်ႈဝီႉယူႇၼၼ်ႉ ၶိုၼ်းၵွၼ်ႈႁႅင်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၼင်ႇႁိုဝ်တေမီး လွင်ႈငမ်းယဵၼ်။ ၼႂ်းၶၢဝ်းယၢမ်း လီဝ်ၵၼ် သွၼ်းတေသိုပ်ႇၵၢတ်းသၢင်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်း တွၼ်ႈတႃႇတေပိၼ်ႈမူၺ်ႇပႅတ်ႈ လွင်ႈၶိုၵ်ႉၸၽႄ ၼႂ်းၸႁၢႆးယိင်းလိူဝ်းယူႇ။

ၵိုတ်းယိုတ်းလွင်ႈလိူဝ်ႈၼၽယိင်းလႅၼ်း

 လွမ်းလူၺ်ႈပိူင်ၽိုင်ႈထုင်းၶၶေမ်ႈ ၶေႃးယိင်းၵူႈလၢဝ်းၼိူဝ်း ၶွင်ႈမိူင်းရူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၶမ်ႈ လီႈထုၵ်ႉသိူၵ်ႉသမ်ႉ တမ်းဝၢင်းဝီႉ ပီၶမ်ၶင်ႉ ၵူၶမ်းမိူင်းလၶမ်ႉတီႈသွင်။ ၶွင်ႈတွၶမ်ႈ ၵၢၶမ်သွၶမ် သၢႉသၶေႃႉ ၽိုင်ႈထုင်း ၵၢၶမ်သွၶမ်လိၵ်ႈလီႊၼလႈ သိုဝ်ႉၶၢဝ်ႉ တင်းမူတ်းတင်းသိင်ႈ လီႈသိုပ်ႉၵမ်ႉၼိုင်း ပိူင်ၽူႈလိူဝ်းပီၶမ်ယွႆႉမႈ ၶၢဝ်းရိူင်။ ၽိုင်ႈထုင်း ၵၶမ်ယူႉပႈတွႆႈသိုၵ်းသိူဝ်မႈ ပီၶမ်ၶၢဝ်း တၢင်း 60 ပီပီၢၶေမ်ႈ ၼိုတ်းၼိူင်ႈ ပိူင်ၽူႈလိူဝ်ႈပီၶမ်ယွႆ မၶမ်ႈၵိုမ်း ယူႉၶွင်ႈ တူင်ႉဝူင်းၶွင်ႈမိူင်ႈရူမ်ႈတုမ်။ လိူဝ်သေၶေမ်ႈၵမ်ႉၵႈ လွင်ႈပတီၶၢတ်ႈၵၢၶမ်မိူင်းၼလႈ ၵၢၶမ်သိုၵ်း ၵၶမ်သိုပ်ႉမီးမႈ ထိုင်ယၢမ်းလိူဝ်ၶေမ်ႈၵေႃႈ လီႈပၵ်းၽင် လွင်ႈၼိုတ်းၼိူဝ်ႉလႃႉပႈ ၶွင်ႈဝၢၶမ်ႈမိူင်း မိူၶမ်ၶင်ႉ ၶေႃးယိင်း လီႈထူပ်းရႃး လွင်ႈရူၵ်ႉၼိူဝ်ႉ ၵၶမ်ၵိင်ၶိူဝ်ယိင်း–လႅၼ်း ရူမ်ႈပႈ လွင်ႈၼိုတ်းၼိူဝ်ႉလႃႉတၢင်းၵႃႉမ ၵၶမ်လိုင်ႈမိူင်း။ လူင်ပွင်လိုင်ႈ မီးပုၶမ်ႈၽွၶမ်းၶေမ်ႈ။

ပၢင်ၵိူဝ်းၵုမ်ၼလႈ လွင်ႈတိူင်ႉၶိုင် ပိူင်ၵၢၶမ်မုၵ်ႉလုမ်းလိူဝ်း ၶေမ်ႈ လီႈရၶမ်လိူင်ႈလိူင်းဝႈ လွင်ႈလိူဝ်ႈၼၽ ယိင်း–လႅၼ်း ၶွင်ႈတူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်ႈရဝ်း မီးဝီႉရၢဝ်ႉၼိုင်းၼလႈ ၽိူင်ႈလိူဝ်ႈၽေၶဵ ၵေႃႈ ပၵ်းၽင်လိုၵ်ႉလူင်ဝီႉ။ ႁွပ်ႈၶဵၼလႈ တီႈၵူႈလၶမ်ႉလၶမ်ႉ ၶွင်ႈၵၢၶမ်တိူပ်းတတ်းၶေမ်ႈ တၢင်းလူဝ်ႉၶေႃးယိင်းလိူဝ်းၶေမ်ႈ ၵေႃႈ ထုၵ်ႉပိုၶမ်ႉပွိႉပိူတ်ႈဝီႉ။

တွၶမ်ႈတႃႉတေယႃႉ လွင်ႈလိူဝ်ႈၼၽလိူဝ်းၶဵ သွၶမ်းလီႈၼိုင်ပွင် ၵီႃႉၶူဝ်သိုဝ်ႉလိူင်း လွင်ႈတၢင်းရူႉၼလႈ လွင်ႈၵပ်းသိုပ်ႉၵပ်းသၢၶမ် ပၶမ် ၶွင်ႈၼၵႈ တူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း တွၶမ်ႈတႃႉယုၵ်ႉမုၶမ်း လွင်ႈတၢင်း လူဝ်ႉၶေႃးယိင်း ၶွင်ႈတူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း လူၺ်ႈၵၢၶမ်တူင်ႉၶိုင် ပိူင်ၵၢၶမ်မုၵ်ႉလုမ်းၼလႈ လွႆႉတိုဝ်းပီးသိုဝ်ႉၶၢဝ်ႉလီလီမိူဝ်း။

ၼိုတ်းၵၢၶမ်လွမ်ႈ တူင်ႉဝူင်းၵၶမ်လိူဝ်ႈၼၽတိူၵ်ႉယႃႈဝီႉ

လွၵ်းပိူင်လိူဝ်ႈၼၽသေ ၵုပ်ႉပိူင် ၵၶမ်တပ်ႉသိုၵ်းမၢၶမ်ႈလွႆႉ ၶေမ်ႈ ၼိုတ်းၼိူင်ႈ မိူင်းရူမ်ႈတုမ် တိူၵ်ႉယႃလိူဝ်တိူဝ်းမႈ။ ၶွင်ႈတူင်ႉ ဝူင်းၵူၶမ်း ၵၶမ်သွၶမ်း ၶဝ်ႈၼိုတ်းၵၢၶမ်ငၢၶမ်းယူႉၶေမ်ႈ မီးလွင်ႈတိူၵ်ႉယႃႈဝီႉယူႉၼတႉ။ လွၵ်းပိူင်ၶဵၵေႃႈ မီးလွင်ႈတုမ်ႉ တိူဝ်ႉ ၶၵ်ႉတွၶမ်ႈငမ်းယိူၶမ် ဝၢၶမ်ႈမိူင်းဝီႉယူႉ။ သွၶမ်းမီးလွင်ႈ မီႈလွႆ ၶိူဝ်ငဝ်းလီး ၵၶမ်လူင်ပွင်လိုင်ႈ ရူပ်ႉထူပ်းငူပ်ႉငီလွမ်း လုမ်းလၢဝ်းၼိူဝ်း ပီၶမ်လုမ်းလွႆလုမ်းၶေမ်ႈၼလႈ လွင်ႈၵၶမ် မုၵ်ႉလုမ်းတူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း ၵမ်ႉလီႈၶဝ်ႈရူမ်ႈလွမ်း။ လိုင်ႉၶေမ် သေၼလႈ သွၶမ်းမီးတၢင်းၶိုႈလွႆ ၼိုတ်းသၢင်ႈၵၢၶမ်ငၢၶမ်း ၶွင်ႈတူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း ၶွင်ႈပိုၶမ်ႉတီႈလိူဝ်းၶေမ်ႉသေ ၼိုင်ပွင် လွင်ႈၵွင်ႉသၢၶမ် ၶွင်ႈၼၵႈ တူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း တွၶမ်ႈတႃႉမီးမႈ သိူင်ၽွမ်ႉရူမ်ႈ တၢင်ႉထိုင် ၶၵ်ႉတွၶမ်ႈငမ်းယိူၶမ်။

လွမ်းလူၺ်ႈသွၶမ်းပီၶမ် မုၵ်ႉလုမ်းလွတ်ႈလိူဝ်းထၢင်ႉရၢင်ႈသေ ၼိုတ်းၵၢၶမ်တႃႉ သုၶမ်ႉလီႈသုၶမ်ႉပီၶမ်ၶေႃးယိင်းၼလႈ သွၶမ်းမီးတွၶမ်ႈရူမ်ႈသၢင်ႈ ၵၶမ်လမ်ႉလွင်ႈ ၶွင်ႈၵၢၶမ်ၼိုင်ပွင် လွင်ႈငမ်းယိူၶမ် ၵိၵ်ႉပႈ ၵၢၶမ်ယုၵ်ႉမုၶမ်း လွင်ႈယုမ်ႉယမ်။ ရဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႉလွႆႈလုမ်းယူႉပႈတွႆႈ တပ်ႉသိုၵ်းၼလႈ ပႉတီႉၵၢၶမ်မိူင်း ၵၶမ်လွႆ ၵူၺ်းၵႈ ရဝ်းၶႃႈ တိူပ်းတတ်းလွႆမၶမ်ႈ ၵိၶမ်ႉဝီႉဝႈ တေသၢင်ႈလွင်ႈၵပ်းသိုပ်ႉၵပ်းသၢၶမ်လီ တင်းမုၵ်ႉလုမ်း လိူဝ်း ၵပ်းၵီႃႉၵိူဝ်ႉၶွင်ႈတင်းသိင်ႈ။ သွၶမ်းယုမ်ႉယမ်ဝႈ လွင်ႈၵပ်းသၢၶမ် ၼလႈ ၶိူင်ႈၵၢၶမ်လိူဝ်းၶဵ လမ်ႉလွင်ႈၼတႉၼတႉ တွၶမ်ႈတႃႉၶၵ်ႉ တွၶမ်ႈၵေႃႉသၢင်ႈငမ်းယိူၶမ် ၵၶမ်မၶမ်ႈၵိုမ်းၶေမ်ႈ ႁွပ်ႈပိူဝ် မၶမ်းပၶမ်ပိုၶမ်ႉတီႈ တႃႉတူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း ၵၶမ်တိူၵ်ႉယႃႈဝီႉ ၼိူင်ႈလီႈၶိုၶမ်းၶွၶမ်ႈၼိုင်းၶဝ်ႈရၢၵၶမ်။ သွၶမ်း လီႈသၢင်ႈၶိူင်ႈၵၢၶမ် ၼလႈ လွင်ႈယုမ်ႉယမ် ၶွင်ႈၼၵႈတူင်ႉဝူင်းၵူၶမ်း ၵိၵ်ႉပႈ လုမ်း လၢဝ်းၼိူဝ်း ပိူင်လူင်ၶေႃးယိင်း လူၺ်ႈ ပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉ ပၢင်ၵုမ်ၶိူင်ႈၵၢၶမ်ၼလႈ ပၢင်ၽိူၵ်းၽွၶမ်ႈ ၶွင်ႈမိူင်းရူမ်ႈတုမ်။

လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

လူထု အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်သား လူမှု လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကွန်ယက်များ၏ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး အစပျိုးဆောင်ရွက်ချက်များတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်းသည် စွမ်း၏ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးတွင် အဓိကကျသော အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း (၇၀) ကျော် နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှု၏ အရင်းအမြစ် အကြောင်းရင်းမှာ တိုင်းရင်းသားများ၏ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ပြည်သူအားလုံးအတွက် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်အခွင့်အရေးကို အာမခံသော စစ်မှန်သည့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရက်တစ် ပြည်ထောင်စုကို တည်ထောင်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် တစ်နိုင်ငံလုံး၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်နေသည့် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းနှင့် မတူကွဲပြားဖြစ်ခြင်းကို သည်းခံနိုင်မှုမရှိခြင်းသည်လည်း နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးပဋိပက္ခများကို ကာလတာရှည်စေသည့် နောက်ထပ် အကြောင်းရင်းခံတစ်ခု ဖြစ်သည်။

အကြောက်တရားနှင့် အမုန်းတရားကို အသုံးချ၍ အာဏာနှင့် ဩဇာ တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းသူများသည် တူညီသော ဘုံပန်းတိုင်အတွက် အတူတကွ လုပ်ဆောင်နေသည့် မတူကွဲပြားသော အစုအဖွဲ့များ၊ လူအများနှင့် လူထု အသိုင်းအဝိုင်းများ၏ အတွေးအခေါ်များကို လက်မခံကြပေ။

အားလုံးပါဝင်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှ တဆင့် ကွဲပြားခြားနားမှုများကို လွှမ်းခြုံစုစည်းနိုင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းသော အစုအဖွဲ့ များအား ပြစ်တင်ရှုံ့ချကာ သူတို့၏ ဩဇာအာဏာ ကို အသုံးပြု၍ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအကြား အကြောက်တရား နှင့် အမုန်းတရားကို ရိုက်သွင်းနေသူများကို မြင်နေရသည်မှာ လွန်စွာ စိတ်ပျက်ဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ ၎င်းဩဇာအာဏာရှိသူတို့ အနေဖြင့် မတူကွဲပြားမှုကို ပယ်ချမည့်အစား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အားလုံး ပါဝင်ခြင်း၊ နားလည်ခြင်းနှင့် နေရာပေးခြင်းတို့မှ တဆင့်တန်ဖိုးများကို တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းသင့်သည်။

မိမိတို့သည် ကျား-မရေးရာ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ပပျောက်ရေး ဆောင်ရွက်နေသည့် တချိန်တည်းမှာပင် ၂၀၁၀ ခုနှစ် အစော ပိုင်းမှစ၍ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းနှင့် နယ်စပ်တလျှောက်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူတကွ ယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးအတွက် တသီးတခြားစီ ကွဲနေသော လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ အကြား ပြန်လည်ရင်ကြားစေ့ရန် လိုအပ်ချက်အပေါ် အထူး အာရုံစူးစိုက်လျက် စွမ်း၏ အဓိက စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးအဖြစ် လူထုအသိုင်းအဝိုင်း အဆင့်တွင် အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ကျား-မ ရေးရာ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ အဆုံးသတ်ရေး

အစဉ်အလာအရနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားအသိုင်းအဝိုင်းများအားလုံးတွင် အမျိုးသမီးများကို ဒုတိယတန်းစားလူများအဖြစ် ဆက်ဆံကြသည်။ ဘာသာတရား သင်ကြားမှုများ၊ ယဉ်ကျေးမှု အလေ့အထများ၊ စာပေနှင့် မီဒီယာတို့သည် နှစ်ပေါင်းများစွာ အမြစ်တွယ်ခဲ့သော ဖိုဝါဒ ကြီးစိုးရေးကို အားဖြည့်ပေးနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၆၀) စစ်တပ်ကြီးစိုးသော ယဉ်ကျေးမှုက မြန်မာပြည်၏ ဖိုဝါဒအား အားဖြည့်ပေးသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဖန်တီးနေသည်။ ထို့အပြင် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော နိုင်ငံရေးနှင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခကလည်း မြန်မာပြည်တွင် အကြမ်းဖက်မှုကို အမြစ်တွယ်နေစေသဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် နိုင်ငံတော်ကို ကျောထောက်နောက်ခံပြု ကျူးလွန်နေသော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု အပါအဝင် ကျား-မ ကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံသည့် အကြမ်းဖက်မှုများကို ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံနေကြရသည်။

မိမိတို့ အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း အမြစ်တွယ်နေသည့် ကျား-မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများဖြစ်နေကြောင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေး စည်းဝေးပွဲများနှင့် လုပ်ငန်းလှုပ်ရှားမှုများက ဆက်လက် အတည်ပြုနေသည်။ သို့ဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များမှာလည်း အဆင့်တိုင်းတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုံးဝနီးပါး လျစ်လျူရှုခြင်းကို ခံနေရသည်။

၎င်းကို ကုစားရန်အတွက် စွမ်းသည် မိမိတို့၏ လူထုအခြေပြု လုပ်ငန်းလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဘက်စုံမီဒီယာ ထိုးဖောက်မှုများမှတဆင့် အမျိုးသမီးများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အကြောင်းအရာ ကိစ္စရပ်များ၏ ပုံလွှာကို မြှင့်တင်ရန် လုပ်ဆောင်၍ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ အသိပညာ ဗဟုသုတနှင့် ဆက်သွယ်ရေး လစ်ဟာချက်များ အကြား ဆက်စပ်လာစေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။

တကွဲတပြားဖြစ်နေသော အသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် အလုပ်လုပ်ခြင်း

မြန်မာစစ်အုပ်စုက ကျင့်သုံးသော သွေးခွဲအုပ်ချုပ်သည့် နည်းနာများက မြန်မာပြည်တလွှားတွင် တကွဲတပြားဖြစ်မှု ပိုမိုများပြားစွာ ဖြစ်ပေါ်နေရာ စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် ရှမ်း အသိုင်းအဝိုင်းများ အကြားတွင်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ယင်းနည်းနာများက တိုင်းပြည်၏ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေခဲ့သည်။ စွမ်းသည် အစိုးရနှင့် မတူညီသော အစုအဖွဲ့ များသည် လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ မပါပဲ သီးသန့်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးနေခြင်းအပေါ် အထူး စိုးရိမ်မိသည်။ ထို့ကြောင့် လူထုအသိုင်းအဝိုင်း အချင်းချင်းအကြား ချိတ်ဆက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် စွမ်းသည် မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသများရှိ လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် အလုပ်လုပ်ရန် ပိုမိုစိတ်အားထက်သန်သည်။ သို့မှသာ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်အတွင်း လူထု အသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ပေါင်းစုထားသော စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို တိုးမြှင့်တင်ပြလာစေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီး လူ့အခွင့်အရေးအတွက် လှုပ်ရှားပြီး အမှီခိုကင်း၍ လွတ်လပ်သော အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ စွမ်းသည် ငြိမ်းချမ်းမှု တည်ဆောက်ရေးတွင် သာမက ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေး၌ တမူထူးခြား၍ အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေသည်။ မိမိတို့သည် မည်သည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း၊

နိုင်ငံရေးပါတီတို့၏ လက်အောက်တွင် လုပ်ကိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့် ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားသည်။ စွမ်းအနေဖြင့် ဤဆက်ဆံရေးများနှင့် ကွန်ယက်များသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသက်တမျှ အရေးပါသည့် အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်သည်။ အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးအတွက် မတူကွဲပြားသော အသိုင်းအဝိုင်းများ၏ ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး ဖြစ်စဉ်ဖော်ဆောင်ရန် အဝန်းအဝိုင်း တရပ်ကို ဖန်တီးပေး၍ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စွမ်းသည် မတူညီသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများအကြား၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများအကြား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း အစည်းအဝေးများ၊ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်သည့် အစည်းအဝေးများ၊ မြန်မာပြည်တွင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှတဆင့် ယုံကြည်မှုရှိသည့် ကွန်ယက်နှင့် ဆက်ဆံရေးများကို တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်။

သီၶ်ႈမီၢ ပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉၶႄႈ ပၢင်ဢုမ်ၶိူင်ႈၵၢၼ် ၶွင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၼ်ႈ ၶွင်ႈၶၢဝ်းတၢင်း 2012 - 2016

ပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉ

2012 လိူၼ်ၾႅပ်ႇဝႃႇရီ - မၢတ်ႉၶျ် ဝၼ်းထိ 4
ၶၢဝ်းတၢင်းပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉ ပွၵ်ႈၵွၼ်တၢင်းသုတ်း ၶွင်ႈမိူင်းတီး ပွတ်းၵွၵ်ႉ ႁူမ်ႈပႃးၶျေႈလိၼ် ၵိမ်းလမ်လီၼ်လိၼ် မိူင်းၶၶ ႉၶႄႈ မိူင်းသူႈ မိူင်းတီးပွတ်းလၢၼ်း

2012 ၵွၵ်ႉထူဝ်ႉပိူဝ်ႉ 22 - ၶၯဝ်ႉဝီမ်ႉပိူဝ်ႉ 10
ၶၢဝ်းတၢင်းပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 2 ၶွင်ႈမိူင်းတီးပွတ်းလၢၼ်းၶႄႈ မိူင်းတီးပွတ်းႁွင်ႉ ႁူမ်ႈပႃးဝီင်းတူၼ်ႈတီး ယွင်ႁူၺ်ႈ ၵေးသီးၶႄႈ လႃႈသီဝ်ႈၶႄႈ တႃႈၵုင်ႈ

2015 မေႉ 23 - 30
ၶၢဝ်းတၢင်းပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 3 တီႈဝီင်းၶမ်းတီးၶႄႈ ႁူင်းမၢၵ်ႉလၢင်း ၶွင်ႈလိုင်ႈၶလႈၵိင်းၶႄႈ ဝီင်းလိူဝ်ႉ

2015 ၵျူၼ်ႉ 27 - ၵျူႉလႆၢႉ 3
ၶၢဝ်းတၢင်းပၢင်ၵုပ်ႉၵူဝ်းတိူင်ႉပၢင်ႉၶႄႈ သၢင်ႈၶိူင်ႈၵၢၼ် တီႈမိူင်းတီးပွတ်းႁွင်ႉ ႁူမ်ႈပႃး ဝီင်းႁၢၵ်ႇၶမး သီႉပေႇ ၶမေႇတူႈ သီၼ်ဝီ မူႉလေႈၶႄႈ ၶမေႇၶမ်း။

2016 ၵျူၼ်ႉ 12 - 18
ၶၢဝ်းတၢင်း မိူင်းတီးပွတ်းၵွၵ်ႉ - လမ်လီၼ်လိၼ်ထီး ႁူမ်ႈပႃး တႃႈၶီႈလီၵ်း တႃႈလိူဝ်ႉ မိူင်းၽျၵ်ႈ ၵိင်းတုင်ၶႄႈ မိူင်းယွင်း။

ၽွင်းယၢမ်းၶၢဝ်းတၢင်းၶၶေႃႇ သွၼ်းလီႈႁူပ်ႇထူပ်းလွမ်း ပႃႉတီႉၵၢၼ်မိူင်း လုမ်းယိပ်းႁွင်ႈၵၢင် ၵေႃလိၵ်ႈလီးၶႄႈ ၽိင်ႈၶငႈတီး လုမ်းၶေႃင်းယိင်း လုမ်းႁူၼ်းၶၯမ်ႉၶႄႈ မုၵ်ႇ လုမ်းတူင်ႉဝူင်းႁူၼ်း ၶွင်ႈပိၼ်ႇတီးလိူဝ်းၶၶေႃႇယဝ်ႉ။

၂၀၁၂ မှ ၂၀၁၆ အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ တလွှား တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်မှု အစည်းအဝေးစာရင်း

တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှု အစည်းအဝေး

၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ - မတ်လ ၄ ရက်
ပထမတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း ခရီးစဉ် - တရုတ်နယ်စပ် အနီး ရှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းရှိ မိုင်းရှူး၊

၂၀၁၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၂၂ - နိုဝင်ဘာ ၁၀
ဒုတိယအကြိမ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းခရီးစဉ် - ရှမ်းပြည် တောင်ပိုင်းရှိ တောင်ကြီး၊ ညောင်ရွှေ။ ရှမ်းပြည် မြောက်ပိုင်းရှိ လားရှိုး။ ရန်ကုန်

၂၀၁၅ မေ ၂၃- ၃၀
တတိယအကြိမ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းခရီးစဉ် - စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးရှိ ခန္တီး၊ ဟုမ္မလင်းနှင့် မန္တလေး။

၂၀၁၅ ဇွန် ၂၇- ဇူလိုင် ၃ ရက်
ကျောက်မဲ၊ သီပေါ၊ နမ္မတူ၊ သိန္နီနှင့် နမ့်ခမ်း အပါအဝင် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ခြင်း ခရီးစဉ်။

၂၀၁၆ ဇွန် ၁၂- ၁၈ ရက်
ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်နှင့်နီးသော ရှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်းသို့ ခရီးစဉ်။ တာချီလိတ်။ တာလေ၊ မိုင်းဖြတ်။ ကျိုင်းတုံနှင့် မိုင်းယန်း။

ခရီးစဉ် တစ်ခုစီတွင် စွမ်းသည် ဒေသအခြေစိုက် ရှမ်းနိုင်ငံရေးပါတီများ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရှမ်း စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အသင်းများ၊ အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူငယ် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ပၚ်ဂုမ်ခၚ်ၚ်;ဂၢၚ်

2014 ဓ့ၢ,ပဧရ့, 23 - 26
သ္ဂၚ်းလတ်းၡီတ်း ပၚ်ဂုမ်ခၚ်ၚ်;ဂၢၚ် ခၚ်ုးမိုၚ်းတီး သ္ဂၚ်တီ; ရှူပ်ႉထူပ်းတၚ်း မုဂ်ႉလုမ်းခၚ်ၚ်;ဂၢၚ် တီ;ဝီၚ်းတူခၚ်;တီ;ဧလ့; ဂေ့းသီး။

2016 သီၚ်ပ်,ထီမ်,ပိုဝ်, 30 - ကွဂ်,ထူဝ်,ပိုဝ်, 1
သ္ဂၚ်းလီ;သိုပ်,ခၢဝ်းတၢၚ်းဂူ၊,တီ; မူ,လ့ေ; မိုၚ်းတီးပွတ်းရှၚ်,ဧလ့; သူရ်,လီ, ဝီၚ်းကၢၚ်ယူ,ခၚ်ုးလီၚ်လိၚ်မိုၚ်းဧခ,။

2016 တီ,လီမ်,ပိုဝ်, 6 - 23
ၽူး;ရှၢပ်,ဂၢၚ် သ္ဂၚ်းတၚ်းမူတ်းဧလ့; လုမ်းၽူး;တိုၚ်,ပၢၚ်, ၽူး;ယုံ,ကွၚ်ဂၢၚ် ကွဂ်,တၢၚ်းဂူ၊, ဝီၚ်းတ၊;ဂုၚ်;ဧလ့; တူခၚ်;တီး တ၊,သၢၚ်;ခၚ်ၚ်;ဂၢၚ်။

2016 တီ,လီမ်,ပိုဝ်, 23 - 17
ၽူး;ရှၢပ်,ဂၢၚ် သ္ဂၚ်း သိုပ်,ခၢဝ်;တၢၚ်းတ၊,သၢၚ်;ခၚ်ၚ်;ဂၢၚ် တီ;ဝီၚ်းဂီၚ်းတုၚ်ဧလ့; ဝီၚ်းဂုၚ်ရှီၚ်။

ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်မှု အစည်းအဝေးများ

၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၃- ၂၆
ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ကွန်ယက်ချိတ်ဆက် အစည်းအဝေး နှစ်ခုကို စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ တောင်ကြီးနှင့် ကျေးသီး မြို့နယ်ရှိ ကွန်ယက် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အစည်းအဝေး။

၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၃၀- အောက်တိုဘာ ၁ ရက်။
ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းရှိ မူဆယ်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံဘက်ခြမ်း နယ်စပ်မြို့ ရွှေလီခရီးစဉ်

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၆-၂၃
အကြံပေး အဖွဲ့နှင့် ဝါရင့်သူများ အပါအဝင် စွမ်းဝန်ထမ်းများ အားလုံး၏ ရန်ကုန်နှင့် တောင်ကြီးသို့ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ခြင်း ခရီးစဉ်။

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၁၇- ၂၃ ရက်။
စွမ်း၏ ဝန်ထမ်းများ၏ ကျိုင်းတုံနှင့် ကွန်ဟိန်းတွင် ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ခြင်း ခရီးစဉ်

တီ;မီၢတွၚ်း။ ဧတ,ကဝ် ပီ 2017 ခၚ်ၚ်ႉ ပၚ်ဂုမ်ခၚ်ၚ်;ဂၢၚ် လီ;ရှူမ်;ၡီတ်းတၚ်း ခၢဝ်းတၢၚ်းလွမ်းတူရ်းဧလ့; ထတ်းသၢၚ်;ဂၢၚ် ပ၊;တွံ; ပိုၚ်ဂၢၚ်ပူဂ်းပွၚ်ခၚ်မ်ႉဂတ်ႉ ခၚ်ၚ်းယိၚ်းဧလ့; ခၚ်ၚ်းယိၚ်းယူ,လီမူခၚ်;သိုဝ်း။

မှတ်ချက်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ စ၍ ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှု အစည်းအဝေးများကို WEP နှင့် WWB အောက်တွင် M&E ခရီးစဉ်များအတွင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ၼမ်ႉတွၼ်း ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းတိူင်ႇပၢင်ႇ ၸွင်းတူင်ႇပူင်းၵူၼ်း ၵၢၼ်လီႈႁၼ်လီငၢမ်း

ပၢင်ၵုမ် ၵၢၼ်သၢင်ႈလွင်ႈယုမ်ႇယမ် တွၼ်ႈတႃႇလွင်ႈငမ်းယဵၼ် မိူဝ်ႈပီ 2012

သွၼ်းလီႈႁပ်ႉလိၵ်ႈၾိၵ်ႈမွၵ်ႇ တႃႇၶဝ်ႈႁူမ်ႈၸွင်ႈၵၢၼ် လတ်းၼႅတ်းပၢင်ၵုမ် ၵၢၼ်သၢင်ႈလွင်ႈယုမ်ႇယမ် တွၼ်ႈတႃႇ လွင်ႈငမ်းယဵၼ် တီႈဝဵင်းတႃႈၵုင်ႈ ၵၢၼ်လတ်းၼႅတ်း ၸွင်ႈၵႄႈ ဝၼ်းထိ 26 ထိုင် 28 လိူၼ်ၼူဝ်ႇဝိမ်ႇပိုဝ်ႇ ပီ 2012။ ၽူႈတၢင်တူဝ်သွၼ်း 6 ၵေႃႉ လီႈႁူႇၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပၢင်ၵုမ်သေ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပႃး ၸွင်ႈထိမ်းပွင်ၵၢၼ်လႄႈ ၽူႈတိူင်ႇပၢင်ႇသွၼ်း 2 ၵေႃႉ လီႈမွၵ်ႇလၢတ်ႈၶေႃႈၵႂၢမ်း။ ပၢင်ၵုမ်ၼၼ်ႉ မီးၽူႈၶဝ်ႈ ႁူမ်ႈ 170 ပၢႆၵေႃႉ ႁူမ်ႈပႃးတင်း ၽူႈလူင်ႉလဵၼ်ႇတီႈ ၽူႈၶဝ်ႈ ပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း 3 ၸုမ်း၊ ၸုမ်းယိပ်းၵွင်ႈၵၢင်ႇ 4 ၸုမ်းလႄႈ မုၵ်ႉၸုမ်းတူင်ႇပူင်းၵူၼ်း 11 ၸုမ်း ၸိူဝ်းတူင်ႉၶိုင်ၼဵတ်း ၵၢၼ်ယူႇ ၸွင်ႈ 42 လေႃႈဝီင်း။ ၽူႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ႁၼ်ထိုင်ၵၢၼ် ဝႃႈ ၶေႃႈလူင်းလိူဝ်း မိုဝ်းၵိုတ်းယိုဝ်း ယၢမ်းလဵဝ်ၼႆႉ တေၵမ်ႇ လၢင်ႈႁူႇထိုင်လီႈ ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းၵၢၼ်မိူင်းလႄႈ တၢင်းလုပ်ႇၶိၵ်ႉ ၶၵ်ႉ ၵၢၼ်လုပ်ႇ လီႈၵႄႈလိတ်ႈ ယၢမ်းလဵဝ်ၼႆႉ ပဵၼ်ပၼ်ႁႃ ယႂ်ႇမဝ်းၵမ် ၵၢၼ်ၶမ်ႇတိူဝ်းမႃးလိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ လွင်ႈပီႈၽေး ႁၢမ်း တီႈယူႇသဝ်း၊ ပၼ်ႁႃပီးမၢၵ်ႇမီး၊ လွင်ႈသၽႃႇဝၽိုင်းတိုၼ်း လူႉလိူဝ်၊ လွင်ႈႁိတ်းႁႃႉလႃႉ သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်း လႄႈ လွင်ႈလိၵ်ႈလီႈလႄး ၽိုင်ႈထုင်းတီႈ လူႉႁၢႆႁူႇၸိူဝ်း ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၵူႈၶၵ်ႉတွၼ်ႈ ၸွင်ႈၵၢၼ်ၵေႃႇတင်ႈငမ်းယဵၼ် ၼၼ်ႉ လူပ်ႇလီႈမီးႁူၼ်းမိူင်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပႃး ၸႂ်ယူႇယဝ်ႉ။

ပူၵ်းတင်ႈမုၵ်ႉၸုမ်းၼၢင်းယိင်း

တႄႇပီ 2012 ထိုင် 2014 ၼၼ်ႉ သွၼ်းလီႈၵွၼ်ၼမ်း တႃႇၶူတ်ႇၽွတ်ႈ ၸုမ်းၼၢင်းယိင်း 3 ၸုမ်း၊ မုၵ်ႉၸုမ်းၼၢင်းယိင်းလိုင်ႈတီး၊ မုၵ်ႉ ၸုမ်းပူၵ်းပွင်ၼၢင်းယိင်းလိုင်ႈတီး လႄႈ Senior Women of Shan State (SWSS)။ ၽွင်းၶၵ်ႉတွၼ်ႈ ၶွတ်ႇၽွတ်ႈမုၵ်ႉၸုမ်းၼၼ်ႉ ၼၢင်းယိင်း ၶဝ် လီႈႁဵၼ်းႁူႉ လွင်ႈသုၼ်ႇလီႈၶဝ်သေ ယၢမ်းလဵဝ်ၵေႃႈ လီႈၼဵတ်းၵၢၼ် တႃႇယုၵ်ႉ မၼ်းလႄႈ ၵဵတ်ႇၼႄႁႄႉၵင်ႈ သုၼ်ႇလီႈ သုၼ်ႇပဵၼ် လူၺ်ႈၵုပ်ႇလၢတ်ႈၵႄႈလိတ်ႈ လွင်ႈလိၵ်ႇၼႄဢိူင်းလီးလႄႈ ၼဵတ်းၵၢၼ် ၶႅင်ႇႁိဝ်ယူႇႁူမ်ႈႁွမ်းၵၼ် ၵတ်းၵတ်း ယဵၼ်ယဵၼ်။

ၶၢဝ်းတၢင်းပူၼ်ႉမႃး 20 ပီၼႆႉ သွၼ်းလီႈသိုပ်ႇၶဝ်ႈႁူမ်ႈ တိူင်ႉတိုၼ်ႇ ၸွင်ႈလၼ်ႉ တူင်ႇပူင်းၵူၼ်း လၼ်ႉလိုင်ႈမိူင်းလႄႈ လၼ်ႉသိုင်ႇတိူင်း ၵမ်ႇၼၼ် လၼ်ႉလုမ်ႈၽႄႉ။

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် တႃႇလွင်ႈငမ်းယဵၼ် မၼ်ႈၵိုမ်း ၶၢဝ်းယၢဝ်း လွင်ႈပူၵ်းပွင်ၼိုၼ်ႈသၢင်ႉလႄႈ လွင်ႈၼႄတ်းသၢင်ႈထုၵ်ႇမၼ်ႈပိုင်

သွၼ်း သၢၼ်ၶတ်းၽဵၼ်ၵၢၼ်တိုၵ်းယိုဝ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တေႃႇၸုမ်းလၢဝ်းၶိုဝ်းလႄႈ သူၼ်းတုမ်တူင်ႇပူင်းၵူၼ်းတီး ၸွင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် တႃႇတိုၵ်းသူၼ်း ႁႆႈမီးလွင်ႈလိၵ်ႈလီႈ ၵၢၼ်မိူင်းလႄႈ ငမ်းယဵၼ်မၼ်ႈၵိုမ်း ၶၢဝ်းယၢဝ်း။ လိူဝ်သေ ၼၼ်ႉ သွၼ်းလီႈၵုပ်ႇလၢတ်ႈ ႁူင်ႈႁူင်ႈၶၢင်ၶၢင် ၵပ်းၵႃႇ လူၺ်ႈလွင်ႈတုမ်ႉတိုဝ်ႉ ၽဵၼ်ၵၢၼ်ၽၢႆႇၶမ်ႉၸူင်း တီႈလၼ်ႉ သိုင်ႇတိူင်းလီၢလီၢတီႈ ႁူမ်ႈပႃးတင်း ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်းၶမ်ႉ ၸွင်ႈသိုင်ႇတိူင်း မႄႈၶွင် မိူဝ်ႈပီ 2006။

သူၼ်းတုမ် တွၼ်ႈတႃႇ သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပဵၼ်ၼၢင်းယိင်းလႄႈ လွင်ႈၽဵင်ႇပဵင်းယိင်းၸၢႆး

ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် တွၼ်ႈတႃႇၵဵတ်ႇၼႄႁႄႉၵင်လႄႈ ယုၵ်ႉမၼ်းသုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပဵၼ်ၵူၼ်း ၼၢင်းယိင်း ၼၼ်ႉ တေလီႈႁၼ် ၸွင်ႈၵၢၼ်တူင်ႉၶိုင် ပိုင်ၵၢၼ်မုၵ်ႉ ၸုမ်းလႄႈ ၵၢၼ်ငၢၼ် ၵၢၼ်သွၼ်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပႃးၸွင်ႈ ငဝ်ႈၵေႃ ၸုမ်းၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်း)။ လွမ်းလူၺ်ႈ သွၼ်းပိၼ် ၸုမ်းၶိုင်ႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈၶွတ်ႇၽွတ်ႈသေ ပိၼ်ၽူႈၶဝ်ႈၸုမ်းဝီႉလႄႈ ႁဝ်းၶႃႈလီႈၶတ်းၼိုင်း ၵမ်ႉၵဵမ် ပၼ်တၢင်းႁူႉလႄႈ ၼမ်ႉၵတ်ႉတၢင်းမေႃပၼ် ငဝ်ႈၵေႃ တွၼ်ႈတႃႇ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်မၢႆယူႇယဝ်ႉ။

လူထုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းအားဖြင့် ရရှိခဲ့သာ အထင်ကရ ရလာဒ်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ခြင်း ညီလာခံ

၂၀၁၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်မှ ၂၈ အထိ ရန်ကုန်တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ညီလာခံ ကျင်းပရေး အဖွဲ့တွင် စွမ်းကို ပါဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ဤ ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံကို စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် စွမ်းအဖွဲ့ဝင် (၆) ဦး ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့သည့်အပြင် စွမ်းအတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦးမှာ မိန့်ခွန်းစကားပြော ကြားသူများတွင် ပါဝင်သည်။ ညီလာခံကို ထင်ရှား သော ရှမ်းပညာရှင်များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီ သုံးခု၏ အဖွဲ့ဝင်များ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့လေးဖွဲ့နှင့် မြို့နယ် ၄၂ မြို့နယ် မှ လူမှု လူ့အဖွဲ့အစည်း (၁၁) ဖွဲ့ အပါအဝင် ကိုယ်စားလှယ် (၁၇၀) ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ တက်ရောက်သူများက လက်ရှိ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်များသည် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ ရလာဒ်များ ဖြစ်မလာသေးပဲ မူးယစ်ဆေး အလွဲသုံးခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုများ၊ စီးပွားရေးပြဿနာများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှု၊ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများနှင့် ရှမ်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပျောက်ကွယ်ခြင်းကဲ့သို့ အရေးတကြီး ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်နေသည့် ကိစ္စရပ်များ ရှိနေကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဆင့်တိုင်းတွင် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှုအတွက်လည်း လိုအပ်ချက် ရှိနေသေးသည်ကိုလည်း အလေးအနက် ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။

အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း စွမ်းသည် အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်း (၃) ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းအတွက် ပံ့ပိုးကူညီခဲ့သည်။ ၎င်းအဖွဲ့များမှာ ရှမ်းပြည်နယ် အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်း (SSWO)၊ ရှမ်းပြည်နယ် အမျိုးသမီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အဖွဲ့ (SSWDO) နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် အမျိုးသမီးကြီးများ (SWSS) တို့ ဖြစ်သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများမှ တဆင့် အမျိုးသမီးများသည် သူတို့၏ အခွင့်အရေးများကို လေ့လာခွင့် ရကြပြီး ကျား-မ အခြေခံ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စရပ်ကို ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နေကြသည့်အပြင် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးသို့ ရှေးရှု လုပ်ဆောင်နေကြသည်။

နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်အတွင်း စွမ်း သည် လူထု အသိုင်းအဝိုင်း အဆင့်၊ တစ်နိုင်ငံလုံး အဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ/နိုင်ငံတကာ အဆင့်များတွင် ဆက်လက်တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အလေ့အထများအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း။

စွမ်းသည် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ စစ်ရေး ထိုးစစ်များကို ဆန့်ကျင်လျက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ရှမ်းလူထုများကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်၍ နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲနှင့် မြန်မာပြည်တွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရန် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စွမ်းသည် သံလွင် ရေကာတာများ၏ သက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် မဲခေါင်ဒေသ ရေ ဆွေးနွေးမှု အပါအဝင် အဆင့်မြင့် ဒေသဆိုင်ရာ ဖိုရမ်များတွင် လူသိရှင်ကြား တင်ပြခဲ့သည်။

အမျိုးသမီး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ကျား-မ တန်းတူရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

အမျိုးသမီး လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးအတွက် မိမိတို့၏ စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်းကို မိမိတို့ လုပ်ငန်းစဉ် အကောင်အထည်ဖော်သော နယ်မြေများတလျှောက်နှင့် အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) မှတဆင့် မြင်တွေ့နိုင်သည်။ အဖွဲ့ချုပ်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့ ဖြစ်သကဲ့သို့ လက်ရှိ အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့အစည်း အဖြစ်ဖြင့် မိမိတို့သည် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးအတွက် အရင်းအမြစ်များ၊ အသိပညာများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် နည်းပညာများ ဝေမျှရန် သံဓိဋ္ဌာန် ရှိပြီးဖြစ်သည်။

သွၼ်းယုၵ်ႉယွင်ႈ ၵၢဝ်ႇၵုင်ႇမုၼ်ၸတႃႉ တီႈလီႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၵမ်ႉၵိမ်ႇ ၺီတ်းသၢင်ႈႁၢၼ်ငၢၼ်းပၼ် ငဝ်ႈငေႃႇလုမ်းၶေႃင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)။

သိၼ်ႈမီႈ ၵၢၼ်သွၼ်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈၺီတ်းသၢင်ႈ ၵမ်ႉထိမ် ငဝ်ႈငေႃႇလုမ်းၶေႃင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ) - WLB

- **2009 ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်** - ၺီတ်းၵွၵ်ႇဝီႇတီႇၵူဝ်ႇ လွင်ႈငဝ်ႈငေႃႇ
- **2009 တီႇလိမ်ႇပိူဝ်ႇ** - ပပ်ႉၶၢဝ်းတၢင်း 10 ပီ ငဝ်ႈငေႃႇၸလႈ ဝီႇတီႇၵူဝ်ႇ ၼိပ်ႈႁၢင်ႈမီႈတွင်း
- **2009** - ႁၢၼ်သူၼ်းတုမ် ၵမ်ႇတွတ်ႇၼိပ်းႁၢင်လွႆ ၶွႆးပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ ပီ 2010 ၶွႆးမိူင်းမၢၼ်ႈ
- **2009 ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်** - ထတ်းၺီတ်း ႁွင်ႈၸၶပိုၼ်း ငဝ်ႈငေႃႇ တီႈပွႆးၶွပ်ႈၶူပ်ႇ တိမ်ၸလႈ ပၢင်လူႉ တုမ်ၵုပ်ၵူဝ်းၶေႃင်းယိင်း
- **2009 - မၢတ်ႉၶျ 2010** - ၶၵ်ႉတွၼ်ႈ လုမ်းတြူးလုမ်ႈၽူႉ ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈလွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈၸလႈ ဝီႇတီႇၵူဝ်ႇ တၢႇတၢင်ႇၸၶ သၢၵ်ႈသေ လွင်ႈၺီတ်းၺီႉထႃႉၶိူဝ်ၶေႃင်းယိင်း
- **2009 - ၽိပ်ႇဝၢႇရီ 2013** - ၶူင်းႁၢၼ်သိုဝ်ႇ - ၺီတ်းၵွၵ်ႇ ပိုၼ်ၸၽႈ ထီႇတီႇသိင် ဝီႇတီႇၵူဝ်ႇ လိူင်းပၼ်တၢင်းႁူႉ ထႃႉၵူႇ လိူဝ်းၶၶေႉ တၢႇၵမ်ႉၵိမ်ႇ ၶွႆးႁၢၼ်သူၼ်းတုမ်
- **2012 ၵွၵ်ႇထူဝ်ႇပိူဝ်ႇ ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်** - မိတ်ႇသျိၼ်ႇ ငမ်းယိၼ်
- **2013 သိပ်ႇထိမ်ႇပိူဝ်ႇ** - ထတ်းၺီတ်းႁၢၼ်ၸၶပိုၼ်း ၼိပ်ႈႁၢင်ႈ လွင်ႈတိူင်ႉၶိူင် ငဝ်ႈငေႃႇ တီႈပၢင်လူႉတုမ်ၵုပ်ႇၵူဝ်းၶေႃင်းယိင်း မိူင်းမၢၼ်ႈ တၢႇငမ်းယိၼ်
- **2013 ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်** - ထတ်းၶျေႈလိၵ်ႈ တီႇၵီး ၶၸေႇၵွရ ၽိုၼ်လိၵ်ႈလီးၸလႈ ပီႉတိတ်းပၢင်ပွႆး
- **2013 ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်**- ၵမ်ႉထိမ်ပၼ် ၶမေႉၵတ်ႉတၢင်းမေႃ
- **2014 - 2016** - တွၼ်ႈႁၢၼ်ၶိုင်တိမ်ႈ လီးငၢၼ်းထီႇတေႃး (လိၵ်ႈႁူမ်ႈမီႈလုမ်ႈၽူႉ တၢႇၽိဝ်ႈမူၺ်ႉ လွင်ႈထိၵ်ႇၸၽၶိူဝ် ၶေႃင်းယိင်း ၵူႈလွၵ်ႈၵူႈပိူင်) ၶွင်မုၵ်ႉလုမ်းတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း တၢႇတၢင်ႇထိုင် ပၢင်ၵုမ်ငေႃႇမတီႇထီႇတေႃး ပွၵ်ႈထူၼ် 64
- **2016 တီႇလိမ်ႇပိူဝ်ႇ** - ၺီတ်းပၼ် ဝီႇတီႇၵူဝ်ႇ တၢႇပၢင်ပွႆး ၶွပ်ႈၶူပ်ႇတိမ် 17 ပီ
- **2009 ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်** - ထတ်းၶျေႈလိၵ်ႈၸလႈ တီႇၵီး ပပ်ႉလိၵ်ႈ ၽိုၼ်သိုဝ်ႇ ၵၢၼ်ငဝ်ႈငေႃႇၺီတ်းၵွၵ်ႇ ၵမ်ႈပႃးၶမေ
- **1999 ထိုင်ယၢမ်းလိဝ်** - သွၼ်းလီႈသိုပ်ႇ ၶတ်းၼိူင်းမႃး တၢႇႁၢၼ်သူၼ်း တုမ်လွင်ႈထီႇတေႃး

စွမ်းသည် အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) ၏ အလုပ်များတွင် သိသာထင်ရှားစွာ ဆက်လက်ပါဝင် ပေးဆပ်ရခြင်းအတွက် အထူးဂုဏ်ယူမိပါသည်။

အမျိုးသမီးများအဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) တွင် စွမ်း၏ ပါဝင် လုပ်ဆောင်မှုများ (၂၀၀၉ မှ ယခုထိ)

- ၂၀၀၉ မှ ယခုထိ။ WLB မှတ်တမ်းတင် ရုပ်ရှင်များ။
- ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာ။ WLB ၏ ၁၀ နှစ်မြောက် နှစ်ပတ်လည် စာစောင်နှင့် ဗီဒီယို ဆလိုက်ရှိုး
- ၂၀၀၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကို မဲမထည့်ရေး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု။
- ၂၀၀၉ - ယခု ထိ။ WLB ၏ နှစ်ပတ်လည်များနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် WLB ၏ ပြခန်းများ
- ၂၀၀၉ -၂၀၁၀ မတ်လ။ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် နိုင်ငံတကာ တရားခုံရုံး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဗီဒီယို ထွက်ဆိုချက်များ။
- ၂၀၀၉ - ၂၀၁၃ ဖေဖော်ဝါရီ။ WLB ၏ မီဒီယာ စီမံကိန်း၊ ရုပ်သ မီဒီယာ စည်းရုံးလှုပ်ရှားမှုနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရုပ်သံ ဇာတ်လမ်းများနှင့် သတင်းဖော်ပြရေး ဗီဒီယို။
- ၂၀၁၂ အောက်တိုဘာမှ ယခုထိ။ WLB ငြိမ်းချမ်းရေး မစ်ရှင်
- ၂၀၁၃ စက်တင်ဘာ။ မြန်မာ အမျိုးသမီး ငြိမ်းချမ်းရေး ဖိုရမ်တွင် WLB ပြခန်း။
- ၂၀၁၃ - ယခုထိ။ အခမ်းအနား၊ ဖိုရမ်စသည့် ဖြစ်ရပ် ခေါင်းစည်းများ အပြင်အဆင်နှင့် ဒေါက်တိုင်များ။
- ၂၀၁၃ - ယခုထိ။ နည်းပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီပေးခြင်း။
- ၂၀၁၄- ၂၀၁၆။ စီဒေါ ကော်မတီ၏ ၆၄ ကြိမ်မြောက် စည်းဝေးပွဲအတွက် CEDAW စင်ပြိုင် အစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းစဉ်
- ၂၀၁၆ ဒီဇင်ဘာ။ WLB ၏ ၁၇ နှစ်မြောက် ဗီဒီယို
- ၂၀၀၉ မှ ယခု ထိ။ WLB စာစောင်အများစု၏ အပြင်အဆင်နှင့် ဒီဇိုင်း။
- ၁၉၉၉ မှ ယခုထိ။ စီဒေါ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စွမ်း၏ တစိုက်မတ်မတ် အားထုတ် လုပ်ဆောင်ခြင်း

ၶဵင်ႈၵၢၼ်လႄႈ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ဢွမ်းဢုမ်းၼၢင်းယိင်း တၢင်ႇမူႇတၢင်ႇဢုမ်း ၼႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ

လွင်ႈလီႈႁူမ်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်းလွမ်း **WLB** ၼႆႉ ပၼ်တူဝ်ထုပ်း ႁူမ်ႈလူၺ်ႈမူႇပိူင်ၼၢင်းယိင်းလႄႈ ပီးဝူၼ်ႉပီးၺၼ် ၵၼ်မီးၵႃးၼၼ် တႄႉတႄႉ။ သွၼ်း လီႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၵပ်းၵႃႇၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်လႄႈ လွင်ႈတူင်ႉၼိုင်တိူၵ်းသူၼ်း တႃႇပူၵ်းပွင်ၼမ်ႉၵတ်ႉၼၢင်းယိင်း လွမ်းလုမ်းၶဵင်ႈၵၢၼ်ၼၢင်းယိင်း မူၼ်ၼင်ႇ လုမ်းတူင်ႇၼိုင်လွင်ႈလီႇတေႃး မိူင်းမၢၼ်ႈ (ၼီႁွ) ၶဵင်ႈၵၢၼ်တႃႇလွင်ႈၽဵင်ႇပိင်းယိင်း – လီး (ၸၵျေႃ) လႄႈ ၶဵင်ႈၵၢၼ်မုၵ်ႉလုမ်းၼၢင်းယိင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ (တသၵျ) ၺင်းၵူၺ်း ၵမ်းသိုဝ်ႈဢမ်ႇၼၼ် လူၺ်ႈ တႃႉ။

ၽွင်းမိူဝ်ႈသွၼ်း ၵပ်းသၢၼ်တင်းၶဵင်ႈၵၢၼ် ၺင်းၵူၺ်း ၵမ်းသိုဝ်ႈၼၼ်ႉ ၺဝ်းၶႃႈ ၵေႈပဵၼ်ၽူႈၶဝ်ႈလုမ်း တႃႉ သေ မီးပိူင်ၶဵင်ႈၵၢၼ် ၵၼ်ႁူမ်ႈၵၼ် ၼင်ႇႁိူဝ်တေ ယုၵ်ႉမုၼ်းၽေၼၢင်းယိင်း ႁူမ်းပႃးတင်း တႃႇႁႂ်ႈၼၢင်းယိင်း ၶဝ်ႈထိုင်လီႈ တီႈတွၼ်ႈဢွၼ်ႁူဝ်လႄႈသင် တႃႇတုၵ်း ယွၼ်း ႁႂ်မီးလွင်ႈလဵၵ်ႈလီႈ ပၵ်ႈပိူင်မီႈမီး ၵၼ်တေႃၸၢဝ်ႉ ၵိုင်ႈပၼ် သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပၼ်ၼၢင်းယိင်းလႄႈသင် သုၼ်ႇလီႈတဵတ်းတတ်း ၼိူဝ်တူဝ်ၶဵင်း လဝ်ႈၵဝ်ႇလႄႈ သင် တႃႇၵေႃႇတင်ႈ ၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင် လိူဝ်းၼၼ်ႉယူႇ။

ၺဝ်းၶႃႈႁူမ်ႈႁဵတ်းသၢင်ႈလွမ်း ၶဵင်ႈၵၢၼ်လႄႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပႃး ၶွင်ႈၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင် တႃႇသုၼ်ႇလီႈၼၢင်းယိင်း လိူဝ်းၼၼ်ႉ လူၺ်ႈၵၢၼ်ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပီႈတၢင်းၸၵေႃင်လွႆ ပၢင်တၢၼ်ႈသီႈ ပၢင်သွၼ်လႄႈ ပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉ လိူဝ်းၼၼ်ႉယူႇ။

သဵၼ်ႈတၢင်း ၵေႃႇတင်ႈလွင်ႈတူင်ႉၼိုင်ၼၢင်းယိင်း ႁူမ်ႈတင်းၶဵင်ႈၵၢၼ် ဢုမ်းၼၢင်းယိင်း ၼႂ်းမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၼ်ႈ

- **2012 ဢွၵ်ႇတူဝ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်လူႉတုမ်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ၼၢင်းယိင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ ပွၵ်ႈဢွၼ်တၢင်းသုတ်း
- **2013 သဵပ်ႇထဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်လူႉတုမ်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ၼၢင်းယိင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ တႃႇငမ်းယဵၼ် ပွၵ်ႈဢွၼ်တၢင်းသုတ်း
- **2014 ၼူဝ်ႇဝဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်ဢုပ်ႇလၢတ်ႈ ၼၢင်းယိင်းလၼ်ႉလိုင်ႈမိူင်း
- **2014 ဢေႃးၵသ်ႉ** – ပၢင်ၵုမ်လူင် တႃႈႁႂ်ႈယိင်းလိူဝ်း မီးလွင်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈလႄႈ သုၼ်ႇလီႈၼၢင်းယိင်း ၼႂ်းၶၵ်ႉ တွၼ်ႈငမ်းယဵၼ် မိူင်းမၢၼ်ႈ
- **2014 သဵပ်ႇထဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်လူႉတုမ်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ၼၢင်းယိင်း မိူင်းမၢၼ်ႈ တႃႇငမ်းယဵၼ် ပွၵ်ႈထူၼ်ႈသွင်
- **2014 ဢွၵ်ႇထူဝ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်လူႉတုမ်ၼၢင်းယိင်း မိူင်းမၢၼ်ႈပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 3 တီႈဝဵင်းပတဵင်ႇ, တိူင်းၵေႇယႃႇ ဝတီႇ
- **2014 ၼူဝ်ႇဝဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – 2016 ၼူဝ်ႇဝဵမ်ႇပိူဝ်ႇ – တွၼ်ႈၵၢၼ်ၼိုင်တဵမ်ႈ လီးငၢၼ်း လီႇတေႃး (လိၵ်ႈႁူမ်ႈမီလုမ်ႈၽူႈ တႃႇၽဵဝ်ႈမူၺ်ႉ လွင်ႈလဵၵ်ႇလႄႈၽေၸိူဝ်ၼၢင်းယိင်း ၵူႈလွၵ်း ၵူႈပိူင်) ၶွင်မုၵ်ႉလုမ်းတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း တႃႇတၢင်ႇထိုင် ပၢင်ၵုမ်ၵေႃႇမတီႇ လီႇတေႃး ပွၵ်ႈထူၼ် 64
- **2016 တီႇသဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်ႁူပ်ႉထုပ်းလဵၵ်ႈလီႈၼၢင်းယိင်းလႄႈ ပၢင်ပွႆး 17 ပီတဵမ် ငဝ်ႈၵေႃၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)
- **2017 သဵပ်ႇထဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်လူႉတုမ်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ၼၢင်းယိင်း တႃႇငမ်းယဵၼ် တီႈဝဵင်းၽၵေႃၼ်ႇ, လိုင်ႈယၢင်း
- **2017 တီႇသဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်ႁူပ်ႉထုပ်းလဵၵ်ႈလီႈၼၢင်းယိင်းလႄႈ ပၢင်ပွႆး 18 ပီတဵမ် ငဝ်ႈၵေႃၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)
- **2018 သဵပ်ႇထဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်လူႉတုမ်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ၼၢင်းယိင်း တႃႇငမ်းယဵၼ် တီႈဝဵင်းတႃႈၵုင်ႈ
- **2018 တီႇသဵမ်ႇပိူဝ်ႇ** – ပၢင်ႁူပ်ႉထုပ်းလဵၵ်ႈလီႈၼၢင်းယိင်းလႄႈ ပၢင်ပွႆး 19 ပီတဵမ် ငဝ်ႈၵေႃၼၢင်းယိင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)

မြန်မာပြည်ရှိ အခြားသော အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်မှု နှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

WLB မှတဆင့် အလုပ်လုပ်ခြင်းသည် အမျိုးသမီးရေး ဆိုင်ရာ ခံယူချက်များနှင့် သဘောတရားများတွင် အခြေခံသည့် ကျေနပ်အားရဘွယ်ကောင်းသော အတွေ့ အကြုံတစ်ခု ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ စွမ်းသည် အမျိုးသမီး စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းနှင့် ကမ်ပိန်းလှုပ်ရှားမှုများအတွက် စီဒေါ် လှုပ်ရှားမှု (မြန်မာ) ကျား-မရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး ကွန်ရက်နှင့် အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများ ကွန်ရက် (မြန်မာ) အပါအဝင် မြန်မာ ပြည်ရှိ အခြားသော အမျိုးသမီး ကွန်ယက်များနှင့် မိမိ တဖွဲ့ချင်း အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ WLB မှတဆင့် လည်းကောင်း ပါဝင်လှုပ်ရှားသည်။

စွမ်း အနေဖြင့် မိမိတဖွဲ့ချင်းအားဖြင့် ကွန်ယက် ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နေချိန်မှာပင် မိမိတို့သည် WLB ၏ အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ခေါင်းဆောင်မှုနေရာတွင် အမျိုးသမီးများ လက်လှမ်းမီရေး၊ အမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်များအပေါ် ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အပေါ် ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေးအတွက် တောင်းဆိုမှုနှင့် လှုပ်ရှားမှု တည်ဆောက်ခြင်းတို့အပါအဝင် အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တူညီသော ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်မှုများ ရှိကြသည်။

မိမိတို့သည် မိမိတို့၏ ကွန်ယက်များ၊ အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လက်တွဲကာ ချီတက်လမ်းလျှောက်ခြင်း၊ စုရုံးခြင်း၊ ဟောပြောဆွေးနွေးခြင်း၊ သင်တန်းများနှင့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများမှတဆင့် သွေးစည်း ညီညွတ်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကို လုပ်ဆောင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြား အမျိုးသမီး ကွန်ယက်များ နှင့် လှုပ်ရှားမှု တည်ဆောက်ရေးအတွက် စင်မြင့်

၂၀၁၂ အောက်တိုဘာ
ပထမအကြိမ် မြန်မာ အမျိုးသမီးများ ဖိုရမ်

၂၀၁၃ ခု စက်တင်ဘာ
ပထမအကြိမ် အမျိုးသမီး ငြိမ်းချမ်းရေး ဖိုရမ်

၂၀၁၃ နိုဝင်ဘာ
နိုင်ငံအဆင့် အမျိုးသမီးများ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှု ဖိုရမ်

၂၀၁၄ မတ်လ
အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများ ကွန်ယက်နှင့် ပူးတွဲ မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေး အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ

၂၀၁၄ ဩဂုတ်
မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်များ ပါဝင်ရေးနှင့် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ညီလာခံ

၂၀၁၄ စက်တင်ဘာ။
ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသမီး ငြိမ်းချမ်းရေး ဖိုရမ်

၂၀၁၄ အောက်တိုဘာ
ဧရာဝတီတိုင်း ပုသိမ်တွင် တတိယအကြိမ် မြန်မာ အမျိုးသမီး ဖိုရမ်

၂၀၁၄ နိုဝင်ဘာ- ၂၀၁၆ နိုဝင်ဘာ
၆၄ ကြိမ်မြောက် စီဒေါကော်မတီ စည်းဝေးပွဲအတွက် စီဒေါစင်ပြိုင် အစီရင်ခံခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်

၂၀၁၆ ဒီဇင်ဘာ
အမျိုးသမီးများ နီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့် WLB ၁၇ နှစ်ပြည့် အခမ်းအနား

၂၀၁၇ စက်တင်ဘာ
ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အမျိုးသမီး ဖိုရမ်၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်

၂၀၁၇ ဒီဇင်ဘာ
အမျိုးသမီးများ နီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့် WLB ၁၈ နှစ်ပြည့် အခမ်းအနား။

၂၀၁၈ စက်တင်ဘာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အမျိုးသမီး ဖိုရမ်၊ ရန်ကုန်

၂၀၁၈ ဒီဇင်ဘာ
WLB ၁၉ နှစ်ပြည့် အခမ်းအနား။

ၶႅင်ႈၵၢၼ်ငၢႆး ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်
ၸၼ်ႉသိုင်ႈတိူင်းငၢႆး လုမ်ႈၾႃႉ

လိူဝ်သေ ၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင် ၶွင်ႈတူင်ႈဝူင်းၵူၼ်းၸေႈ ၸၼ်ႉလိုင်ႈမိူင်းၶၼ်ႉ သွၼ်းလီႈယုၵ်ႉမုၼ်း လွင်ႈငဝ်းလီးသုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပီၼ်ႇၵူၼ်း ၵၼ်ၶေႃးယိင်းတီး လီႈထုပ်ႈၶျုးလိူဝ်းၶၼ်ႉ တီႈၸၼ်ႉသိုင်ႈတိူင်းၸေႈ လုမ်ႈၾႃႉယူႇတႃႇသေႇ။ တွၼ်ႇႁႂ်တ်းၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်လီႈၶၼ်ႉၵေႈ သွၼ်း လီႈႁုပ်ႉတၢင်းလွီထိမ်မုၵ်ႉလုမ်း ၸၼ်ႉသိုင်ႈတိူင်းၸေႈ လုမ်ႈၾႃႉတင်းၶမ်ႉမႄးယူႇယဝ်ႉ။ လိူဝ်းၶၼ်ႉ ႁႂ်တ်းၸႂ်ႈသွၼ်း လၢင်ႈႁႂ်တ်းသၢင်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်း တွၼ်ႈတႃႇၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်လွင်ႈ ယိင်းလီး လူၺ်ႈၵၢၼ်ႁူမ်ႈမိူဝ်းႁႂ်တ်းသၢင်ႈလွမ်းတင်းၶမ်ႉ။ ၶွင်ႈၶၢဝ်းတၢင်း 2009 ထိုင် 2018 ၶၼ်ႉ သွၼ်းလီႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပၢင်ၵုပ်ႈၵူဝ်းၾိုၼ်မူၼ်း လီၢလီၢတီး ၵပ်းၵိၢႈလူၺ်ႈ လွင်ႈလွႆၵျႈမ ၶေႃးယိင်း သုၼ်ႇလီႈသုၼ်ႇပီၼ်ယိင်းလီး လွင်ႈၵျႉၶိၵူၼ်း လွင်ႈၾိင်ႈၾႃႉယႃႈသီႈလိၵ်ႈလီး လွင်ႈႁႂ်တ်းၶိၢႉလျႉတၢင်းၵျႈမ လွင်ႈၶဝ်ႈထိုင်မီၢမီး သုၼ်ႇလီႈတီးလိၼ် လွင်ႈႁိူင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း ၵိၵ်ႈပႃး ပိူင်ၵၢၼ်ပၢင်သွၼ်သုၼ်ႇလီႈ သုၼ်ႇပီၼ်ၵူၼ်းလုမ်ႈၾႃႉ ပူၵ်းပွင်ၶမ်ႉၵတ်ႉၸေႈ လွင်ႈၵွၼ်ႁူဝ်လူၺ်ႈ မူႈပိူင်ၶေႃးယိင်းလိူဝ်းၶၼ်ႉ။ ႁဝ်းၶျႈ ယိၼ်းလူမ်းၶွပ်ႈလွႆထိုင် မုၵ်ႉလုမ်း ၶႅင်ႈၵၢၼ် လိူဝ်းၵမ်ႉထိမ်ပၼ် ၶေႃႈႁူဝ် သွၼ်းတေလၢင်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၶွင်ႈၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်လိူဝ်းၶီႉ။ ပိူင်လူင်မၼ်း ယိၼ်းလူမ်ထိုင် လုမ်း APWLD, ARROW, AWID, CREA, IWRAW-AP ၶႅင်ႈၵၢၼ်ႁိူင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း ၸၼ်ႉသိုင်ႈတိူင်းၸေႈ ၶႅင်ႈၵၢၼ်ပၢင်လူႉတုမ်ၵုပ်ႈၵူဝ်း ၵူၼ်းလၢဝ်းၵျႈလီႈယၼ်ႇ (APF)။

ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်များတွင်
ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

လူထုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နိုင်ငံအဆင့်များ၌ လှုပ်ရှားမှုများအပြင် စွမ်းသည် ရှမ်းအမျိုးသမီးများ၏ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေများကို ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်များသို့ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းအများအပြား၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် အများသိရှိအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့အား ကျား-မရေးရာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု၏ ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် လုပ်ဆောင်နိုင်စေခဲ့ပြီး စုပေါင်း၍ အားလုံးပါဝင်သော ပုံစံဖြင့် ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာ တောင်းဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၉ နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း စွမ်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ လိင်စိတ်စွမ်းရည်၊ ကျား-မ ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ၊ လူကုန်ကူးမှု၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု၊ ဥပဒေ လက်လှမ်းမီမှု၊ မြေယာ အခွင့်အရေး စသည်များနှင့်ပတ်သက်၍ စားပွဲဝိုင်း ဆွေးနွေးပွဲ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပါဝင်တင်ပြရသကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာသင်တန်းအစီအစဉ်များ၊ အရည်အသွေး မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးရေး ခေါင်းဆောင်မှုများနှင့်ပတ်သက်သော သင်တန်းအစီအစဉ်များ တက်ရောက်ရန် အခွင့်အလမ်းများရရှိခဲ့သည်။ စွမ်းကို ထိုစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခွင့်ရအောင် ပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြသော ကွန်ယက်အများအပြားကို လေးလေးနက်နက် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် APWLD, ARROW, AWID, CREA, IWRAW-AP၊ ဒေသဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းသူများ ကွန်ယက်များ၊ အာဆီယံလူထု ဖိုရမ်ကွန်ယက်များအား အထူးကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဂၢခ်သၢင်ႏခၚ်ႏဂၢခ်ဥလး ဂၢခ်သူခ်းတုမ်

2009

လိုခ်ဖ္ဒ်ပ်,ဝ့,ရီ,	လိုခ်ကေ,ပဧရ,	လိုခ်မေ,	လိုခ်ကေႏဂတ်.သ်	လိုခ်သ်ီပ်,ထ်ီမ်,ပိုဝ်,	လိုခ်ခဇူဝ်,ဝ်ီမ်,ပိုဝ်,
ဂုင်းထ်ီပ်ႏ၊ မိူင်းထိး။ ပၢင်တိုင်,ပၢင်, ကုပ်,ကူဝ်း သုခ်,လီႏ သုခ်,ပ်ီခ် ခဓေင်းယိင်း ထခ်. သိုင်,တိူင်း ပွဂ်ႏကွခ် တၢင်းသုတ်း ခွင်လုမ်း သုခ်,လီႏ သုခ်,ပ်ီခ် ဂူခ်း *ASEAN*	ဂုင်းထ်ီပ်ႏ၊ မိူင်းထိး။ ပၢင်တိုင်,ပၢင်, ကုပ်,ကူဝ်းခဓေင်းယိင်း ဂ်ီဝ်,လူရ်ႏ ခဂ်. တွခ်ႏဂၢခ်ငၢခ်း သုခ်,လီႏ သုခ်,ပ်ီခ် ဂူခ်ႏ ထခ်.သိုင်,တိူင်း	ဂူ့,လ့, လမ်,ပိုဝ်,၊ မလေးသျူး။ ပၢင်ကုပ်, ကူဝ်းဖိုခ်မူခ်း တ့,လွ်.တိုဝ်းပိုင် *CEDAW* ဂ်ီတ်,ဧခဧရ. ဂင်ႏ သုခ်,လီႏခဓေင်း ယိင်း ဂ်ိင်းဂၢခ်ယၢခ် မိူင်းဧလႏ ခဓေင်းယိင်း လိုဝ်း လီႏထုဂ်,ဂ့.ခ်ီ၊ ခွ်ႏလ်ီင်,ထၢခ်း ဝခ်းကွဂ်, ဏ့,သျူ.	ဂူ့,လ့,လမ်,ပိုဝ်,၊ မလေးသျူး။ မူခ်.ဧမး ခေ့ႏဂူခ်.ဧလႏ ခမ်. ဂတ်.	ဂုင်းထ်ီပ်ႏ၊ မိူင်းထိး။ ပၢင်ရူပ်.ထုပ်း ထၢဝ်းဏ့,လီယခ်, *ASEAN (APF)*	ဂုင်းထ်ီပ်ႏ၊ မိူင်းထိး။ ဂၢခ်သၢင်ႏ ငမ်းယ်ီခ် ခွ်ႏသိုင်,တိူင်း တွခ်ႏတ့, ဂၢခ်ပူဂ်ႏပွင် ခ်ၢဝ်းယၢဝ်း

2010

လိုခ်ဂ်ျခ်,ခဓိဝ်,ရီ,	လိုခ်ဂျခ်,	လိုခ်ဂျူ,လီ,	လိုခ်သ်ီပ်,ထ်ီမ်,ပိုဝ်,	လိုခ်ကွဂ်,ထုဝ်,ပိုဝ်,	လိုခ်ခဇူဝ်,ဝ်ီမ်,ပိုဝ်,
တီ,လီ,၊ တီ,မေးလ်ီသ်.။ ပၢင်ဂုမ်လူင် လုဂ်ႏဂ်ီတ်ႏဖွမ်.ရှုမ်ႏ	ခခေ,တ့,။ ပၢင်သွခ်သုခ်,လီႏ သုခ်,ပ်ီခ်ဂူခ်း လုမ်းဖျ့.ပွဂ်ႏထူခ်ႏ 31	မလေးသျူး။ ပၢင်ဂုမ် လွင်ႏကုပ်,ကူဝ်းထခ်. သိုင်,တိူင်း ဂ်ီဝ်,လူရ်ႏ လွင်ႏဂ့,မဧလႏ လွင်ႏယိင်းထိး၊ လွင်ႏသုခ်,လီႏ သုခ်,ပ်ီခ်ဂူခ်း၊ ပ်ီးယူ,လီဧလႏ သုခ်,လီႏ လွင်ႏသိုပ်, လိုဝ်.သီၜခေ်း ခွင်ဂူခ်းခဇုမ်, ဂုင်းထ်ီပ်ႏ၊ မိူင်းထိး။ ပၢင်ဂုမ်လူင် ဂ်ီဝ်,လူရ်ႏလွင်ႏဂ့. ခ်ီဂူခ်း	ရှခဓွိး၊ ဝီ,ယ်ီတ်,ခမ်,။ ခေ့ႏခတ်.သ် (ပၢင်ဂုမ်) ခဓေင်းယိင်း ခွ်ႏလ်ီင်, ထၢခ်းဝခ်းကွဂ်, ဏ့,သျူ. ဂူ့,လ့, လမ်,ပိုဝ်,၊ မလေးသျူး။ ပၢင်ဂုမ် တိူင်,ပၢင်, တွခ်ႏတ့, ပၢင်ရူပ်.ထုပ်းထၢဝ်း *ASEAN (APF)* ဂူ့,လ့, လမ်,ပိုဝ်,၊ မလေးသျူး။ ပၢင်ဂုမ်တိူင်,ပၢင်, ထခ်. သိုင်,တိူင်း လွင်ႏ *ASEAN* ဧလႏ သုခ်,လီႏ သုခ်,ပ်ီခ် ဂူခ်း ပွဂ်ႏထူခ်ႏ 3	ပၢင်ဂုမ် ယုဂ်.မုခ်း ခဓေင်းယိင်းခ်ီ.တီးယူ, ခွ်း *ASEAN*	ပၢင်ဂုမ်လူင် ခၚ်ႏဂၢခ် ခဓေင်းယိင်း ထၢဝ်းခိုဝ်း ဂိုဂ်ႏမိူင်း ခွ်ႏဏ့,သျူ. ပွဂ်ႏထူခ်ႏ 3 ဧလႏ ပၢင်ကုပ်,ကူဝ်း ထခ်. ဂမ်,ဖေ့, ဂ်ီဝ်,လူရ်ႏလွင်ႏ ယ့,သီ,လ်ီဂ်ႏလီႏ၊ လွင်ႏယိင်းထိးဧလႏ သုခ်,လီႏတီးလိခ်

2011

လိုခ်ဖ္ဒ်ပ်,ဝ့,ရီ,	လိုခ်မေ,	လိုခ်ကေႏဂတ်.သ်	လိုခ်သ်ီပ်,ထ်ီမ်,ပိုဝ်,	လိုခ်ခဇူဝ်,ဝ်ီမ်,ပိုဝ်,	လိုခ်တီ,လ်ီမ်,ပိုဝ်,
ဧဖေးရိတ်.သ်၊ ပချူ,ဧသလ်ဧလႏ ကေ့,သလူဝ်,။ ပၢင်ဂုမ်လူင် လုဂ်ႏဂ်ီခ်း လွင်ႏငမ်ႏယ်ီခ် ဧလႏ ပၢင်ပွိႏလုဂ်ႏဂ်ီခ်း လုမ်ႏဖျ့.	မွခ်းတီ,ဧဖးလူဝ်,၊ ခပ်ီဂ်.။ ပၢင်ဂုမ်လူင် ခဓေင်းယိင်း ခိုင်သၢင်ႏ တ့,လွင် ႏရှုမ်,လူမ်ႏမွ်, – ဂိုတ်းယိုတ်း လွင်ႏဂ်ီတ်းရှိ.ထ့.	မိူင်းထိး။ ပၢင်ဖိုဂ်း ဖွခ်. ဂ်ီဝ်,လူရ်ႏ ဖူးဂ်ီတ်းဂၢခ်မိူင်း– ခဓေင်းယိင်း မိူဝ်းခေ့	မိူင်ႏထိး။ ပၢင်ဖိုဂ်ႏဖွခ်. လွင်ႏခဓေင်းယိင်း ခဝ်ႏထိုင်လွင်ႏ တြုးမၢခ်,မ်ီခ်ႏ	ပ့,လီ,၊ ဏိခ်,တူဝ်, ခဓီးသျူး။ ခေ့ႏခတ်.သ် ခဓေင်းယိင်း ခွ်ႏလ်ီင်, ထၢခ်း ဝခ်းကွဂ်, ဏ့,သျူ. လွင်ႏပၢင်ဂုမ် ဏ့,လီ,ယခ်, ရှုဝ်ပီ	ဂ်ီင်ႏမွ်,၊ မိူင်ႏထိး။ ပၢင်ရူပ်.ထုပ်း မူ,ပိုင်ခဓေင်းယိင်း ထခ်. ဏ့,သျူ. ပိလိဖိဂ်.

2012

လိူၼ်ဢေႇပရႄႇ	လိူၼ်မေႇ	လိူၼ်ဢွၵ်ႇထူဝ်ႇပိူဝ်ႇ	လိူၼ်ၼူဝ်ႇထႅမ်ႇပိူဝ်ႇ
ဢိတ်ႉသတၼ်ႇပူႇ၊ တူႇရၵီႇ။ ပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်း တႃႇၵၢၼ်ပူၵ်းပွင် ၼၢင်းယိင်းလုမ်ႈၾႃႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 12	ၵုင်ႈထဵပ်ႈ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်ၽိုၵ်းၽွၼ်ႉ ၶေႃႈၶတ်ႉသ် ၼၢင်းယိင်း ပူင်းပွင်ၼမ်ႉၵတ်ႉ ပၢင်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ယိူင်းမၢႆၵၢၼ်ပူၵ်းပွင် ႁဵင်ပီ ၶွင်လိူင်ႈ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ် လုမ်ႈၾႃႉလႄႈ လွမ်းတူၺ်း ပီႈမၢၵ်ႈမီး မိူင်းမၢၼ်ႈ ၵဵင်းမႂ်ႇ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်တိူင်ႇပၢင်ႇ လႅင်ႇလၢၼ်း ဝၼ်းဢွၵ်ႇ ဢႃႇသျႃႉ လွင်ႈၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်၊ ၵၢၼ်ၶဝ်ႈထိုင် [illegible]မၢၼ်ႇမႅၼ်ႈလႄႈ သုၼ်ႇလီႈ သုၼ်ႇပႅၼ် ၼၢင်းယိင်း လၢဝ်းသိူဝ်းၵိူၵ်းမိူင်း။ ထိတ်ႇၼီႇလႄႈ ၶၼ်ႇပရႃႇ၊ ဢေႃးသ်ထရေးလီးယႃး။ ပၢင်ဢုပ်ႇဢူဝ်း လွင်ႈလိူၵ်ႈ ၸႆႈ ပိူင်ပီးပိၺ်ႇရႃႇ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၼ်ႈလႄႈ ၼၢဝ်းတၢင်းၵၢၼ် သုၼ်းတုမ်	ၽၼူမ်းပဵၼ်း၊ ၵမ်ႇပေႃးတီးယႃး။ ပၢင်ထွမ်ႇယိၼ်း ၼၢင်းယိင်း သိူင်ႇတိူင်း ဢႃႇသျႃႉ ပလိၾိၵ်ႉ လွင်ႈႁဵတ်ႈႁၢႆႉလၢႆႉ ဢိင်ၼိူဝ်ပိူင် ပဵၼ်ယိင်းၸၢႆး	ပေႃႇသ်တၼ်ႇ၊ မိူင်းဢမေႇရိၵ။ ပၢင်ဢုပ်ႇပူဝ်း ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈလွင်ႈ လႅင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းဢွၵ်ႇ ဢႃႇသျႃႉ

2013

လိူၼ်ၾႅပ်ႇဝႃႇရီႇ	လိူၼ်တီႇသႅမ်ႇပိူဝ်ႇ
ၵဵင်းမႂ်ႇ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်တိူင်ႇပၢင်ႇ လၼ်ႉလိူင်ႈမိူင်း တွၼ်ႈတႃႇ ၶေႃႈၶတ်ႉသ် ၼၢင်းယိင်းမိူင်း ဢႃႇသီႇယၼ်ႇ၊ သိူင်ႇတိူင်း လႅင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းဢွၵ်ႇ ဢႃႇသျႃႉ လႄႈ ပၢင်သွၼ် ငဝ်ႈၶၢမ်ႇပိၼ်ႇ ၵိဝ်ႇလူၺ်ႈလွင်ႈ ဢႃႇသီႇယၼ်ႇ။	ပႃႇလီႇ၊ ဢိၼ်ႇတူဝ်ႇၼီးသျႃး။ ပၢင်ဢုပ်ႇဢူဝ်း ၽိူၼ်မူၼ်း ဢႃႇသျႃႉ ပိလိၾိၵ်ႉ - တွၼ်ႈတႃႇၽႅဝ်ႈမူၺ်ႉ လွင်ႈႁဵတ်ႈႁၢႆႉလၢႆႉ ၼိူဝ်ၼၢင်းယိင်း ၼွႆးလၼ်ႉ သိူင်ႇတိူင်းလႄႈ လုမ်ႈၾႃႉ ဢိၵ်ႇပႃး ပၢင်တိူင်ႇပၢင်ႇ ႁူဝ်ပီ ၶေႃႈၶတ်ႉသ် ၼၢင်းယိင်း

2014

လိူၼ်မၢတ်ႉၶျ်	လိူၼ်မေႇ	လိူၼ်ၵျုၼ်ႇ	လိူၼ်ၵျူႇလၢႆႇ
တႃႈၵုင်ႈ၊ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၼ်ႈ။ ပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်းလၢဝ်း ဢႃႇသီႇယၼ်ႇ (APF)	ၵဵင်းမႂ်ႇ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်း မူႇပိူင်ၼၢင်းယိင်း လၼ်ႉဢႃႇသျႃႉ ပိလိၾိၵ်ႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 2	လၼ်ႇတၼ်ႇ၊ ယူႉၶေႇ။ ပၢင်ၵုမ်ႁူဝ်တီး လၼ်ႉၵမ်ႇၽႄ တႃႇၵိုတ်းယိုတ်း လွင်ႈႁဵတ်ႈႁၢႆႉလၢႆႉ တၢင်းၵႃႇမ ၵပ်းၵီႇလူၺ်ႈ ပတိၶၢတ်း ဢမ်ႇထုၵ်ႇမေႇ ပေႃးၵွမ်းၵၢၼ်	ၵျူးၵႃႇတႃႇ၊ ဢိၼ်ႇတူဝ်ႇၼီးသျႃး။ ပၢင်ၵုမ်မုၵ်ႉလုမ်း တူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း ၼွႆးသိူင်ႇတိူင်း ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 3 တွၼ်ႈတႃႇ ပၢင်ၵုမ် ႁူဝ်ပီ ၽွင်းမိူင်းလူင် ဢႃႇသီႇယၼ်ႇ။
လိူၼ်သႅပ်ႇထႅမ်ႇပိူဝ်ႇ	**လိူၼ်ဢွၵ်ႇထူဝ်ႇပိူဝ်ႇ**	**လိူၼ်ၼူဝ်ႇဝႅမ်ႇပိူဝ်ႇ**	
ၵုင်ႈထဵပ်ႈ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်ၵုမ်ဢုပ်ႇဢူဝ်း တိူင်ႇပၢင်ႇ လုမ်းၵွင်ႉသၢၼ်ၼၢင်းယိင်း ဢႃႇသျႃႉပိလိၾိၵ်ႉ တွၼ်ႈတႃႇ ငမ်းယဵၼ်လႄႈ လွင်ႈႁူမ်ႇလူမ်ႈ။	မႄႇလ်ပွၼ်း၊ ဢေႃးသ်ထရေးလီးယႃး။ ပၢင်ၵုမ်လုမ်းႁူမ်ႈ ႁဵတ်းၵၢၼ်လွမ်းၵၢၼ် ပႃးတႂ်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်း ဢၼ်မီးလိူဝ်ႈဝႃႈ *WAVE* ၶွင်မုၵ်ႉလုမ်း ၼၢင်းယိင်း လုမ်ႈၾႃႉ တႃႇၵၢၼ်ပူၵ်းပွင် *(IWDA)*	ၵုင်ႈထဵပ်ႈ၊ မိူင်းထႆး။ ၶေႃႈၶတ်ႉသ် ၼၢင်းယိင်း ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 4 - ပၢင်ၵုမ်တမ်းဝၢင်း ၽႅၼ်ၵၢၼ် ႁူဝ်ပီ ၵုင်ႈထဵပ်ႈ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်ႁူပ်ႉထူပ်း လုမ်ႈတုမ် လုမ်းတူင်ႇဝူင်း ၵူၼ်းဢႃႇသျႃႉ ပလိၾိၵ်ႉ လွင်ႈၵၢၼ်ပူၵ်းပွင် ၼၢင်းယိင်း *(Beijing +20)* ၵုင်ႈထဵပ်ႈ၊ မိူင်းထႆး။ ပၢင်ၵုမ်လူင် ဢႃႇသျႃႉပလိၾိၵ်ႉ လွင်ႈၽႅင်ႇပဵင်း ယိင်းၸၢႆးလႄႈ ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင် ၼမ်ႉ ၵတ်ႉၼၢင်းယိင်း	

2015

	လိူၼ်မေႇ	လိူၼ်ၵေႃးၵၢတ်ႉသ်	
	တႃႇၵုင်ႈ၊ မိူင်းရူမ်ႈတုမ် မိူင်းမၢၼ်ႈ။ ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း တိူင်ႇပၢင်ႇ လုမ်းတူင်ႇဝူင်းၵူၼ်း ထၼ်ႉလိုင်ႈမိူင်း ၵပ်းၵႆ့လူၺ်ႈ တႃႇမုင်ႈၵၼ် ၵ့ႁႇလီႇယၼ်ႇ 2025 ၾီႇၵျီႇ – ပၢင်ရူပ်ႉထူပ်း လိၵ်ႈလီႈၼလႈ ပၢင်လူႉ တုမ် ၶဵင်ႈၵၢၼ် ၶေႃင်းယိင်း ၵ့ႁႇသျူႉပလိဝ်ၾိင်ႉ – ပၢင်ရူပ်ႉထူပ်းလိၵ်ႈလီႈ ၶွႆးၼၵႈမုၵ်ႉလုမ်း ၶေႃင်းယိင်း ၾီႇၵျီႇၼလႈ ငဝ်ႈၵေႃလုမ်း ၶေႃင်းယိင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ	ၶတ်ႇမၼ်ႇတူႇ၊ ၶီႇပေႃး။ လွင်ႈၵွၼ်ရူဝ် လူၺ်ႈမူႇပိူင် ၶေႃင်းယိင်းၼလႈ လွင်ႈရူမ်ႇလူမ်းငမ်းယီၼ်	

2016

လိူၼ်ၾႅပ်ႇဝႃႇရီႇ	လိူၼ်မတ်ႉၶျ်	လိူၼ်ၵျုၼ်ႇ	လိူၼ်ၵျူႇလၢႆႇ	လိူၼ်သႅပ်ႇထႅမ်ႇပိူဝ်ႇ
ၶယေႃးယွၵ်ႉ၊ ၵမေႇရိၵ။ ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း ၾိူၼ်မူၼ်း လွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ၼလႈ ရူပ်ႉထူပ်း ၾူႈတၢ်ၼ်းတၢင် ယူႇရူဝ် ၾီႇယၼ်ႇ ၽွမ်ႉရူမ်ႈ တီႈမိူင်းရူမ်ႈတုမ် လုမ်ႈၽျႃႉ၊ မိတ်ႇသျိၼ်ႇ မၼ်းၵိုမ်ႈ မိူင်းၾရၢၼ်ႉသ်၊ မိူင်းၶေႃႇဝေႇ ၵိၵ်ႇပႃး ၾူႈတိူင်ႇပၢင်ႇ ၶိုၵ်ႉတွၼ်း ၵပ်းၵႆ့လူၺ်ႈ မိူင်းမၢၼ်ႈ တီႈလုမ်း ၾူႈၶမေးၶွႆး မိူင်းရူမ်ႈတုမ်လုမ်ႈၽျႃႉ ပိူင်လူင် လီႈၵုပ်ႇၵူဝ်း လွင်ႈငဝ်းလီႈ ၶွႆးမိူင်းတီး မိၵ်ႇလီႇၵူဝ်။ ၾိၼ်ၵၢၼ်လုမ်ႈၽျႃႉ ၵပ်းၵႆ့လူၺ်ႈ သုၼ်ႇလီႈ သုၼ်ႇပိၼ်ၶေႃင်းယိင်း၊ လွင်ႈတြူးမၢၼ်ႇမိၼ်ႈ ယိင်းလီႈ၊ လွင်ႈလွႆလပ်းပိင်း သႃႇသၶေႃႇပိၼ်ပိူင်ယွႆႇ	ၵျီႇၶီႇဝႃႇ၊ သုၺ်ႇလႃႇ လိၼ်ႇတ်။ ၶၢဝ်းတၢင်း ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ် ၾွင်းယၢမ်း ပၢင်ၵုမ် ၵွင်ႇလီႇသုၼ်ႇလီႈ သုၼ်ႇပိၼ်ၵူၼ်း မိူင်းရူမ်ႈတုမ် လုမ်ႈၽျႃႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 31	ၶတ်ႇမၼ်ႇတူး၊ ၶီႇပေႃး။ ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း လိၵ်ႈလီႈ တၢင်းရူႉ ၶေႃင်းယိင်း လွမ်းလုမ်းၶေႃင်းယိင်း မိူင်းမၢၼ်း ၶွႆးၶေႃႈလိၼ်ၶၶေၼ်ႉ	ၵျီႇၶီႇဝႃႇ၊ သုၺ်ႇလႃႇလိၼ်ႇတ်။ ပၢင်ၵုမ် ၵေႃႇမတီႇလီတေႃး ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 64၊ ထတ်းထွင် ငဝ်းလီး မိူင်းမၢၼ်ႈ။	ၶယေႃးယွၵ်ႉၼလႈ ဝႃႇသျိၼ်ႇတၼ်ႇ တီႇလီႇ။ သိင်ၶၢၼ်ပၢၵ်ႇ ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈ – ပိူင်ၵၢၼ် လိၵ်ႈလီႈ လွင်ႈလွတ်ႈလိဝ်ႈ တူဝ်ႈၵမ်ႇၽေႃႇ တီႈဝိင်းၼတေးလတ်ႉသ်

2017

	လိူၼ်ၵေႇပၼရေႇ	လိူၼ်သႅပ်ႇထႅမ်ႇပိူဝ်ႇ	
	ၼၵ့ႇလ်သိၼ်ႇၶီႇ၊ ၾိၼ်းလၢၼ်းတ်။ ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း ထၼ်ႉလိုင်ႈမိူင်း လွင်ႈငမ်းယီၼ်	ၵိၼ်းမွႆႇ၊ မိူင်းထီး။ ပၢင်ရူပ်ႉထူပ်း မူႇပိူင်ၶေႃင်းယိင်း ထၼ်ႉၵ့ႁႇသျူႉ ပိလိဝ်ၾိင်ႉ ပွၵ်ႈထူၼ်ႈ 3	

ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

၂၀၀၉

ဖေဖော်ဝါရီ	ဧပြီ	မေ	ဩဂုတ်	စက်တင်ဘာ	နိုဝင်ဘာ
ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့။ အာဆီယံ လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အပေါ် ပထမအကြိမ် ဒေသဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး လူ့အခွင့်အရေး တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** ဒေသဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ယန္တယားအတွက် အမျိုးသမီးများ၏ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ	**မလေးရှား၊ ကွာလာလမ်ပူ။** အရှေ့တောင်အာရှတွင် ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများနှင့် လူကုန်ကူးခံရသည့် အမျိုးသမီးများကို ကာကွယ်ရန် စီဒေါကို အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ စားပွဲဝိုင်းဆွေးနွေးပွဲ။	**မလေးရှား၊ ကွာလာလမ်ပူ။** စဉ်းစားချက်များနှင့် စွမ်းရည်များ တိုးမြှင့် ပြုပြင်ခြင်း။	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** အာဆီယံ လူထု ဖိုရမ် (APF)	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် ဒေသများအကြား ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်း။

၂၀၁၀

ဇန္နဝါရီ	ဇွန်	ဇူလိုင်	စက်တင်ဘာ	အောက်တိုဘာ	နိုဝင်ဘာ
တီမော၊ ဒီလီ။ ကျောင်းသား သွေးစည်း ညီညွတ်ရေးညီလာခံ။	**ကနေဒါ။** ၃၁ ကြိမ်မြောက် နှစ်ပတ်လည် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး သင်တန်းအစီအစဉ်	**မလေးရှား။** လိင်စိတ် စွမ်းရည်နှင့် ကျား-မ ကွဲပြားမှုအပေါ် ဒေသဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ အပေါ် အစည်းအဝေး။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူငယ်များ၏ မျိုးဆက်ပွား ကျန်းမာရေး နှင့် အခွင့်အရေးများ။ **ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** လူကုန်ကူးခြင်း အပေါ် နိုင်ငံတကာ ညီလာခံ	**ဗီယက်နမ်၊ ဟန်နွိုင်။** အရှေ့တောင် အာရှ အမျိုးသမီး ကောကပ်စ် **မလေးရှား၊ ကွာလာ လမ်ပူ။** အာဆီယံ လူထုဖိုရမ် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း။ **မလေးရှား၊ ကွာလာ လမ်ပူ။** အာဆီယံနှင့် လူ့အခွင့်အရေး အပေါ် တတိယ အကြိမ် ဒေသဆိုင်ရာ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း အစည်းအဝေး။	အာဆီယံအတွင်း ရွှေ့ပြောင်း အမျိုးသမီးများအား စွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်း။	အာရှ ဌာနေ တိုင်းရင်းသူ အမျိုးသမီး ကွန်ယက် များ၏ တတိယ အကြိမ် ညီလာခံနှင့် ကမ္ဘာ့တဝှမ်း ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၊ ကျား-မ ကွဲပြားမှုနှင့် မြေယာ အခွင့်အရေး များအပေါ် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ။

၂၀၁၁

ဖေဖော်ဝါရီ	မေ	ဩဂုတ်	စက်တင်ဘာ	နိုဝင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ
ပဲရစ်၊ ဘရပ်ဆဲလ်နှင့် အော့စလို။ ကျောင်းသား ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံနှင့် နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားများ ပွဲတော်။	**ခဘက်။ မွန်တီဘဲလိုး။** လုံခြုံရေးသစ် အတွက် အမျိုးသမီးများ ရှေ့ဆက်ခြင်း - လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု အဆုံးသတ်ခြင်း ညီလာခံ။	**ထိုင်းနိုင်ငံ။** အမျိုးသမီး နိုင်ငံရေး သမားများ၏ အနာဂတ် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ။	**ထိုင်းနိုင်ငံ။** တရားမျှတမှုကို အမျိုးသမီးများ ရရှိနိုင်မှု အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ။	**အင်ဒိုနီးရှား၊ ဘာလီ။** အရှေ့တောင်အာရှ။ အာဆီယံ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး အမျိုးသမီးများ၏ အုပ်စုဆွေးနွေးပွဲ	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်။** ပထမ အာရှပစိဖိတ် အမျိုးသမီးရေး ဖိုရမ်

၂၀၁၂

ဧပြီ	မေ	အောက်တိုဘာ	နိုဝင်ဘာ
တူရကီ အီစတန်ဘူ။ ၁၂ ကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာ AWID ညီလာခံ	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** အမျိုးသမီး ကဏ္ဍ အရည်အသွေး တည်ဆောက်ရေး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ။ ရာစုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး စောင့်ကြည့်မှု ဆွေးနွေးပွဲ။ **ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်။** ဌာနေတိုင်းရင်းသူ အမျိုးသမီးများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ တရားမျှတမှုကို လက်လှမ်းမီမှုနှင့် လူ့အခွင့်အရေးအပေါ် အရှေ့တောင်အာရှ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ **သြစတေးလျား၊ ဆစ်ဒနီနှင့် ကင်ဘာရာ။** မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး ခရီးစဉ်။	**ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဖနွမ်းပင်။** ကျား-မကွဲပြားမှု အခြေခံ အကြမ်းဖက်ခြင်း - အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများ၏ ကြားနာပွဲ	**အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ဘော့စတန်။** အရှေ့တောင်အာရှ ဆွေးနွေးပွဲ။

၂၀၁၃

ဖေဖော်ဝါရီ	ဒီဇင်ဘာ
ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်။ အရှေ့တောင် အာရှအတွက် နိုင်ငံအဆင့်တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း၊ အာဆီယံ အမျိုးသမီး ကောကပ်စ် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အာဆီယံဆိုင်ရာ အခြေခံ သင်တန်း။	**အင်ဒိုနီးရှား၊ ဘာလီ။** အာရှပစိဖိတ် စားပွဲဝိုင်းဆွေးနွေးပွဲ၊ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်ရေး နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်မှုနှင့် အမျိုးသမီး ကောကပ်စ် နှစ်ပတ်လည် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း။

၂၀၁၄

မတ်	မေ	ဇွန်	ဇူလိုင်
မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကုန်။ အာဆီယံ လူထုဖိုရမ်	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်။** ဒုတိယအကြိမ် အာရှပစိဖိတ် အမျိုးသမီးရေး ဖိုရမ်	**အင်္ဂလန်၊ လန်ဒန်။** ပဋိပက္ခအတွင်း လိင်အကြမ်းဖက်မှု အဆုံးသတ်ရေး ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ထိပ်သီး ဆွေးနွေးပွဲ	**အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျကာတာ။** အာဆီယံ ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးအတွက် တတိယအကြိမ် လူမှု အသိုင်းအဝိုင်း အစည်းအဝေး
စက်တင်ဘာ	**အောက်တိုဘာ**	**ဧပြီ**	
ထိုင်းနိုင်ငံ။ ဘန်ကောက်။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေး အတွက် အာရှပစိဖိတ် အမျိုးသမီး မဟာမိတ်များ ဒေသဆိုင်ရာ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပွဲ။	**သြစတေးလျား၊ မဲလဘုန်း။** IWDA-WAVE စီမံကိန်း လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ တွေ့ဆုံပွဲ။	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** အမျိုးသမီး ကောကပ်စ် စတုတ္ထအကြိမ် နှစ်ပတ်လည် မဟာဗျူဟာ အစည်းအဝေး **ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** ဘေဂျင်း +၂၀အပေါ် အာရှပစိဖိတ် လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဖိုရမ်၊ **ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်။** ကျား-မ တန်းတူရေးနှင့် အမျိုးသမီးမြှင့်တင်ရေး အာရှပစိဖိတ် ညီလာခံ။	

၂၀၁၅

	မေ	ဩဂုတ်	
	မြန်မာနိုင်ငံ၊ ရန်ကုန်။ နိုင်ငံအဆင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ၂၀၂၅ အာဆီယံ အမြင်အပေါ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ။ **ဖီဂျီ။** အာရှပစိဖိတ် အမျိုးသမီးများ ဆွေးနွေးဖလှယ်ပွဲနှင့် ကွန်ရက် ချိတ်ဆက်မှု ဖိုရမ်။ ဖူဂျီ အမျိုးသမီးဖိုရမ်နှင့် အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့ချုပ် (မြန်မာနိုင်ငံ) တို့ အကြား အမျိုးသမီး နီးနှောဖလှယ်ပွဲ	**နီပေါ၊ ခတ္တမန္ဒူ။** အမျိုးသမီးရေး ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုံခြုံရေး။	

၂၀၁၆

ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်	ဇွန်	ဇူလိုင်	စက်တင်ဘာ
အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ နယူးယောက်။ မြန်မာနိုင်ငံ စားပွဲဝိုင်း ဆွေးနွေးပွဲနှင့် ဥရောပ သမဂ္ဂ ကုလသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အစည်းအဝေး။ ပြင်သစ်၊ နော်ဝေး၊ အမြဲတမ်း မစ်ရှင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အထူးသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ် အခြေအနေအပေါ် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး၏ အထူး အကြံပေးရုံး၊ **မက်စီကို မက်စီကိုမြို့။** အမျိုးသမီးများ အခွင့်အရေး၊ ကျား-မ တရားမျှတမှုနှင့် ဘာသာရေးအစွန်းရောက်ဝါဒများနှင့် ပတ်သက်သော နိုင်ငံတကာ မဟာဗျူဟာ ဆွေးနွေးပွဲ	**ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျနီဗာ။** ၃၁ ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေး ကောင်စီ အစည်းအဝေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး ခရီးစဉ်	**နီပေါ၊ ခတ္တမန္ဒူ။** ဒေသခံ မြန်မာ အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အမျိုးသမီး နီးနှောဖလှယ်ပွဲ။	**ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျနီဗာ။** ၆၄ ကြိမ်မြောက် စီဒေါ ကော်မတီ။ မြန်မာနိုင်ငံ အား ပြန်လည်သုံးသပ်ချက် စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ရေး ခရီးစဉ်	**နယူးယောက်နှင့် ဝါရှင်တန် ဒီစီ။** Vital Voices၊ ဒေါလပ်စ်တွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှု ဆွေးနွေးဖလှယ်ရေး အစီအစဉ်

၂၀၁၇

	ဧပြီ	စက်တင်ဘာ	
	ဖင်လန်၊ ဟယ်လ်ဆင်ကီ။ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် နိုင်ငံအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲ။	**ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်။** တတိယ အကြိမ် အာရှပစိဖိတ် အမျိုးသမီးရေး ဖိုရမ်။	

လုမ်းပၼ်တၢင်းၸွႆးထႅမ်သွၼ်း

မိၢ	လိုဝ်ႈမုၵ်ႉလုမ်း	မိူင်း	ပီလွႆးထႅမ်	ပိူင်ၵၢၼ်ဢလႄႈ ႁွင်ႈၵၢၼ်လွႆးထႅမ်
1	American Jewish World Service	USA	2006 - 2012	ပီးယူလီ
2	APHEDA Via DAK Foundation	Australia	2013	ပီးပိရ်,ရျ,
3	Austcare	Australia	2007 - 2008	ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶေႃးယိင်း
4	Between Border	Germany	2012 - 2018	ပီးပိရ်,ရျ,
5	Burma Life Line	USA	2005 - 2015	ပီးယူလီ
6	Burma Relief Center	Thailand	2004 - 2016	ပီးယူလီ
7	Bradley	Hong Kong	2017 - 2018	ပီးပိရ်,ရျ,
8	Body Shop	UK	2009	ပီးပိရ်,ရျ,
9	Children on the Edge	UK	2008	ပီးပိရ်,ရျ,
10	Cosefeb	France	2005	ပီးပိရ်,ရျ,
11	Danish Burma Committee	Denmark	2006 - 2011	ပီးပိရ်,ရျ,
12	Department For International Development	UK	2008 - 2015	ပီးပိရ်,ရျ,ဢလႄႈ ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶေႃးယိင်း တွၼ်ႈတႃ, ပ်ၼ်တိုၼ်းလၢင်း တႃ,တူင်,ဝူင်းၵူၼ်း ၶွႆးမိူင်းတီး၊ ၵၢၼ်ပွို,သိင် ရေ,တီ,ယူဝ်,သွၼ်းဢလႄႈ တႃ,ၵၢၼ်ပီးပိရ်,ရျ, လုၵ်ႈၵွၼ်,ၼိုင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း လုမ်းၵူၼ်းၶမ်,တီး၊ ပီးသိင်,ဝ်တ်ႉလွမ်ႉ လုမ်းသၽေ,ဝဢလႄႈ ပီးယူ,လီ ၵေ,မတီ,ပီးယူ,လီတီး
13	Dom Thai	Thailand	2014	ပီးပိရ်,ရျ,
14	Euro Burma Office	Belgium	2004, 2005 & 2016 - 2018	ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်၊ ပီးပိရ်,ရျ,ဢလႄႈ ပၢင်ၵူမ်ႁူဝ်ပီ
15	Firetree Asia Foundation	Hong Kong	2017	ပီးပိရ်,ရျ,
16	Foundation for the People of Burma	US	2001/ 2005 - 2009	ပီးပိရ်,ရျ,
17	Humanitarian Aid Relief Trust	UK	2007 - 2018	ပီးယူလီဢလႄႈ ၵမ်ႉၼိုင်းလွႆးထႅမ်
18	Help Without Frontiers	Germany	2006 - 2012	ပီးပိရ်,ရျ,
19	Hussman Foundation	USA	2004	ပီးပိရ်,ရျ,
20	International republican Institute	US	2009	ပၢင်လိၵ်ႈလိၢႈၵၢၼ်မိူင်း၊ ၵမ်ႉထႅမ်တွၼ်ႈတႃ,ၵၢၼ်ၵုပ်ႉပိူင်,လတ်းၵၢၼ်
21	International Women's Development Agency	Australia	2000 - date	ပိူင်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶေႃးယိင်းဢလႄႈ တႃ,ပၢင်ၵူမ်ႁူဝ်ပီဢလႄႈ ပၢင်ၵုမ်လွမ်းၶိင်းၵၢၼ်
22	LifePrep & Starfish fund	Thailand	2012	ပီးပိရ်,ရျ,
23	LUSH	Hong Kong	2017	ပီးပိရ်,ရျ,
24	Magical Light Foundation	Singapore	2016 - 2018	ပီးပိရ်,ရျ,
25	Norwegian Church Aid	Norway	2002 / 2005 - 2016	ပီးယူ,လီ၊ ပူၵ်းပွင်ၶေႃးယိင်း၊ ပၼ်တၢင်းႁူႉလွင်ႈယိင်းလိၢးၶွႆးတူင်,ဝူင်းၵူၼ်းတီး
26	National Endownment for Democracy	USA	2002 - to date	လိၼ်,တႃ,သွၼ်း၊ ၸိုၼ်းလိူၼ်ၽူႈၶၢပ်,ၵၢၼ် တႃ,လတ်းၼိတ်းပၢင်ၵုမ်တိူင်,ပၢင်, ဢလႄႈ သၢင်ႈၶိင်ႈၵၢၼ်
27	Unitarian Universalist Service Committee	USA	1999 - 2000	တႃ,ၵူးလွႆႉလိၢ,လုမ်း
28	The Embassy of the Kingdom of the Netherlands	Netherland	2015 - 2016	ပၢင်သွၼ်ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် ၶေႃးယိင်းၶမ်, ၽိၢ,တီးပိူင်ၵၢၼ်ပူၵ်းပွင်ၶေႃးယိင်း
29	Open Society Institute	USA	2000 - 2001	တႃ,ၵူးလွႆႉလိၢ,လုမ်းဢလႄႈ ၵၢၼ်ၼၢပ်ႉၽူႈၽိုၵ်းၵၢၼ်
30	Partner Asia	USA	2016 - 2018	ပီးပိရ်,ရျ,ဢလႄႈ တၢင်,မိဝ်းလွမ်းၶင်,ငဝ်းလိၢးၶိုၵ်ႉၶၵ်ႉ
31	Planet Wheeler	Australia	2012 - 2018	ပီးပိရ်,ရျ,
32	Probono	Germany	2005 - 2006	ပီးပိရ်,ရျ,
33	Philanthropy Connections Foundation	Thailand	2017	ပီးပိရ်,ရျ,
34	Stichting Care For Children	Netherland	2015	ပီးပိရ်,ရျ,
35	The Popocatepetl Trust	USA	2012	ပီးပိရ်,ရျ,
36	Terr Des Hommes	Germany	2004	ပၼ်တၢင်းႁူႉလွင်ႈယိင်း – လိၢး ၶွႆးတူင်,ဝူင်းတီး
37	Thai Life	Thailand	2007	ပီးပိရ်,ရျ,
38	Women's Education for Advancement and Empowerment	Thailand	2004	ပၢင်သွၼ်ၽိ,ၶျိုၼ်းႁွင်ၵၢင်
39	Individuals		2004 and 2018	ပီးပိရ်,ရျ,ဢလႄႈ တၢင်,မိဝ်းလွမ်းၶင်,ငဝ်းလိၢးၶိုၵ်ႉၶၵ်ႉ

အလှူရှင်များဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

စဉ်	အလှူရှင်များ	နိုင်ငံ	ကာလ	ထောက်ပံ့ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လှုပ်ရှားမှုများ
1	American Jewish World Service	USA	2006 - 2012	ကျန်းမာရေး
2	APHEDA Via DAK Foundation	Australia	2013	ပညာရေး
3	Austcare	Australia	2007 - 2008	အမျိုးသမီးများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး
4	Between Border	Germany	2012 - 2018	ပညာရေး
5	Burma Life Line	USA	2005 - 2015	ကျန်းမာရေး
6	Burma Relief Center	Thailand	2004 - 2016	ကျန်းမာရေး
7	Bradley	Hong Kong	2017 - 2018	ပညာရေး
8	Body Shop	UK	2009	ပညာရေး
9	Children on the Edge	UK	2008	ပညာရေး
10	Cosefeb	France	2005	ပညာရေး
11	Danish Burma Committee	Denmark	2006 - 2011	ပညာရေး
12	Department For International Development	UK	2008 - 2015	ရှမ်းပြည်နယ်၏ လူမှုအရင်းအမြစ်တိုးပွားရန် အတွက် ပညာရေး၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ရေဒီယိုအစီအစဉ် (စွမ်း)၊ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားကလေးများ၏ ပညာရေး SYO၊ သဘာပတ်ဝန်းကျင် (ရှမ်းသဘာဝ)နှင့် ကျန်းမာရေး (SHC)
13	Dom Thai	Thailand	2014	ပညာရေး
14	Euro Burma Office	Belgium	2004, 2005 & 2016 - 2018	စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး၊ ပညာရေးနှင့် နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး
15	Firetree Asia Foundation	Hong Kong	2017	ပညာရေး
16	Foundation for the People of Burma	US	2001/ 2005 - 2009	ပညာရေး
17	Humanitarian Aid Relief Trust	UK	2007 - 2018	ကျန်းမာရေးနှင့် ကျပ်တည်းမှုတွင်ကျရောက်သူ အမျိုးသမီးများအား ကူညီရန်
18	Help Without Frontiers	Germany	2006 - 2012	ပညာရေး
19	Hussman Foundation	USA	2004	ပညာရေး
20	International republican Institute	US	2009	နိုင်ငံရေးနီးနှောဖလှယ်ပွဲ/Alternative Tourist Guide/ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ
21	International Women's Development Agency	Australia	2000 - date	အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေး နှင့် ကွန်ယက်တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
22	LifePrep & Starfish fund	Thailand	2012	ပညာရေး
23	LUSH	Hong Kong	2017	ပညာရေး
24	Magical Light Foundation	Singapore	2016 - 2018	ပညာရေး
25	Norwegian Church Aid	Norway	2002 / 2005 - 2016	ကျန်းမာရေး၊ အမျိုးသမီး စွမ်းရေးမြှင့်တင်ရေး၊ ရှမ်းလူထု အတွင်း ကျား-မဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ
26	National Endowment for Democracy	USA	2002 - to date	စွမ်းစန်တာ လည်ပတ်မှု၊ တိုင်ပင်ဆွေးပွဲ/ကွန်ယက် အစည်းအဝေးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းလစာ
27	Unitarian Universalist Service Committee	USA	1999 - 2000	ရုံးလည်ပတ်မှု
28	The Embassy of the Kingdom of the Netherlands	Netherland	2015 - 2016	လူငယ်အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း (YWLT)
29	Open Society Institute	USA	2000 - 2001	ရုံးလည်ပတ်မှုနှင့် အလုပ်သင်
30	Partner Asia	USA	2016 - 2018	ပညာရေးနှင့် အရေးပေါ် အခြေအနေအတွက် အသုံးစရိတ်
31	Planet Wheeler	Australia	2012 - 2018	ပညာရေး
32	Probono	Germany	2005 - 2006	ပညာရေး
33	Philanthropy Connections Foundation	Thailand	2017	ပညာရေး
34	Stichting Care For Children	Netherland	2015	ပညာရေး
35	The Popocatepetl Trust	USA	2012	ပညာရေး
36	Terr Des Hommes	Germany	2004	ရှမ်းလူထုများအတွင်း ကျား-မဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်း
37	Thai Life	Thailand	2007	ပညာရေး
38	Women's Education for Advancement and Empowerment	Thailand	2004	ရံပုံငွေရှာဖွေခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ
39	Individuals		2004 and 2018	ပညာရေးနှင့် အရေးပေါ် အခြေအနေအတွက် အသုံးစရိတ်

သိမ်ဗိုင်း (ခပေါ်.ရှုပ်ပန်.) လုမ်း/ပ္ဍုးပသင်တင်းကွ်ုးထီမ် အလှူရှင်များအလိုက် ထောက်ပံ့ငွေများ၏ ရာခိုင်နှုန်း

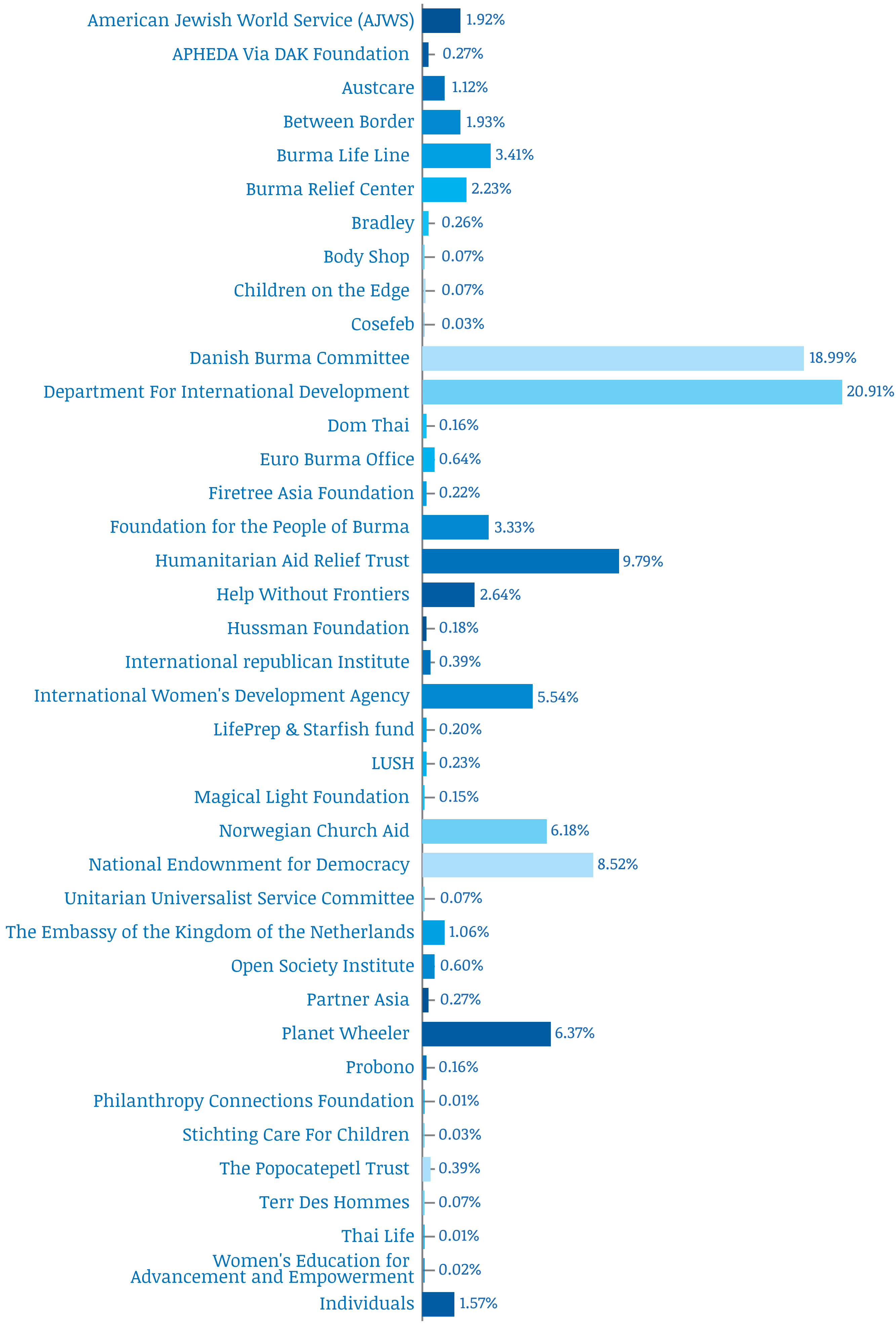

စွမ်းမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်စာစောင်များရယူနိုင်သည့် လင့်ခ်များ

သတင်းထုတ်ပြန်ချက်

a) http://www.shanwomen.org/publications/press-releases/135-statement-from-the-shan-women-s-action-network-on-the-international-day-for-the-elimination-of-violence-against-women-2017

b) http://www.shanwomen.org/publications/press-releases/122-press-release-question-of-access-to-justice-for-women-and-girls-facing-violence-in-burma

c) http://www.shanwomen.org/publications/press-releases/121-statement-commemoration-of-the-17th-anniversary

d) http://www.shanwomen.org/images/pressrelease/112015/Statement_by_Shan_Community_Based_Organisations_eng_06115.pdf

e) http://www.shanwomen.org/publications/press-releases/106-statement-by-shan-community-based-organisations

f) http://www.shanwomen.org/images/pressrelease/Statement%20by%20Shan%20CBOs%20on%20Namkham%20protest%20(English)%20with%20map.pdf

g) http://www.shanwomen.org/images/pressrelease/press_release_dec19_eng.pdf

h) http://www.shanwomen.org/images/pressrelease/press_release_shan_community_aug_27_eng.pdf

i) http://www.shanwomen.org/images/pressrelease/10_8_11_preseles_eng.pdf

j) http://www.shanwomen.org/images/pressrelease/press_release_14_7_2011_in_eng.pdf

k) +WNW

သတင်းစာစောင်

a. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/44-swan-newsletter-1-1999

b. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/45-swan-newsletter-2-2001

c. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/46-swan-newsletter-3-2002

d. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/47-swan-newsletter-4-2003

e. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/48-swan-

newsletter-5-2004

f. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/49-swan-newsletter-6-2005

g. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/50-swan-newsletter-7-2006

h. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/51-swan-newsletter-8-2007

i. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/52-swan-newsletter-9-2008

j. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/53-swan-newsletter-10-2009

k. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/54-swan-newsletter-11-2010

l. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/55-swan-newsletter-12-2012

m. http://www.shanwomen.org/publications/newsletters/100-swan-newsletter-13-2013

n. https://mailchi.mp/3b39257df548/newsletter-swan-celebrates-19-years

o. https://mailchi.mp/80d7df4eadc1/swan-newsletter-civilians-are-not-a-target

p. https://mailchi.mp/f67d55bf3b2b/swan-newsletter-women-rising

အစီရင်ခံစာ

a) http://www.shanwomen.org/reports/43-high-and-dry
b) http://www.shanwomen.org/images/reports/push_back_eng.pdf
c) http://www.shanwomen.org/images/reports/licensetorape/Licence_to_rape.pdf

အချက်အလက် တင်ပြချက် စာစောင်

a) http://www.shanwomen.org/reports/42-burma-army-tracks-across-shan-state
b) http://www.shanwomen.org/reports/38-dispelling-the-myths

လက်စွဲစာအုပ် ၁ အုပ်

http://www.shanwomen.org/reports/41-forbidden-glimpses-of-shan-state